

32000R2082

9.10.2000.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 254/1

KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 2082/2000**(2000. gada 6. septembris),****ar kuru pieņem Eurocontrol standartus un groza Direktīvu 97/15/EK, ar ko pieņem Eurocontrol standartus un groza Padomes Direktīvu 93/65/EEK**

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

lidojumu nodošanu starp gaisa satiksmes vadības centriem (OLDI), gaisa satiksmes plūsmas pārvaldību (ADEXP) un sakariem starp attiecīgo valstu sistēmām (FDE-ICD).

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

(4) OLDI redakcija 2.2 un ADEXP redakcija 2.0 aizstāj to iepriekšējās redakcijas, kas pašlaik ir spēkā saskaņā ar Direktīvas 97/15/EK 1. panta noteikumiem, un tādēļ minētais pants ir jāatceļ.

ņemot vērā Padomes 1993. gada 19. jūlija Direktīvu 93/65/EEK par saderīgu tehnisko specifikāciju noteikšanu un piemērošanu iekārtu un sistēmu iepirkumam gaisa satiksmes pārvaldības vajadzībām ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. pantu,

(5) Šīs regulas noteikumi ir saskaņā ar atzinumu, ko pieņēmusi komiteja, kas izveidota saskaņā ar Direktīvu 93/65/EEK,

ņemot vērā Komisijas 1997. gada 25. marta Direktīvu 97/15/EK, ar ko pieņem Eurocontrol standartus un groza Padomes Direktīvu 93/65/EEK par saderīgu tehnisko specifikāciju noteikšanu un piemērošanu iekārtu un sistēmu iepirkumam gaisa satiksmes pārvaldības vajadzībām ⁽²⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Eurocontrol specifikāciju obligātās sastāvdaļas, kas ietilpst tālāk norādītajos Eurocontrol standartos, tiek pieņemtas saskaņā ar Direktīvu 93/65/EEK, ciktāl tās ir nepieciešamas vienotas gaisa satiksmes pārvaldības sistēmas ieviešanai Eiropā:

tā kā:

(1) Ar Direktīvu 97/15/EK ir pieņemts Eurocontrol standarts datu apmaiņai tiešsaistē (OLDI), redakcija 1.0, un Eurocontrol standarts gaisa satiksmes pakalpojumu datu apmaiņas atveidei (ADEXP), redakcija 1.0.

— Eurocontrol standarts datu apmaiņai tiešsaistē (OLDI), redakcija 2.2 (Eurocontrol dokumentu šifrs DPS.ET1.ST06-STD), kura teksts iekļauts šīs regulas I pielikumā,

(2) Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācija (Eurocontrol) ir pieņēmusi abus iepriekš minētos standartus jaunākā redakcijā, proti, OLDI redakcijā 2.2 un ADEXP redakcijā 2.0, kā arī jaunu Eurocontrol standartu ar nosaukumu "Saskarnes kontrolldokuments lidojumu datu apmaiņai" (FDE-ICD).

— Eurocontrol standarts gaisa satiksmes pakalpojumu datu apmaiņas atveidei (ADEXP), redakcija 2.0 (Eurocontrol dokumentu šifrs DPS.ET1.ST09-STD), kura teksts iekļauts šīs regulas II pielikumā,

— Eurocontrol standarts saskarnes kontrolldokumentam lidojumu datu apmaiņai (FDE-ICD), redakcija 1.0 (Eurocontrol dokumentu šifrs COM.ET1.ST12-STD), kura teksts iekļauts šīs regulas III pielikumā.

2. pants

Ar šo atceļ Direktīvas 97/15/EK 1. pantu.

(3) Šie Eurocontrol standarti ietilpst Direktīvas 93/65/EEK darbības jomā un veicina dalībvalstu gaisa satiksmes pārvaldības sistēmu saskaņošanu, jo īpaši attiecībā uz

3. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī.

⁽¹⁾ OV L 187, 29.7.1993., 52. lpp.

⁽²⁾ OV L 95, 10.4.1997., 16. lpp.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2000. gada 6. septembrī

*Komisijas vārdā —
priekšsēdētāja vietniece
Loyola DE PALACIO*

*I PIELIKUMS***DATU APMAIŅA TIEŠSAISTĒ (OLDI), REDAKCIJA 2.2****(Eurocontrol dokumentu šifrs DPS.ET1.ST06-STD)**

SATURS

AUTORTIESĪBU ATRUNA	114
PRIEKŠVārds	115
1. IEVADS	118
1.1. Mērķis	118
1.2. Darbības joma	118
2. NORĀDES	118
3. DEFINĪCIJAS, SIMBOLI UN SAĪSINĀJUMI	119
3.1. Definīcijas	119
3.2. Simboli un saīsinājumi	121
4. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS	122
4.1. Ievads	122
4.2. Lidojumu datu apstrādes sistēmas prasības	123
4.2.1. Lidojumu datu bāze	123
4.2.2. Darbība reālajā laikā	123
4.2.3. Datu komunikācijas spēja	123
4.2.4. Lietojumfunkcijas	123
4.2.5. Cilvēka — mašīnas saskarne (HMI)	124
4.2.6. Ziņojumu ierosināšana	124
4.2.7. Ziņojumu saņemšana	125
4.3. Datu atjaunināšana, izmantojot novērošanas datus	125
4.4. OLDI datu reģistrēšana	125
4.4.1. Saturs	125
4.4.2. Tehniskais nodrošinājums	125
4.5. Pieejamība, uzticamība, datu drošība un datu integritāte	125
4.5.1. Pieejamība	125
4.5.2. Uzticamība	126
4.5.3. Datu drošība	126
4.5.4. Datu integritāte	126

4.6.	Darbības novērtējums	126
4.6.1.	Novērtēšanas laiks	126
4.6.2.	Darbības uzsākšanas datums	126
5.	ZIŅOJUMU KATEGORIJAS	126
5.1.	Vispārējā daļa	126
5.1.1.	Mērķis	126
5.1.2.	Ziņojumu kategorijas	126
5.2.	Transakciju ilgums	127
5.2.1.	Transakciju ilguma nosacījumi	127
5.3.	Ziņojumu klasifikācija un sistematizācija	127
5.3.1.	Ziņojumu klasifikācija — obligātie un komplementārie ziņojumi	127
5.3.2.	Ziņojumu iedalījums kategorijās	128
6.	PAMATPROCEDŪRA — OBLIGĀTIE ZIŅOJUMI	129
6.1.	Vispārējā daļa	129
6.1.1.	Prasību apraksts	129
6.1.2.	Lietojums	129
6.2.	Iepriekšējs ziņojums par robežas šķērsošanu (ABI)	129
6.2.1.	ABI ziņojuma mērķis	129
6.2.2.	Ziņojuma saturs	130
6.2.3.	Lietošanas noteikumi	130
6.2.4.	ABI saņemšanas apstiprinājums	131
6.2.5.	Piemēri	131
6.3.	Aktivizēšanas ziņojums (ACT)	132
6.3.1.	ACT ziņojuma mērķis	132
6.3.2.	Ziņojuma saturs	132
6.3.3.	Lietošanas noteikumi	132
6.3.4.	ACT saņemšanas apstiprinājums	134
6.3.5.	Piemēri	134

6.4.	Loģiskā apstiprinājuma ziņojums (<i>LAM</i>)	134
6.4.1.	<i>LAM</i> ziņojuma mērķis	134
6.4.2.	Ziņojuma saturs	135
6.4.3.	Lietošanas noteikumi	135
6.4.4.	<i>LAM</i> saņemšanas apstiprinājums	135
6.4.5.	Piemēri	135
7.	PAMATPROCEDŪRA — KOMPLEMENTĀRIE ZIŅOJUMI	135
7.1.	Vispārējā daļa	135
7.1.1.	Prasību apraksts	135
7.1.2.	Lietojums	135
7.2.	Iepriekšējas aktivizēšanas ziņojums (<i>PAC</i>)	136
7.2.1.	<i>PAC</i> ziņojuma mērķis	136
7.2.2.	Ziņojuma saturs	136
7.2.3.	Lietošanas noteikumi	136
7.2.4.	<i>PAC</i> saņemšanas apstiprinājums	138
7.2.5.	Piemēri	138
7.3.	Labojumu ziņojums (<i>REV</i>)	139
7.3.1.	<i>REV</i> ziņojuma mērķis	139
7.3.2.	Ziņojuma saturs	139
7.3.3.	Lietošanas noteikumi	139
7.3.4.	<i>REV</i> saņemšanas apstiprinājums	141
7.3.5.	Piemēri	142
7.4.	Koordinācijas atcelšanas ziņojums (<i>MAC</i>)	142
7.4.1.	<i>MAC</i> ziņojuma mērķis	142
7.4.2.	Ziņojuma saturs	142
7.4.3.	Lietošanas noteikumi	142
7.4.4.	<i>MAC</i> saņemšanas apstiprinājums	144
7.4.5.	Piemēri	144

7.5.	SSR koda piešķiršanas ziņojums (<i>COD</i>)	145
7.5.1.	<i>COD</i> ziņojuma mērķis	145
7.5.2.	Ziņojuma saturs	145
7.5.3.	Lietošanas noteikumi	145
7.5.4.	<i>COD</i> saņemšanas apstiprinājums	146
7.5.5.	Piemēri	146
7.6.	Informatīvais ziņojums (<i>INF</i>)	146
7.6.1.	<i>INF</i> ziņojuma mērķis	146
7.6.2.	Ziņojuma saturs	146
7.6.3.	Lietošanas noteikumi	147
7.6.4.	<i>INF</i> saņemšanas apstiprinājums	147
7.6.5.	Piemēri	147
8.	DIALOGA PROCEDŪRA — KOORDINĀCIJA	148
8.1.	Vispārējā daļa	148
8.1.1.	Ievads	148
8.1.2.	Filtrs	148
8.1.3.	Ziņojumu secība	149
8.1.4.	Vienlaicīgu ziņojumu apstrāde	150
8.1.5.	Atteikuma ziņojumu apstrāde	150
8.1.6.	Operacionālās atbildes taimauts	150
8.1.7.	Lietojums	150
8.2.	Aktivizēšanas ziņojums (<i>ACT</i>)	151
8.2.1.	<i>ACT</i> ziņojuma mērķis	151
8.2.2.	Ziņojuma saturs	151
8.2.3.	Lietošanas noteikumi	151
8.2.4.	<i>ACT</i> saņemšanas apstiprinājums	152
8.3.	Ierosinātās aktivizēšanas saskaņošanas ziņojums (<i>RAP</i>)	152
8.3.1.	<i>RAP</i> ziņojuma mērķis	152
8.3.2.	Ziņojuma saturs	152

8.3.3.	Lietošanas noteikumi	152
8.3.4.	RAP saņemšanas apstiprinājums	153
8.3.5.	Operacionālā atbilde uz RAP	154
8.3.6.	Piemēri	154
8.4.	Labojumu ziņojums (REV)	154
8.4.1.	REV ziņojuma mērķis	154
8.4.2.	Ziņojuma saturs	154
8.4.3.	Lietošanas noteikumi	154
8.4.4.	REV saņemšanas apstiprinājums	155
8.4.5.	Operacionālā atbilde uz REV	155
8.5.	Ierosināto labojumu saskaņošanas ziņojums (RRV)	156
8.5.1.	RRV ziņojuma mērķis	156
8.5.2.	Ziņojuma saturs	156
8.5.3.	Lietošanas noteikumi	156
8.5.4.	RRV saņemšanas apstiprinājums	156
8.5.5.	Operacionālā atbilde uz RRV	157
8.5.6.	Piemēri	157
8.6.	Rezervstāves ziņojums (SBY)	157
8.6.1.	SBY ziņojuma mērķis	157
8.6.2.	Ziņojuma saturs	157
8.6.3.	Lietošanas noteikumi	158
8.6.4.	SBY saņemšanas apstiprinājums	158
8.6.5.	Piemēri	158
8.7.	Apstiprināšanas ziņojums (ACP)	158
8.7.1.	ACP ziņojuma mērķis	158
8.7.2.	Ziņojuma saturs	158
8.7.3.	Lietošanas noteikumi	159
8.7.4.	ACP saņemšanas apstiprinājums	159
8.7.5.	Piemēri	160

8.8.	Koordinācijas ziņojums (CDN)	160
8.8.1.	CDN ziņojuma mērķis	160
8.8.2.	Ziņojuma saturs	160
8.8.3.	Lietošanas noteikumi	161
8.8.4.	CDN saņemšanas apstiprinājums	161
8.8.5.	Operacionālā atbilde uz CDN	162
8.8.6.	Piemēri	162
8.9.	Koordinācijas atteikuma ziņojums (RJC)	162
8.9.1.	RJC ziņojuma mērķis	162
8.9.2.	Ziņojuma saturs	162
8.9.3.	Lietošanas noteikumi	163
8.9.4.	RJC saņemšanas apstiprinājums	163
8.9.5.	Piemēri	163
9.	DIALOGA PROCEDŪRA — SAKARU NODOŠANA	163
9.1.	Vispārējā daļa	163
9.1.1.	Ievads	163
9.1.2.	Ziņojumu secība	164
9.1.3.	Sakaru nodošana	164
9.2.	Nodošanas ierosināšanas ziņojums (TIM)	164
9.2.1.	TIM ziņojuma mērķis	164
9.2.2.	Ziņojuma saturs	164
9.2.3.	Lietošanas noteikumi	165
9.2.4.	TIM saņemšanas apstiprinājums	165
9.2.5.	Piemērs	166
9.3.	Papilddatu ziņojums (SDM)	166
9.3.1.	SDM ziņojuma mērķis	166
9.3.2.	Ziņojuma saturs	166
9.3.3.	Lietošanas noteikumi	167
9.3.4.	SDM saņemšanas apstiprinājums	167
9.3.5.	Piemērs	168

9.4.	Pārņemšanas ierosinājums (HOP)	168
9.4.1.	HOP ziņojuma mērķis	168
9.4.2.	Ziņojuma saturs	168
9.4.3.	Lietošanas noteikumi	168
9.4.4.	HOP saņemšanas apstiprinājums	169
9.4.5.	Piemērs	169
9.5.	Frekvences maiņas pieprasījuma ziņojums (ROF)	170
9.5.1.	ROF ziņojuma mērķis	170
9.5.2.	Ziņojuma saturs	170
9.5.3.	Lietošanas noteikumi	170
9.5.4.	ROF saņemšanas apstiprinājums	170
9.5.5.	Piemērs	171
9.6.	Frekvences maiņas ziņojums (COF)	171
9.6.1.	COF ziņojuma mērķis	171
9.6.2.	Ziņojuma saturs	171
9.6.3.	Lietošanas noteikumi	171
9.6.4.	COF saņemšanas apstiprinājums	172
9.6.5.	Piemēri	172
9.7.	Ziņojums par sakaru uzņemšanu manuālajā režīmā (MAS)	172
9.7.1.	MAS ziņojuma mērķis	172
9.7.2.	Ziņojuma saturs	172
9.7.3.	Lietošanas noteikumi	172
9.7.4.	MAS saņemšanas apstiprinājums	173
9.7.5.	Piemērs	173
A PIELIKUMS (NORMATĪVS) DATU IESTRĀDES NOTEIKUMI		174
B PIELIKUMS (NORMATĪVS) ĪPAŠAS PRASĪBAS MARŠRUTA DATU APSTRĀDEI		185
C PIELIKUMS (INFORMATĪVS) DIALOGA PROCEDŪRAS (SYSCO 1. LĪMENIS) FĀZES — ZIŅOJUMU SECĪBA		191

AUTORTIESĪBU ATRUNA

Šo dokumentu ir sagatavojusi Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (*Eurocontrol*) aģentūra.

Autortiesības pieder *Eurocontrol* aģentūrai.

Tādējādi dokumenta vai jebkuras tā daļas saturs ir brīvi pieejams dalībvalstu pārstāvjiem, bet tā pavairošanai vai izpaušanai jebkurai citai personai ir vajadzīga *Eurocontrol* aģentūras rakstiska piekrišana.

PRIEKŠVārds

1. Atbildīgā iestāde

Eurocontrol standarts datu apmaiņai tiešsaistē (*OLDI*), redakcija 2.2, izstrādāts Eurocontrol Eiropas Gaisa satiksmes vadības (*ATC*) saskaņošanas un integrācijas programmas (*EATCHIP*) Attīstības direktorātā (*DED*), kas arī atbild par dokumenta atjaunināšanu. Piezīmes un jautājumus var sūtīt Eurocontrol ģenerāldirektoram, Rue de la Fusée, 96, B-1130 Bruxelles, adresējot tos struktūrvienībai *DED-2*.

2. Saistība ar *EATCHIP* darba programmas dokumentu

Šis standarts radīts, veicot *EATCHIP* ATM datu apstrādes sistēmu (*DPS*) jomā speciālo uzdevumu *DPS.ET1.ST06*, kas formulēts *EATCHIP* darba programmas dokumenta (*EWPD*) redakcijā 2.0 (30.9.1994.).

3. Apstiprināšana un grozījumi

Šis standarts apstiprināts, ievērojot šeit norādīto apstiprināšanas procedūru, kas atrunāta *Eurocontrol* standartizācijas direktīvās:

- apstiprināšana *EATCHIP* Eksploataācijas prasību un ATM datu apstrādes grupā (*ODT*), veicot saraksti,
- pārrunas ar visu *ECAC* (Eiropas Civilās aviācijas konference) valstu pārstāvjiem pārvaldības komitejā vai *EATCHIP* projektu komitejā,
- apstiprināšana *EATCHIP* projektu komitejā un pārvaldības komitejā,
- apstiprināšana pastāvīgajā komisijā.

Šā standarta normas piemēro pēc apstiprināšanas pastāvīgajā komisijā.

Nemot vērā gaisa satiksmes vadības (*ATC*) kārtības attīstību, ar *ODT* starpniecību var ierosināt grozījumus un papildinājumus turpmākai apspriešanai un iespējamai apstiprināšanai. Šie ierosinājumi tiks iekļauti kā grozījumi vai tos ietvers nākamajā dokumenta redakcijā, ko apstiprinās un pieņems saskaņā ar noteikto kārtību.

4. Redakcionālie principi

Apzīmējot katra izteikuma statusu, tika ievēroti šādi redakcionālie principi. Normatīvās sastāvdaļas rakstītas parastiem burtiem bez izcēluma, fakultatīvās sastāvdaļas rakstītas parastajā slīprakstā, priekšā ar vārdu "Ieteikums" norādot to statusu.

Specifikāciju aprakstos tika ievēroti šādi redakcionālie principi. Normatīvās sastāvdaļas parasti ir vajadzības izteiksmē (angļu tekstā lieto "*shall*"), bet fakultatīvās sastāvdaļas – vēlējuma izteiksmē (angļu tekstā lieto "*should*").

Piezīmes rakstītas slīprakstā bez izcēluma, tās ievada vārds "*PIEZĪME*".

5. **Saistība ar *Eurocontrol* standarta datu apmaiņai tiešsaistē 1. redakciju**

Šis dokuments aizstāj *Eurocontrol* standarta datu apmaiņai tiešsaistē 1. redakcijas 1. un 2. daļu. Tā 3. daļa, kurā aplūkoti izmantojamie tehniskie protokoli, aizstāta ar *Eurocontrol* standarta saskarnes kontroldokumenta lidojumu datu apmaiņai 1. daļu.

6. **Būtiskas atšķirības no 1. redakcijas**

Galvenās izmaiņas un papildinājumi, salīdzinot ar 1. redakciju, ir šādi:

1. Tālāk aplūkoto komplementāro (neobligāto) ziņojumu iestrāde, kas skar pamatprocedūru:
 - koordinācijas atcelšanas ziņojums (MAC),
 - ziņojums par koda piešķiršanu (COD) sekundārajam novērošanas radiolokatoram (SSR),
 - informatīvais (INF) ziņojums.
2. Ziņojumu satura un formāta noteikšana, lai atvieglotu robežas šķērsošanu lidojuma maršrutā, kas nav noteikts kā gaisa satiksmes pakalpojumu (ATS) maršruts, bet kuru nosaka maršruta posma sākuma un beigu punkts.
3. Dialoga procedūras iestrāde, kas ļauj:
 - dispečeriem, kas veic plānošanu, noskaidrot nestandarta gaisa satiksmes vadības nodošanas nosacījumus un vienoties par tiem,
 - nodrošināt pārņēmējam dispečeram iespēju izteikt atbildes priekšlikumu par vadības nodošanas nosacījumiem,
 - nodrošināt sakaru līdzekļu nodošanu vadības nodošanas gaitā.
4. Eurocontrol standartā ATS datu apmaiņas atveidei (ADEXP), tā 2. redakcijā aplūkotā formāta ieviešana. Visi ziņojumi, kas noteikti pamatprocedūrā, un ziņojumi, ko izmanto dialoga procedūras koordinācijas fāzē, ir atveidoti gan Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO), gan ADEXP formātā. Sakaru nodošanas ziņojumi, kas aplūkoti dialoga procedūrā, ir atveidoti tikai ADEXP formātā.
5. Tika svītroti šādi 1. redakcijas pielikumi:
 - A: ATC struktūrvienības identifikācija.
 - B: OLDI ziņojuma struktūra
 - (visiem ziņojumiem 3. redakcijā ir pievienoti piemēri).
 - D: Vēsturisks atskats.
 - E: Ieviešanas plāns.
 - F: Valstu atbilstība prasībām.
 - G: Ieviešanas pamatnostādnes.
 - H: Pamatnostādnes OLDI novērtēšanai.
6. 3. daļas "Tehniskās prasības" izdalīšana no lietojumu specifikācijas.

7. **Saistība ar citiem dokumentiem**

Šajā dokumentā ir norādes uz divējādiem lauka formātiem, ko izmanto sastādot ziņojumus, proti, ICAO un ADEXP.

ICAO lauku formāts ir aplūkots 1. norādē. Aizstājot 1. norādi ar citu dokumentu, ir jāizmanto minētajā dokumentā aplūkotā ICAO lauka tipu definīcija.

ADEXP lauku formāts ir aplūkots 2. norādē.

PIEZĪME: *Atsauces dokumenti ir uzskaitīti 2. iedaļā.*

8. **Valoda**

Šā dokumenta oriģināls sagatavots angļu valodā.

1. IEVADS

1.1. Mērķis

1.1.1. Lidojumus, kam nodrošināti ATC pakalpojumi, ATC struktūrvienības nodod citām struktūrvienībām tā, lai tiem būtu garantēta pilnīga drošība. Lai sasniegtu šo mērķi, divas struktūrvienības parasti jau iepriekš savstarpēji koordinē katru lidojumu, kas šķērso to atbildības rajonu robežu, un nodod gaisakuģa vadību, tam sasniedzot vai tuvojoties minētajai robežai.

1.1.2. Ja to veic telefoniski, lidojuma datu pārraide koordinācijas gaitā ir ATC struktūrvienību galvenais vadības nodrošināšanas uzdevums, jo īpaši lidojumu rajonu GSV centros (ACC). Lai nebūtu jāizmanto šādas mutiskās "aplēses", astoņdesmito gadu sākumā Eiropā ekspluatācijas vajadzībām sāka savstarpēji savienot lidojumu rajonu GSV centru lidojumu datu apstrādes sistēmas (FDPS), ko dēvē par datu apmaiņu tiešsaistē (OLDI).

1.1.3. Lai atvieglotu tās ieviešanu, ieinteresētās institūcijas izstrādāja un saskaņoja kopīgus noteikumus un ziņojumu formātu, kā arī iestrādāja tos Eurocontrol standarta datu apmaiņai tiešsaistē 1. redakcijā; šā dokumenta 2.2. redakcija sagatavota ar mērķi nodrošināt šādu pakalpojumu turpmāko attīstību atbilstīgi EATCHIP prasībām.

1.2. Darbības joma

1.2.1. Šis dokuments nosaka, kādam jābūt ATC struktūrvienību FDPS tehniskajam nodrošinājumam un ziņojumiem, lai savstarpēji veiktu:

- nepieciešamo koordināciju pirms lidojumu nodošanas divu struktūrvienību starpā,
- šo lidojumu sakaru nodošanu.

1.2.2. Šis dokuments:

- nosaka ziņojumu formātu un reglamentē to saturu,
- aplūko nepieciešamo tehnisko nodrošinājumu šajās struktūrvienībās, bez kura nav iespējama datu apmaiņa.

1.2.3. Šo standartu Eurocontrol dalībvalstis savstarpēji piemēro starptautiskiem OLDI pakalpojumiem starp struktūrvienībām, kas nodrošina gaisa satiksmes vadību noteiktā lidojumu rajonā.

1.2.4. **Ieteikums.** Eiropas Civilās aviācijas konferences (ECAC) valstīm šis standarts būtu jāpiemēro:

- OLDI iekārtām un pakalpojumiem struktūrvienībās, kas ECAC teritorijā savstarpēji nodrošina starpvalstu gaisa satiksmes vadību kādā noteiktā rajonā,
- OLDI iekārtām un pakalpojumiem struktūrvienībās, kas attiecīgās valsts iekšienē savstarpēji nodrošina gaisa satiksmes vadību kādā noteiktā rajonā.

2. NORĀDES

2.1. Šeit minētie dokumenti ietver noteikumus, kas pēc norādes šajā tekstā veido šā Eurocontrol standarta noteikumus.

Šā Eurocontrol standarta publicēšanas brīdī atsaucies dokumenti bija spēkā tajās norādītajā redakcijā.

Jebkura atsaucē minēta ICAO dokumenta pārskatīšana tūlīt nozīmē *Eurocontrol* standarta pārskatīšanu.

Pārējo atsaucē dokumentu labojumus neiekļauj šā *Eurocontrol* standarta noteikumos, kamēr tie nav oficiāli izskatīti un iestrādāti šajā *Eurocontrol* standartā.

Rodoties pretrunām starp šā *Eurocontrol* standarta prasībām un pārējo atsaucē dokumentu saturu, prioritāte ir šim *Eurocontrol* standartam.

2.2. Šis standarts ietver atsaucē uz šādiem dokumentiem:

1. Aeronavigācijas pakalpojumu kārtība — Lidojumu un gaisa satiksmes pakalpojumu noteikumi, ICAO dokuments 4444, 13. izdevums 1996. gada 7. novembra redakcijā.
2. *Eurocontrol* standarts (redakcija 2.0) ATS datu apmaiņas atveidei (ADEXP), šifrs DPS-ET1-ST09-STD-01-00, datēts ar 1998. gada jūniju.

3. DEFINĪCIJAS, SIMBOLI UN SAĪSINĀJUMI

3.1. Definīcijas

Šajā *Eurocontrol* standartā lieto šādas definīcijas.

- 3.1.1. *Pārņēmēja struktūrvienība* — struktūrvienība, kas nodrošina ATC pakalpojumus, kurai jāpārņem lidojuma vadība vai kura to ir pārņēmusi brīdī, kad jānotiek vadības nodošanai no vienas struktūrvienībai nākamajai vai tā jau ir notikusi.
- 3.1.2. *Saņemšanas apstiprinājums* — apstiprinājums tam, ka ziņojums ir saņemts un to var pienācīgi apstrādāt.
- 3.1.3. *Aktivizēšana* — process ATC saņēmējā struktūrvienībā, kad koordinēšanas gaitā, kas noris starp divām struktūrvienībām, precizē lidojuma plānu attiecīgajam reisam, iekļaujot tajā nododošās struktūrvienības sniegtos datus, un pēc tam šos datus nodod dispečeru rīcībā.
- 3.1.4. *Absolūtais augstums* — perpendikulārs attālums no plaknes, punkta vai par punktu uzskatīta priekšmeta līdz vidējam jūras līmenim.
- 3.1.5. *Lietojumsistēma* — ATS apakšsistēmas daļa, kas atbilst šim standartam un veido saskarni ar tādām pašām daļām citās ATS sistēmās.
- 3.1.6. *Atbildības rajons* — noteiktu izmēru gaisa telpa, kurā ATC struktūrvienība nodrošina gaisa satiksmes pakalpojumus.
- 3.1.7. *Sasaiste* — process, kura gaitā sistēma saista saņemto OLDI ziņojumu ar lidojuma plāna ierakstu datu bāzē.
- 3.1.8. *ATC struktūrvienība* — struktūrvienība, kas nodrošina gaisa satiksmes vadību.
- 3.1.9. *Pieejamība* — varbūtība, ka konkrētā brīdī iekārta būs pieejama lietotājam.
- 3.1.10. *Robeža* — (sānu un vertikālās) plaknes, kas norobežo ATC struktūrvienības atbildības rajonu.

- 3.1.11. *Atļautais lidojuma līmenis* — lidojuma līmenis, līdz kādam vai kādā ATC atļāvusi veikt lidojumu.
- 3.1.12. *ATC koordinācija* — process, ko savā starpā veic ATC struktūrvienības, kuru atbildības rajoni atrodas blakus, un kas oficiāli paredz savstarpēji ziņot par plānoto robežas šķērsošanu, lai panāktu lidojumu drošību, konsekventi veicot paredzētās darbības.
- 3.1.13. *Koordinācijas ziņojums* — vispārējs apzīmējums ziņojumiem, ko izmanto ATC koordinēšanai. Tajos ietilpst arī CDN ziņojums, kas aplūkots 8.8. punktā.
- 3.1.14. *Koordinācijas fāze* — attiecībā uz konkrētu lidojumu tā ir fāze, kurā nododošā un saņēmēja ATC struktūrvienības vienojas par to, ar kādiem nosacījumiem (piemēram, lidojuma līmenis, robežas punkts) to starpā tiks pārņemta lidojuma vadība.
- 3.1.15. *Koordinācijas punkts* — punkts uz robežas vai tās tuvumā, kas ir zināms koordinācijas secībā esošajām ATC struktūrvienībām un uz kuru atsaucas koordinācijas ziņojumos.
- 3.1.16. *Korelācija* — uz noteiktiem kritērijiem balstīts process, kas paredz lidojuma plāna datu piesaisti radiolokatora ekrānā novērojamai tā paša lidojuma ceļa līnijai, kam parasti jāparādās uz dispečera ekrānpults.
- 3.1.17. *Eurocontrol standarts* — jebkuras fizikālo īpašību, konfigurācijas, materiālu, veiktspējas, personāla vai procesa specifikācijas, kuru vienota piemērošana ir atzīta par būtisku ieviešanai ATS sistēmās Eurocontrol dalībvalstīs. Eurocontrol standarts nedrīkst būt pretrunā ICAO standartiem, bet vajadzības gadījumā tam būtu jāpapildina tie.
- 3.1.18. *Izpilddispečers* — dispečers, kas tieši sniedz norādījumus par savā uzraudzībā esošajiem lidojumiem. Šai kategorijai pieskaita arī dispečerus, kas nodrošina rajona radiolokācijas pakalpojumus.
- 3.1.19. *Izejas līmenis* — lidojuma līmenis, kādā gaisakuģim koordinācijas gaitā atļauts šķērsot vadības nodošanas punktu. Izejas līmeni var papildināt ar šķērsošanas papildnosacījumiem, norādot līmeņu joslu, kurā lidojums būs augšupejošs/lejupejošs.
- 3.1.20. *Lidojuma plāns* — konkrēta informācija par paredzamo gaisakuģa lidojumu vai lidojuma posmu, ko saņem gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības. Tajā ietilpst arī informācija par konkrētu lidojumu, kas iegūta no lidojuma plāna, kurš glabājas FDPS.
- 3.1.21. *“Ģenerēšana”* — process ATC sistēmā, kura gaitā no datu bāzes (bāzēm) iegūst datus un sagatavo ziņojumu pārraidīšanai ATC saņēmējai struktūrvienībai.
- 3.1.22. *ICAO formāts* — formāts, ko izmanto ATS ziņojumu pārraidei “zeme-zeme” un kurā lieto 1. norādē aplūkotos lauka tipus un atdalītājus.
- 3.1.23. *Līmenis* — vispārējs apzīmējums, kas raksturo gaisakuģa atrašanos gaisā; šajā standartā terminā līmenis vai lidojuma līmenis ietilpst absolūtais augstums, ja tas tiek izmantots.
- 3.1.24. *Paziņošana* — process, kura gaitā nododošā struktūrvienība pārraida datus saņēmējas struktūrvienības sistēmas atjaunināšanai, gatavojoties koordinācijas fāzei.
- 3.1.25. *Saņēmēja struktūrvienība* — ATC struktūrvienība, kurai nosūtīts ziņojums.
- 3.1.26. *“Uzticamība”* — plānotais pieejamības laiks procentos, kad ir pieejams šis pakalpojums.
- 3.1.27. *Pieprasītais lidojuma līmenis* — lidojuma plānā lidojumam pieprasītais lidojuma līmenis.
- 3.1.28. *Pārskatīšana* — labojumi datus, ko ATC nododošā struktūrvienība iepriekš nosūtījusi ATC saņēmējai struktūrvienībai.

- 3.1.29. *Šķērsošanas papildlīmenis* – līmenis, kādā vai virs kāda vai arī kādā vai zem kāda gaisakuģim pēc lidojuma koordinācijas jāšķērso vadības nodošanas punkts. Papildlīmenis, ja tāds noteikts, ir izejas līmeņa sastāvdaļa.
- 3.1.30. *Sistēmas lidojuma plāns* – informācija par konkrētu lidojumu, kas iegūta no lidojuma plāna, kurš glabājas FDPS.
- 3.1.31. *Transakcijas ilgums* – laika intervāls pēc ziņojuma ierosināšanas, kurā veic tā pārraidi, sākotnējo apstrādi saņēmējā sistēmā, apstiprināšanas ziņojuma ģenerēšanu un pārraidi, kā arī tā atpazīšanu nododošajā sistēmā.
- 3.1.32. *Vadības nodošanas punkts* – noteikts punkts, kas atrodas gaisakuģa lidojuma trajektorijā, kurā atbildību par ATS nodrošināšanu gaisakuģim nodod nākamajai ATC struktūrvienībai vai kontrolpunktam. Tam nav obligāti jāsakrīt ar koordinācijas punktu.
- 3.1.33. *Nodošanas fāze* – lidojuma fāze pēc koordinācijas fāzes, kurā notiek sakaru nodošana.
- 3.1.34. *Nododošā struktūrvienība* – ATC struktūrvienība, kas koordinācijas secībā atbild par lidojuma apkalpošanu pirms robežas un uzsāk koordinācijas fāzi ar nākamo struktūrvienību.
- 3.1.35. *Pārraidīšana* – ziņojuma nodošana no vienas sistēmas citai.
- 3.1.36. *Struktūrvienība* – gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība.
- 3.1.37. *Brīdinājums* – ziņojums, kas parādās dispečerpunktā uz ekrānpults, ja nenotrudā automātiskā koordinēšana.

3.2. **Sīmboli un saīsinājumi**

Šajā *Eurocontrol* standartā lieto šādus simbolus un saīsinājumus:

<i>ABI</i>	Iepriekšējs informatīvais ziņojums par robežas šķērsošanu
<i>ACC</i>	Lidojumu rajona GSV centrs
<i>ACP</i>	Apstiprināšanas ziņojums
<i>ACT</i>	Aktivizēšanas ziņojums
<i>ADEXP</i>	ATS datu apmaiņas atveide
<i>ATC</i>	Gaisa satiksmes vadība
<i>ATM</i>	Gaisa satiksmes pārvaldība
<i>ATS</i>	Gaisa satiksmes pakalpojumi
<i>CDN</i>	Koordinācijas ziņojums
<i>CNL</i>	Lidojuma plāna atcelšana
<i>COD</i>	SSR koda piešķiršanas ziņojums
<i>COF</i>	Frekvences maiņas ziņojums
<i>COP</i>	Koordinācijas punkts
<i>DED</i>	<i>Eurocontrol EATCHIP</i> attīstības direktorāts

<i>EATCHIP</i>	Eiropas ATC saskaņošanas un integrācijas programma
<i>ECAC</i>	Eiropas Civilās aviācijas konference
<i>ETO</i>	Aprēķinātais punkta pārlidošanas laiks
<i>ETOT</i>	Aprēķinātais pacelšanās laiks
<i>EWPD</i>	EATCHIP darba programmas dokuments
<i>FDPS</i>	Lidojuma datu apstrādes sistēma
<i>FRF</i>	Turpmākais lidojuma maršruts
<i>HMI</i>	Cilvēka — mašīnas saskarne
<i>HOP</i>	Pārņemšanas ierosinājuma ziņojums
<i>ICAO</i>	Starptautiskā civilās aviācijas organizācija
<i>INF</i>	Informatīvais ziņojums
<i>LAM</i>	Loģiskā apstiprinājuma ziņojums
<i>LoA</i>	Vienošanās dokuments
<i>MAC</i>	Koordinācijas atcelšanas ziņojums
<i>MAS</i>	Sakaru uzņemšana manuālajā režīmā
<i>NM</i>	Jūras jūdze
<i>OLDI</i>	Datu apmaiņa tiešsaistē
<i>ORCAM</i>	Izcelsmes reģionu kodu piešķiršanas metode
<i>PAC</i>	Iepriekšējas aktivizēšanas ziņojums
<i>RAP</i>	Ierosinātās aktivizēšanas saskaņošanas ziņojums
<i>REV</i>	Labojumu ziņojums
<i>RJC</i>	Koordinācijas atteikuma ziņojums
<i>ROF</i>	Frekvences maiņas pieprasījuma ziņojums
<i>RRV</i>	Ierosināto labojumu saskaņošanas ziņojums
<i>SBY</i>	Rezervstāves ziņojums
<i>SDM</i>	Papilddatu ziņojums
<i>SSR</i>	Sekundārais novērošanas radiolokators
<i>SYSCO</i>	Automatizēta koordinācija
<i>TI</i>	Nodošanas ierosināšana
<i>TIM</i>	Nodošanas ierosināšanas ziņojums
<i>TWR/APP</i>	Lidlauka GSV dispečerpunkts ("tornis") un pieejas lidojumu GSV

4. **VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS**

4.1. **Ievads**

Šajā iedaļā aplūkotas vispārējās ekspluatācijas prasības, kas nepieciešamas *OLDI* pakalpojumu īstenošanai starp ATC struktūrvienībām, kā arī dažādu izmantojamo ziņojumu tipu klasificēšanas noteikumi un darbības prasības.

4.2. Lidojumu datu apstrādes sistēmas prasības

4.2.1. Lidojumu datu bāze

Struktūrvienības, kas izmanto šajā dokumentā aplūkotās iespējas, saņem datus no *FDPS*, kurā glabājas visa nepieciešamā informācija norādīto ziņojumu vizualizēšanai, apstrādei un sagatavošanai. Attiecībā uz jebkuru lidojumu galvenais datu avots ir gaisakuģa kapteiņa vai viņa uzdevumā iesniegtais lidojuma plāns. Pārējos datus iegūst lidojumu plānu apstrādes gaitā, ņemot vērā attiecīgās struktūrvienības apkārtējo vidi.

4.2.2. Darbība reālajā laikā

OLDI procedūra ietver norises nododošajās *ATC* struktūrvienībās saistībā ar tādu darbību ierosināšanu, kas vajadzīgas, lai savlaicīgi iesniegtu datus nododošajam dispečeram un pārraidītu koordinācijas datus pārņēmējai struktūrvienībai. Šim nolūkam *FDPS* ir jāierosina darbības, kas paredz salīdzināt koordinēto pasaules laiku un piemērojamos laika parametrus ar konkrētu lidojuma maršruta punktu laika parametriem, kuri iegūti no lidojumu datu bāzes.

4.2.3. Datu komunikācijas spēja

4.2.3.1. *FDPS* ir jānodrošina lidojuma datu saņemšana un pārraidīšana šajā dokumentā noteiktajā ziņojuma formātā, izmantojot datu komunikācijas vidi, kas kalpo kā *OLDI* funkcijas nodrošinātāja.

4.2.3.2. **Ieteikums.** *FDPS* ir jābūt attīstīties spējīgai, lai to papildinātu ar jauniem ziņojumiem, ko varētu iekļaut turpmākajās standarta redakcijās.

4.2.3.3. Kas attiecas uz šajā dokumentā noteiktajām funkcionālajām prasībām, datu komunikācijas videi ir jānodrošina ātra un droša datu apmaiņa starp lietojumprogrammām:

— garantējot nevainojamu *OLDI* ziņojumu pārraidi,

un

— atkarībā no vajadzības, uzraugot divpunktu savienojumus vai sakaru tīkla statusu.

4.2.3.4. *FDPS* ir jābrīdina dispečerpunkti par datu komunikācijas sistēmas atklātajām nesakrītībām.

4.2.4. Lietojumfunkcijas

4.2.4.1. Sistēmām, ko izmanto *OLDI* pakalpojumu nodrošināšanai, ir jābūt gatavām automātiski saņemt, uzglabāt, apstrādāt, izvilkt un izsniegt vizualizēšanai, kā arī pārraidīt ar *OLDI* saistītos datus reālā laika režīmā.

4.2.4.2. *FDPS* ir:

— jāuzrāda kārtējie ekspluatācijas dati, kas paredzēti šajā standartā *OLDI* darbībai, un kuru atjaunināšana notiek automātiski, manuāli ievadot datus vai izmantojot abus šos paņēmienus,

— jānodrošina šādu sastāvdaļu izvilksana no lidojuma plāna datu bāzes,

— jāatpazīst nākamā *ATC* struktūrvienība lidojuma maršrutā.

- 4.2.4.3. Jāpanāk savstarpēja vienošanās par:
- koordinācijas punktiem (COP),
 - atskaites punktiem, ko izmanto peilējuma un attāluma apzīmēšanai, nosakot COP taisnos posmos ārpus ATS maršruta (ja tādi ir).
- PIEZĪME. COP ne vienmēr sakrīt ar vadības nodošanas punktiem.
- 4.2.5. Cilvēka — mašīnas saskarne (HMI)
- 4.2.5.1. HMI ir jānodrošina:
- OLDI ziņojumu un attiecīgo brīdinājumu operacionālā satura vizualizēšana tūlītējai reaģēšanai saistībā ar saņemtajiem ziņojumiem,
 - koordinācijas un vadības nodošanas brīdinājuma ziņojumu tālāknosūtīšana apkalpojošiem punktiem, kas atbild par attiecīgo lidojumu koordinēšanu.
- 4.2.5.2. ATC personāla rīcībā ir jābūt līdzekļiem, kas ļauj pārveidot datus, kuri nosaka ziņojumu operacionālo saturu saskaņā ar šā dokumenta prasībām.
- 4.2.5.3. HMI attiecīgi jāuzrāda, ka ziņojums tiek vai jau ir veiksmīgi pārraidīts.
- 4.2.5.4. Ja noteiktajā laikā pēc koordinācijas vai vadības nodošanas ziņojuma pārraidīšanas nesaņem apstiprinājumu, automātiski tiek sagatavots brīdinājums vai paziņojums attiecīgajam ATC vai tehniskajam punktam(-iem).
- 4.2.5.5. Šim brīdinājumam vai paziņojumam jābūt tādā formā, lai tas uzreiz piesaistītu attiecīgā dispečerpunkta uzmanību.
- 4.2.5.6. **Ieteikums.** ATC punktos, kas izmanto OLDI, HMI būtu jāparedz brīdinājums gadījumos, kad OLDI pakalpojumi nav pieejami.
- 4.2.6. Ziņojumu ierosināšana
- 4.2.6.1. Katrā sistēmā jāietver sistēmaparametru kopa, kas automātiski nodrošina savlaicīgu OLDI ziņojumu ierosināšanu.
- 4.2.6.2. **Ieteikums.** Būtu jānodrošina koordinācijas ziņojuma pārraides manuāla uzsākšana pirms aprēķinātā pārraides laika.
- 4.2.6.3. Vienmēr jānodrošina automātiskā pārraides uzsākšana, ja pārraidi neuzsāk manuāli.
- 4.2.6.4. Sistēmai jāizmanto laika parametri, nosakot šādus rādītājus:
- sagatavošanās laiku pirms pārraides, kad nododošajā struktūrvienībā uz ekrānpults parādās ziņojumu operacionālais saturs,
 - kopējo sagatavošanās laiku ziņojuma pārraidei vai, attiecīgi, laiku katrā COP,
 - laiku pēc ziņojuma pārraides, kurā ir jāsaņem apstiprinājums lietojumprogrammu līmenī (taimautu).

- 4.2.6.5. Ziņojums ir jāpārraida nekavējoties, ja vajadzīgā informācija kļūst pieejama vēlāk, nevis brīdī, kas faktiski paredzēts tās pārraidīšanai.

Piemērs: Lidojums sākas *GAT IFR* posma punktā, kas atrodas tuvu robežai, kura būs vēlāk jāšķērso; *ETO* šajā punktā pārraida astoņas minūtes pirms *COP*, tātad *ACT* ziņojuma pārraidīšana šajā brīdī jau ir nokavēta, ņemot vērā attiecīgo laika parametru(-s); šis ziņojums ir jānosūta nekavējoties.

- 4.2.7. *Ziņojumu saņemšana*

- 4.2.7.1. *ATC sistēmai ir jānodrošina:*

- *OLDI* ziņojumu saņemšana,
- to automātiska apstrāde saskaņā ar šo standartu,
- lidojuma datu sagatavošana saskaņā ar saņemto ziņojumu un nepieciešamo brīdinājumu parādīšanās, ja saņemtie dati ir pretrunīgi,
- apstiprinājuma ziņojumu automātiska sagatavošana un pārraidīšana lietojumprogrammas līmenī.

- 4.2.7.2. Atkarībā no apstākļiem saņemšanas apstiprinājuma ziņojums (loģiskā apstiprinājuma (*LAM*), apstiprināšanas (*ACP*) vai rezervstāves (*SBY*) ziņojums) ir jānogatavo un jāpārraida pēc attiecīgā ziņojuma apstrādes un apstrādes rezultātu uzrādīšanas vajadzīgajā dispečerpunktā (punktos).

PIEZĪME. *Sīki izstrādātie apstiprinājuma sagatavošanas nosacījumi atsevišķi norādīti katram ziņojumam.*

- 4.3. **Datu atjaunināšana, izmantojot novērošanas datus**

Ieteikums. *Lai nodrošinātu laika datu provizorisko aprēķinu precizitāti, lidojumu plānu datu bāzes atjaunināšanai būtu jāizmanto informācija, kas iegūta, vērojot lidojumus ar radiolokatora vai citu novērošanas līdzekļu palīdzību.*

- 4.4. **OLDI datu reģistrēšana**

- 4.4.1. *Saturs*

Ikvienu *OLDI* ziņojuma saturu un saņemšanas laiku ir jāreģistrē.

- 4.4.2. *Tehniskais nodrošinājums*

Tehniski jānodrošina reģistrēto datu ieguve un vizualizēšana.

- 4.5. **Pieejamība, uzticamība, datu drošība un datu integritāte**

- 4.5.1. *Pieejamība*

- 4.5.1.1. *OLDI* pakalpojumiem starp divām saistītajām struktūrvienībām ir jābūt pieejamiem ierastās un maksimālās satiksmes plūsmas laikā.

- 4.5.1.2. **Ieteikums.** *OLDI pakalpojumiem vajadzētu būt pieejamiem 24 stundas dienā.*

- 4.5.1.3. Par visiem dīkstāves periodiem (un, tātad, paredzamo pieejamības laiku) savstarpēji jāvienojas abām saistītajām struktūrvienībām.

4.5.2. Uzticamība

4.5.2.1. Jebkuram OLDI savienojumam ir jāuzrāda vismaz 99,86 % uzticamība (tas nozīmē, ka dīkstāve nepārsniedz 12 stundas gadā, pamatojoties uz 24 stundu pieejamību diennaktī).

4.5.2.2. **Ieteikums.** Ja tas ir attaisnojams no ekspluatācijas viedokļa, jānodrošina vismaz 99,99 % uzticamība (tas nozīmē, ka dīkstāve nepārsniedz 52 minūtes gadā, pamatojoties uz 24 stundu pieejamību diennaktī).

4.5.3. Datu drošība

Ieteikums. OLDI pakalpojumiem vajadzētu piemērot drošības paņēmienus (piem., piekļuves tiesības, avotu pārbaude) un, vajadzības gadījumā, veikt tīkla pārvaldīšanu.

4.5.4. Datu integritāte

Atteices intensitāte lietojumsistēmas līmenī nedrīkst pārsniegt vienu pārraides kļūdu uz 2 000 ziņojumiem.

4.6. Darbības novērtējums

4.6.1. Novērtēšanas laiks

Katrai jaunai OLDI iekārtai, arī jaunai iekārtai jau esošajā savienojumā, pirms darbības uzsākšanas jāparedz novērtēšanas laiks, lai pārliecinātos par datu integritāti, precizitāti, efektivitāti, saderību ar ATC procedūram un vispārējo drošību.

PIEZĪME. Eurocontrol OLDI sekretariātā var saņemt informāciju par procedūru, kas atvieglo jaunu OLDI iekārtu novērtēšanu.

4.6.2. Darbības uzsākšanas datums

Abām struktūrvienībām savstarpēji vienojoties, oficiāli nosaka darbības uzsākšanas datumu, kas nozīmē, ka novērtēšanas laiks ir beidzies.

5. ZIŅOJUMU KATEGORIJAS

5.1. Vispārējā daļa

5.1.1. Mērķis

Šajā dokumenta iedaļā:

- definē ziņojumu kategorijas,
- nosaka transakciju ilguma ierobežojumus kategorijām,
- nosaka obligātos un komplementāros ziņojumus,
- iedala ziņojumu tipus kategorijās.

5.1.2. Ziņojumu kategorijas

OLDI ziņojumus iedala šādās kategorijās:

- 1. kategorija — sakaru nodošana,
- 2. kategorija — koordinācija,
- 3. kategorija — paziņošana.

5.2. **Transakciju ilgums**5.2.1. *Transakciju ilguma nosacījumi*

5.2.1.1. Noteiktais transakciju ilgums ietver pārraidi, sākotnējo apstrādi saņēmējā struktūrvienībā, apstiprinājuma ziņojuma sagatavošanu, tā pārraidi un saņemšanu nododošajā struktūrvienībā. Tādēļ automātiskā apstiprinājuma ziņojumiem LAM un SBY nav piešķirta ziņojumu kategorija.

5.2.1.2. Maksimālais transakcijas ilgums dažādām ziņojumu kategorijām ir norādīts tabulā 5-1.

Tabula 5-1
Maksimālais transakcijas ilgums

Ziņojumu kategorija	90 %	99,8 %
1	4 sek.	10 sek.
2	10 sek.	25 sek.
3	15 sek.	45 sek.

5.2.1.3. Katrai ziņojumu kategorijai vai tipam nosaka taimauta ilgumu.

5.2.1.4. Ja noteiktajā laikā pēc pārraides nav saņemts apstiprinājums, uzskata, ka ziņojums ir neveiksmīgi pārraidīts vai apstrādāts, un ir jānosūta brīdinājums saskaņā ar attiecīgo šā dokumenta iedaļu.

5.2.1.5. **Ieteikums.** Šajās trijās kategorijās taimautam nevajadzētu pārsniegt attiecīgi 12 sekundes, 30 sekundes un 60 sekundes.

5.3. **Ziņojumu klasifikācija un sistematizācija**5.3.1. *Ziņojumu klasifikācija — obligātie un komplementārie ziņojumi*

5.3.1.1. Šajā dokumentā aplūkotos ziņojumus iedala obligātajos vai komplementārajos.

5.3.1.2. Ja aplūkojamā ziņojuma pārraidīšana (*transmission*, TX) ir obligāta (*mandatory*, M), ir jāparedz šādu ziņojumu pārraidīšanai vajadzīgā apstrāde.

5.3.1.3. Ja aplūkojamā ziņojuma saņemšana ir obligāta (*reception*, REC), ir jāparedz šādu ziņojumu saņemšanai vajadzīgā apstrāde.

PIEZĪME. Izņēmuma gadījumos, kad starp divām struktūrvienībām ir vienvirziena satiksmes plūsma, obligātie ziņojumi var attiekties tikai uz vienu virzienu.

5.3.1.4. Ja aplūkojamā ziņojuma pārraidīšana ir komplementāra (*complementary*, C), ir jāparedz šādu ziņojumu pārraidīšanai vajadzīgā apstrāde, ja to pieprasa nosūtītāja struktūrvienība un pastāv savstarpēja vienošanās ar saņēmēju struktūrvienību.

PIEZĪME. Komplementāros ziņojumus var izmantot vienā virzienā tikai saskaņā ar ekspluatācijas prasībām.

- 5.3.1.5. Ja aplūkojamā ziņojuma saņemšana ir komplementāra, ir jāparedz saņemšanai vajadzīgā apstrāde, ja pastāv abpusēja vienošanās par tā izmantošanu.
- 5.3.1.6. Tabulās 5-3 un 5-4 aplūkotās prasības piemēro tikai tad, ja ATC struktūrvienības abpusēji vienojušās attiecīgi izmantot dialoga procedūru, veicot koordināciju un/vai sakaru nodošanu.
- 5.3.2. *Ziņojumu iedalījums kategorijās*
- 5.3.2.1. Pamatprocedūras ziņojumu iedalījums kategorijās ir noteikts tabulā 5-2.
- 5.3.2.2. Citu dialoga procedūras koordinācijas ziņojumu iedalījums kategorijās ir noteikts tabulā 5-3.
- 5.3.2.3. Dialoga procedūras sakaru nodošanas ziņojumu iedalījums kategorijās ir noteikts tabulā 5-4.

Tabula 5-2

Pamatprocedūras ziņojumi

Ziņojuma tips	Saīsinājums	Kategorija	Pārtraide	Saņemšana
Iepriekšēja informācija par robežas šķērsošanu	ABI	3	M	M
Aktivizēšana	ACT	2	M	M
Pārskatīšana	REV	2	C ⁽¹⁾	C ⁽¹⁾
Iepriekšēja aktivizēšana	PAC	2	C	C
Koordinācijas atcelšana	MAC	2	C	C
SSR koda piešķiršana	COD	2	C	C
Informatīvais	INF	3	C	C
Loģiskā apstiprinājuma ziņojums	LAM		M	M

PIEZĪME

⁽¹⁾ Izmantojot dialoga procedūrā, TX un REC ir obligāta.

Tabula 5-3

Dialoga procedūra — koordinācijas fāzes ziņojumi
(Papildus tabulai 5-2)

Ziņojuma tips	Saīsinājums	Kategorija	Pārtraide	Saņemšana
Ierosinātās aktivizēšanas saskaņošana	RAP	2	C	M
Ierosinātie labojumi	RRV	2	C	M
Koordinācija	CDN	2	M	M
Rezervstāve ⁽¹⁾	SBY	M	M	
Apstiprināšana	ACP	2	M	M
Koordinācijas atteikšana ⁽²⁾	RJC	2	C	C

PIEZĪMES

⁽¹⁾ Skatīt 5.2.1.1. punktu "Transakciju ilguma nosacījumi".

⁽²⁾ Izmanto ne visās gaisa telpas konfigurācijās.

Tabula 5-4

Dialoga procedūra – nodošanas fāzes ziņojumi

Ziņojuma tips	Saīsinājums	Kategorija	Pārraide	Saņemšana
Nodošanas ierosināšana	<i>TIM</i>	1	M	M
Papilddati	<i>SDM</i>	1	(¹)	(¹)
Pārņemšanas ierosinājums	<i>HOP</i>	1	M	M
Frekvences maiņa (²)	<i>COF</i>	1	C	M
Frekvences maiņas pieprasījums	<i>ROF</i>	1	C	M
Sakaru uzņemšana manuālajā režīmā (²)	<i>MAS</i>	1	C	M

PIEZĪMES

(¹) M, ja sūtītājs ir nododošā struktūrvienība; C, ja sūtītājs ir pārņēmēja struktūrvienība.

(²) Savstarpēja vienošanās nosaka, ka, ja nodošana skar konkrētu satiksmes plūsmas virzienu, nododošajai struktūrvienībai vismaz jānosūta COF ziņojums vai pārņēmējai struktūrvienībai jānosūta MAS ziņojums.

6. PAMATPROCEDŪRA — OBLIGĀTIE ZIŅOJUMI

6.1. Vispārējā daļa

6.1.1. Prasību apraksts

Šajā iedaļā aplūkotas obligātās prasības OLDI pakalpojumu ieviešanai lietojumprogrammu līmenī.

6.1.2. Lidojums

Struktūrvienības, kas lidojumu koordinēšanai izmanto OLDI, lieto šajā iedaļā aplūktos ABI, ACT un LAM ziņojumus, izņemot gadījumus, kad abpusēji vienojas veikt koordināciju dialoga procedūrā, kura aplūkota šā dokumenta 8. iedaļā, ievērojot minētajā iedaļā noteiktos ACT un LAM ziņojumu lietošanas nosacījumus.

6.2. Iepriekšējs ziņojums par robežas šķērsošanu (ABI)

6.2.1. ABI ziņojuma mērķis

ABI ziņojums atbilst šādām ekspluatācijas prasībām:

- nodrošina trūkstošos lidojuma plāna datus,
- sniedz iepriekšēju informāciju par robežas šķērsošanu un tās labojumus nākamajai ATC struktūrvienībai,
- atjaunina lidojuma plāna pamatdatus,
- palīdz savlaicīgi korigēt radiolokatora ekrānā novērojamās ceļa līnijas,
- atvieglo sektora noslogotības precīzu īstermiņa novērtēšanu.

ABI kalpo kā paziņojums.

6.2.2. Ziņojuma saturs

ABI ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- gaisakuģa identifikācijas indeksu,
- SSR darba režīmu un kodu (ja dati ir pieejami),
- izlidošanas lidlauku,
- provizoriskos aprēķinus,
- galamērķa lidlauku,
- gaisa kuģu skaitu un tipu,
- maršrutu (fakultatīvi),
- citus lidojuma plāna datus (fakultatīvi).

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

6.2.3. Lietošanas noteikumi

6.2.3.1. Vispārējā daļa

6.2.3.1.1. Izņemot 6.2.3.1.3. un 6.2.3.1.4. punktā paredzētos gadījumus, saistībā ar katru lidojumu, kam paredzēts šķērsot atbildības rajonu robežu, ir jānosūta viens vai vairāki ABI ziņojumi saskaņā ar OLDI procedūrām.

6.2.3.1.2. Nosūtīšanas gadījumā pēc ABI ziņojuma, jānosūta aktivizēšanas (ACT) vai ierosinātās aktivizēšanas saskaņošanas (RAP) ziņojums.

6.2.3.1.3. ABI ziņojums netiek sagatavots, ja ir jāsūta iepriekšējās aktivizēšanas (PAC) ziņojums.

6.2.3.1.4. **Ieteikums.** ABI pārraidīšana būtu jāaptur, ja nekavējoties vai savstarpēji saskaņotā laika sprīdī ir jāpārraida ACT vai RAP ziņojums.

PIEZĪME. Šā ieteikuma mērķis ir izvairīties no mēģinājumiem saņēmējas struktūrvienības dažādos dispečerpunktos vienlaicīgi novērst nesakritības ABI un ACT ziņojumos, kas skar vienu un to pašu lidojumu.

6.2.3.1.5. Ir jānosūta izlabots ABI ziņojums, ja nav sagatavots nākamais ACT ziņojums un:

- lidojuma maršruts ir izmainīts tādā veidā, ka COP iepriekšējā ABI ziņojumā vairs neatbilst īstenībai,
- ielidošanas lidlauks ir nomainīts,
- vai
- gaisakuģa tips ir nomainīts.

6.2.3.1.6. **Ieteikums.** Būtu jānosūta izlabots ABI ziņojums, ja nav sagatavots nākamais ACT ziņojums un izmaiņas skar kādu no šeit norādītajiem parametriem:

- paredzēto robežas šķērsošanas līmeni,
- paredzēto SSR kodu vadības nodošanas punktā,
- ja paredzamais COP pārlidošanas laiks (ETO) atšķiras no iepriekšējā ABI ziņojumā norādītā laika vairāk, nekā tas noteikts vienošanās dokumentā (LoA),
- jebkurus citus datus pēc savstarpējas vienošanās.

- 6.2.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- 6.2.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem ABI ziņojumu, jāvērtē tā sasaisti ar attiecīgajiem lidojuma plāna datiem.
- 6.2.3.2.2. Ja sasaiste ar lidojuma plānu neizdodas, saņēmējā sistēmā automātiski vai manuāli jāstāda lidojuma plāns.
- 6.2.3.2.3. Ja sasaiste ar lidojuma plānu noris veiksmīgi, bet atklājas neatbilstība starp ziņojuma datiem un attiecīgajiem saņēmējas sistēmas datiem, kas prasa ieviest labojumus pēc nākamā ACT ziņojuma saņemšanas, šīs neatbilstības novēršana jāuztic attiecīgajam dispečerpunktam.
- 6.2.3.3. Pārraidē ilguma parametri
- 6.2.3.3.1. Ziņojums ir jāpārraida dažas minūtes pirms paredzētā COP pārlidošanas laika, kā to nosaka parametri.
- 6.2.3.3.2. ABI ģenerēšanas parametri(-i) jāiekļauj attiecīgo ATC struktūrvienību LoA.
- 6.2.3.3.3. **Ieteikums.** ABI ģenerēšanas parametriem (parametram) būtu jābūt:
- mainīgiem saskaņā ar LoA nosacījumiem,
 - atsevišķi noteiktiem katram COP.
- 6.2.4. ABI saņemšanas apstiprinājums
- 6.2.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- ABI ziņojuma saņemšanu jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.
- PIEZĪME. LAM ziņojums jāsaņem neatkarīgi no rezultātiem, kas gūti mēģinājumā veikt sasaisti ar lidojuma plānu.
- 6.2.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ieteikums.** Ja nesaņem LAM ziņojumu, kas apstiprina ABI ziņojuma saņemšanu, uzraudzības punktā būtu jāparādās brīdinājumam.
- 6.2.5. Piemēri
- “Air 2000” 253, Boeing 757, lido no Maltas uz Birmingemu, paredzamais ierašanās laiks BNE VOR 1221 UTC (pēc koordinētā universālā laika), lidojums norit FL350, patiesais ātrums gaisā 480 mezglu, paredzētais maršruts UB4 BNE UB4 BPK UB3 HON, sakaru nodrošināšanai izmanto A7012, pieprasa līmeni FL390. Tālāk piedāvātie piemēri ietver līdzvērtīgus ABI ziņojumus, kas nosūtīti no Reimsas ACC uz Londonas ACC.
- 6.2.5.1. ICAO
- (ABIE/L001-AMM253/A7012-LMML-BNE/1221F350-EGBB-9/B757/M-15/N0480F390 UB4 BNE UB4 BPK UB3 HON)
- 6.2.5.2. ADEXP
- TITLE ABI -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 001 -ARCID AMM253 -SSRCODE A7012 -ADEP LMML -COORDATA -PTID BNE -TO 1221 -TFL F350 -ADES EGBB -ARCTYP B757 -ROUTE N0480F390 UB4 BNE UB4 BPK UB3 HON

6.3. **Aktivizēšanas ziņojums (ACT)**

6.3.1. *ACT ziņojuma mērķis*

ACT ziņojums atbilst šādām ekspluatācijas prasībām:

- tas aizstāj mutiskos robežas šķērsošanas aprēķinus, pirms vadības nodošanas automātiski nodrošinot lidojuma datu pārraidīšanu no vienas ATC struktūrvienības nākamajai,
- tas precizē lidojuma plāna pamatdatus ATC saņēmējā struktūrvienībā ar jaunāko informāciju,
- tas atvieglo lidojuma datu sadali vajadzīgajiem dispečerpunktiem ATC saņēmējā struktūrvienībā un to vizualizēšanu,
- tas paātrina pazišanas signāla/koda korelācijas parādīšanos uz ekrānpults ATC saņēmējā struktūrvienībā,
- tas paziņo vadības nodošanas nosacījumus ATC saņēmējai struktūrvienībai.

6.3.2. *Ziņojuma saturs*

ACT ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- gaisakuģa identifikācijas indeksu,
- SSR darba režīmu un kodu,
- izlidošanas lidlauku,
- provizoriskos aprēķinus,
- galamērķa lidlauku,
- gaisakuģu skaitu un tipu,
- maršrutu (fakultatīvi),
- citus lidojuma plāna datus (fakultatīvi).

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

6.3.3. *Lietošanas noteikumi*

6.3.3.1. *Vispārējā daļa*

6.3.3.1.1. ACT ziņojums jānosūta saistībā ar prasībām atbilstošajiem lidojumiem, kas šķērso robežu, izņemot 6.3.3.1.10. punktā paredzētos gadījumus.

6.3.3.1.2. ACT ziņojums automātiski jānogatavo un jāpārraida LoA noteiktajā laikā, ja tas nav izdarīts jau agrāk manuālajā režīmā.

6.3.3.1.3. **Ieteikums.** ATC personālam būtu jānodrošina iespēja uzsākt ATC ziņojumu pārraidi pirms aprēķinātā pārraides laika.

6.3.3.1.4. Pārraidāmā ACT ziņojuma operacionālajam saturam ir jāparādās uz ekrānpults dispečerpunktā, kas atbild par lidojuma koordināciju, pirms tas tiek pārraidīts.

- 6.3.3.1.5. **Ieteikums.** Attiecībā uz 6.3.3.1.4. punktu, uz ekrānpults kopā ar ACT ziņojuma saturu būtu jāparādās arī aprēķinātajam laikam, kad tas automātiski jāpārraida.
- 6.3.3.1.6. ACT ziņojumā jāiekļauj jaunākā informācija par lidojumu, ieskaitot paredzētos robežas šķērsošanas nosacījumus.
- 6.3.3.1.7. Par ACT ziņojuma pārraidīšanu jāpaziņo attiecīgajam dispečerpunktam.
- 6.3.3.1.8. Uzreiz pēc LAM saņemšanas ACT ziņojuma dati kļūst operacionāli saistoši abām ATC struktūrvienībām. Koordinētie nodošanas nosacījumi un LAM saņemšanas fakts ir jādara zināmi nododošās struktūrvienības ATC personālam.
- 6.3.3.1.9. Uzskata, ka saņēmēja struktūrvienība ir apstiprinājusi ACT ziņojumā iekļautos nodošanas nosacījumus, ja saņēmēja struktūrvienība neierosina to grozījumu koordinēšanu.
- 6.3.3.1.10. Vēl vienu ACT ziņojumu tam pašam koordinācijas partnerim drīkst nosūtīt tikai tad, ja iepriekšējais ziņojums tika ATCelts ar MAC.
- 6.3.3.1.11. Maršruts un citi lidojuma plāna dati ir jāiekļauj, ja pastāv abpusēja vienošanās.
- 6.3.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- 6.3.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem ACT ziņojumu, ir jāmēģina veikt tā sasaisti ar atbilstīgo lidojuma plānu.
- 6.3.3.2.2. Ja atrod atbilstīgu lidojuma plānu, un ziņojums nesatur pretrunas, kas var traucēt pareizu apstrādi:
- operacionālais saturs jāiekļauj lidojuma plānā,
 - nepieciešamie dati pēc vajadzības jāizvada apkalpojošajā ATC un citos punktos,
 - ir jānosūta LAM.
- 6.3.3.2.3. Ja atbilstīgs lidojuma plāns nav atrodams vai atklājas pretrunas, kas traucē pareizu ziņojuma apstrādi:
- ja izdodas noteikt sektoru, kas atbild par lidojuma vadības pārņemšanu:
 - šajā sektorā uz ekrānpults jāparādās ziņojuma operacionālajam saturam,
 - ir jānosūta LAM,
 - ir jāstāda lidojuma plāns,
 - visos pārējos gadījumos LAM nav jānosūta.
- 6.3.3.3. Pārraidīšanas parametri
- 6.3.3.3.1. Ziņojums jāpārraida cik vien ātri iespējams, iestājoties agrākajam no termiņiem, kas noteikti, izmantojot šādus kritērijus:
- saskaņā ar parametru aprēķināto minūšu skaitu pirms paredzamā COP pārlidošanas laika,
 - laiku, kad gaisakuģis atrodas abpusēji saskaņotajā attālumā no COP.
- 6.3.3.3.2. ACT sagatavošanas parametrs(-i) ir jāiekļauj attiecīgo ATC struktūrvienību LoA.

- 6.3.3.3. ACT sagatavošanas parametram(-iem) ir jābūt mainīgiem atkarībā no LoA nosacījumiem.
- 6.3.3.3.4. **Ieteikums.** ACT sagatavošanas parametri būtu jānosaka atsevišķi katram COP.
- 6.3.3.3.5. Norādītajiem parametriem jāparedz pietiekams laiks, lai:
- nododošā struktūrvienība varētu precizēt lidojuma nodošanas līmeni, ņemot vērā paredzētos nosacījumus COP,
 - un
 - saņēmēja struktūrvienība varētu apstrādāt ACT, kā arī sagatavot un pārraidīt LAM, neliedzot nododošajai struktūrvienībai iespēju mutiski veikt koordināciju un pārņēmējai struktūrvienībai attiecīgi rīkoties, ja datu apmaiņa cieš neveiksmi.
- 6.3.4. ACT saņemšanas apstiprinājums
- 6.3.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- ACT ziņojuma saņemšanu ir jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.
- 6.3.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina ACT ziņojuma saņemšanu, ATC punktā, kurš atbild par lidojuma koordinēšanu, jāparādās brīdinājumam.
- 6.3.5. Piemēri
- Šeit aplūkotie piemēri papildina ABI ziņojuma piemērus, kas iekļauti 6.2. punktā; visi dati sakrīt, izņemot COP ETO, kas norādītajā ACT ziņojumā ir 1226.
- 6.3.5.1. ICAO
- (ACTE/L005-AMM253/A7012-LMML-BNE/1226F350-EGBB-9/B757/M-15/N0480F390 UB4 BNE UB4 BPK UB3 HON)
- 6.3.5.2. ADEXP
- TITLE ACT -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 005 -ARCID AMM253 -SSRCODE A7012 -ADEP LMML -COORDATA -PTID BNE -TO 1226 -TFL F350 -ADES EGBB -ARCTYP B757 -ROUTE N0480F390 UB4 BNE UB4 BPK UB3 HON
- 6.4. **Loģiskā apstiprinājuma ziņojums (LAM)**
- 6.4.1. LAM ziņojuma mērķis
- LAM kalpo kā pārraidīta ziņojuma saņemšanas un nodrošināšanas apstiprinājums, ko saņēmēja struktūrvienība nosūta sūtītājam struktūrvienībai.
- LAM apstrāde nodrošina ATC personālu nododošajā struktūrvienībā ar:
- brīdinājumu, ja netiek atsūtīts saņemšanas apstiprinājums,
 - informāciju, ka apstiprināmais ziņojums ir saņemts, veiksmīgi apstrādāts, nesatur kļūdas, noglabāts atmiņā un vajadzības gadījumā ir pieejams attiecīgajam dispečerpunktam (punktiem).

6.4.2. Ziņojuma saturs

LAM ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- atsauci uz ziņojumu.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

6.4.3. Lietošanas noteikumi**6.4.3.1. Vispārējā daļa**

6.4.3.1.1. LAM nosūtīšanas noteikumi ir norādīti šā dokumenta iedaļās, kurās aplūko katra ziņojuma apstrādi.

6.4.3.1.2. LAM ziņojums jāsaņem un jāpārraida bez cilvēka iejaukšanās.

6.4.3.1.3. LAM ziņojums nedrīkst aizstāt tehniskos ziņojumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu datu pārraides integritāti.

6.4.3.1.4. LAM ziņojums ir jāsaņem un jāpārraida nekavējoties, lai tiktu ievērots apstiprināmā ziņojuma transakcijas ilguma ierobežojums.

6.4.3.1.5. Izņemot ABI ziņojumus, pārraidot ATC sistēmai ir jāinformē dispečers, kas atbild par koordināciju, ja LAM ziņojums nav saņemts šādiem brīdinājumiem noteiktajā termiņā.

6.4.4. LAM saņemšanas apstiprinājums

LAM ziņojumam nav nepieciešams apstiprinājums.

6.4.5. Piemēri**6.4.5.1. ICAO**

(LAML/E012E/L001)

6.4.5.2. ADEXP

-TITLE LAM -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 012 -MSGREF -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 001

7. PAMATPROCEDŪRA — KOMPLEMENTĀRIE ZIŅOJUMI**7.1. Vispārējā daļa****7.1.1. Prasību apraksts**

Šajā iedaļā aplūko pamatprocedūras iespējas, kas ir pieejamas papildus tām, kuras aplūkotas 6. iedaļā "Pamatprocedūra — obligātie ziņojumi".

7.1.2. Izmantošana

7.1.2.1. Par visu šajā iedaļā aplūkoto iespēju izmantošanu ir abpusēji jāvienojas pirms to ieviešanas.

7.1.2.2. Ja šāda vienošanās pastāv, ir jāievēro šajā iedaļā aplūkotie noteikumi.

7.2. **Iepriekšējas aktivizēšanas ziņojums (PAC)**

7.2.1. PAC ziņojuma mērķis

PAC ziņojums atbilst šādām ekspluatācijas prasībām:

- lidojuma izziņošana un pirmslidojuma koordinācija, ja lidojuma laiks no izlidošanas līdz COP ir īsāks, nekā būtu nepieciešams, lai iekļautos saskaņotajos ACT ziņojuma pārraides ilguma parametros,
- lidojuma izziņošana un pirmslidojuma koordinācija, ko pirms izlidošanas veic vietējā (lidlauka/pieejas lidojumu dispečerkontroles) struktūrvienība, kopā ar nākamo struktūrvienību, kas pārņems lidojuma vadību,
- trūkstošo lidojuma plāna datu iegūšana, ja sākotnēji izdalītie lidojuma plāna dati satur pretrunas,
- vajadzības gadījumā SSR koda piešķiršanas pieprasīšana struktūrvienībai, kurai adresēta iepriekš minētā izziņošana/koordinācija.

7.2.2. Ziņojuma saturs

PAC ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- atsauci uz ziņojumu (fakultatīvi),
- gaisakuģa identifikācijas indeksu,
- SSR darba režīmu un kodu,
- izlidošanas lidlauku,
- paredzamo pacelšanās laiku vai provizoriskos aprēķinus,
- galamērķa lidlauku,
- gaisakuģa tipu,
- maršrutu (fakultatīvi),
- citus lidojuma plāna datus (fakultatīvi).

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

7.2.3. Lietošanas noteikumi

7.2.3.1. Vispārējā daļa

7.2.3.1.1. Saistībā ar katru lidojumu, kam jāšķērso atbildības rajonu robeža, ir jānosūta vismaz viens PAC ziņojums, ja laika sprīdis no izlidošanas līdz COP neļauj vajadzīgajā brīdī nosūtīt ACT ziņojumu.

7.2.3.1.2. Saistībā ar katru izlidojošo reisu, kam nepieciešama izziņošana vai koordinācija, lidlauka/pieejas lidojumu dispečerkontroles struktūrvienībai ir jānosūta vismaz viens PAC ziņojums nākamajai struktūrvienībai.

7.2.3.1.3. **Ieteikums.** Lai izmantotu PAC/LAM ziņojumus starp struktūrvienībām, attiecīgajām TWR/APP sistēmām būtu jānodrošina iespēja ievadīt un pārraidīt "start-up", "push-back", "taxi" vai tamlīdzīgu informāciju, ko var izmantot ETOT noteikšanai CPO ETO aprēķiniem un PAC ziņojuma pārraides uzsākšanai.

- 7.2.3.1.4. Atkarībā no abpusējas vienošanās, ziņojumā ir jāiekļauj:
- paredzamais pacelšanās laiks,
 - vai
 - provizorisks aprēķini.
- 7.2.3.1.5. Ja saskaņā ar abpusēju vienošanos ir ietverta atsauce uz ziņojumu:
- tajā jāiekļauj saistībā ar šo lidojumu nosūtītā pirmā PAC ziņojuma reģistrācijas numurs,
 - kas jānorāda otrajā un turpmākajos PAC ziņojumos.
- 7.2.3.1.6. Vajadzības gadījumā abpusēji jāvienojas par koda pieprasījuma procedūras izmantošanu.
- 7.2.3.1.7. Izlabots PAC ziņojums ir jānosūta, ja pirms izlidošanas ir spēkā kāds no šādiem nosacījumiem:
- lidojuma maršruts ir izmainīts tā, ka iepriekšējā ziņojumā minētais COP vairs neatbilst īstenībai,
 - ir nomainīts gaisakuģa tips,
 - iepriekšējā PAC ziņojumā konstatēts, ka ir nepareizi norādīts galamērķa lidlauks.
- 7.2.3.1.8. **Ieteikums.** Izlabots PAC ziņojums būtu jānosūta tad, ja šeit norādītie dati atšķiras pirms izlidošanas no datiem iepriekšējā PAC ziņojumā:
- lidojuma līmenis (pēc provizoriskiem aprēķiniem, ja tādi ir),
 - paredzētais SSR kods vadības nodošanas punktā,
 - paredzamais pacelšanās laiks vai COP ETO atšķiras vairāk, nekā tas ir abpusēji saskaņots,
 - ir izmainīti jebkuri citi dati, uz kuriem attiecas abpusēja vienošanās.
- 7.2.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- 7.2.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem PAC ziņojumu, ir jāmēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.
- 7.2.3.2.2. Ja atrod atbilstīgu lidojuma plānu, un ziņojums nesatur pretrunas, kas var traucēt pareizu apstrādi:
- operacionālo saturu iekļauj lidojuma plānā,
 - nepieciešamie dati pēc vajadzības jāizvada apkalpojošajā ATC punktā un citos punktos,
 - ir jānosūta LAM.
- 7.2.3.2.3. Ja atbilstīgs lidojuma plāns nav atrodams vai atklājas pretrunas, kas traucē pareizu ziņojuma apstrādi:
- ja izdodas noteikt sektoru, kas atbild par lidojuma vadības pārņemšanu:
 - šajā sektorā uz ekrānpults jāparādās ziņojuma operacionālajam saturam,
 - ir jānosūta LAM,
 - ir jā sastāda lidojuma plāns,
 - visos pārējos gadījumos LAM nav jānosūta.

- 7.2.3.2.4. Otrā un turpmāko PAC ziņojumu datiem ir jāaizstāj iepriekšējā ziņojuma dati.
- 7.2.3.2.5. Ja PAC ziņojums satur pieprasījumu piešķirt SSR kodu un pakļaujas pareizai apstrādei, kā tas izklāstīts jau iepriekš 7.2.3.2.2. punktā, papildus LAM ziņojumam ir jānosūta arī COD ziņojums.
- PIEZĪME. Tā kā koda piešķiršana nav iespējama bez sīkākas informācijas lidojuma plānā par maršrutu, šis dokuments nesatur prasību, ka saņēmējai struktūrvienībai ir jānosūta COD ziņojums, ja šādi lidojuma dati nav pieejami. Tas neliedz šādos apstākļos nosūtīt ziņojumu, ja konkrētā vietā pastāv tāda iespēja, un ir panākta abpusēja vienošanās par šo procedūru.*
- 7.2.3.3. Pārraidē ilguma parametri
- Pārraidē ilguma parametru nepiemēro, jo ziņojumu nosūta pēc manuāli ievadīta ziņojuma, kurā norāda gaidāmo reisa izlidošanu.
- 7.2.4. PAC saņemšanas apstiprinājums
- 7.2.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- Ziņojumi, kas ir jānosūta, atbildot uz PAC ziņojumu, aplūkoti jau iepriekš punktā 7.2.3.2.
- 7.2.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina PAC ziņojuma saņemšanu, ATC struktūrvienības punktā, kurš atbild par lidojuma koordināciju ar nākamo struktūrvienību, jāparādās brīdinājumam.
- 7.2.4.3. LAM nav saņemts
- Ja LAM nav saņemts, koordinācija jāuzsāk mutiski.
- 7.2.4.4. Nav saņemts COD ziņojums
- 7.2.4.4.1. Ja nav saņemts COD ziņojums kā atbilde uz PAC ziņojumā iekļauto koda pieprasījumu, attiecīgajā punktā ir jāparādās brīdinājumam.
- 7.2.4.4.2. Kad ir jāizmanto koda pieprasījuma procedūra, abpusēji vienojas par piemērojamo taimauta ilgumu.
- 7.2.5. Piemēri
- 7.2.5.1. Paredzamais pacelšanās laiks un koda pieprasījums
- 7.2.5.1.1. ICAO
- (PACBA/SZ002-CRX922/A9999-LFSB1638-LSZA-9/B737/M)
- 7.2.5.1.2. ADEXP
- TITLE PAC -REFDATA -SENDER -FAC BA -RECVR -FAC SZ -SEQNUM 002 -ARCID CRX922 -SSRCODE REQ -ADEP LFSB -ETOT 1638 -ARCTYP B737 -ADES LSZA

7.2.5.2. Laiks COP

7.2.5.2.1. ICAO

(PACD/L025-EIN636/A5102-EIDW-LIFFY/1638F290F110A-EBBR-9/B737/M)

7.2.5.2.2. ADEXP

-TITLE PAC -REFDATA -SENDER -FAC D -RECVR -FAC L -SEQNUM 025 -ARCID EIN636 -SSRCODE A5102 -ADEP EIDW -COORDATA -PTID LIFFY -TO 1638 -TFL F290 -SFL F110A -ARCTYP B737 -ADES EBBR

7.3. **Labojumu ziņojums (REV)**

7.3.1. REV ziņojuma mērķis

REV ziņojumu izmanto, lai pārraidītu iepriekš ar ACT ziņojumu nosūtīto koordinācijas datu labojumus, ar nosacījumu, ka labojumu dēļ netiek nomainīta pārņēmēja struktūrvienība.

7.3.2. Ziņojuma saturs

REV ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- atsauci uz ziņojumu (fakultatīvi),
- gaisakuģa identifikācijas indeksu,
- SSR darba režīmu un kodu (fakultatīvi),
- izlidošanas lidlauku,
- provizoriskos aprēķinus,
- koordinācijas punktu (fakultatīvi),
- galamērķa lidlauku,
- maršrutu (fakultatīvi),
- citus lidojuma plāna datus (fakultatīvi).

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

7.3.3. Lietošanas noteikumi

7.3.3.1. Vispārējā daļa

7.3.3.1.1. Struktūrvienībai, ar ko pašreiz notiek lidojuma koordinācija, izmantojot aktivizēšanas ziņojumu, var nosūtīt vienu vai vairākus REV ziņojumus.

7.3.3.1.2. Izmaiņas skar šādas sastāvdaļas:

- COP ETO,
- vadības nodošanas līmeni(-ņus),
- SSR kodu.

- 7.3.3.1.3. REV ziņojums ir nosūtāms, ja:
- COP ETO atšķirības, salīdzinot ar iepriekšējo ziņojumu, pārsniedz abpusēji saskaņoto lielumu, kas noapaļots līdz tuvākajam veselam skaitlim,
 - izmaiņas skar nodošanas līmeni(-ņus) vai SSR kodu.

- 7.3.3.1.4. Ja pastāv abpusēja vienošanās, REV ziņojums ir jānosūta, kad notikušas izmaiņas:

- COP,
- maršrutā
- citos lidojuma plāna datos (ICAO 8., 10. un 18. lauka dati).

PIEZĪME. Eksploatācijas noteikumi var paredzēt, ka labojumi, kas izdarīti pēc ACT ziņojuma, iepriekš jākoordinē attiecīgo struktūrvienību starpā.

- 7.3.3.1.5. Ja pastāv abpusēja vienošanās, REV ziņojumā ir jāiekļauj atsauce uz ziņojumu.

- 7.3.3.1.6. Iekļaujot atsauci uz ziņojumu, tajā jānorāda iepriekšējā ACT ziņojuma reģistrācijas numurs.

- 7.3.3.1.7. Uzskata, ka ATC saņēmēja struktūrvienība ir apstiprinājusi REV ziņojumā iekļautos nodošanas nosacījumus, ja ATC saņēmēja struktūrvienība neierosina to grozījumu koordinēšanu.

7.3.3.2. Labojumu ziņojumu formatēšana

7.3.3.2.1. ICAO formāts

Visi labojumu ziņojumi satur 3., 7., 13., 14. un 16. lauku. Minētajos laukos novieto šāda veida labojumus:

- COP ETO vai nodošanas līmeņa(-u) izmaiņas ir jāiekļauj, iestrādājot izlabotos datus 14. laukā,
- SSR koda izmaiņas ir jāiekļauj 7. laukā,
- maršruta izmaiņas kopā ar COP izmaiņām ir jāiekļauj 14. un 15. lauka datos, kas ietverti 22. lauka formātā aiz pirmajiem pieciem laukiem. Šajos ziņojumos jāiekļauj divi 14. lauki, pirmais no kuriem satur tikai sastāvdaļu a), proti COP, caur kuru līdz šim tika koordinēts lidojums. Šādu izmaiņu koordinācijas noteikumi, ieskaitot tiešos maršruta virzienus, ir izklāstīti B pielikumā "Īpašas prasības maršruta datu apstrādei",
- 8., 10. un 18. lauka izmaiņas ir jāiekļauj kā 22. lauka dati aiz pirmajiem pieciem laukiem.

7.3.3.2.2. ADEXP formāts

Visos labojumu ziņojumos ADEXP formātā ir jābūt šādiem primārajiem laukiem: TITLE REFDATA ARCID ADEP ADES. Spēkā ir šādi noteikumi:

- COP ETO vai nodošanas līmeņa(-u) izmaiņas ir jāiekļauj, norādot izmainītos datus primārajā laukā COORDATA,
- maršruta izmaiņas kopā ar COP izmaiņām ir jāiekļauj primārajos laukos COORDATA un ROUTE. Šādos ziņojumos jāiekļauj primārais lauks COP, kurā ietilpst koordinācijas punkts, caur kuru līdz šim tika koordinēts lidojums. Šādu izmaiņu koordinācijas noteikumi, ieskaitot tiešos maršruta virzienus, ir izklāstīti B pielikumā,

- SSR koda izmaiņas ir jānorāda, iekļaujot tos primārajā laukā *SSRCODE*,
- citu lidojuma plāna datu labojumi ir jāiekļauj, ietverot vajadzīgo(-s) primāro(-s) lauku(-s), kā tas noteikts citiem lidojuma plāna datiem A pielikumā.

Ja labojumu ziņojums tiek nosūtīts tikai SSR koda un/vai citu lidojuma plāna datu koordinēšanai, *COORDATA* vietā tajā ir jāiekļauj primārais lauks *COP*.

7.3.3.2.3. SSR kods

SSR darba režīmu un kodu iekļauj *REV* ziņojumā tikai tad, ja ir jākoordinē SSR koda maiņa.

7.3.3.3. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā

7.3.3.3.1. Saņemot *ACT* ziņojumu saistībā ar konkrētu lidojumu no tās pašas *ATC* struktūrvienības, *ATC* sistēmai, kas saņem *REV* ziņojumu, jāmēģina veikt sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.

7.3.3.3.2. Ja atrod atbilstīgu lidojuma plānu, un ziņojums nesatur pretrunas, kas var traucēt pareizu apstrādi:

- operacionālais saturs jāiekļauj lidojuma plānā,
- nepieciešamie dati pēc vajadzības jāizvada apkalpojošajā *ATC* punktā un citos punktos.

7.3.3.4. Pārraidēšanas uzsākšana

7.3.3.4.1. *REV* ziņojumu nosaka apstākļi, un tas jāpārraida tūlīt pēc attiecīgo datu ievades vai precizēšanas.

7.3.3.4.2. Nedrīkst ieviest izmaiņas ar *REV* ziņojuma palīdzību, gaisakuģim sasniedzot noteiktu laika intervālu/attālumu no vadības nodošanas punkta. Par šo laika intervālu un attālumu abpusēji jāvienojas.

7.3.3.4.3. **Ieteikums.** *REV* parametri būtu jānosaka atsevišķi katram *COP*.

7.3.3.5. *ATC* saņēmējās struktūrvienības nomaina

REV ziņojumu nedrīkst izmantot, ja lidojuma datu pārskatīšana noved pie *ATC* saņēmējās struktūrvienības nomainas (skatīt "Koordinācijas *ATC* celšanas ziņojumu").

7.3.4. *REV* saņemšanas apstiprinājums

7.3.4.1. Saņemšanas apstiprināšana

Ja *REV* ziņojumu:

- var sasaistīt ar lidojuma plānu saņēmējā sistēmā, tā saņemšanu apstiprina, nosūtot *LAM* ziņojumu,
- nevar sasaistīt ar lidojuma plānu saņēmējā sistēmā, *LAM* ziņojums nav jānosūta.

7.3.4.2. Saņemšana nav apstiprināta

7.3.4.2.1. Ja nav saņemts *LAM* ziņojums, kas apstiprina *REV* ziņojuma saņemšanu, *ATC* punktā, kurš atbild par lidojumu koordināciju, jāparādās brīdinājumam.

7.3.4.2.2. Nesaņemot LAM, nododošajai ATC vienībai ir jāierosina mutiski labojumi.

7.3.5. *Piemēri*

7.3.5.1. ICAO

a) (REVE/L002-AMM253-LMML-BNE/1226F310-EGBB)

b) (REVE/L010-AMM253/A2317-LMML-BNE/1226F310-EGBB)

7.3.5.2. ADEXP

a) -TITLE REV -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 002 -ARCID AMM253 -ADEP LMML -COORDATA -PTID BNE -TO 1226 -TFL F310 -ADES EGBB

b) -TITLE REV -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 010 -ARCID AMM253 -ADEP LMML — COP BNE -ADES EGBB -SSRCODE A2317

7.4. **Koordinācijas atcelšanas ziņojums (MAC)**

7.4.1. *MAC ziņojuma mērķis*

MAC ziņojumu lieto, lai darītu zināmu saņēmējai struktūrvienībai, ka tiek atcelta iepriekš veiktā lidojuma koordinēšana vai izziņošana.

MAC neaizstāj ICAO noteikto atcelšanas (CNL) ziņojumu, un tādēļ to neizmanto lidojuma plāna pamatdatu dzēšanai.

7.4.2. *Ziņojuma saturs*

MAC ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- atsauci uz ziņojumu (fakultatīvi),
- gaisakuģa identifikācijas indeksu,
- izlidošanas lidlauku,
- koordinācijas punktu,
- galamērķa lidlauku,
- koordinācijas statusu un pamatojumu (fakultatīvi).

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

7.4.3. *Lietošanas noteikumi*

7.4.3.1. *Vispārējā daļa*

7.4.3.1.1. MAC ziņojumu nosūta struktūrvienībai, ar kuru līdz šim tika veikta lidojuma koordinācija, izmantojot ACT vai RAP ziņojumu, ja ir spēkā kāds no šiem nosacījumiem:

- paredzētais līmenis vadības nodošanas punktā atšķiras no iepriekšējā ziņojumā iekļautā līmeņa, kā dēļ nomainās koordinācijas secības nākamā struktūrvienība,

- ir mainīts lidojuma maršruts, kā dēļ nomainās koordinācijas secības nākamā struktūrvienība,
 - ir atcelts lidojuma plāns sūtītājas struktūrvienības sistēmā, un pastāvošā koordinācija vairs nav spēkā,
 - no iepriekšējās struktūrvienības ir saņemts MAC ziņojums saistībā ar lidojumu.
- 7.4.3.1.2. Nosūtot MAC ziņojumu sakarā ar lidojuma līmeņa vai maršruta maiņu, vajadzības gadījumā izziņošanu un/vai koordināciju veic ar jauno koordinācijas secības struktūrvienību.
- 7.4.3.1.3. MAC ziņojums ir jānosūta tad, ja ar PAC ziņojuma palīdzību ir atcelta izlidojošā reisa koordinācija.
- 7.4.3.1.4. **Ieteikums.** MAC ziņojums būtu jānosūta, ja kādu 7.4.3.1.1. punktā minēto iemeslu dēļ ir atcelta iepriekš veiktā lidojuma izziņošana (ABI ziņojums) vai ja lidojums ir aizkavējies ceļā un nav iespējams automātiski veikt jaunus provizoriskos aprēķinus.
- 7.4.3.1.5. Atsauce uz ziņojumu ir jāiekļauj, ja pastāv abpusēja vienošanās.
- 7.4.3.1.6. Iekļaušanas gadījumā atsaucē uz ziņojumu jāietver saistībā ar lidojumu nosūtītā un apstiprinātā pēdējā ABI, PAC vai ACT ziņojuma reģistrācijas numurs.
- 7.4.3.1.7. Koordinācijas punkts atbilst COP, caur kuru līdz šim veikta lidojuma izziņošana vai koordinēšana.
- 7.4.3.1.8. **Ieteikums.** MAC ziņojumā būtu jānorāda statuss, kurā jāatsāk koordinēšana vai izziņošana, un atcelšanas pamatojums.
- 7.4.3.1.9. Norādot statusu un pamatojumu, ir jābūt vienai no šādām kombinācijām:
- ja saņēmēja struktūrvienība vairs nav nākamais koordinācijas partneris:
 - norāda statusu INI (sākotnējais statuss),
 - tam var būt šāds pamatojums:
 - TFL, ja mainīts vadības nodošanas līmenis,
 - RTE, ja mainīts maršruts,
 - CSN, ja mainīts pazišanas signāls,
 - CAN, ja notikusi atcelšana,
 - OTH, jebkurš cits iemesls vai ja iemesls nav zināms,
 - kad ir spēkā kāds no šeit minētajiem nosacījumiem:
 - atcelta koordinācija, ko veica izmantojot iepriekšējo PAC vai ACT ziņojumu (kas pārveidots ar jebkuru nākamo REV ziņojumu), bet sagaidāms, ka lidojumu vadīs tā pati struktūrvienība jaunā koordinācijas secībā,vai
 - pēc ABI ziņojuma pārraidīšanas lidojums ir gaidīšanas statusā uz nenoteiktu laiku, un sagaidāms, ka atkarībā no apstākļiem uz to attieksies pārskatītais ABI vai ACT ziņojums:
 - norāda statusu NTF (izziņošana),
 - tam var būt šāds pamatojums:
 - DLY, ja tā ir aizkavēšanās,
 - HLD, ja tā ir gaidīšana,
 - OTH, jebkurš cits iemesls vai ja iemesls nav zināms.

- 7.4.3.1.10. Ja lidojums ir jāizziņo vai jākoordinē no jauna:
- atkarībā no apstākļiem ir jānosūta jauns paziņojums un/vai koordinācijas ziņojums,
 - lidojuma plāna pamatdatus, kas glabājas ATC saņēmējā struktūrvienībā, neskar MAC ziņojums,
 - sistēmai arī turpmāk jāspēj pareizi apstrādāt jaunu paziņojumu un/vai koordinācijas ziņojumu no iepriekšējās nododošās struktūrvienības vai citas koordinācijas secības struktūrvienības.
- 7.4.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- ATC saņēmējas struktūrvienības dispečerpunkts (punkti), kas saņem informāciju par lidojumu, ir jābrīdina par atcelšanu.
- 7.4.4. MAC saņemšanas apstiprinājums
- 7.4.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- 7.4.4.1.1. Ja MAC ziņojumu var sasaistīt ar lidojuma plānu saņēmējā sistēmā un to var apstrādāt, ir jānosūta LAM ziņojums, apstiprinot tā saņemšanu.
- 7.4.4.1.2. Ja MAC ziņojumu nevar sasaistīt ar lidojuma plānu saņēmējā sistēmā vai to nevar apstrādāt, LAM ziņojums nav jānosūta.
- 7.4.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- 7.4.4.2.1. Ja ATC koordinācija tiek atcelta, un LAM ziņojums nav saņemts, ATC punktā, kas atbild par koordināciju, ir jāparādās brīdinājumam.
- 7.4.4.2.2. Šādos gadījumos nododošajai ATC struktūrvienībai mutiski jāatceļ koordinācija.
- 7.4.5. Piemēri
- Amsterdams ACC nosūta ABI ziņojumu Briseles ACC saistībā ar lidojumu HOZ3188, paredzētais līmenis FL190; vēlāk pilots pieprasa atļauju pacelties līdz FL270, un atļauja tiek saņemta, tādējādi lidojums turpinās Māstrihtas, nevis Briseles gaisa telpā. Piemēri 7.4.5.1 a) un 7.4.5.2 a) rāda, kā no Amsterdams uz Briseli nosūtītais MAC ziņojums izskatās gan ICAO, gan ADEXP formātā.
- Uz Māstrihtu tiek nosūtīts ABI un, vēlāk, ACT ziņojums, bet dažas minūtes pirms sasniegt COP gaisakuģis atgriežas Amsterdams lidostā, un sūtītājas struktūrvienības sistēma lidojuma plānu atceļ; uz Māstrihtu nosūta MAC ziņojumu, kas parādīts piemēros (7.4.5.1 b) un 7.4.5.2 b).
- 7.4.5.1. ICAO
- a) (MACAM/BC112-HOZ3188-EHAM-NIK-LFPG-18/STA/INITFL)
 - b) (MACAM/MC096-HOZ3188-EHAM-NIK-LFPG-18/STA/INICAN)
- 7.4.5.2. ADEXP
- a. -TITLE MAC -REFDATA -SENDER -FAC AM -RECVR -FAC BC -SEQNUM 112 -ADEP EHAM -COP NIK -ADES LFPG -ARCID HOZ3188 -CSTAT -STATID INI -STATREASON TFL
 - b. -TITLE MAC -REFDATA -SENDER -FAC AM -RECVR -FAC MC -SEQNUM 096 -ADEP EHAM -COP NIK -ADES LFPG -ARCID HOZ3188 -CSTAT -STATID INI -STATREASON CAN

7.5. SSR koda piešķiršanas ziņojums (COD)**7.5.1. COD ziņojuma mērķis**

7.5.1.1. Kodu piešķiršanas metode attiecībā uz izcelsmes reģionu (ORCAM) nodrošina gaisakuģim iespēju sazināties ar secīgām struktūrvienībām līdzdalības rajonā, izmantojot vienu un to pašu kodu. Ja kodu nepiešķir centralizēti, piemēram, ACC, var rasties vajadzība piešķirt lidostām noteiktu skaitu atsevišķu SSR kodu. Šāda kodu piešķiršana ir visai izšķērdīga.

7.5.1.2. COD ziņojums atbilst šādai ekspluatācijas prasībai: viena gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība uz pieprasījumu izsniedz A veida SSR kodu citai struktūrvienībai attiecībā uz konkrētu lidojumu. Fakultatīva iespēja ļauj izsniedzējai struktūrvienībai iekļaut lidojuma maršrutu, ja pastāv abpusēja vienošanās.

7.5.2. Ziņojuma saturs

COD ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- atsauci uz ziņojumu (fakultatīvi),
- gaisakuģa identifikācijas indeksu,
- SSR darba režīmu un kodu,
- izlidošanas lidlauku,
- galamērķa lidlauku,
- maršrutu (fakultatīvi).

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

7.5.3. Lietošanas noteikumi**7.5.3.1. Vispārējā daļa**

7.5.3.1.1. COD ziņojums jāsaņem un jāpārraida automātiski, atbildot uz saņemtajā ziņojumā iekļauto koda piešķiršanas pieprasījumu.

7.5.3.1.2. SSR kods sakrīt ar lidojumam piešķirto kodu.

7.5.3.1.3. Ja nepastāv individuāls kods, ir jānorāda piesātinājuma kods, kas noteikts aeronavigācijas plānā Eiropas reģionam.

7.5.3.1.4. Ja pastāv abpusēja vienošanās, jāiekļauj atsaucē uz ziņojumu, norādot tā ziņojuma reģistrācijas numuru, atbildot uz kuru ir sagatavots COD ziņojums.

7.5.3.1.5. Ja pastāv abpusēja vienošanās, ir jānorāda maršruts.

7.5.3.1.6. Uzskata, ka struktūrvienība, saņemot COD ziņojumu, tādējādi apstiprina SSR kodu.

7.5.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā

7.5.3.2.1. Ja ziņojums nesatur pretrunas, kas var traucēt tā pareizu apstrādi, ir jānosūta LAM.

- 7.5.3.2.2. Ja nevar sasaistīt ziņojumu ar lidojuma plānu vai tajā atklājas pretrunas, kas var traucēt pareizu ziņojuma apstrādi, LAM nav jāsūta.
- 7.5.3.2.3. Maršruta dati, tos iekļaujot, nevar būt iemesls tam, ka netiek nosūtīts LAM, ja vien tie atbilst A pielikumā izklāstītajām prasībām attiecībā uz formātu.
- 7.5.3.3. Pārraidēšanas ilguma parametri
- Pārraidēšanas ilguma parametrus nepiemēro, jo COD ziņojumu nosūta, saņemot ziņojumu ar pieprasījumu piešķirt SSR kodu.
- 7.5.4. COD saņemšanas apstiprinājums
- 7.5.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- COD ziņojuma saņemšana jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.
- 7.5.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nesaņem LAM ziņojumu, kas apstiprina COD ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā punktā jāparādās brīdinājumam.
- 7.5.5. Piemēri
- 7.5.5.1. ICAO
- (CODP/PO011-AAL905/A0767-LFPO-KEWR)
- 7.5.5.2. ADEXP
- TITLE COD -REFDATA -SENDER -FAC P -RECVR -FAC PO -SEQNUM 011 -ADEP LFPO -ADES KEWR
-ARCID AAL905 -SSRCODE A0767
- 7.6. **Informatīvais ziņojums (INF)**
- 7.6.1. INF ziņojuma mērķis
- 7.6.1.1. INF ziņojumu izmanto, lai sniegtu ziņas par konkrētiem lidojumiem iestādēm, kas tieši nepiedalās koordinēšanā starp divām secīgām ATC struktūrvienībām lidojuma maršrutā.
- 7.6.1.2. INF ziņojumus var izmantot, lai nodrošinātu šādas iestādes ar ziņojumu kopijām un paziņotu tām koordinācijas nosacījumus, par kurām dialoga gaitā vienojušies dispečeri. INF ziņojumus šim nolūkam var sagatavot nododošās vai saņēmējas struktūrvienības sistēmā.
- 7.6.1.3. Šo ziņojumu var arī izmantot, lai sniegtu iestādei ziņas par jebkuru punktu lidojuma maršrutā.
- 7.6.1.4. Šis formāts ļauj pārraidīt sākotnējus datus, labojumus un paziņot par atcelšanu.
- 7.6.2. Ziņojuma saturs
- INF ziņojums satur šādas datu vienības šajā dokumentā aplūkotajā ziņojuma formātā:
- ziņojuma tipu,
 - ziņojuma numuru,

- visu to operacionālo datu kopijas, kuri iekļauti sākotnējā ziņojumā vai radušies koordinācijas rezultātā,
- pieminētā ziņojuma tipu.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

7.6.3. Lietošanas noteikumi

7.6.3.1. Ziņojumu tipi

Tas, kāda ziņojuma tipa (ziņojumu tipu) kopija(-s) būtu jāiekļauj INF ziņojumā, ir atkarīgs no lietotāju vajadzībām un sūtītājas struktūrvienības spējām. Parasti abpusēji vienojas par ziņojuma tipu (ziņojumu tipiem) un to lietošanas noteikumiem.

7.6.3.2. Ziņojumu adresāti

Vienam vai vairākiem adresātiem var nosūtīt vienu vai vairākus INF ziņojumus saistībā ar vienu un to pašu lidojumu.

7.6.3.3. Operacionālais saturs

INF ziņojuma operacionālajam saturam jābūt kādā no esošo ziņojumu formātā.

7.6.3.4. Ieteikumi

1. Nosacījumus, kas pārraidīti ar kādu sākotnēju dialoga ziņojumu (piem., ACT, RAP, REV, RRV ziņojumu), drīkst mainīt vai noraidīt, kamēr turpinās dialogs. Sūtītājai struktūrvienībai būtu jābūt gatavai pārraidīt galīgi saskaņotos koordinācijas nosacījumus
2. INF ziņojums būtu jānosūta nekavējoties vai brīdī, kas atkarīgs no COP sasniegšanas laika, par ko abpusēji vienojas ar saņēmēju iestādi.

7.6.4. INF saņemšanas apstiprinājums

Ieteikumi

1. INF ziņojuma saņemšanu var apstiprināt atkarībā no koordinācijas partnera, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.
2. Atkarībā no ieinteresēto struktūrvienību abpusējas vienošanās, ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina INF ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā punktā būtu jāparādās brīdinājumam.

7.6.5. Piemēri

Gaisakuģis B747 ar pazišanas zīmi BAW011, kas lido no EGLL uz OMDB lidojuma līmenī FL290, pieprasa FL410, paredzamā ierašanās Koksy (KOK) VOR 1905, uztvērējraidītāja frekvence A5437, tālākais lidojums caur UG1 un UB6.

No Londonas uz Māstrihtu nosūtīts ACT ziņojums saistībā ar šo lidojumu. No Londonas nosūtīta kopija struktūrvienībai ar apzīmējumu IT.

Šeit ir aplūkoti INF ziņojuma paraugi.

7.6.5.1. ICAO

(INFL/IT112-BAW011/A5437-EGLL-KOK/1905F290-OMDB-9/B747H-15/N0490F410 DVR KOK UG1 NTM UB6 KRH-18/MSG/ACT)

7.6.5.2. ADEXP

-TITLE INF -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC IT -SEQNUM 112 -ARCID BAW011 -SSRCODE A5437 -ADEP EGLL -COORDATA -PTID KOK -TO 1905 -TFL F290 -ADES OMDDB -ARCTYP B747 -ROUTE N0490F410 DVR UG1 KOK NTM UB6 KRH -MSGTYP ACT

8. DIALOGA PROCEDŪRA — KOORDINĀCIJA

8.1. Vispārējā daļa

8.1.1. Ievads

8.1.1.1. Dialoga procedūra nodrošina dispečeriem sazināšanās un apspriešanās iespējas koordinācijas fāzē un sazināšanās iespējas vadības nodošanas fāzē.

8.1.1.2. Šajā iedaļā aplūkoti ziņojumi, ko lieto dialoga procedūras koordinācijas fāzē, saskaņojot vadības nodošanas nosacījumus. Nodošanas fāzes ziņojumi, kad notiek lidojuma vadības pārņemšana, aplūkoti 9. iedaļā "Dialoga procedūra — sakaru nodošana".

8.1.1.3. Abu šo fāžu procedūras ir savstarpēji neatkarīgas; tās var izmantot katru atsevišķi vai kopā.

8.1.1.4. Ieviesti vairāki papildu ziņojumi, un abiem partneriem nodrošinātas iespējas uzsākt dialogu.

8.1.1.5. Dialoga procedūra koordinācijas fāzē ļauj atšķirt:

- vadības nodošanas gadījumus, kas ir saskaņā ar LoA un kurus var automātiski, un
- gadījumus, kuri nosūtāmi saņēmējas struktūrvienības dispečeriem, kas lemj par to apstiprināšanu.

8.1.1.6. Šī procedūra arī ļauj pārraudzīt LoA interpretāciju abās sistēmās un atklāt jebkuras nesaskaņas to starpā.

8.1.2. Filtrs

8.1.2.1. Vispārējā daļa

8.1.2.1.1. Dialoga procedūra koordinācijas fāzē paredz, ka sistēmām ir jānosaka, vai vadības nodošana ir saskaņā ar LoA.

8.1.2.1.2. Šādu atbilstības pārbaudes mehānismu šajā dokumentā dēvē par "filtru". Filtra datu bāzē vajadzības gadījumā jābūt šādiem datiem:

- saskaņotiem koordinācijas punktiem,
- pieļaujamiem (vai nepieļaujamiem) lidojuma līmeņiem, kas var būt arī sasaistīti ar koordinācijas punktiem,
- izlidošanas lidlaukiem,
- galamērķiem,
- saskaņotiem tiešajiem maršrutiem,
- laika un/vai attāluma ierobežojumiem attiecībā uz COP, pēc kura visi koordinācijas ziņojumi uzskatāmi par nestandarta ziņojumiem,
- jebkuriem citiem nosacījumiem saskaņā ar abpusējo vienošanos.

8.1.2.1.3. Visus šā saraksta datus var dažādi kombinēt, piemērojoties sarežģītākiem apstākļiem.

- 8.1.2.1.4. Šā dokumenta 8. iedaļā termins “standarta nosacījumi” nozīmē “saskaņā ar LoA”, un termins “nestandarta nosacījumi” nozīmē “nav saskaņā ar LoA”. Ja abpusēji nevienojas citādi, nododošās struktūrvienības, nosūtot koordinācijas ziņojumus, kuros, kā zināms, aprakstīti standarta nosacījumi, izmanto citus ziņojuma tipus, kas atšķiras no ziņojumiem, kuros aprakstīti nestandarta nosacījumi.
- 8.1.2.2. Apstrāde nododošajā struktūrvienībā
- 8.1.2.2.1. Nododošajā struktūrvienībā ar filtra palīdzību pārbauda vadības nodošanas nosacījumus, kas nosūtāmi pārņēmējai struktūrvienībai.
- 8.1.2.2.2. **Ieteikums.** *Ja konstatē, ka vadības nodošanas nosacījumi neatbilst standartam, šim faktam vajadzētu pievērst nododošā dispečera uzmanību, kuram tie jāapstiprina vai jāpārskata.*
- 8.1.2.3. Apstrāde pārņēmējā struktūrvienībā
- 8.1.2.3.1. Visi ACT un REV ziņojumi ir jāpārbauda ar filtra palīdzību.
- 8.1.2.3.2. Ja pārbaudē konstatē, ka saņemtie nodošanas nosacījumi neatbilst standartam, tos nodod dispečeram lēmuma pieņemšanai, citādi tie automātiski jāapstiprina.
- 8.1.2.4. Filtru sinhronizācija
- 8.1.2.4.1. Dažādu ziņojumu izmantošana vadības nodošanas standarta un nestandarta nosacījumiem ļauj atpazīt jebkuras pretrunas standarta nosacījumos nododošās un pārņēmējas struktūrvienības sistēmās.
- 8.1.2.4.2. Konstatējot vadības nodošanas nestandarta nosacījumus pārņēmējas struktūrvienības ziņojumā, ko izmanto tikai koordinēšanai standarta gadījumos, tas norāda uz abu filtru nesakritību. Šāda nesakritība būtu jānovērš, lai nodrošinātu efektīvu dialoga procedūras norisi.
- 8.1.3. *Ziņojumu secība*
- 8.1.3.1. Vispārējā daļa
- 8.1.3.1.1. Ir jāievēro daži noteikumi, lai pārliecinātos, ka koordinācija ir pabeigta, pirms notiek jebkura labojumu vai sakaru nodošanas ziņojumu apmaiņa, un lai nepieļautu, ka abu struktūrvienību dispečeri vienlaicīgi nāk klajā ar priekšlikumiem saistībā ar vienu un to pašu lidojumu.
- 8.1.3.1.2. ATC struktūrvienībai ir jāpārraida labojumu (REV vai RRV) ziņojums vai jāapstiprina tā saņemšana tikai pēc lidojuma koordinācijas, tas ir, kad ar LAM vai ACP ziņojumu pabeidz ACT vai RAP dialogu.
- 8.1.3.1.3. Tikai pārņēmēja struktūrvienība ir tiesīga pārraidīt CDN ziņojumus.
- 8.1.3.1.4. CDN ziņojumus drīkst pārraidīt un apstiprināt tikai:
- dialoga ietvaros, kas uzsākts pēc aktivizēšanas (ACT, RAP) vai labojumu (REV vai RRV) ziņojuma saņemšanas, vai
 - beidzoties lidojuma plāna koordinācijai minētajam lidojumam.

- 8.1.4. *Vienlaicīgu ziņojumu apstrāde*
- 8.1.4.1. *Vispārējā daļa*
- 8.1.4.1.1. Struktūrvienība, kas iesaistīta lidojuma koordinācijas vai nodošanas ziņojumu apmaiņā, nedrīkst uzsākt šā lidojuma koordinācijas vai nodošanas ziņojumu turpmāku apmaiņu ar to pašu struktūrvienību, kamēr nav saņemts LAM, ACP vai RJC ziņojums vai nav beidzies taimauts.
- 8.1.4.1.2. Var gadīties, ka CDN ziņojuma nosūtīšana sakrīt ar REV, RRV vai MAC ziņojumu, ko sūta nododošā struktūrvienība saistībā ar to pašu lidojumu. Šādu situāciju var konstatēt nododošā struktūrvienība, ja CDN pienāk pirms pārraidītā koordinācijas ziņojuma apstiprinājuma, un pārņemēja struktūrvienība, ja nododošās struktūrvienības ziņojums pienāk pirms CDN apstiprinājuma. Šajā gadījumā CDN saņemšana nav jāapstiprina un REV, RRV vai MAC ziņojums nav jāapstrādā.
- 8.1.5. *Atteikuma ziņojumu apstrāde*
- RJC ziņojums noslēdz dialogu starp sistēmām. Jāuzsāk jauna starpsistēmu koordinācija, vajadzības gadījumā veicot koordināciju arī telefoniski.
- 8.1.6. *Operacionālais atbildes taimauts*
- 8.1.6.1. *Vispārējā daļa*
- 8.1.6.1.1. Atbildot uz dispečeriem nododamiem ziņojumiem, nosūtītājos un saņēmējos punktos ir jāpiemēro taimauta mehānisms.
- 8.1.6.1.2. Par taimauta ilgumu abpusēji jāvienojas.
- 8.1.6.1.3. Beidzoties taimautam nododošajā struktūrvienībā, nododošajam dispečeram jāsaņem brīdinājums, kas norāda uz to, ka ir jāuzsāk telefoniska koordinācija.
- 8.1.6.1.4. **Ieteikumi**
1. Kad taimauts nododošajā struktūrvienībā tuvojas beigām, ATC punktā pārņemējā struktūrvienībā, kas atbild par lidojumu, būtu jāparādās brīdinājumam.
 2. Pārraidot brīdinājumu, būtu jāņem vērā atbildes pārraides ilgums.
- 8.1.6.1.5. Sistēmām ir jānodrošina to atbilžu apstrāde, kas saņemtas beidzoties taimautam.
- 8.1.7. *Izmantošana*
- 8.1.7.1. Dialoga procedūras skar divas fāzes, proti, koordināciju un vadības nodošanu. Veicot dialogu, katrā fāzē izmanto dažādus ziņojumus, atšķiras arī nepieciešamais transakciju ilgums. Koordinācijas ziņojumus atveido ICAO un ADEXP formātā, sakaru nodošanas ziņojumus tikai ADEXP formātā.
- 8.1.7.2. Prasību minimums attiecībā uz HMI atšķiras koordinācijas un vadības nodošanas dialogā:
- vadības nodošanas dialogs galvenokārt skar vadības kontroles funkciju un prasa ātrdarbīgu un lietotājdraudzīgu HMI,
 - koordinācijas dialogs nav tik steidzami risināms, un tādēļ tas neparedz tik stingras prasības attiecībā uz HMI.

- 8.1.7.3. Dialoga procedūra jāīsteno, izmantojot vienu no šeit piedāvātajiem variantiem:
- dialoga procedūra koordinācijas fāzē kopā ar abpusēji saskaņotiem komplementārajiem ziņojumiem (7. un 8. iedaļa),
 - koordinācijas pamatprocedūra un dialoga procedūra vadības nodošanas fāzē (6., 7. un 9. iedaļa),
 - dialoga procedūra koordinācijas un vadības nodošanas fāzē kopā ar jebkuriem abpusēji saskaņotiem komplementāriem koordinācijas ziņojumiem (7., 8. un 9. iedaļa).

Iepriekšējs ziņojums par robežas šķērsošanu ir jānosūta jebkurā gadījumā.

- 8.1.7.4. Par izraudzīto īstenošanas variantu abpusēji jāvienojas.

8.2. **Aktivizēšanas ziņojums (ACT)**

8.2.1. *ACT ziņojuma mērķis*

ACT ziņojuma mērķis aplūkots 6.3.1. punktā. ACT ziņojumu dialoga procedūrā izmanto, lai izpildītu šīs prasības, ja lidojuma nodošanas nosacījumi atbilst standartam un nododošajam dispečeram nav vajadzīgs pārņēmēja dispečera apstiprinājums lidojumam.

8.2.2. *Ziņojuma saturs*

ACT ziņojuma saturam dialoga procedūrā jābūt saskaņā ar ACT ziņojuma aprakstu 6.3.2. punktā.

8.2.3. *Lietošanas noteikumi*

8.2.3.1. *Vispārējā daļa*

- 8.2.3.1.1. Lietošanas noteikumi saskan ar 6.3. punktā aplūkotajiem ACT lietošanas noteikumiem, izņemot īpašos noteikumus, kas aplūkoti šajā punktā.

- 8.2.3.1.2. ACT ziņojums ir jānosūta saistībā ar lidojumu, kura nodošanas nosacījumi atbilst standartam, un nododošajam dispečeram nav vajadzīgs pārņēmēja dispečera apstiprinājums.

PIEZĪME. Pretējā gadījumā ir jānosūta RAP ziņojums (skatīt 8.3. punktu "Ierosinātās aktivizēšanas saskaņošanas ziņojums").

- 8.2.3.1.3. **Ieteikums.** Saņemot koordinācijas atteikuma (RJC) ziņojumu kā atbildi uz ACT ziņojumu, būtu jāuzsāk jauna koordinācijas procedūra.

8.2.3.2. *Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā*

- 8.2.3.2.1. Ziņojumu pārbauda ar filtra palīdzību, lai pārliecinātos, ka piedāvātie nosacījumi atbilst standartam.

- 8.2.3.2.2. Ziņojums ir jāapstrādā kā RAP ziņojums, ja:

- konstatē, ka nodošanas nosacījumi neatbilst standartam,
- sistēmā nevar atrast atbilstīgu lidojuma plānu, un pieejamā informācija nav pietiekama, lai noteiktu nodošanas nosacījumu atbilstību vai neatbilstību standartam.

- 8.2.3.2.3. ACT ziņojumi, kas atbilst standartam, ir jāapstrādā saskaņā ar 6.3.3.2. punktu.
- 8.2.3.2.4. **Ieteikums.** Ja konstatē, ka nodošanas nosacījumi ACT ziņojumā neatbilst standartam, pastāv filtru nesakritība starp abām sistēmām. Tam, ka ACT ziņojums neatbilst standartam, ir jāpievērš pārraudzības personāla uzmanība, lai novērstu šo nesakritību.
- 8.2.4. ACT saņemšanas apstiprinājums
- 8.2.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- 8.2.4.1.1. Dialoga procedūrā ACT ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina, nosūtot:
- LAM, ja konstatē, ka nodošanas nosacījumi atbilst standartam,
 - SBY ziņojumu visos pārējos gadījumos.
- 8.2.4.1.2. Saņemot LAM, ACT ziņojuma operacionālais saturs kļūst saistošs abām ATC struktūrvienībām.
- 8.2.4.1.3. Ja pastāv abpusēja vienošanās, LAM vietā var izmantot ACP, lai norādītu, ka pārņēmeja struktūrvienība ir apstiprinājusi ACT, kurā nodošanas nosacījumi atbilst standartam.
- 8.2.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja ACT ziņojuma saņemšana nav apstiprināta, ATC punktā, kas atbild par lidojuma koordināciju, jāparādās brīdinājumam.
- 8.3. **Ierosinātās aktivizēšanas apstiprināšanas ziņojums (RAP)**
- 8.3.1. RAP ziņojuma mērķis
- Papildus tam, kas izklāstīts 6.3. punktā attiecībā uz ACT ziņojumu, RAP ziņojums vēl atbilst šādām ekspluatācijas prasībām:
- nodrošina nododošajam dispečeram iespēju nosūtīt apstiprināšanai pārņēmejam dispečeram lidojumus, kuru nodošanas nosacījumi neatbilst standartam,
 - vajadzības gadījumā nodrošina nododošajam dispečeram iespēju piespiedu kārtā nosūtīt apstiprināšanai pārņēmejam dispečeram konkrēta lidojuma nodošanas nosacījumus, kas atbilst standartam.
- 8.3.2. Ziņojuma saturs
- RAP ziņojumā jāietver tie paši dati, kas aplūkoti saistībā ar ACT ziņojumu (6.3. punkts), tajā var fakultatīvi iekļaut arī šādu informāciju:
- manuālās nosūtīšanas pamatojumu (iespējams tikai ADEXP formātā).
- 8.3.3. Lietošanas noteikumi
- 8.3.3.1. Vispārējā daļa
- 8.3.3.1.1. RAP ziņojums ir nosūtāms ACT ziņojuma vietā, ja lidojumi, kas šķērso robežu, atbilst kādam no šeit minētajiem nosacījumiem:
- nododošā sistēma noteikusi, ka nodošanas nosacījumi neatbilst standartam,
 - nododošais dispečers norādījis, ka nodošanas nosacījumi ir jānodod pārņēmejam dispečeram apstiprināšanai.

- 8.3.3.1.2. Pārraidāmā RAP ziņojuma operacionālajam saturam, pirms tas tiek pārraidīts, jāparādās uz ekrānpults dispečerpunktā, kas atbild par lidojuma koordināciju.
- 8.3.3.1.3. **Ieteikums.** *Laikam, kad automātiski jāpār raida RAP ziņojums, būtu jāparādās uz ekrānpults kopā ar tā saturu.*
- 8.3.3.1.4. Par RAP ziņojuma pārraidīšanu jāpaziņo attiecīgajam dispečerpunktam.
- 8.3.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- 8.3.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem RAP ziņojumu, jāmēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.
- 8.3.3.2.2. Ja atrod atbilstīgu lidojuma plānu, un ziņojums nesatur pretrunas, kas var traucēt pareizu apstrādi:
- operacionālais saturs ir jānodod pārņemējam dispečeram apstiprināšanai,
 - ir jānosūta SBY ziņojums.
- 8.3.3.2.3. **Ieteikums.** *Būtu jānorāda arī tālāknosūtīšanas iemesls (nestandarta nosacījumi vai manuāla nodošana).*
- 8.3.3.2.4. Ja nevar veikt ziņojuma sasaisti ar lidojuma plānu vai atklājas pretrunas, kas traucē pareizu ziņojuma apstrādi:
- šajā sektorā uz ekrānpults jāparādās ziņojuma operacionālajam saturam,
 - un
 - jānosūta SBY ziņojums,
 - un
 - jāstāda lidojuma plāns.
- 8.3.3.2.5. Visos pārējos gadījumos ziņojuma saņemšana nav jāapstiprina.
- 8.3.3.3. Manuāla palaišana
- 8.3.3.3.1. Kad to izmanto, lai piespiedu kārtā nosūtītu pārņemējam dispečeram apstiprināšanai ierosināto koordināciju, nodošanas nosacījumiem atbilstot standartam, nododošais dispečers manuāli uzsāk RAP ziņojumu un uzreiz pār raida to.
- 8.3.3.3.2. **Ieteikums.** *RAP ziņojuma manuāla palaišana pirms aprēķinātā pārraides laika būtu pieļaujama dispečerpunktā, kas atbild par lidojuma koordināciju.*
- 8.3.3.4. Automātiskās pārraides ilguma parametri
- Laika intervāls/attālums, kādā pirms robežas automātiski jāpār raida RAP ziņojumi, sakrīt ar ACT ziņojumu parametriem.
- 8.3.4. RAP saņemšanas apstiprinājums
- 8.3.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- Ziņojuma saņemšana jāapstiprina, sagatavojot un pār raidot SBY ziņojumu.
- 8.3.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nav saņemts SBY ziņojums, kas apstiprina RAP ziņojuma saņemšanu, ATC punktā, kurš atbild par lidojuma koordināciju, jāparādās brīdinājumam.

8.3.5. Operacionālā atbilde uz RAP

Pārņēmējs dispečers nodošanas nosacījumus var apstiprināt, noraidīt vai piedāvāt atbildes priekšlikumu.

8.3.5.1. Apstiprināšana

8.3.5.1.1. Ja pārņēmējs dispečers nolēmj apstiprināt ierosinātos nodošanas nosacījumus, ir jānosūta ACP ziņojums.

8.3.5.1.2. Uzreiz pēc ACP ziņojuma saņemšanas RAP ziņojuma dati kļūst operacionāli saistoši abām ATC struktūrvienībām. Koordinētie nodošanas nosacījumi un ACP saņemšanas fakts jādara zināmi nododošajam dispečeram.

8.3.5.2. Atbildes priekšlikums

Ja pārņēmējs dispečers nolēmj piedāvāt savus nodošanas nosacījumus, ir jānosūta CDN ziņojums.

8.3.5.3. **Ieteikums.** Ja pārņēmējs dispečers nolēmj noraidīt ierosinātos nodošanas nosacījumus, būtu jānosūta RJC ziņojums. Tādā gadījumā būtu jāuzsāk jauns koordinācijas process.

PIEZĪME. Kas attiecas uz ieteikumu 8.3.5.3. punktā, jaunā koordinācija visbiežāk notiek ar citu struktūrvienību.

8.3.6. Piemēri

8.3.6.1. ICAO

(RAPE/L022-AMM253/A7012-LMML-BNE/1226F350-EGBB-9/B757/M)

8.3.6.2. ADEXP

-TITLE RAP -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 022 -ARCID AMM253 -SSRCODE A7012 -ADEP LMML -COORDATA -PTID BNE -TO 1226 -TFL F350 -ADES EGBB -ARCTYP B757

8.4. Labojumu ziņojums (REV)

8.4.1. REV ziņojuma mērķis

REV ziņojuma mērķis ir aplūkots 7.3.1. punktā. REV ziņojumu dialoga procedūrā izmanto, lai izpildītu šīs prasības, ja lidojuma nodošanas nosacījumi atbilst standartam un nododošajam dispečeram nav vajadzīgs pārņēmēja dispečera apstiprinājums lidojumam.

8.4.2. Ziņojuma saturs

REV ziņojuma saturam jābūt saskaņā ar REV ziņojuma aprakstu 7.3.2. punktā.

8.4.3. Lietošanas noteikumi

8.4.3.1. Vispārējā daļa

8.4.3.1.1. Struktūrvienībai, ar ko pašreiz notiek lidojuma koordinācija, izmantojot aktivizēšanas vai RAP ziņojumu, var nosūtīt vienu vai vairākus REV ziņojumus.

- 8.4.3.1.2. REV ziņojumi saistībā ar lidojumiem, kuru nodošanas nosacījumi atbilst standartam un kuri nododošajam dispečeram nav jānodod pārņēmējam dispečeram apstiprināšanai, ir jānosūta saskaņā ar 7.3.3.1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.
- 8.4.3.2. Pārraides uzsākšana
- REV ziņojums ir jāpārraida nekavējoties, tiklīdz atklājas, ka ir izmainīti koordinācijas dati, kas koordinējami saskaņā ar aprakstu 7.3.3. punktā.
- 8.4.3.3. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- 8.4.3.3.1. Ja atbilstīgu lidojuma plānu atrod jau koordinētā stāvoklī, un ziņojums nesatur pretrunas, kas varētu traucēt pareizu ziņojuma apstrādi:
- REV ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina,
 - visos pārējos gadījumos ziņojuma saņemšana nav jāapstiprina.
- 8.4.3.3.2. Nodošanas nosacījumi ir jāpārbauda, lai pārliecinātos, ka tie atbilst standartam.
- 8.4.3.3.3. Ja nodošanas nosacījumi neatbilst standartam, tie jānosūta pārņēmējam dispečeram apstiprināšanai.
- 8.4.3.3.4. Ja konstatē, ka nodošanas nosacījumi atbilst standartam, tie jāiekļauj lidojuma plānā un nepieciešamie dati pēc vajadzības jāizvada apkalpojošajā ATC punktā un citos punktos.
- 8.4.3.3.5. **Ieteikums.** Ja konstatē, ka nodošanas nosacījumi REV ziņojumā neatbilst standartam, pastāv filtru nesakrītība starp divām sistēmām. Tam, ka REV ziņojums neatbilst standartam, ir jāpievērš pārraudzības personāla uzmanība, lai novērstu šo nesakrītību.
- 8.4.4. REV saņemšanas apstiprinājums
- 8.4.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- 8.4.4.1.1. Ja REV ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina, jānosūta:
- LAM ziņojums, ja konstatē, ka nodošanas nosacījumi atbilst standartam,
 - SBY ziņojums, ja konstatē, ka nodošanas nosacījumi neatbilst standartam.
- 8.4.4.1.2. Saņemot LAM, REV ziņojuma operacionālais saturs kļūst saistošs abām ATC struktūrvienībām.
- 8.4.4.1.3. Ja pastāv abpusēja vienošanās, LAM vietā var izmantot ACP, lai paziņotu, ka pārņēmēja struktūrvienība ir apstiprinājusi REV, kurā ietvertie nodošanas nosacījumi atbilst standartam.
- 8.4.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nav saņemts REV ziņojuma apstiprinājums, ATC punktā, kas atbild par lidojumu koordināciju, jāparādās brīdinājumam.
- 8.4.5. Operacionālā atbilde uz REV
- Tā kā REV ziņojums kalpo tādu nodošanas nosacījumu paziņošanai, kas atbilst standartam, pārņēmējas struktūrvienības sistēma to parasti apstiprina. Ja ar pārņēmējas struktūrvienības filtra palīdzību konstatē, ka nodošanas nosacījumi neatbilst standartam, ziņojumu ir jāapstrādā kā RRV ziņojumu.

8.5. **Ierosināto labojumu saskaņošanas ziņojums (RRV)**

8.5.1. *RRV ziņojuma mērķis*

RRV ziņojumam ir jānodrošina iepriekš nosūtīto un saskaņoto nodošanas nosacījumu pārskatīšana šādos gadījumos:

- ja labojumu ziņojumā ierosinātie nodošanas nosacījumi neatbilst standartam,
- ja ierosinātie labojumi atbilst standartam, bet nododošais dispečers vēlas nodod labojumus pārņēmējam dispečeram apstiprināšanai.

8.5.2. *Ziņojuma saturs*

RRV ziņojuma saturam ir jābūt saskaņā ar REV ziņojuma aprakstu (7.3.2. punkts), un tajā var fakultatīvi iekļaut šādu informāciju:

- manuālās nosūtīšanas pamatojumu (iespējams tikai ADEXP formātā).

8.5.3. *Lietošanas noteikumi*

8.5.3.1. *Vispārējā daļa*

REV ziņojuma vietā jānosūta vismaz viens RRV ziņojums saistībā ar katru datu pārskatīšanu, ja:

- nododošā sistēma noteikusi, ka vadības nodošanas nosacījumi neatbilst standartam,
vai
- nododošais dispečers norādījis, ka nodošanas nosacījumi ir jānodod pārņēmējam dispečeram apstiprināšanai. RRV izmantošana ir fakultatīva.

8.5.3.2. *Pārraidis uzsākšana*

RRV ziņojums jāpārraida nekavējoties, tiklīdz konstatē, ka koordinācijas dati ir izmainīti, vai manuāli uzsākot pārraidī.

8.5.3.3. *Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā*

8.5.3.3.1. Ja atbilstīgu lidojuma plānu atrod jau koordinētā stāvoklī, un ziņojums nesatur pretrunas, kas varētu traucēt pareizu ziņojuma apstrādi:

- RRV ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina,
- visos pārējos gadījumos ziņojuma saņemšana nav jāapstiprina.

8.5.3.3.2. Ierosinātajiem nodošanas nosacījumiem ir jāparādās uz ekrānpults ATC punktā, kas atbild par lidojuma koordināciju.

8.5.3.3.3. **Ieteikums.** Būtu jānorāda arī tālāknosūtīšanas iemesls (nestandarta nosacījumi vai manuāla nosūtīšana).

8.5.4. *RRV saņemšanas apstiprinājums*

8.5.4.1. *Saņemšanas apstiprināšana*

Ziņojuma saņemšana jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot SBY ziņojumu.

8.5.4.2. Saņemšana nav apstiprināta

Ja nav saņemts SBY ziņojums, kas apstiprina RRV ziņojuma saņemšanu, ATC punktā, kurš atbild par lidojuma koordināciju, jāparādās brīdinājumam.

8.5.5. Operacionālā atbilde uz RRV

Pārņēmējs dispečers RRV ziņojumu var apstiprināt, noraidīt vai piedāvāt atbildes priekšlikumu.

8.5.5.1. Apstiprināšana

Ja pārņēmējs dispečers nolemj apstiprināt ierosinātos saskaņoto nodošanas nosacījumu grozījumus, ir jānosūta ACP ziņojums.

8.5.5.2. Atbildes priekšlikums

Ja pārņēmējs dispečers nolemj piedāvāt atbildes priekšlikumu par nodošanas nosacījumiem, ir jānosūta CDN ziņojums.

8.5.5.3. Atteikšana

Ja pārņēmējs dispečers nolemj noraidīt ierosinātos saskaņoto nodošanas nosacījumu grozījumus:

— jānosūta RJC ziņojums,

un

— jāuzsāk jauns koordinācijas process.

Atteikšana izriet no fakta, ka nav saņemts ACP vai CDN ziņojums kā atbilde uz RRV ziņojumu.

8.5.6. Piemēri

8.5.6.1. ICAO

(RRVE/L059-AMM253-LMML-BNE/1226F310-EGBB)

8.5.6.2. ADEXP

-TITLE RRV -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 059 -ARCID AMM253 -ADEP LMML -COORDATA -PTID BNE -TO 1226 -TFL F310 -ADES EGGB

8.6. Rezervstāves ziņojums (SBY)

8.6.1. SBY ziņojuma mērķis

Ar SBY ziņojumu apstiprina tāda ziņojuma saņemšanu, ar ko ierosina nodošanas nosacījumus, un paziņo, ka ierosinājums tiek nodots dispečeram lēmuma pieņemšanai.

8.6.2. Ziņojuma saturs

SBY ziņojums satur šādas datu vienības:

— ziņojuma tipu,

— ziņojuma numuru,

— atsauci uz ziņojumu.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

8.6.3. *Lietošanas noteikumi*

8.6.3.1. *Vispārējā daļa*

SBY ziņojums automātiski jā sagatavo un jāpārbauda tūlīt pēc:

- RAP, RRV vai CDN ziņojuma saņemšanas,
- ACT vai REV ziņojuma saņemšanas, kas neiztur filtra pārbaudi.

8.6.4. *SBY saņemšanas apstiprinājums*

SBY ziņojuma saņemšana nav jāapstiprina.

8.6.5. *Piemēri*

8.6.5.1. *ICAO*

(SBYL/E027E/L002)

8.6.5.2. *ADEXP*

-TITLE SBY -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 027 MSGREF-SENDER -FAC E -
RECVR -FAC L -SEQNUM 002

8.7. **Apstiprināšanas ziņojums (ACP)**

8.7.1. *ACP ziņojuma mērķis*

ACP ziņojums atbilst šādām ekspluatācijas prasībām ATC koordinācijas un nodošanas fāzē:

- tas norāda, ka vienas struktūrvienības dispečers manuāli apstiprinājis nodošanas nosacījumus, ko ierosinājis citas struktūrvienības dispečers ar kādu no šeit uzskaitītajiem ziņojumiem:
 - RAP,
 - RRV,
 - CDN,
 - ACT un REV, ja konstatē, ka kāds no tiem neatbilst standartam,
- ja panākta abpusēja vienošanās, tas nodrošina tādu ACT vai REV ziņojumu automātisku apstiprināšanu, kas izturējuši filtra pārbaudi pārņemējā struktūrvienībā (LAM vietā),
- ja panākta abpusēja vienošanās, tas norāda uz HOP ziņojuma apstiprināšanu manuālā režīmā (ROF ziņojuma vietā).

8.7.2. *Ziņojuma saturs*

ACP ziņojums satur šādas datu vienības:

- obligātos datus – ziņojumā ir jānorāda:
 - ziņojuma tips,
 - ziņojuma numurs,
 - atsauce uz ziņojumu,

- fakultatīvos datus – ziņojumā var arī norādīt:
 - frekvenci,
- ICAO formāta ziņojumu fakultatīvos datus — ziņojumā var arī norādīt šādas ziņas:
 - gaisakuģa identifikācijas indeksu,
 - izlidošanas lidlauku,
 - galamērķa lidlauku.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

8.7.3. Lietošanas noteikumi

8.7.3.1. Vispārējā daļa

- 8.7.3.1.1. ACP atsaucē uz ziņojumu ir jānorāda tā ziņojuma reģistrācijas numurs, kam par atbildi tas sagatavots.
- 8.7.3.1.2. Frekvences laukā, ja tāds ir, jānorāda frekvence, kurā gaisakuģim ir jāsazinās ar pārņēmēju struktūrvienību vadības pārņemšanas laikā.
- 8.7.3.1.3. ACP ziņojums ir jānosūta pēc tam, kad dispečers manuālā režīmā apstiprinājis nodošanas nosacījumus, kas ierosināti ar ACT, RAP, REV, RRV vai CDN ziņojumu.
- 8.7.3.1.4. ACP ziņojumu var nosūtīt ROF ziņojuma vietā, atbildot uz HOP ziņojumu.
- 8.7.3.1.5. Ja pastāv abpusēja vienošanās, sistēmai automātiski jā sagatavo un jāpār raida ACP ziņojums, atbildot uz ACT/REV ziņojumu, kas iztur filtra pārbaudi.
- 8.7.3.1.6. Saņemot ACP ziņojumu, saskaņotie nodošanas nosacījumi kļūst saistoši abām struktūrvienībām.

8.7.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā

- 8.7.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem ACP ziņojumu, jā mēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.
- 8.7.3.2.2. Ja izdodas sasaistīt ACP ar lidojuma plānu, par apstiprināšanu jā paziņo dispečeram.
- 8.7.3.2.3. Ja ACP nevar sasaistīt ar lidojuma plānu:
 - attiecīgajā punktā jā parādās brīdinājumam, un
 - LAM nav jā nosūta.

8.7.4. ACP saņemšanas apstiprinājums

8.7.4.1. Saņemšanas apstiprināšana

- 8.7.4.1.1. LAM nav jā nosūta, ja ACP kalpo kā automātiska atbilde uz ACT vai REV ziņojumu, kas iztur filtra pārbaudi.

8.7.4.1.2. Manuālās apstiprināšanas gaitā nosūtītā ACP ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.

8.7.4.2. Saņemšana nav apstiprināta

Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apliecina manuālās apstiprināšanas gaitā nosūtītā ACP ziņojuma saņemšanu, ATC punktā, kurš atbild par lidojuma koordināciju, jāparādās brīdinājumam.

8.7.5. Piemēri

8.7.5.1. ICAO

(ACPL/E027E/L002-18/FRQ/242150)

8.7.5.2. ADEXP

-TITLE ACP -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 027 -MSGREF-SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 002 -FREQ 242150

8.8. **Koordinācijas ziņojums (CDN)**

8.8.1. CDN ziņojuma mērķis

CDN ziņojums atbilst šādām ekspluatācijas prasībām:

- pārņēmēja dispečera atbildes priekšlikuma nosūtīšanai nododošajam dispečeram, atbildot uz ACT, RAP, REV vai RRV ziņojumu,
- labojumu ierosināšanai saskaņotajos nodošanas nosacījumos, ko pārņēmējs dispečers iesniedz nododošajam dispečeram.

8.8.2. Ziņojuma saturs

CDN ziņojums satur šādas datu vienības:

- obligātos datus — ziņojumā ir jānorāda:
 - ziņojuma tips,
 - ziņojuma numurs,
 - atsauce uz ziņojumu (tikai atbildot uz citu ziņojumu),
 - gaisakuģa identifikācijas indekss,
 - izlidošanas lidlauks,
 - galamērķa lidlauks,

PIEZĪME. Ziņojumā jāiekļauj vismaz viena no šādām datu vienībām:

- provizorisks aprēķini (ja tas ir ICAO ziņojums) vai lidojuma vadības nodošanas līmenis (ja tas ir ADEXP ziņojums),
- tiešā maršruta pieprasījums,
- abpusēji saskaņoti dati — ja panākta abpusēja vienošanās, var norādīt arī šādus datus:
 - frekvenci.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

- 8.8.3. *Lietošanas noteikumi*
- 8.8.3.1. *Vispārējā daļa*
- 8.8.3.1.1. CDN ziņojumu pārraidi drīkst uzsākt tikai pārņēmējs dispečers.
- 8.8.3.1.2. Tas izmantojams, lai pārraidītu pārņēmēja dispečera atbildes priekšlikumu nododošajam dispečeram.
- PIEZĪME. Tas var risināties dialogā, atbildot uz ierosinājumu, kas nosūtīts ar ACT, RAP, REV vai RRV ziņojumu, vai uzsākot dialogu, lai grozītu iepriekš saskaņotos nodošanas nosacījumus.*
- 8.8.3.1.3. Atsauce uz ziņojumu ir jāiekļauj tikai tad, ja CDN ziņojums ir atbilde uz citu ziņojumu.
- 8.8.3.1.4. Iekļaujot to, atsaucē uz ziņojumu ir jānorāda tā ziņojuma numurs, kam par atbildi sagatavots CDN.
- 8.8.3.1.5. Tiešā maršruta pieprasījuma iespējas (tuvāk aplūkotas A pielikumā):
- drīkst izmantot tikai pēc abpusējas vienošanās, un
 - ja tāda pastāv, jānosaka ekspluatācijas ierobežojumi to izmantošanai.
- 8.8.3.1.6. CDN ziņojumu nedrīkst sūtīt, kad ir sasniegts iesaistīto struktūrvienību LoA noteiktais laika intervāls/attālums līdz robežai.
- 8.8.3.1.7. Ja saistībā ar vienu un to pašu lidojumu CDN ir pārraidīts praktiski vienlaicīgi ar nododošās struktūrvienības ziņojumu, piem., labojumu vai koordinācijas atcelšanas ziņojumu, nav jāsūta nedz tā saņemšanas apstiprinājums, nedz operacionālā atbilde uz to.
- PIEZĪME. Tas nozīmē, ka, vienlaicīgi nosūtot divus ziņojumus, nododošās struktūrvienības ziņojums kļūst prioritārs, bet CDN abas puses neņem vērā. Abas struktūrvienības var nojaust šādu situāciju, pirms apstiprinājuma saņemšanas saņemot ziņojumu no citas puses.*
- 8.8.3.1.8. Uzreiz pēc apstiprināšanas ziņojuma saņemšanas CDN ziņojuma dati kļūst operacionāli saistoši abām ATC struktūrvienībām. Koordinētos nodošanas nosacījumus un ACP saņemšanas faktu dara zināmus attiecīgajam ATC personālam.
- 8.8.3.2. *Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā*
- 8.8.3.2.1. Ja atrod atbilstīgu lidojuma plānu, un ziņojums nesatur pretrunas, kas varētu traucēt pareizu apstrādi:
- operacionālajam saturam jābūt pieejamam ATC punktā, kas atbild par lidojuma koordināciju,
- un
- jānosūta SBY ziņojums.
- 8.8.3.2.2. Ja nav CDN nevar sasaistīt vai atklājas pretrunas, kas traucē pareizu ziņojuma apstrādi, SBY nav jānosūta.
- 8.8.4. *CDN saņemšanas apstiprinājums*
- 8.8.4.1. *Saņemšanas apstiprināšana*
- Iepriekš minētajos apstākļos CDN ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot SBY ziņojumu.

8.8.4.2. Saņemšana nav apstiprināta

Ja nav saņemts SBY ziņojums, kas apstiprina CDN ziņojuma saņemšanu, ATC punktā, kurš atbild par lidojuma koordināciju, jāparādās brīdinājumam.

8.8.5. Operacionālā atbilde uz CDN

Dispečers var apstiprināt vai noraidīt CDN ziņojumā ierosinātos nodošanas nosacījumus.

8.8.5.1. Apstiprināšana

Ja nododošais dispečers nolemj apstiprināt ierosinātos nodošanas nosacījumus, ir jānosūta ACP ziņojums.

8.8.5.2. **Ieteikums.** Ja nododošais dispečers nolemj noraidīt ierosinātos nodošanas nosacījumus, būtu jānosūta RJC ziņojums (nepārprotams atteikums).

PIEZĪME. Ierosinātā koordinācija tiek netieši atteikta, ja, beidzoties CDN ziņojuma taimautam, nav saņemts apstiprināšanas ziņojums.

8.8.6. Piemēri

8.8.6.1. ICAO

(CDNL/D041D/L025 -EIN636 -EIDW -LIFFY/1638F270F110A -EBBR)

8.8.6.2. ADEXP

-TITLE CDN -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC D -SEQNUM 041 -MSGREF -SENDER -FAC D -RECVR -FAC L -SEQNUM 025 -ARCID EIN636 -ADEP EIDW -ADES EBBR -PROPFL -TFL F270 -SFL F110A

8.9. Koordinācijas atteikuma ziņojums (RJC)

8.9.1. RJC ziņojuma mērķis

RJC ziņojums norāda uz to, ka vienas struktūrvienības dispečers ir noraidījis nodošanas nosacījumus, ko ierosinājis citas struktūrvienības dispečers kādā no šeit uzskaitītajiem ziņojumiem:

- RAP,
- RRV,
- CDN,
- ACT un REV, ja konstatē, ka kāds no tiem neatbilst standartam.

RJC ziņojumu var izmantot tikai kā tiešu atbildi uz vienu no iepriekš minētajiem ziņojumiem.

8.9.2. Ziņojuma saturs

RJC ziņojums satur šādas datu vienības:

- ziņojuma tipu,
- ziņojuma numuru,
- atsauci uz ziņojumu.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

- 8.9.3. *Lietošanas noteikumi*
- 8.9.3.1. *Vispārējā daļa*
- 8.9.3.1.1. *RJC pēc vajadzības jānosūta kā atbilde uz RAP, RRV vai CDN ziņojumu, kā arī uz ACT vai REV ziņojumu, kas pēc pārņemšanas struktūrvienības atzinuma neatbilst standartam.*
- 8.9.3.1.2. *RJC ziņojums noslēdz dialogu starp sistēmām un jebkura iepriekš panāktā koordinācija paliek spēkā.*
- 8.9.3.1.3. **Ieteikums.** *Pēc RJC ziņojuma saņemšanas būtu jāievieš jauna koordinācijas secība, vajadzības gadījumā balstoties uz telefonisku koordināciju.*
- 8.9.3.2. *Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā*
- 8.9.3.2.1. *Ja atrod atbilstīgu ziņojumu, uz kuru atsaucas RJC ziņojums:*
- *ATC punktā, kas atbild par konkrētā lidojuma koordināciju, jāparādās atteikumam, un*
 - *apstiprinājumam jānosūta LAM.*
- 8.9.3.2.2. *Ja šāda veida ziņojumu, uz ko būtu jādod atbilde, neatrod, vai ziņojumā ir pretrunas, kas traucē apstrādi, saņemšanas apstiprinājums nav jāsūta.*
- 8.9.4. *RJC saņemšanas apstiprinājums*
- 8.9.4.1. *Saņemšanas apstiprināšana*
- RJC ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.*
- 8.9.4.2. *Saņemšana nav apstiprināta*
- Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina RJC ziņojuma saņemšanu, ATC punktā, kurš atbild par lidojumu koordināciju, jāparādās brīdinājumam.*
- 8.9.5. *Piemēri*
- 8.9.5.1. *ICAO*
- (RJCMC/E746E/MC324)*
- 8.9.5.2. *ADEXP*
- TITLE RJC -REFDATA -SENDER -FAC MC -RECV -FAC E -SEQNUM 746 -MSGREF -SENDER -FAC E -RECV -FAC MC -SEQNUM 324*
9. **DIALOGA PROCEDŪRA — SAKARU NODOŠANA**
- 9.1. **Vispārējā daļa**
- 9.1.1. *Ievads*
- 9.1.1.1. *Šajā iedaļā ir aplūkotas tehniskās iespējas un ziņojumi, kas nodrošina radiolokatoru maiņu vadības nodošanas gaitā. Tie jāizmanto, ja pastāv abpusēja vienošanās.*

- 9.1.1.2. Sakaru nodošanas mehānismu drīkst lietot tikai tad, ja struktūrvienība izmanto 6. iedaļā (Pamatprocedūra – obligātie ziņojumi) vai 8. iedaļā (Dialoga procedūra — koordinācija) aplūkotās koordinācijas iespējas.
- 9.1.1.3. Šajā iedaļā aplūkotie ziņojumi ir pieejami tikai ADEXP formātā, un nav paredzēts, ka tie būs pieejami ICAO formātā.
- 9.1.2. *Ziņojumu secība*
- 9.1.2.1. Sakaru nodošanas ziņojumu apmaiņa (tas neattiecas uz papilddatu ziņojumiem, SDM) nevar notikt, kamēr nav pabeigta koordinācija, tas ir, ar LAM vai ACP ziņojuma palīdzību noslēgts ACT vai RAP dialogs.
- 9.1.2.2. Kamēr turpinās koordinācija, nedrīkst sūtīt saņemšanas apstiprinājumu.
- 9.1.3. *Sakaru nodošana*
- 9.1.3.1. Abām iesaistītajām struktūrvienībām abpusēji jāvienojas par to, kādā veidā paziņos lidojumu sakaru faktisko nodošanu.
- 9.1.3.2. Jāievēro vismaz viens no šeit minētajiem nosacījumiem:
- nododošā struktūrvienība nosūta frekvences maiņas ziņojumu (COF),
 - pārņēmēja struktūrvienība nosūta ziņojumu par sakaru uzņemšana manuālajā režīmā (MAS).
- 9.1.3.3. Abām struktūrvienībām par šo veidu jāvienojas attiecībā uz katru satiksmes plūsmu.
- PIEZĪME. Dažādām plūsmām var izmantot atšķirīgus veidus, piemēram, viena struktūrvienība var gatavot COF ziņojumus saistībā ar gaisakuģiem, kas atstāj tās gaisa telpu, un MAS ziņojumus saistībā ar gaisakuģiem, kas ierodas tās gaisa telpā. Šajā gadījumā otrai struktūrvienībai nav vajadzības sniegt ziņojumus, lai paziņotu par sakaru nodošanu.
- 9.2. **Nodošanas ierosināšanas ziņojums (TIM)**
- 9.2.1. *TIM ziņojuma mērķis*
- TIM kalpo šādiem mērķiem:
- tas apliecina nodošanas ierosināšanu (TI) (koordinācijas fāzes beigas un nodošanas fāzes sākumu),
 - tas vienlaicīgi nodrošina vadības kontroles datu nosūtīšanu no nododošās struktūrvienības pārņēmējai struktūrvienībai.
- 9.2.2. *Ziņojuma saturs*
- TIM ziņojums satur šādas datu vienības:
- obligātos datus — ziņojumā ir jānorāda:
 - ziņojuma tips,
 - ziņojuma numurs,
 - gaisakuģa identifikācijas indekss,

- pieejamos datus — ziņojumā jānorāda arī šādi dati, ja tie ir pieejami:
 - atļautais lidojuma līmenis,
 - noteiktais kurss vai tiešā lidojuma atļauja,
 - noteiktais ātrums,
 - noteiktais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums,
- fakultatīvos datus – ziņojumā var arī norādīt:
 - atrašanās vietu.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

9.2.3. Lietošanas noteikumi

9.2.3.1. Vispārējā daļa

9.2.3.1.1. Nododošajai struktūrvienībai ir jā sagatavo TIM ziņojums un jāpār raida tas pārņemējai struktūrvienībai bez cilvēka līdzdalības, gaisakuģim atrodoties abpusēji saskaņotā laika intervālā/attālumā no robežas.

9.2.3.1.2. TIM ziņojums automātiski jānosūta arī tad, kad nododošā struktūrvienība saņem frekvences maiņas pieprasījuma ziņojumu (ROF).

9.2.3.1.3. TIM ziņojumu nedrīkst sūtīt, kamēr nav veikta lidojuma koordinācija.

9.2.3.1.4. TIM ziņojumā jāiekļauj visjaunākie dati, kas pieejami sistēmā.

9.2.3.2. Pārraidē ilguma parametri

9.2.3.2.1. TIM sagatavošanas parametriem ir jābūt mainīgiem sistēmlielumiem, ko var grozīt atkarībā no LoA nosacījumiem.

9.2.3.2.2. **Ieteikums.** TIM sagatavošanas sistēmparametri būtu jānosaka atsevišķi katram COP.

9.2.3.2.3. Koordinācijas partneriem TIM sagatavošanas parametri jāiekļauj savā LoA.

9.2.3.2.4. Sistēmparametri, kas iedarbina TIM ziņojuma palāides mehānismu, var būt saistīti ar aprēķināto gaisakuģa ātrumu attiecībā pret zemi. Tomēr TIM ziņojuma pārraide vienmēr jāuzsāk, pirms gaisakuģis saskaņā ar pašreizējo lidojuma plānu ir sasniedzis abpusēji noteikto minimālo attālumu no COP.

9.2.3.2.5. TIM pārraidei noteiktajiem sistēmparametriem jāparedz pietiekams laiks, lai nodrošinātu mutisku koordināciju pirms vadības pārņemšanas.

9.2.3.3. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā

9.2.3.3.1. Datim, kas saņemti ar TIM ziņojumu, jābūt pieejamiem pārņemējam dispečeram.

9.2.4. TIM saņemšanas apstiprinājums

9.2.4.1. Saņemšanas apstiprināšana

Ja TIM ziņojumu:

- var nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu,
- nevar nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana nav jāapstiprina.

9.2.4.2. Saņemšana nav apstiprināta

Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina TIM ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā punktā jāparādās brīdinājumam.

9.2.5. Piemērs

-TITLE TIM -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 029 -ARCID AMM253

9.3. **Papilddatu ziņojums (SDM)**

9.3.1. SDM ziņojuma mērķis

9.3.1.1. Vispārējā daļa

9.3.1.1.1. SDM ziņojumu galvenokārt izmanto, lai pārraidītu vadības datus un to labojumus no nododošās struktūrvienības pārņēmējai struktūrvienībai, ja vien pastāv abpusēja vienošanās, ka šie labojumi nav jāapstiprina pārņēmējam dispečeram.

9.3.1.1.2. SDM ziņojumu var izmantot arī pārņēmēja struktūrvienība, lai paziņotu nododošajai struktūrvienībai radiotelefonijas frekvenci pēc lidojuma vadības nodošanas.

9.3.2. Ziņojuma saturs

9.3.2.1. Nododošās struktūrvienības ziņojumi

SDM ziņojums satur šādas datu vienības:

— obligātos datus — ziņojumā ir jānorāda:

- ziņojuma tips,
- ziņojuma numurs,
- gaisakuģa identifikācijas indekss,

— papildu datus — ziņojumā arī jāiekļauj vismaz viena no šādām datu vienībām:

- noteiktais kurss vai tiešā lidojuma atļauja,
- noteiktais ātrums,
- noteiktais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums,
- atļautais lidojuma līmenis.

9.3.2.2. Pārņēmējas struktūrvienības ziņojumi

SDM ziņojumā ir jāiekļauj šādi dati:

- ziņojuma tips,
- ziņojuma numurs,
- gaisakuģa identifikācijas indekss,
- frekvence.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

- 9.3.3. *Lietošanas noteikumi*
- 9.3.3.1. *Nododošās struktūrvienības ziņojumi*
- 9.3.3.1.1. *SDM ziņojumi jāpārraida pēc nodošanas fāzes ierosināšanas (skatīt TIM, 9.2. punkts), ja izmaiņas skar šādās datu pozīcijas:*
- atļauto lidojuma līmeni,
 - noteikto ātrumu,
 - noteikto augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrumu,
 - noteikto kursu, vai
 - atļaujas tiešā lidojuma turpinājumam uz kādu noteiktu punktu izsniegšanu vai grozīšanu.
- PIEZĪME. HOP ziņojums ir jāizmanto, kad ir nepieciešams pārņēmeņa dispečera apstiprinājums pirms sakaru nodošanas.*
- 9.3.3.1.2. *Ziņojumā jāiekļauj tikai izmainīti lauki.*
- 9.3.3.1.3. *SDM ziņojumi, kas satur 9.3.3.1.1. punktā aplūkotos datus, ir jāpārraida pirms pārņemšanas ierosināšanas (TI), ja pastāv abpusēja vienošanās.*
- 9.3.3.1.4. *Šādu ziņojumu pārraide jāuzsāk abpusēji saskaņotā laikā attiecībā uz TI, ja vien sistēmā ir pieejami attiecīgie dati.*
- 9.3.3.2. *Pārņēmeņas struktūrvienības ziņojumi*
- 9.3.3.2.1. *SDM ziņojumi var tikt pārraidīti, lai paziņotu frekvenci, kurā gaisakuģim jāsazinās ar pārņēmeņu struktūrvienību.*
- PIEZĪME. Struktūrvienības var, abpusēji vienojoties, sūtīt arī citas ziņas. Šāda apmaiņa nav atrunāta šajā standartā un tādēļ nav iekļauta tajā.*
- 9.3.3.2.2. *Pārņēmeņai struktūrvienībai, ja pastāv abpusēja vienošanās, SDM ziņojumi ir jāpārraida koordinācijas fāzē.*
- 9.3.3.3. *Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā*
- 9.3.3.3.1. *ATC sistēmai, kas saņem SDM ziņojumu, jāmēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.*
- 9.3.3.3.2. *Ja atbilstīgais lidojuma plāns ir jau koordinēts:*
- ir jānosūta LAM, un
 - SDM ziņojuma operacionālajam saturam jābūt pieejamam attiecīgajam dispečeram.
- 9.3.3.3.3. *Ja atbilstīgais lidojuma plāns nav atrodams vai atklājas pretrunas, kas traucē pareizu ziņojuma apstrādi:*
- LAM nav jānosūta, un
 - attiecīgajā punktā jāparādās brīdinājumam.
- 9.3.4. *SDM saņemšanas apstiprinājums*
- 9.3.4.1. *Saņemšanas apstiprināšana*
- SDM ziņojuma saņemšana ir jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.*

9.3.4.2. Saņemšana nav apstiprināta

Ja nesaņem LAM ziņojumu, kas apstiprina SDM ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā punktā ir jāparādās brīdinājumam.

9.3.5. Piemērs

-TITLE SDM -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 028 -ARCID AMM253 -AHEAD 290

9.4. Pārņemšanas ierosinājums (HOP)

9.4.1. HOP ziņojuma mērķis

HOP ziņojumu izmanto, lai:

- nododošais dispečers varētu pievērst pārņēmēja dispečera uzmanību konkrētam lidojumam saistībā ar tā nodošanu,
- nododošais dispečers vajadzīgajā brīdī varētu ierosināt lidojuma vadības pārņemšanu pārņēmējam dispečeram,
- saskaņā ar abpusēju vienošanos nosūtītu izmaiņas vadības kontroles datus, kurām vajadzīgs pārņēmēja dispečera apstiprinājums.

HOP ziņojums nav nepieciešams visiem lidojumiem; tā izmantošana ir nododošā dispečera ziņā.

PIEZĪME. Kas attiecas uz iepriekšminēto c) punktu, SDM izmanto, lai nosūtītu izmaiņas vadības kontroles datus, kurām nav vajadzīgs pārņēmēja dispečera apstiprinājums.

9.4.2. Ziņojuma saturs

HOP ziņojums satur šādas datu vienības:

- obligātos datus – ziņojumā ir jānorāda:
 - ziņojuma tips,
 - ziņojuma numurs,
 - gaisakuģa identifikācijas indekss,
- pieejamos datus — ziņojumā jānorāda arī šādi dati, ja tie ir pieejami:
 - atļautais lidojuma līmenis,
 - noteiktais kurss/tiešā lidojuma atļauja,
 - noteiktais ātrums,
 - noteiktais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums,
- fakultatīvos datus — ziņojumā var arī norādīt:
 - atrašanās vietu.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

9.4.3. Lietošanas noteikumi

9.4.3.1. Vispārējā daļa

9.4.3.1.1. Ja lieto HOP ziņojumu, tā pārraidi ierosina nododošais dispečers manuālajā režīmā.

9.4.3.1.2. Ziņojumā ir jāiekļauj visi 9.4.2. punktā norādītie lidojuma dati, kas izmainīti salīdzinot ar iepriekšējo ziņojumu.

9.4.3.1.3. Ja HOP ziņojums nosūtīts pirms TI, ir jāierosina nodošanas fāze.

PIEZĪME. Papildus HOP ziņojumam nav nepieciešams nodošanas ierosināšanas ziņojums (TIM).

9.4.3.1.4. Abām pusēm jāvienojas, kādā laika intervālā vai attālumā no COP vai pirms robežas šķērsošanas var sākt sūtīt HOP ziņojumu.

9.4.3.1.5. **Ieteikums.** Šis laika intervāls/attālums būtu jānosaka atsevišķi katram COP.

9.4.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā

9.4.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem HOP ziņojumu, jāmēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.

9.4.3.2.2. Lidojuma datiem, kas saņemti ar šo ziņojumu, uzreiz jāparādās uz pārņēmēja dispečera ekrānpults.

9.4.3.2.3. Ja pārņēmējs dispečers apstiprina lidojumu ar HOP ziņojumā ierosinātajiem nosacījumiem, kā atbildi nododošajai struktūrvienībai var nosūtīt ROF ziņojumu. Abpusēji vienojoties, kā atbildi uz HOP var nosūtīt ACP.

9.4.3.2.4. Ja pārņēmējs dispečers nespēj apstiprināt lidojumu, par nodošanu vienojas mutiski.

PIEZĪME. Ņemot vērā pārņemšanas procedūras steidzamību, šis standarts neparedz ROF (vai ACP) automatizētu uzraudzību; uzskata, ka nododošais dispečers tāpat apzināsies, ka nav saņemta atbilde no pārņēmēja dispečera, un attiecīgi rīkosies. Šis standarts tomēr neizslēdz iespēju nosūtīt brīdinājumu nododošajam dispečeram, ja tas ir operacionāli nepieciešams.

9.4.3.2.5. Uzreiz pēc ROF (vai ACP) saņemšanas HOP ziņojuma dati kļūst operacionāli saistoši abām ATC struktūrvienībām.

9.4.4. HOP saņemšanas apstiprinājums

9.4.4.1. Saņemšanas apstiprināšana

Ja HOP ziņojumu var sasaitēt ar lidojuma plānu, tas automātiski jāapstiprina, nosūtot LAM.

9.4.4.2. Saņemšana nav apstiprināta

Ja nesaņem LAM ziņojumu, kas apstiprina HOP ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā punktā jāparādās brīdinājumam.

9.4.5. Piemērs

-TITLE HOP -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 030 -ARCID AMM253 -CFL F190
-ASPEED N0420 -RATE D25 -DCT BEN STJ

9.5. **Frekvences maiņas pieprasījuma ziņojums (ROF)**

9.5.1. *ROF ziņojuma mērķis*

Pārņēmēja struktūrvienība nosūta ROF ziņojumu nododošajai struktūrvienībai, kad jāpieprasa nododošajam dispečeram dot norādījumu gaisakuģim pāriet uz pārņēmēja dispečera frekvenci. Šo ziņojumu var izmantot:

- kā atbildi uz HOP ziņojumu, paziņojot par ierosināto nosacījumu apstiprināšanu lidojumam,
- pieprasot pirms laika nodot lidojuma vadību.

9.5.2. *Ziņojuma saturs*

ROF ziņojums satur šādas datu vienības:

- obligātos datus — ziņojumā ir jānorāda:
 - ziņojuma tips,
 - ziņojuma numurs,
 - gaisakuģa identifikācijas indekss,
- fakultatīvos datus — ziņojumā var arī norādīt:
 - frekvenci.

PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.

9.5.3. *Lietošanas noteikumi*

9.5.3.1. *Vispārējā daļa*

9.5.3.1.1. ROF ziņojuma pārraide pārņēmējam dispečeram jāierosina manuālajā režīmā.

9.5.3.1.2. Pārņēmējs dispečers var uzsākt ROF pārraidi:

- ja pārņēmējam dispečeram pirms laika jāpārņem gaisakuģis savā frekvencē,
- atbildot uz HOP ziņojumu.

9.5.3.2. *Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā*

9.5.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem ROF ziņojumu, jāmēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.

9.5.3.2.2. Par ROF saņemšanu nekavējoties jāpaziņo nododošajam dispečeram.

9.5.3.2.3. Ja lidojums nav nodošanas fāzē, ir jāierosina nodošanas fāze un jāpārraida TIM ziņojums.

9.5.4. *ROF saņemšanas apstiprinājums*

9.5.4.1. *Saņemšanas apstiprināšana*

9.5.4.1.1. Ja ROF ziņojumu var nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.

- 9.5.4.1.2. Ja ROF ziņojumu nevar nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana nav jāapstiprina.
- 9.5.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina ROF ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā ATC punktā jāparādās brīdinājumam.
- 9.5.5. *Piemērs*
- TITLE ROF -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 030 -ARCID AMM253
- 9.6. **Frekvences maiņas ziņojums (COF)**
- 9.6.1. *COF ziņojuma mērķis*
- 9.6.1.1. *Vispārējā daļa*
- 9.6.1.1.1. Nododošā struktūrvienība nosūta COF ziņojumu pārņēmējam struktūrvienībai, lai paziņotu, ka gaisakuģis ir saņēmis norādījumu sazināties ar pārņēmēju dispečeru.
- 9.6.1.1.2. Šis ziņojums var paredzēt iespēju, ka nododošais dispečers atbrīvo gaisakuģi no saskaņotajiem nodošanas nosacījumiem, tam nodibinot sakarus ar pārņēmēju dispečeru.
- 9.6.2. *Ziņojuma saturs*
- COF ziņojums satur šādas datu vienības:
- obligātos datus — ziņojumā ir jānorāda:
 - ziņojuma tips,
 - ziņojuma numurs,
 - gaisakuģa identifikācijas indekss,
 - pieejamos datus — ziņojumā jānorāda arī šādi dati, ja tie ir pieejami:
 - atbrīvojuma norāde,
 - frekvence,
 - atļautais lidojuma līmenis,
 - noteiktais kurss vai tiešā lidojuma atļauja,
 - noteiktais ātrums,
 - noteiktais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums,
 - fakultatīvos datus — ziņojumā var arī norādīt:
 - atrašanās vietu.
- PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.
- 9.6.3. *Lietošanas noteikumi*
- 9.6.3.1. *Vispārējā daļa*
- 9.6.3.1.1. COF ziņojuma pārraide nododošajam dispečeram jāierosina manuālajā režīmā.

- 9.6.3.1.2. COF ziņojuma izmantošana ir obligāta, ja abpusēji vienojas neizmantot MAS ziņojumu.
- 9.6.3.1.3. Ja COF ziņojums nosūtīts pirms TI, ir jāierosina nodošanas fāze.
- PIEZĪME. Papildus COF ziņojumam nav jāšūta nodošanas ierosināšanas ziņojums (TIM).
- 9.6.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- 9.6.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem COF ziņojumu, ir jāmēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.
- 9.6.3.2.2. Par COF saņemšanu nekavējoties jāpaziņo pārņēmējam dispečeram.
- 9.6.4. COF saņemšanas apstiprinājums
- 9.6.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- 9.6.4.1.1. Ja COF ziņojumu var nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.
- 9.6.4.1.2. Ja COF ziņojumu nevar nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana nav jāapstiprina.
- 9.6.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina COF ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā ATC punktā jāparādās brīdinājumam.
- 9.6.5. Piemēri
- TITLE COF -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 030 -ARCID AMM253
- 9.7. **Ziņojums par sakaru uzņemšana manuālajā režīmā (MAS)**
- 9.7.1. MAS ziņojuma mērķis
- Pārņēmēja struktūrvienība nosūta MAS ziņojumu nododošajai struktūrvienībai, lai paziņotu, ka ar gaisakuģi nodibināti divvirzienu radiosakari.
- 9.7.2. Ziņojuma saturs
- MAS ziņojums satur šādas datu vienības:
- ziņojuma tipu,
 - ziņojuma numuru,
 - gaisakuģa identifikācijas indeksu.
- PIEZĪME. Datu iestrādes noteikumi, lauku formāts un saturs ir norādīti A pielikumā.
- 9.7.3. Lietošanas noteikumi
- 9.7.3.1. Vispārējā daļa
- 9.7.3.1.1. MAS ziņojuma pārraide pārņēmējam dispečeram jāierosina manuālajā režīmā.

- 9.7.3.1.2. MAS ziņojuma izmantošana ir obligāta, ja abpusēji vienojas neizmantot COF ziņojumu.
- 9.7.3.2. Datu apstrāde saņēmējā struktūrvienībā
- 9.7.3.2.1. ATC sistēmai, kas saņem MAS ziņojumu, ir jāmēģina veikt tā sasaisti ar attiecīgo lidojuma plānu.
- 9.7.3.2.2. Par MAS saņemšanu nekavējoties jāpaziņo dispečeram.
- 9.7.4. MAS saņemšanas apstiprinājums
- 9.7.4.1. Saņemšanas apstiprināšana
- 9.7.4.1.1. Ja MAS ziņojumu var nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana jāapstiprina, sagatavojot un pārraidot LAM ziņojumu.
- 9.7.4.1.2. Ja MAS ziņojumu nevar nepārprotami sasaistīt ar lidojuma plānu, tā saņemšana nav jāapstiprina.
- 9.7.4.2. Saņemšana nav apstiprināta
- Ja nav saņemts LAM ziņojums, kas apstiprina MAS ziņojuma saņemšanu, attiecīgajā ATC punktā vajadzības gadījumā jāparādās brīdinājumam.
- 9.7.5. *Piemērs*
- TITLE MAS -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 030 -ARCID AMM253
-

A PIELIKUMS (normatīvs)

DATU IESTRĀDES NOTEIKUMI

SATURS

A.1.	Mērķis
A.2.	Vispārēji ziņojuma formāti
A.3.	Ziņojuma tips
A.4.	Ziņojuma numurs
A.5.	Atsauce uz ziņojumu
A.6.	Gaisakuģa identifikācijas indekss
A.7.	SSR darba režīms un kods
A.8.	Izlidošanas lidlauks
A.9.	Provizoriskie aprēķini
A.10.	Koordinācijas punkts
A.11.	Galamērķa lidlauks
A.12.	Gaisakuģu skaits un tips
A.13.	Maršruts
A.14.	Citi lidojuma plāna dati
A.15.	Koordinācijas statuss un pamatojums
A.16.	Noteiktais kurss (tikai ADEXP formātā)
A.17.	Noteiktais ātrums (tikai ADEXP formātā)
A.18.	Noteiktais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums (tikai ADEXP formātā)
A.19.	Tiešā lidojuma atļauja (tikai ADEXP formātā)
A.20.	Tiešā maršruta pieprasījums
A.21.	Atrašanās vieta (tikai ADEXP formātā)
A.22.	Atbrīvojuma norāde (tikai ADEXP formātā)
A.23.	Frekvence
A.24.	Pamatojums (tikai ADEXP formātā)
A.25.	Atļautais lidojuma līmenis (tikai ADEXP formātā)
A.26.	Lidojuma nodošanas līmenis (tikai ADEXP formātā)
A.27.	Paredzamais pacelšanās laiks
A.28.	Atsauces ziņojuma tips

A.1. Mērķis

Šajā pielikumā aplūkoti vispārēji noteikumi datu iestrādei šajā standartā paredzētajos ziņojumos. Šie noteikumi attiecas uz visiem ziņojumiem, ja vien konkrētu ziņojumu lietošanas noteikumos nav īpaši noteiktas citas iespējas vai izņēmumi.

A.2. Vispārēji ziņojuma formāti

A.2.1. Visus turpmākajās iedaļās aplūkotos ziņojumus var pārraidīt ICAO formātā:

6 Pamatprocedūra — obligātie ziņojumi;

7 Pamatprocedūra — komplementārie ziņojumi;

8 Dialoga procedūra — koordinācija.

A.2.2. Aeronavigācijas pakalpojumu kārtība — Lidojumu un gaisa satiksmes pakalpojumu noteikumi (dokuments 4444) nosaka ICAO ziņojumu lauka formātus. Ziņojumos, kuros lieto šādus formātus, šeit uzskaitītie ICAO lauka tipi ir pārraidāmi pirms pārējiem lauka tiptiem šādā secībā — 3., 7., 13., 14. un 16. tips. Tā kā pārējie ICAO lauka tipi ir 22. lauka tipa formātā, to secībai nav nozīmes, tie vienīgi nedrīkst būt priekšā iepriekš uzskaitītajiem lauka tiptiem.

A.2.3. Visus šajā dokumentā aplūkotos ziņojumus iespējams pārraidīt *Eurocontrol ADEXP* formātā. ADEXP datu lauku saturam, struktūrai un lietojumam ir jābūt saskaņā ar 2. atsauci.

PIEZĪMES

1. Šajā pielikumā uzskaitīti tikai primārie ADEXP datu lauki, izņemot īpašās piezīmes, kas skar ar tiem saistītos apakšlaukus. ADEXP standartā ir uzskaitīti visi fakultatīvie un obligātie apakšlauki, kuriem jābūt katrā primārajā laukā.
2. Ziņojumi, kas aplūkoti 9. iedaļā "Dialoga procedūra — sakaru nodošana", ir atveidoti tikai ADEXP formātā.

A.3. Ziņojuma tips

Ziņojuma tipa apzīmēšanai kalpo ziņojumu saīsinājumi šeit pievienotajā sarakstā:

ABI: Iepriekšējs paziņojums par robežas šķērsošanu.

ACP: Apstiprināšanas ziņojums.

ACT: Aktivizēšanas ziņojums.

CDN: Koordinācijas ziņojums.

COD: SSR koda piešķiršanas ziņojums.

COF: Frekvences maiņas ziņojums.

HOP: pārņemšanas ierosinājums.

INF: Informatīvais ziņojums.

LAM: LAM:Loģiskā apstiprinājuma ziņojums.

MAC: Koordinācijas atcelšanas ziņojums.

MAS: Sakaru uzņemšana manuālajā režīmā.

PAC: Iepriekšēja aktivizēšana.

RAP: Ierosinātās aktivizēšanas saskaņošanas ziņojums.

REV: Labojumu ziņojums.

RJC: Koordinācijas atteikums.

ROF: Frekvences maiņas pieprasījums.

RRV: Ierosināto labojumu saskaņošanas ziņojums.

SBY: Rezervstāves ziņojums.

SDM: Papilddatu ziņojums.

TIM: Nodošanas ierosināšanas ziņojums.

- A.3.1. ICAO
3. lauka tips, sastāvdaļa a).
- A.3.2. ADEXP
- Primārais lauks "title".
- A.4. **Ziņojuma numurs**
- Ziņojuma numerācija ietver sūtītājām un saņēmējām struktūrvienībām piešķirtos identifikatorus, kā arī ziņojuma kārtas numuru. Visiem ziņojumiem neatkarīgi no ziņojuma tipa, kas nosūtīti vienam adresātam, ziņojuma kārtas numurs pieaug pakāpeniski no 001 līdz 000 (kas atbilst 1 000), tad atkal sākas no 001.
- A.4.1. ICAO
3. lauka tips, sastāvdaļa b).
- A.4.2. ADEXP
- Primārais lauks "refdata".
- Apakšlauks "fac", kas ietilps apakšlaukā "sender" un "rcvr", ietver ATC struktūrvienībām piešķirtos identifikatorus. Šajos identifikatoros nedrīkst būt vairāk nekā astoņas rakstzīmes.
- Apakšlaukā "seqnum" jāietver kārtas numurs.
- A.5. **Atsauce uz ziņojumu**
- A.5.1. ICAO
3. lauka tipa sastāvdaļa c) (ko ICAO dokumentā 4444 dēvē par "atsauces datiem").
- Sastāvdaļas c) saturam jāsakrīt ar 3. lauka tipa sastāvdaļas b) saturu atsauces OLDI ziņojumā.
- A.5.2. ADEXP
- Primārais lauks "msgref".
- Primārā lauka "msgref" apakšlaukiem "sender", "rcvr" un "seqnum" skaitliski jāsakrīt ar tādiem pašiem primārā lauka "refdata" apakšlaukiem atsaucē iekļautajā OLDI ziņojumā.
- A.6. **Gaisakuģa identifikācijas indekss**
- A.6.1. ICAO
7. lauka tipa sastāvdaļa a).
- A.6.2. ADEXP
- Primārais lauks "arcid".

A.7. SSR darba režīms un kods

Vai nu:

1. Ja ir zināms, SSR darba režīms/kods, kas būtu jāizmanto gaisakuģim, atbildot saņēmējai struktūrvienībai vadības nodošanas punktā;

vai

2. Norāde uz to, ka SSR kodu pieprasa no saņēmējas struktūrvienības.

A.7.1. ICAO

7. lauka tipa sastāvdaļas b) un c).

Ja SSR kods nav piešķirts un darba režīms/kods nav zināms, sastāvdaļas b) un c) neiekļauj.

Pieprasot SSR kodu/darba režīmu, sastāvdaļās b) un c) jāiekļauj rādītājs "A9999".

A.7.2. ADEXP

Primārais lauks "ssrcode".

Ja nav piešķirts spēkā esošs SSR kods, un darba režīms/kods nav zināms, šo lauku neiekļauj.

Pieprasot SSR kodu/darba režīmu ar PAC ziņojumu, primārajā laukā "ssrcode" jāiekļauj burtkopa "REQ".

A.8. Izlidošanas lidlauks**A.8.1. ICAO**

13. lauka tipa sastāvdaļa a).

A.8.2. ADEXP

Primārais lauks "adep".

A.9. Provizorisks aprēķini**A.9.1. Vispārējā daļa**

A.9.1.1. Provizorisks aprēķini ietver COP, COP sasniegšanas laiku un nodošanas līmeni.

A.9.1.2. Koordinācijas punktam ir jābūt zināmam atskaites punktam, attālumam un peilējumam no zināma atskaites punkta vai ģeogrāfiskā platuma un garuma punktam.

A.9.1.3. Atļautajam (nodošanas) līmenim jābūt saskaņā ar ierosinātajiem nodošanas nosacījumiem.

A.9.1.4. **Ieteikums.** Lidojumiem, kas paredz uzņemt vai pazemināt augstumu, provizorisks aprēķins būtu jāiekļauj šķērsošanas papilddati un šķērsošanas nosacījumi.

A.9.1.5. Šķērsošanas papilddatos, ja tādus izmanto, jāiekļauj šķērsošanas papildlīmenis vadības nodošanas punktā. Šķērsošanas nosacījumus apzīmē ar:

— burtu "A"; — ja lidojums noritēs līmenī, kas norādīts šķērsošanas papilddatos, vai virs tā, vai

— burtu "B"; — ja lidojums noritēs līmenī, kas norādīts šķērsošanas papilddatos, vai zem tā.

A.9.2. ICAO

14. lauka tips.

A.9.3. ADEXP

Primārais lauks "*coordata*".

Primārā lauka "*coordata*" apakšlaukā "*ptid*", jāiekļauj:

— zināms atskaites punkts, vai

— peilējums un attālums no zināma atskaites punkta, kas noteikts tā paša ziņojuma primārajā laukā "*REF*" vai "*GEO*".

A.10. **Koordinācijas punkts**

A.10.1. *Vispārējā daļa*

A.10.1.1. Koordinācijas punkts, uz ko atsaucas nododošā un pārņēmēja ATC struktūrvienība konkrētā vadības nodošanas gadījumā.

A.10.1.2. Koordinācijas punktam ir jābūt zināmam atskaites punktam, attālumam un peilējumam no zināma atskaites punkta vai ģeogrāfiskā platuma un garuma punktam.

A.10.2. ICAO

14. lauka sastāvdaļa a).

A.10.3. ADEXP

Primārais lauks "*COP*" ietver:

— zināmu atskaites punktu, vai

— peilējumu un attālumu no zināma atskaites punkta, kas noteikts tā paša ziņojuma primārajā laukā "*REF*" vai "*GEO*".

A.11. **Galamērķa lidlauks**

A.11.1. ICAO

16. lauka sastāvdaļa a).

A.11.2. ADEXP

Primārais lauks "*ades*".

A.12. Gaisakuģu skaits un tips

Šajā laukā jānorāda gaisakuģu skaits un tips. Gaisakuģu skaits ir jānorāda, ja notiek grupas lidojumi.

A.12.1. ICAO

9. lauka tips 22. lauka tipa formātā. 9. lauka tipa sastāvdaļā c) jānorāda pēcstrūklas turbulences kategorija, kas piemīt gaisakuģa tipam, vai jāiekļauj burts "Z".

A.12.2. ADEXP

Primārais lauks "arctyp". Turklāt, ja lidojumā piedalās vairāki gaisakuģi, primārais lauks "nbarc".

A.13. Maršruts

Abi formāti nodrošina maršruta aprakstu, kas noteikts ICAO ziņojumiem un kā pirmo sastāvdaļu paredz iekļaut informāciju par ātrumu un pieprasīto lidojuma līmeni vai augstumu. Maršruta datus aiz grupas ātruma ir jāiekļauj vismaz nākamajā punktā norādītie dati. Citus maršruta datus, ja tādi ir pieejami, var ietvert aiz sastāvdaļas c). Skatīt arī B pielikumu "Īpašas prasības maršruta datu apstrādei" maršruta datu iestrādes noteikumiem.

A.13.1. Saturs**A.13.1.1. Lidojumi, kas šķērso noteiktu COP**

- maršruta sastāvdaļa pirms COP (ATS maršruts, SID identifikators, DCT vai nozīmīgs punkts),
- COP,
- maršruta sastāvdaļa pēc COP (ATS maršruts vai nozīmīgs punkts).

A.13.1.2. Lidojumi, kas novirzās no ATS maršruta

- punkts, pēc kura lidojums turpinās tiešā maršruta posmā,
- sastāvdaļa "DCT",
- punkts, līdz kuram lidojums notiek tiešā maršruta posmā.

A.13.2. Formāts**A.13.2.1. ICAO**

15. lauka tips 22. lauka tipa formātā.

A.13.2.2. ADEXP

Primārais lauks "route".

A.14. Citi lidojuma plāna dati**A.14.1. ICAO**

8., 10. un 18. lauka tips 22. lauka tipa formātā.

A.14.2. ADEXP

Primārie lauki: "afldata", "ceqpt", "com", "comment", "depz", "destz", "eetfir", "eetpt", "fltrul", "flttyp", "mach", "nav", "opr", "per", "reg", "rif", "rmk", "sel", "seqpt", "sts" a "typz".

A.15. **Koordinācijas statuss un pamatojums**

Koordinācijas statuss un pamatojums paredz šādas sastāvdaļas:

- trīsburtu kopu, kas apliecina jaunu lidojuma plāna statusu sistēmā un var izskatīties šādi:
 - *INL*, kad lidojuma plānam sistēmā jābūt sākotnējā statusā, tas ir, paziņojums nav saņemts,
 - *NTF*, kad lidojuma plānam sistēmā jābūt statusā "paziņots",
 - *CRD*, kad lidojuma plānam sistēmā jābūt statusā "koordinēts", tas ir, *ACT* pamatzīpojums ir saņemts vai sākotnējais koordinācijas dialogs pabeigts un nosacījumi saskaņoti,
- trīsburtu kopu, kas pamato kādu šeit norādīto statusu:
 - *TFL*, ja pamatojums ir nodošanas līmeņa maiņa,
 - *RTE*, ja pamatojums ir maršruta maiņa,
 - *HLD*, lai norādītu, ka lidojums uz nenoteiktu laiku ir gaidīšanas statusā, un ir jābūt turpmākam ziņojumam,
 - *DLY*, lai norādītu, ka izlidošana ir atlikta,
 - *CAN*, ja pamatojums ir atcelšana,
 - *CSN*, ja mainīts pazišanas signāls,
 - *OTH*, jebkurš cits iemesls vai ja iemesls nav zināms.

A.15.1. ICAO

A.15.1.1. Koordinācijas statusam un pamatojumam jābūt 18. lauka tipa formātā.

A.15.1.2. Koordinācijas statuss un pamatojums paredz šādas sastāvdaļas, kas sastāv no desmit rakstzīmēm:

- *STA*, aiz kura ir slīpsvītra,
- apzīmējumu, kas apliecina jaunu paziņošanas/koordinācijas statusu,
- apzīmējumu, kas norāda uz pamatojumu.

A.15.2. ADEXP

Primārais lauks "*cstat*".

Palīgvienībās "*coordstatusident*" un "*coordstatusreason*" attiecīgi jāietver jaunais stāvoklis un pamatojums, kā tas noteikts iepriekš.

A.16. Noteiktais kurss (tikai ADEXP formātā)

Primārajā laukā *“ahead”* jānorāda:

- gaisakuģim noteiktais kurss grādos,
- vai
- ja kurss nav noteikts, burtu kopa “ZZZ”, piem., kad izmanto SDM ziņojumu, lai norādītu, ka iepriekš noteiktais kurs vairs nav spēkā.

A.17. Noteiktais ātrums (tikai ADEXP formātā)

Primārajā laukā *“aspeed”* jānorāda:

- noteiktais lidojuma ātrums mezglos, Maha skaitlis vai kilometri stundā,
- vai
- ja ātrums nav noteikts, burtu kopa “ZZZ”, piem., kad izmanto SDM ziņojumu, lai norādītu, ka iepriekš noteiktais ātrums vairs nav spēkā.

A.18. Noteiktais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums (tikai ADEXP formātā)

Primārajā laukā *“rate”* jānorāda:

- lidojumam noteiktais augstuma uzņemšanas vai samazināšanas ātrums pēdās minūtē,
- vai
- ja augstuma uzņemšanas vai samazināšanas ātrums nav noteikts, burtu kopa “ZZZ” lauka skaitliskajā daļā, piem., kad izmanto SDM ziņojumu, lai norādītu, ka iepriekš noteiktais augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums vairs nav spēkā.

A.19. Tiešā lidojuma atļauja (tikai ADEXP formātā)

Tiešais maršruts starp diviem punktiem, kurš nav ATS maršruts. Šie punkti var būt kādi zināmi atskaites punkti vai attālums un peilējums no atskaites punktiem. Par visiem galapunktu apzīmētājiem abpusēji jāvienojas, tas ir, tiem jābūt zināmiem abās sistēmās.

Primārajā laukā *“DCT”* jānorāda:

- punkts, no kura sākas vai sāksies novirzīšanās no kursa un kurš ir:
 - zināms atskaites punkts,
 - vai
 - attālums un peilējums no zināma atskaites punkta, kas noteikts tā paša ziņojuma primārajā laukā *“REF”*,
 - vai
 - lielums “ZZZ”, ja nosūtītāja struktūrvienība neprasa norādīt novirzīšanās punktu,
- punkts, kas atrodas sākotnējā lidojuma plāna maršrutā, līdz kuram gaisakuģis ir saņēmis vai saņems atļauju, un kurš ir:
 - zināms atskaites punkts,
 - vai
 - attālums un peilējums no zināma atskaites punkta, kas noteikts tā paša ziņojuma primārajā laukā *“REF”*.

A.20. Tiešā maršruta pieprasījums

Tiešā maršruta pieprasījums starp diviem punktiem, kas nav *ATS* maršruts. Šie punkti var būt kādi zināmi atskaites punkti vai attālums un peilējums no atskaites punktiem.

Par visiem galapunktu apzīmētājiem abpusēji jāvienojas, tas ir, tiem jābūt zināmiem abās sistēmās.

A.20.1. ICAO

15. lauka tips 22. lauka formātā, izņemot sākotnējo grupu ātrums/līmenis.

Tajā jānorāda:

- punkts, no kura paredzēts sākt novirzīšanos no kursa un kurš ir:
 - zināms atskaites punkts,
 - vai
 - attālums un peilējums no zināma atskaites punkta,
 - vai
 - lielums "ZZZ", ja pārņēmēja ATC struktūrvienība pieprasa ierādīt tiešo maršrutu,
- saīsinājums "DCT",
- aiz kura norādīts punkts sākotnējā lidojuma plāna maršrutā, līdz kuram gaisakuģis pieprasa atļauju lidojumam, un kurš ir:
 - zināms atskaites punkts,
 - vai
 - attālums un peilējums no zināma atskaites punkta.

A.20.2. ADEXP

Primārajā laukā "DCT" jānorāda:

- punkts, no kura paredzēts sākt novirzīšanos no kursa un kurš ir:
 - zināms atskaites punkts,
 - vai
 - attālums un peilējums no zināma atskaites punkta, kas noteikts tā paša ziņojuma primārajā laukā "REF",
 - vai
 - lielums "ZZZ", ja pārņēmēja ATC struktūrvienība pieprasa ierādīt tiešo maršrutu, bet nav skaidri zināms, no kura punkta tam būtu jāsākas,
- punkts sākotnējā lidojuma plāna maršrutā, līdz kuram gaisakuģis pieprasa atļauju lidojumam, un kas ir:
 - zināms atskaites punkts,
 - vai
 - attālums un peilējums no zināma atskaites punkta, kas noteikts tā paša ziņojuma primārajā laukā "REF".

- A.21. **Atrašanās vieta** (tikai ADEXP formātā)
- A.21.1. *Vispārējā daļa*
- A.21.1.1. Gaisakuģa pašreizējā atrašanās vieta, norādot ģeogrāfiskās koordinātes vai peilējumu un attālumu no izraudzītā punkta.
- A.21.1.2. Primārajā laukā “*ref*” vai “*geo*” jānorāda gaisakuģa pašreizējā atrašanās vieta horizontālajā plaknē. Par attāluma un peilējuma punktiem primārajā laukā “*ref*” abpusēji jāvienojas, proti, tiem jābūt zināmiem abās sistēmās. Primārajā laukā “*position*” jāiekļauj apakšlauks “*ptid*”, kas norāda uz noteikto atskaites punktu vai ģeogrāfisko punktu. Ja ir jābūt laika norādei, atkarībā no abpusējas vienošanās jāizmanto apakšlauks “*to*” (*hhmm*) vai “*sto*” (*hhmmss*).
- A.22. **Atbrīvojuma norāde** (tikai ADEXP)
- Primārajā laukā “*release*” ir jāiekļauj kāds no šiem burtiem:
- C, ja nodota lidojuma vadība augstuma uzņemšanai,
 - D, ja nodota lidojuma vadība augstuma samazināšanai,
 - T, ja nodota lidojuma vadība pagrieziena veikšanai,
 - F, ja nodota lidojuma vadība jebkura manevra veikšanai.
- A.23. **Frekvence**
- A.23.1. ICAO
18. lauka tipā jāiekļauj šādas sastāvdaļas 22. lauka formātā:
- FRQ, aiz kura ir slīpsvītra,
 - 6 cipari, kas apzīmē frekvenci (MHz) līdz trešajai zīmei aiz komata.
- A.23.2. ADEXP
- Primārais lauks “*freq*”.
- A.24. **Pamatojums** (tikai ADEXP formātā)
- Primārais lauks “*reason*”, kurā ietilpst norāde “MANUAL” manuāli pārraidītiem ziņojumiem.
- A.25. **Atļautais lidojuma līmenis** (tikai ADEXP formātā)
- Primārais lauks “*cfl*”.
- A.26. **Ierosinātais lidojuma nodošanas līmenis** (tikai ADEXP formātā)
- Primārais lauks “*propfl*”.

A.27. **Paredzamais pacelšanās laiks**

A.27.1. ICAO

13. lauka tipa sastāvdaļa b).

A.27.2. ADEXP

Primārais lauks "etot".

A.28. **Atsauces ziņojuma tips**

Šajā laukā norāda ziņojuma tipu, kas noteikts šā pielikuma A.1. punktā.

A.28.1. ICAO

18. lauka tips 22. lauka tipa formātā. Šā sastāvdaļa jāapzīmē "MSG".

A.28.2. ADEXP

Primārais lauks "msgtyp".

B PIELIKUMS (normatīvs)

ĪPAŠAS PRASĪBAS MARŠRUTA DATU APSTRĀDEI

B.1. **Ievads**B.1.1. *Vispārējā daļa*

B.1.1.1. Šajā pielikumā aplūkota noteikumu un datu iestrādes prasību piemērošana, ja tā ir pieļaujama, šādos gadījumos:

- lidojums taisnā ceļa līnijā, kas nesakrīt ar maršrutu, šķērsojot robežu, ko nosaka lidojuma plānā reģistrēts tiešā maršruta posms,
- pēc ABI vai ACT ziņojuma pārraides lidojuma maršruta maiņa paredz:
 - citu ATS maršrutu,
 - taisnu ceļa līniju, lai atgrieztos sākotnējā maršrutā kādā vēlākā punktā.

B.1.1.2. Kas attiecas uz lidojumu maršruta maiņu (B.1.1.1. punkts), šajā pielikumā aplūkotā datu apmaiņa palīdz grozīt abās sistēmās glabāto lidojuma maršrutu, izmantojot informācijas un koordinācijas ziņojumus.

B.2. **Ziņojumu lietošana**B.2.1. *Pamatnoteikumi tiešā maršruta ierādīšanai*

B.2.1.1. Koordinējot lidojumus tiešā maršruta ierādīšanas gadījumos, abpusēji jāvienojas par OLDI izmantošanas nosacījumiem.

B.2.1.2. Datus, kas nepieciešami lidojumu izziņošanai un koordinācijai pēc tiešā maršruta ierādīšanas, iekļauj attiecīgo ziņojumu koordinācijas punkta (provizorisks aprēķini ICAO formātā un koordinācijas dati ADEXP formātā) un maršruta datus.

B.2.2. *Reģistrēts tiešā maršruta posms*

Ja maršrutā norādīts, ka gaisakuģis šķērsos robežu taisnā ceļa līnijā, tiešā maršruta posms un no tā izrietošais COP tiks iekļauts ABI ziņojumā (ziņojumos). Šo COP norāda nākamajā ACT vai RAP ziņojumā.

COP un maršruta datiem jābūt B.3.2. punktā aplūkotajā formātā.

B.2.3. *Maršruta maiņa pēc ABI un pirms ACT pārraidīšanas*

Jānosūta jauns ABI ziņojums ar datiem, kas atbilst jaunajam maršrutam.

B.2.4. *Maršruta maiņa pēc ACT pārraidīšanas*

B.2.4.1. Lai norādītu, ka pēc ACT ziņojuma nosūtīšanas ir notikusi maršruta maiņa, jāizmanto REV ziņojums, kamēr nav notecējis abpusēji saskaņotais iepriekš koordinētā COP pārlidošanas laiks (ETO).

PIEZĪME. REV ziņojumu izmanto tikai tad, ja maršruta maiņas dēļ nemainās pārņēmēja struktūrvienība. Ja tā tomēr mainās, ir jānosūta MAC ziņojums sākotnējai pārņēmējai struktūrvienībai vai mutiski jāATCēl koordinācija.

- B.2.4.2. Ziņojumā jāiekļauj šādas datu vienības:
- koordinācijas punkts (iepriekšējais COP uzzīnai),
 - provizorisks aprēķini,
 - maršruts.
- B.2.4.3 ICAO formāta ziņojumos jāiekļauj šādi lauki:
- 3 ziņojuma tips un numurs; atsauce uz ziņojumu, ja pastāv abpusēja vienošanās,
 - 7 gaisakuģa identifikācijas indekss. Sastāvdaļas b un c nav jāiekļauj, ja vienlaicīgi nekoordinē SSR koda maiņu,
 - 13 izlidošanas lidlauks,
 - 14 14 tikai sastāvdaļa a, kurā uzzīnai iekļauts iepriekšējais COP,
 - 16 galamērķis,
 - 22 14. lauks, kurā iekļauti jauno robežas šķērsošanas nosacījumu provizorisks aprēķini 22. lauka formātā,
 - 22 15. lauks, kurā iekļauti jaunā maršruta dati 22. lauka formātā.
- B.2.4.4. ADEXP formāta ziņojumos papildus ziņojuma tipam un numuram, gaisakuģa identifikācijas indeksam, izlidošanas lidlaukam, galamērķim un, ja pastāv abpusēja vienošanās, ziņojuma reģistrācijas numuram jānorāda:
- iepriekšējais COP laukā COP,
 - jaunie koordinācijas nosacījumi laukā COORDATA,
 - jaunais maršruts laukā ROUTE.
- B.2.4.5 Maršruta grozījumi dialoga procedūras gaitā ir nosūtāmi kā RRV ziņojumi, ja abpusēji nevienojas, ka tie atbilst "standartam".
- B.3. **Lauka saturs**
- B.3.1. *ATS maršruti*
- Lidojumiem, kas pēc maršruta maiņas izmanto citu ATS maršrutu, provizorisks aprēķini un maršruta lauki ir tādā pašā formātā kā ABI un ACT ziņojumi.
- B.3.2. *Tiešie maršruti*
- B.3.2.1. Provizorisks aprēķins koordinācijas punkts ir robežas šķērsošanas punkts, kas izteikts kā peilējums vai attālums no ziņošanas punkta. Par šādiem punktiem abpusēji jāvienojas. Ja šis attālums ir vienāds ar nulli vai lidojums notiks abpusēji saskaņotajā attālumā no šāda punkta, ir jānorāda tikai šā punkta apzīmējums.
- B.3.2.2. Ja pastāv abpusēja vienošanās, lidojuma koordinācijas punktu tiešajā maršrutā var norādīt, minot tā ģeogrāfisko platumu/garumu.
- B.3.2.3 Maršruta datus jānorāda:
- sākotnējā maršruta punkts, no kura gaisakuģim noteikts tiešais maršruts; ja gaisakuģim noteikts tiešais maršruts no "pašreizējās atrašanās vietas", šo punktu var norādīt kā peilējumu un attālumu no ziņošanas punkta. Ja pastāv abpusēja vienošanās, šo punktu var norādīt, minot tā ģeogrāfisko platumu/garumu,

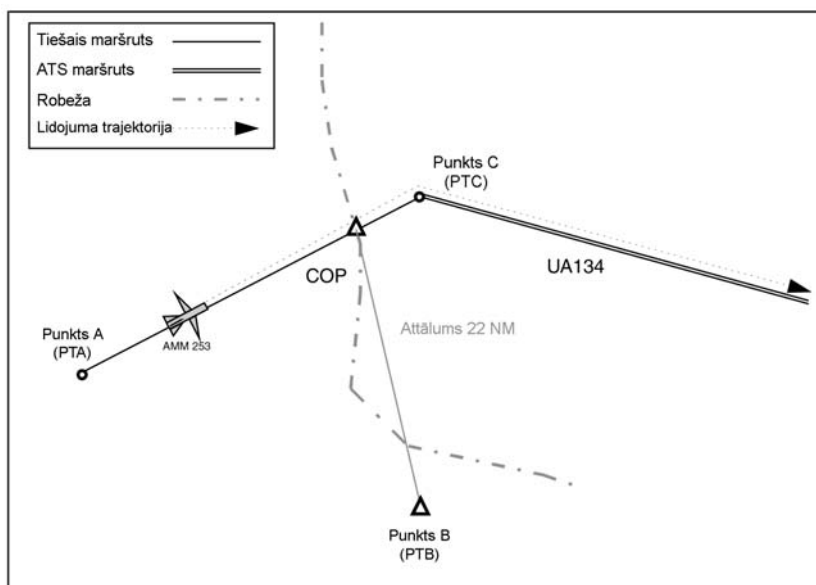
- saīsinājums “DCT”,
- punkts, līdz kuram gaisakuģim noteikts tiešais maršruts,
- atlikušais lidojuma maršruts (FRF), ja tas ir zināms sūtītājā sistēmā.

B.4. Piemēri

B.4.1. Tiešie maršruti

B.4.1.1. ABI un ACT ziņojumi

- B.4.1.1.1. Gaisakuģim (identifikācija *Jetset 253*) jāšķērso robeža tiešajā ceļa līnijā starp punktu A (PTA) un punktu C (PTC), pēc tam uzņemot ATS maršrutu UA134. Sistēmā noteikts COP ar peilējumu 350, attālums 22 NM no punkta B (PTB).

Nosūta šādu ABI ziņojumu:

— ICAO

(ABIE/L003-AMM253/A0701-LMML-PTB350022/1440F350-EGBB-9/B757/M-15/N0490F390 PTA
DCT PTC UA134)

— ADEXP

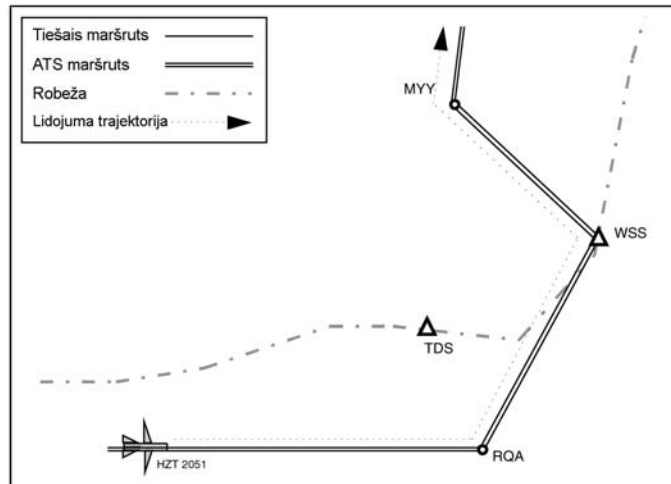
-TITLE ABI -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 003 -ARCID AMM253
-SSRCODE A0701 -ADEP LMML-COORDATA -PTID REF01 -TO 1440 -TFL F350
-ADES EGBB-ARCTYP B757-REF-REFID REF01 -PTID PTB -BRNG 350 -DSTNC 022 -ROUTE
N0490F390 PTA DCT PTC UA134

- B.4.1.1.2. ACT ziņojums ir tādā pašā formātā kā ABI ziņojums, ja neņem vērā to, ka lidojuma maršruts ir fakultatīvs.

B.4.1.2. REV ziņojums

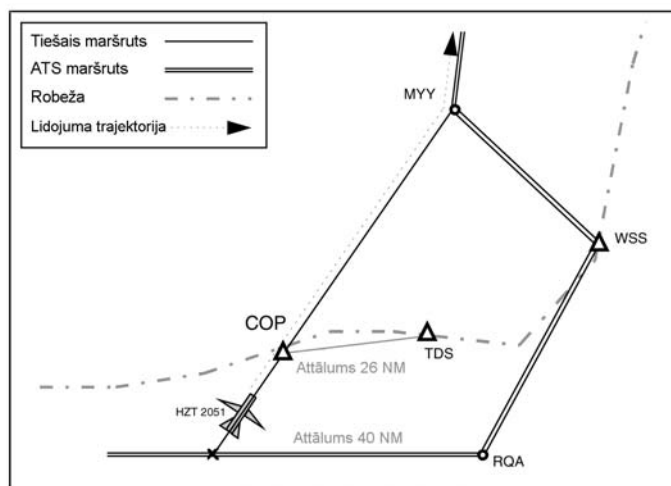
Iepriekš tika nosūtīts šāds ACT ziņojums (vai līdzvērtīgs ADEXP ziņojums) sakarā ar reisu HZT2051:

(ACTQW/FG455-HZT2051/A3347-HECA-WSS/1838F310-EHBK-9/B737/M

Pēc tam gaisakuģis turpina tiešo lidojumu no 40 NM uz rietumiem no punkta RQA uz punktu MYY. Robežas šķērsošanas punktam vistuvāk atrodas punkts TDS, kura attālums no faktiskā šķērsošanas punkta ir 26 NM, peilējums – 240 grādu. Nosūtīts šāds labojumu ziņojums:

(REVQW/FG464-HZT2051-HECA-WSS-EHBK-14/TDS240026/1842F310-15/N0458F310 RQA270040 DCT MYY)

Līdzvērtīgs ADEXP ziņojums ir šāds:

-TITLE REV -REFDATA -SENDER -FAC QW -RECVR -FAC FG -SEQNUM 464 -ARCID HZT2051 -ADEP HECA -COP WSS -ADES EHBK -COORDATA -PTID REF01 -TO 1842 -TFL F310 -REF -REFID REF01 -PTID TDS -BRNG 240 -DSTNC 026 -ROUTE N0458F310 RQA270040 DCT MYY

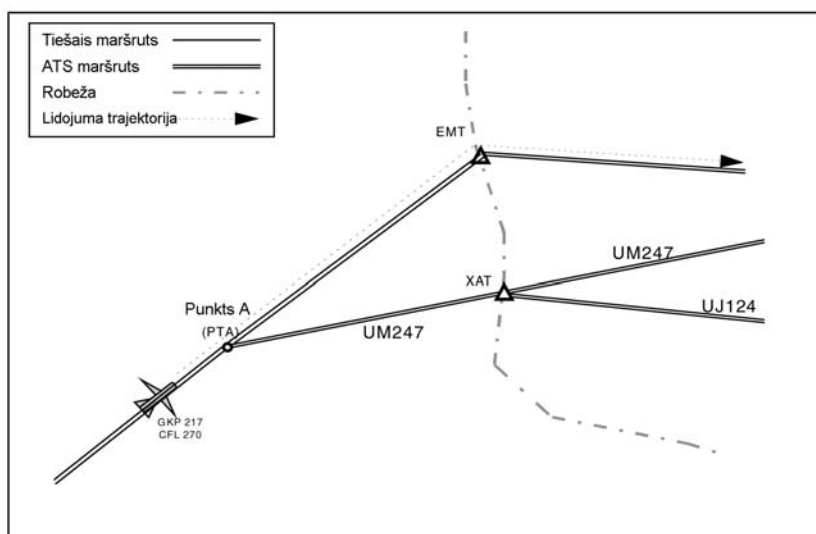
Nākamajā labojumu ziņojumā būtu jāuzrāda COP TDS240026.

B.4.2. Lidojuma maršruta maiņa, izmantojot ATS maršrutus pēc ACT pārraides.

B.4.2.1. ACT ziņojums

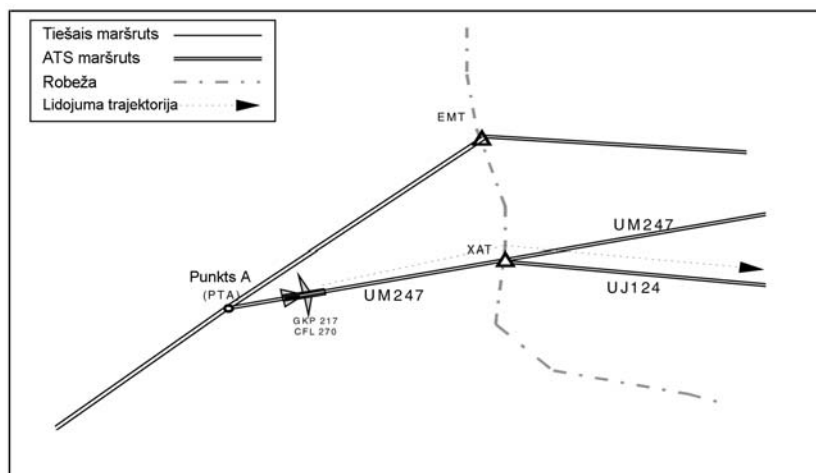
Reisu GKP217 paredzēts novirzīt caur koordinācijas punktu EMT. Pārraidīts šāds ACT ziņojums:

(ACTK/G206-GKP217/A2332-EGNX-EMT/1211F270-DTTA-9/FK28/M)

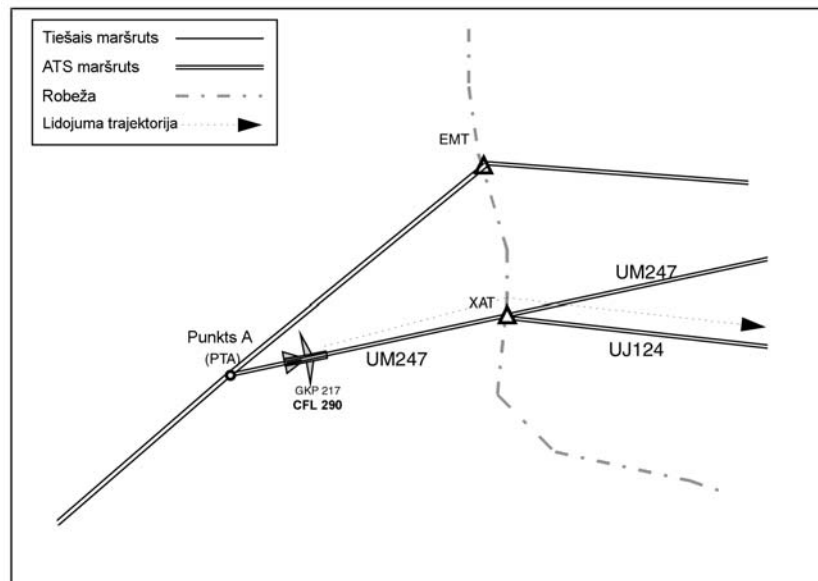
Vēlāk gaisakuģis maina maršrutu, izmantojot ATS maršrutu UM247, kas ietilpst nosūtītāja vadības centra gaisa telpā, līdz jaunajam koordinācijas punktam XAT, pēc kura tam jāizmanto ATS maršruts UJ124. Pārņēmjs vadības centrs paliek iepriekšējais. Nosūtīts šāds labojumu ziņojums:

(REVK/G214-GKP217-EGNX-EMT-DTTA-14/XAT/1225F270-15/N0430F290 UM247 XAT UJ124)

Vēlāk gaisakuģim atļauj pāriet uz līmeni FL290, kā dēļ rodas šāds ziņojums (kurā norādīts jaunais COP):

(REVK/G233-GKP217-EGNX-XAT/1225F290-DTTA)

B.4.2.2. Līdzvērtīgi ADEXP ziņojumi

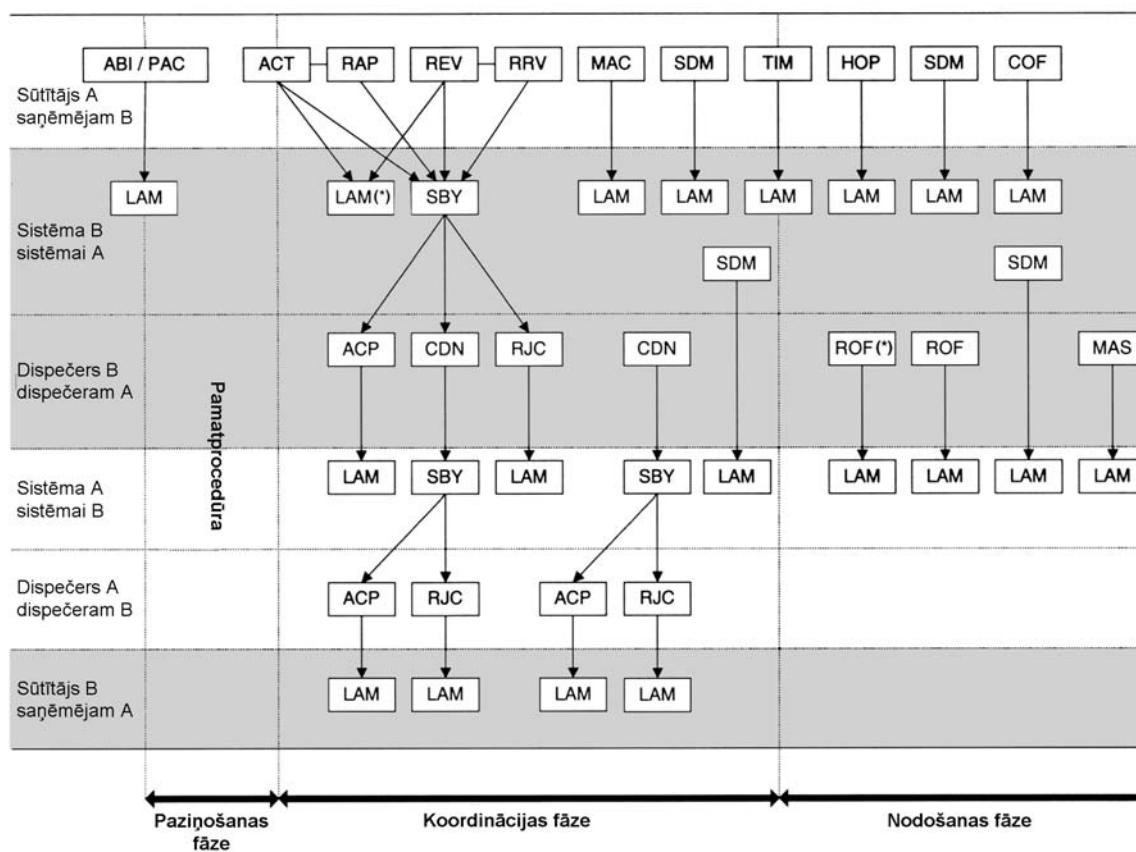
Abiem labojumu ziņojumiem atbilst šādi ADEXP ziņojumi:

- a) -TITLE REV -REFDATA -SENDER -FAC K -RECV -FAC G -SEQNUM 214 -ARCID GKP217 -ADEP EGNX -COP EMT -ADES DTTA -COORDATA -PTID AT -TO 1225 -TFL F270 -ROUTE N0430F290 UM247 XAT UJ124
- b) -TITLE REV -REFDATA -SENDER -FAC K -RECV -FAC G -SEQNUM 233 -ARCID GKP217 -ADEP EGNX -COORDATA -PTID XAT -TO 1225 -TFL F290 -ADES DTTA

C PIELIKUMS (informatīvs)

DIALOGA PROCEDŪRAS (SYSCO 1. LĪMENIS) FĀZES – ZIŅOJUMU SECĪBA

Ziņojumu secība

(*) ACP, ja pastāv abpusēja vienošanās.

*II PIELIKUMS***GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU DATU APMAIŅAS ATVEIDE (ADEXP), VERSIJA 2.0****(odkaz na dokument Eurocontrol DPS.ET1.ST09-STD)**

SATURS

AUTORTIESĪBU ATRUNA	194
PRIEKŠVārds	195
1. DARBĪBAS JOMA	197
2. NORĀDES	197
3. DEFINĪCIJAS, SIMBOLI UN SAĪSINĀJUMI	198
3.1. Notācija	198
3.2. Definīcijas	198
3.3. Uzbūve	198
3.4. Norunas	198
3.5. Operatori	199
3.6. Saīsinājumi	200
4. ADEXP PRINCIPI	201
4.1. Viegli lasāms teksta formāts	201
4.2. Atpazīstami un atgūstami lauki	202
4.3. Neatpazīti lauki	202
5. ADEXP SINTAKSES NOTEIKUMI	203
5.1. Leksiskās sastāvdaļas	203
5.2. Lauki	207
6. NORMALIZĒTS ADEXP ZIŅOJUMU APRAKSTS	209
6.1. Ievads	209
6.2. Palīgtermi	210
6.3. Primāro lauku definīcija	211
6.4. Apakšlauku definīcija	211
6.5. Ziņojumu grupa	211
A PIELIKUMS (NORMATĪVS) LAUKA DEFINĪCIJAS	213
B PIELIKUMS (NORMATĪVS) GALVENAIS ADEXP ZIŅOJUMU VIRSRAKSTU INDEKSS	240
C PIELIKUMS (NORMATĪVS) GALVENAIS REZERVĒTU ADEXP ZIŅOJUMU VIRSRAKSTU INDEKSS	243
D PIELIKUMS (NORMATĪVS) GALVENAIS REZERVĒTU LAUKU INDEKSS	248
E PIELIKUMS (INFORMATĪVS) ZIŅOJUMU GRUPU IEVIEŠANA	262
F PIELIKUMS (INFORMATĪVS) ADEXP ZIŅOJUMU FORMĀTA PARAUGI	267
G PIELIKUMS (INFORMATĪVS) TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA	270

AUTORTIESĪBU ATRUNA

Šis dokuments sagatavots Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (*Eurocontrol*) aģentūrā.

Autortiesības pieder *Eurocontrol* aģentūrai.

Tādējādi dokumenta vai jebkuras tā daļas saturs ir brīvi pieejams dalībvalstu pārstāvjiem, bet tā pavairošanai vai izpaušanai jebkurai citai personai ir vajadzīga *Eurocontrol* aģentūras rakstiska piekrišana.

PRIEKŠVārds**1. Atbildīgā iestāde**

Šis standarts izstrādāts Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (*Eurocontrol*) Centrālās gaisa satiksmes plūsmu pārvaldības institūcijas (*CFMU*) Lietojumspecifikāciju nodaļā, kas arī uzrauga tā pārskatīšanu.

2. EATCHIP darba programmas dokuments

Šis standarts radīts, veicot *EATCHIP* darba programmas dokumenta (*EWPD*) datu apstrādes sistēmu (*DPS*) jomā vadības nodrošināšanas uzdevumu 09.

3. Standarta apstiprināšana

3.1. Šis standarts pieņemts saskaņā ar kārtību, kas izklāstīta *Eurocontrol* standartizācijas direktīvās, reģ. Nr. 000-2-93, redakcija 1.0.

3.2. Šā standarta nosacījumi stājas spēkā pēc redakcijas 1.0 apstiprināšanas *Eurocontrol* pastāvīgajā komisijā 1995. gadā, un to piemērošana noteikta no 1997. gada 1. decembra.

4. Tehniskie labojumi un grozījumi

Šo standartu pastāvīgi pārskata, veicot nepieciešamos grozījumus vai tehniskos labojumus. Šā standarta pārskatīšanas kārtība izklāstīta H pielikumā, kas pievienots *Eurocontrol* standartizācijas dokumentu vienotās sagatavošanas un noformēšanas direktīvām.

Grozījumi vai papildinājumi, kas skar *ADEXP* formāta pamatprincipus vai gramatiku, ir izdarāmi tikai saskaņā ar oficiālo pārskatīšanas procedūru, kura paredzēta *Eurocontrol* standartizācijas dokumentu vienotās sagatavošanas un noformēšanas direktīvās.

Šā standarta grozījumi vai papildinājumi jāiesniedz rakstveidā *Eurocontrol* aģentūras *CFMU* Lietojumspecifikāciju nodaļā (*ADEXP*).

5. Redakcionālās norunas

5.1. Šā standarta noformējums ir saskaņā ar *Eurocontrol* standartizācijas dokumentu vienotās sagatavošanas un noformēšanas direktīvām, lai gan tajā ir dažas atkāpes no šīm direktīvām. Nelielas atkāpes no šīm direktīvām ir ieviestas, lai izvairītos no pārpratumiem, lietojot *ATS* datu apmaiņas atveides (*ADEXP*) notāciju.

5.2. Norādot uz katra izteikuma statusu, izmanto šādu notāciju:

- normatīvajās sastāvdaļās, kas rakstītas parastiem burtiem bez izcēluma, izmanto darbības vārdus tagadnes formā (angļu tekstā lieto “*shall*”),
- sastāvdaļās, kam ir ieteikuma raksturs un kas iespiestas slīprakstā bez izcēluma, izmanto vēlējuma izteiksmi (angļu tekstā lieto “*should*”), priekšā ar vārdu “Ieteikums” norādot uz to statusu.

6. Saistība ar citiem standartizācijas dokumentiem

Šis standarts ir saistīts ar:

Eurocontrol standartu datu apmaiņai tiešsaistē (*OLDI*).

7. **Šā standarta pielikumu statuss**

Šajā direktīvā ir 6 pielikumi, un to statuss noteikts šādi:

A pielikums	normatīvs
B pielikums	normatīvs
C pielikums	normatīvs
D pielikums	normatīvs
E pielikums	informatīvs
F pielikums	informatīvs
G pielikums	informatīvs

8. **Valoda**

Šā standarta sākotnējais teksts sagatavots angļu valodā.

1. **DARBĪBAS JOMA**

- 1.1. ADEXP ir formāts nevis protokols. Uz datu pārraides vidi vai protokolam neattiecas nekādi ierobežojumi, tie skar tikai rakstzīmju kopu.
- 1.2. ADEXP formāts izmantojams galvenokārt ziņojumu apmaiņai starp datoriem tiešsaistē.
- 1.3. Šajā dokumentā noteikti ADEXP formāta principi un sintakses noteikumi. To piemērošana paredz vispusīgi definēt ADEXP laukus.
- 1.4. ADEXP formāts noteikts izmantošanai šādās ziņojumu apmaiņas jomās (uzziņas par atsaucē dokumentiem atrodamas 2. iedaļas 3. lpp.):
- lidojumu plānošana — lidojuma plānu datu un ar tiem saistīto ziņojumu apmaiņa starp integrēto lidojuma plānu sākotnējās apstrādes sistēmu (IFPS), gaisa satiksmes dienestiem (ATS) un gaisa kuģu ekspluatantiem (AO). (Norāde Nr. 3),
 - gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība (ATFM) — ziņojumu apmaiņa starp CFMU taktikas sistēmu (TACT), AO un ATS. (Norāde Nr. 5),
 - gaisa satiksmes vadības koordinācija — taktiskās koordinācijas ziņojumu apmaiņa starp gaisa satiksmes vadības struktūrvienībām (ATCU). (Norāde Nr. 6),
 - gaisa telpas pārvaldība — gaisa telpas pieejamības datu apmaiņa starp atsevišķu valstu ATS struktūrvienībām, CFMU un AO. (Norāde Nr. 7),
 - civilā/militārā koordinācija — ziņojumi, kas satur civilo/militāro lidojumu datus, un gaisa telpas šķērsošanas ziņojumi. (Norāde Nr. 7).
- 1.5. Sīki izstrādātas ziņojumu lietojuma un saturu specifikācijas katrai iepriekšminētajai grupai atrodamas atsaucē dokumentos.

2. **NORĀDES**

- 2.1. Šeit minētie dokumenti un standarti ietver noteikumus, uz kuriem atsaucas šajā tekstā un kas ir iekļauti šā *Eurocontrol* standarta noteikumos.

Šā *Eurocontrol* standarta publicēšanas brīdī atsaucē dokumenti un standarti bija spēkā tajās norādītajā redakcijā.

Jebkura atsaucē minētā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumenta pārskatīšana tūlīt nozīmē šā *Eurocontrol* standarta pārskatīšanu.

Pārējo atsaucē dokumentu labojumus neiekļauj šā *Eurocontrol* standarta noteikumos, kamēr tie nav oficiāli izskatīti un iestrādāti šajā *Eurocontrol* standartā.

Rodoties pretrunām starp šā *Eurocontrol* standarta prasībām un pārējo atsaucē dokumentu saturu, prioritāte ir šim *Eurocontrol* standartam.

- 2.2. Publicēšanas brīdī šā standarta atsaucēs pieminēti tālāk uzskaitītie dokumenti, tomēr lietotājiem būtu ieteicams ielūkoties lietošanas un ziņojumu lauku satura tabulās minēto dokumentu jaunākajā redakcijā.

1. ICAO Čikāgas konvencijas 10. pielikums, I sējums, 1985. gada novembra redakcija;
2. ICAO Čikāgas konvencijas 10. pielikums, II sējums, 1995. gada jūlija redakcija;
3. IFPS and RPL Dictionary of Messages, redakcija 1.0, 1998. gada marts;

4. "Lidojumu un gaisa satiksmes dienestu noteikumi", PANS-RAC Doc 4444, 1985. gada novembra redakcija (ieskaitot 1995. gada novembra grozījumu Nr. 6);
5. *Guide To ATFM Message Exchange*, Eurocontrol dokumentu šifrs TACT/USD/MSGGUID, redakcija 6.0, spēkā no 1998. gada marta;
6. Eurocontrol standarts datu apmaiņai tiešsaistē, redakcija 2.0, 1996. gada oktobris;
7. *Functional Specifications for System Support to Airspace Data Distribution and Civil Military Co-ordination*, redakcija 1.0, 1996. gada maijs.

3. DEFINĪCIJAS, SIMBOLI UN SAĪSINĀJUMI

3.1. Notācija

Sintakses aprakstam izmantojamo notāciju dēvē par *Backus Naur Form (BNF)*. BNF definē noteikumu kopu, kas nosaka rakstzīmju virkņu klasi. Šajā gadījumā rakstzīmju virkņu klase atbilst ziņojumu kopai, kas dēvējama par sintaktiski derīgu ADEXP ziņojumu.

3.2. Definīcijas

Šajā Eurocontrol standartizācijas dokumentā lieto šādas definīcijas:

Pilnvara: — rakstzīme vai rakstzīmju kopa, ko ar atdalītāju palīdzību var "izdalīt" leksiskais analizators.

Simbols: — jebkurš "termins" BNF noteikumā, kas nav rakstzīme.

Noteiktais simbols: — simbols, kas attēlots kā rakstzīmju secība.

Nenoteiktais simbols: — simbols, kas veidots no viena vai vairākiem noteiktajiem simboliem.

PIEZĪME. *Nenoteiktu simbolu var veidot arī noteikto un nenoteikto simbolu savienojums.*

3.3. Uzbūve

3.3.1. BNF sastāv no noteikumu kopas vai tipveida struktūrām:

simbols::= izteiksme

PIEZĪMES

- 1) Notācija "*::=*" lasāma kā "var aizstāt ar";
- 2) "Simbols" pieskaitāms pie nenoteiktajām sastāvdaļām;
- 3) "Izteiksme" ir sastāvdaļa, kas sastāv no noteiktajiem un nenoteiktajiem simboliem.

3.3.2. Noteiktos simbolus var tieši atveidot kā rakstzīmju secību, ko ar atdalītāju palīdzību analītiskais analizators var atpazīt kā pilnvaru.

3.4. Norunas

Šajā Eurocontrol standartā ievēro šādas norunas:

— Noteiktos simbolus atveido lielajiem burtiem.

PIEZĪME. *Ievērojot norunu, noteiktais simbols NIL norāda, ka "noteiktā simbola nav". To lieto, kad pastāv izvēles iespēja, piemēram:
a::= b (c | NIL), kur a var aizstāt ar (b, aiz kura stāv c) vai tikai ar b.*

- *Nenoteiktos* simbolus (piem., gramatiskā pagarinājuma kreisā pusē) atveido ar mazajiem burtiem.
- Noteikumos sastopamās *rakstzīmes un virknes* literālus attiecīgi liek vienpēdīnās (') vai pēdīnās (")::

Piemēri

- 1) `HYPHEN::= '-'`
- 2) `title::= '-' "TITLE" titleid`

Atsevišķos datu modelēšanas gadījumos var būt nepieciešams atšķirt noteiktos un nenoteiktos simbolus citādā veidā, nevis izmantojot lielos un mazos burtus.

Kad rodas vajadzība skaidri nošķirt noteiktos un nenoteiktos simbolus citādā veidā, nevis izmantojot lielos un mazos burtus, iesaka pievienot šādus sufiksus: “_at” palīgtermam, “_pf” primārajam laukam un “_sf” apakšlaukam.

3.5.

Operatori

Šajā *Eurocontrol* standartā ir izmantojami šādi operatori:

Fakultatīvie — kad ir pieļaujams, ka daži simboli var parādīties vai neparādīties kādā vietā, kā tas noteikts gramatikā. Fakultatīvos simbolus liek kvadrātiekvās “[” un “]”.

Slēgums — kad simbolu grupa var parādīties nulle reižu vai biežāk. Šos simbolus liek figūriekavās “{” un “}”. Skaitlis pirms “{” norāda uz minētās simbolu grupas minimāli atļauto parādīšanās biežumu. Skaitlis aiz “}” norāda uz minētās simbolu grupas maksimāli atļauto parādīšanās biežumu.

Izvēles iespēja — kad dažādi alternatīvi simboli var parādīties kādā vietā, kā tas noteikts gramatikā. Uz izvēles iespēju norāda “|”.

Konkatenācija — cits aiz cita izvietotu simbolu atveide neatkarīgi no viena vai vairāku atdalītāju klātbūtnes. Šeit nepastāv skaidri formulēta atveide. Atšķir divus tās veidus:

- *stingrā concatenācija* — leksiskajā līmenī noteikumi var paredzēt simbolu concatenāciju, norādot, ka tie izvietoti tieši cits aiz cita (bez atdalītājiem), šajā gadījumā jāizmanto simbols “!”.

Piemērs. `datetime::= date! timehhmm`

piemēram, “9912251200” nozīmē 1999. gada 25. decembrī, plkst. 12:00,

- *brīvā concatenācija* — starp simboliem atļauts izmantot atdalītājus. Brīvās concatenācijas atveide noteikuma ietvaros var būt netieša vai skaidra.

Piemēri

- 1) netieša:

`dct::= '-' "DCT" point point`

- 2) skaidra:

`dct::= '-'!{SEP}!"DCT"!1{SEP}!point!1{SEP}!point`

piemēram, “-DCT NTM HMS”.

<i>GAT</i>	vispārējās nozīmes gaisa satiksme
<i>IA</i>	starptautiskais alfabēts
<i>IAFP</i>	atsevišķs ATC lidojuma plāna ierosinājums
<i>ICAO</i>	Starptautiskā civilās aviācijas organizācija
<i>IFPD</i>	atsevišķa lidojuma plāna dati
<i>IFPS</i>	sākotnējā lidojuma plāna integrētā apstrādes sistēma
<i>IFPU</i>	<i>IFPS</i> struktūrvienība
<i>IFR</i>	instrumentālo lidojumu noteikumi
<i>ISO</i>	Starptautiskā standartizācijas organizācija
<i>ITA</i>	starptautiskais telegrāfa alfabēts
<i>LAM</i>	loģiskā apstiprinājuma ziņojums
<i>LRM</i>	loģiskā atteikuma ziņojums
<i>MAC</i>	koordinācijas atcelšanas ziņojums
<i>MFS</i>	ziņojums no Šanvikas
<i>OAT</i>	operatīvie gaisa pārvadājumi
<i>OLDI</i>	datu apmaiņa tiešsaistē
<i>RFL</i>	pieprasītais lidojuma līmenis
<i>RFP</i>	rezerves lidojuma plāns
<i>RFPD</i>	daudzkārtēja lidojuma plāna dati
<i>RPL</i>	daudzkārtējs lidojuma plāns
<i>RVR</i>	redzamība uz skrejceļa
<i>SFL</i>	lidojuma papildus līmenis
<i>SRD</i>	programmatūras specifikācijas dokuments
<i>SSR</i>	sekundārais novērošanas radiolokators
<i>TACT</i>	CFMU taktikas sistēma
<i>TOS</i>	satiksmes orientācijas shēma
<i>UIR</i>	augšējās gaisa telpas lidojumu informācijas rajons
<i>VFR</i>	vizuālo lidojumu noteikumi

4. **ADEXP PRINCIPI**

4.1. **Viegli lasāms teksta formāts**

4.1.1. ADEXP formāts ir teksta formāts, kam pamatā ir rakstzīmes.

4.1.2. Dispečers var viegli izlasīt ADEXP ziņojumu, kas atvieglo ekspluatācijas jautājumu risināšanu vai saskaņošanu.

4.1.3. Turklāt teksta formāts ir pieejamāks un saprotamāks.

4.2. Atpazīstami un izgūstami lauki

4.2.1. Ziņojums ADEXP formātā sastāv no laukiem.

4.2.2. Laukiem jābūt norobežotiem ar īpašu lauka sākumzīmi, savienojuma zīmi (“-”), un tos atpazīt palīdz īpaši atslēgvārdi.

PIEZĪME. Būtu jāpiebilst, ka dažos laukos (kas saskaņā ar sintakses definīciju satur leksisko vienību “CHARACTER”) ir pieļaujama rakstzīme “-”, kas ietilpst lauka saturā.

4.2.3. Šāda pieeja piešķir šim formātam paplašināšanas iespējas un robustumu. (Ja kāds lauks nav atrodams vai tas ir nepareizs, var veikt pārlēcību, kas netraucē uztvert atlikušo ziņojuma daļu.) (Skatīt 4.3. iedaļu).

4.2.4. Tāpēc pēc lauku secības ziņojumā nevar spriest par tā derīgumu, tas neattiecas uz pirmo lauku (obligātais virsraksta lauks), kas nosaka atļautos laukus.

4.2.5. Var atšķirt vienkāršos un saliktos laukus.

4.2.6. Salikto lauku sastāvdaļas dēvē par apakšlaukiem – uz tiem norāda atslēgvārdi, un tos norobežo ar lauka sākumzīmi.

4.2.7. Vienkāršie lauki ir lauki, kas nesatur apakšlaukus.

4.2.8. Vienkāršos un saliktos laukus, kas veido ziņojuma definīcijas pirmo līmeni, dēvē par tā primārajiem laukiem.

4.2.9. Pēc definīcijas visas zemāka līmeņa sastāvdaļas ir apakšlauki, kas savukārt var būt vienkāršie vai saliktie lauki.

4.2.10. Saliktie lauki var būt divējādi – strukturēti lauki un sarakstlauki.

4.2.11. Strukturētiem laukiem ir iepriekš noteikts saturs, un tie sastāv tikai no apakšlaukiem. Strukturēta lauka apakšlauku secībai NAV noteicošas nozīmes.

4.2.12. Sarakstlaukus ievada atslēgvārds BEGIN un noslēdz atslēgvārds END. Starp tiem var atkārtoti atrasties viens un tas pats apakšlauks vai apakšlauku kombinācija. To atkārtotā secībai sarakstlaukā ir semantiska nozīme.

4.2.13. Turpmāk terminu “lauks” lieto vispārējā nozīmē primāro lauku un/vai apakšlauku apzīmēšanai, ja vien nav skaidri noteikts citādi.

4.2.14. Ziņojumā iekļauti lauki var būt fakultatīvi vai obligāti, atkarībā no sintakses.

4.3. Neatpazīti lauki

4.3.1. Ja ziņojumā parādās nezināms lauks, tas tiek ignorēts.

4.3.2. Tātad, ja sistēma, kas analizē ziņojumu, neatpazīst atslēgvārdu, tā ignorēs visu tekstu līdz nākamajam pazīstamajam primārajam laukam, kurš neietilpst sarakstlaukā.

- 4.3.3. Atkarībā no ziņojuma virsraksta, lauka ignorēšana var būt iespējama iemesls analizējamā ziņojuma atteikšanai.

PIEZĪME. Būtu jāpiezīmē, ka, lai gan ADEXP piemīt šāda elastība, tomēr to personu ziņā, kuru pienākums ir noteikt saskarnes specifikāciju, ir norādīt, kā sistēmai būtu jāreaģē uz neatpazītu lauku katrā atsevišķā ziņojumā.

- 4.3.4. Ja nezināmais lauks ir sarakstlauks (ko konstatē pēc atslēgvārda -BEGIN), tad viss tā saturs (līdz attiecīgajam atslēgvārdam -END) tiek ignorēts.

- 4.3.5. Lai novērstu jebkuru neskaidrību atkopšanas laikā, kas seko neatpazīta lauka pārlēkšanai, primārajam laukam vai apakšlaukam jā sākas ar atslēgvārdu.

- 4.3.6. Tas ļauj definēt divējādus atslēgvārdus:

- primāros atslēgvārdus,
- apakšatslēgvārdus.

- 4.3.7. Tiklīdz nosaka atslēgvārda veidu, to nedrīkst turpmāk izmantot citā ziņojumu grupā kā cita veida atslēgvārdu, izņemot gadījumus, kad tas ietilpst sarakstlaukā. Primārais atslēgvārds var atrasties jebkurā vietā sarakstlauka iekšienē, neradot pārpratumus, jo atslēgvārds BEGIN norāda, ka tā atrašanās sarakstlauka iekšienē ļauj to uzskatīt par apakšlauku.

Piemēri (abu atslēgvārdu veidu lietojumam)

- 1) *primārais lauks*

-RFL F330

- 2) *apakšlauks* – vienmēr atrodas “saliktā lauka” iekšienē

-GEO -GEOID 01 -LATTD 520000N -LONGTD 0150000W

kur -GEO ir primārais saliktais lauks, bet -GEOID, -LATTD un LONGTD ir apakšlauki;

- 3) *sarakstlauks*

-BEGIN RTEPTS -PT -PTID CMB -ETO 9305091430 -RFL F370 -PT -PTID

.....

-END RTEPTS

kur “-BEGIN” ir sarakstlauka indikators, bet “RTEPTS” ir primārais lauks.

PIEZĪME. “RFL” ir definēts kā primārais lauks. Primārā lauka iekļaušana sarakstlaukā ir vienīgais gadījums, kad to var izmantot kā apakšlauku. (Skatīt 3. piemēru.)

5. ADEXP SINTAKSES NOTEIKUMI

5.1. Leksiskās sastāvdaļas

5.1.1. Rakstzīmju kopa

- 5.1.1.1. Ziņojumu apmaiņai ADEXP formātā izmantojamā rakstzīmju kopa ir starptautiskais alfabēts Nr. 5 (IA-5), kā tas noteikts norādē Nr. 1.

5.1.1.2. ADEXP formāts radīts kā datu apmaiņas formāts starp datoriem, ko var pārraidīt dažādos datortīklos vai īpašās starpdatoru saitēs. Turklāt pastāv prasība, ka ir jānodrošina dažu ADEXP ziņojumu apmaiņa, parasti saistībā ar lidojumu plānošanu un ATFM, Stacionārajā aeronavigācijas sakaru tīklā (AFTN).

5.1.1.3. Ziņojumos, kas ir nosūtāmi ar AFTN starpniecību, jāizmanto rakstzīmju kopa, kas satur tikai tās rakstzīmes, kuras tieši atbilst starptautiskajam telegrāfa alfabētam Nr. 2 (ITA-2) un IA-5, kā tas definēts norādē Nr.1.

PIEZĪME. Bez turpmāk definētajām grafiskajām rakstzīmēm un izkārtojuma rakstzīmēm rakstzīmju kopā ITA-2 definēti arī "signāli" (piemēram, perfolente). Tie nav iekļauti atļautajā ADEXP ziņojumu rakstzīmju kopā.

5.1.1.4. ADEXP ziņojumos, ko var pārraidīt ar AFTN starpniecību, atļauts izmantot šādas grafiskās rakstzīmes un izkārtojuma rakstzīmes:

grafiskās rakstzīmes

- a) lielos burtus (no A līdz Z)
- b) ciparus (no 0 līdz 9)
- c) īpašas grafiskās rakstzīmes:
 - 1) atstarpes rakstzīmi " "
 - 2) kreiso iekavu "("
 - 3) labo iekavu ")"
 - 4) defisi "-"
 - 5) jautājuma zīmi "?"
 - 6) kolu ":"
 - 7) punktu "."
 - 8) komatu ","
 - 9) apostrofu "'"
 - 10) vienādības zīmi "="
 - 11) plusa zīmi "+"
 - 12) slīpsvītru "/"

izkārtojuma zīmes

- a) rakstatgriezi
- b) rindpadevi

5.1.2. Leksiskās pamatvienības

Šajā specifikācijā noteikts šādu leksisko pamatvienību lietojums:

- ALPHA ::= 'A' | 'B' | 'C' | 'D' | 'E' | 'F' | 'G' | 'H' | 'I' | 'J' | 'K' | 'L' | 'M' | 'N' | 'O' | 'P' | 'Q' | 'R' | 'S' | 'T' | 'U' | 'V' | 'W' | 'X' | 'Y' | 'Z'
- DIGIT ::= '0' | '1' | '2' | '3' | '4' | '5' | '6' | '7' | '8' | '9'
- ALPHANUM ::= ALPHA | DIGIT

- SPACE ::= ' '
- HYPHEN ::= '-'
- FEF ::= Carriage_return | Line_Feed
- SEP ::= 1{ SPACE | FEF }
- SPECIAL ::= SPACE | '(' | ')' | '?' | ':' | ';' | '"' | '=' | '+' | '/'
- CHARACTER ::= ALPHA | DIGIT | SPECIAL | FEF | HYPHEN
- LIM_CHAR ::= ALPHA | DIGIT | SPECIAL | FEF
- START-OF-FIELD ::= HYPHEN

PIEZĪME. LIM_CHAR apzīmē jebkuru atļautu rakstzīmi, izņemot HYPHEN, kas vienīgi kalpo, lai norādītu lauka sākumu. Turpretim CHARACTER apzīmē jebkuru atļautu rakstzīmju kopas sastāvdaļu.

- 5.1.3. Rindas, atdalītāji un norobežotāji
- 5.1.3.1. Ziņojuma teksta sadalījums rindās neietekmē tā sintaksi.
- 5.1.3.2. Atdalītājs var būt atstarpes zīme vai izkārtojuma zīme.
- 5.1.3.3. Laukus norobežo tikai ar lauka sākumzīmes palīdzību, aiz kuras stāv atslēgvārds.
- 5.1.3.4. Tātad visu ziņojumu var ar pilnām tiesībām izvietot vienā rindā.
- 5.1.4. Vērtības ar "+" vai "-" zīmi
- 5.1.4.1. Atsevišķos gadījumos ir jānorāda, ka skaitlim ir negatīva vērtība.
- 5.1.4.2. To lauku sintakses definīcijā, kas nepieciešami negatīvas vērtības apzīmēšanai, skaidri jānorāda, ka vērtība ir ar "+" vai "-" zīmi, proti, tā ir pozitīva vai negatīva. Lauks, kas nav šādi definēts, nevar apzīmēt negatīvu vērtību.
- 5.1.4.3. Vērtību ar "+" vai "-" zīmi vienmēr ievada burts "N" vai "P", kas attiecīgi norāda uz negatīvu vai pozitīvu vērtību. Lielumu ar nulles vērtību var ievadīt gan "N", gan "P".
- 5.1.4.4. Laukam, kas pieļauj vērtību ar "+" vai "-" zīmi, ir šāda sintakse:

'-' "KEYWORD" ("P" | "N") ! 1{DIGIT}

Piemērs. Lauks ar apzīmējumu "NUMBER", kurā var ietilpt negatīva vērtība, kas sastāv no viena līdz astoņiem cipariem, būtu jāatveido šādi:

'-' "NUMBER" ("P" | "N") ! 1{DIGIT}8

Tādēļ:	-NUMBER P5	— atbilst vērtībai + 5
	-NUMBER N5	— atbilst vērtībai -5
	-NUMBER 5	— nederīga sintakse, obligāti jābūt burtam "P" vai "N"

5.1.5. Atslēgvārdi

5.1.5.1 Atslēgvārds ir jebkura lielo burtu vai ciparu secība. Tas ievada lauku tikai tad, ja tam priekšā ir lauka sākumzīme (".").

keyword::= 1{ ALPHANUM }

5.1.5.2. Atslēgvārdu sintaksei jābūt šādai:

'-!{SEP}!"KEYWORD"!1{SEP}! < subfield/s or contained value >

proti, atslēgvārds tiek nodalīts no attiecīgās "lauka sākumzīmes" ar nulles atdalītāju vai vairākiem atdalītājiem. Uzreiz aiz tā jābūt vienam vai vairākiem atdalītājiem un attiecīgajam apakšlaukam(-iem) vai iekļautajam lielumam.

PIEZĪME. Svarīgi atzīmēt, ka atslēgvārdu var nošķirt no priekšā novietotās lauka sākumzīmes ar jebkuru skaitu atdalītāju, arī nevienu.

Piemēri (visas šīs secības var ievadīt lauku)

1) -TITLE IFPL

2) - TITLE IFPL

3) - TITLE IFPL

4) -

TITLE IFPL

5.1.5.3. **Ieteikums.** Neiesaka izmantot atdalītāju starp lauka sākumzīmi "-" un nākamo atslēgvārdu.

PIEZĪME

1) No iepriekš minētajiem paraugiem iesaka izvēlēties pirmo variantu.

2) Turklāt ir jāpiezīmē, ka uzreiz aiz atslēgvārda jābūt vismaz vienam atdalītājam.

5.1.5.4. Uz to vienību konkatēnāciju, kas nošķirtas vismaz ar vienu atdalītāju, visā dokumentā netieši norāda notācijās sistēma "brīvā konkatēnācija" (skatīt 3.5. punktu).

PIEZĪME. Kā tiks paskaidrots tālāk, atslēgvārdi ievada arī sarakstlaukus, ja tiem priekšā ir atslēgvārds BEGIN.

5.1.5.5. Atslēgvārdiem jābūt pēc iespējas īsākiem, tajā pašā laikā saglabājot savu semantisko nozīmi.

5.1.5.6. Iepriekš definētos ADEXP formāta atslēgvārdi, kas uzskaitīti tālāk, nedefinē no jauna un neizmanto citā nolūkā īpašos formāta lietojumos.

TITLE: apzīmē ziņojumu kategoriju un nosaka attiecīgo atļauto primāro lauku kopu;

BEGIN: apzīmē sarakstlauka sākumu;

END: apzīmē sarakstlauka beigas;

COMMENT: apzīmē lauku COMMENT.

- 5.1.5.7. Lai izvairītos no nenoteiktības (viena un tā paša atslēgvārda paralēlas lietošanas ar citu nozīmi) vai redundances (vairākiem atslēgvārdiem ar vienādu nozīmi), šā standarta A pielikumā (A3) ir ietverta primāro lauku definīciju pamattabula, kā arī A pielikumā (A4) ietverta apakšlauku (tas ir, apakšatslēgvārdu) definīciju pamattabula.

5.2. Lauki

5.2.1. Lauku sintakse

field::= basic_field | structured_field | list_field

basic_field::= '-' keyword contained_values

contained_values::= {CHARACTER}

list_field::= '-' "BEGIN" keyword {subfields} '-' "END" keyword

structured_field::= '-' keyword field_1 field_2 ...field_n

PIEZĪME. Kā būs redzams sarakstlauku gadījumā, atslēgvārdam tieši priekšā atrodas nevis "-", bet struktūra "-".

5.2.2. Ziņojumu struktūra lauku līmenī

- 5.2.2.1. ADEXP ziņojumā pirmajam laukam vienmēr jābūt laukam TITLE (tātad laukam, ko ievada atslēgvārds TITLE).

- 5.2.2.2. Kas attiecas uz ziņojuma primārajiem laukiem, tā pārējo saturu nosaka lauks TITLE.

- 5.2.2.3. Konkrētam TITLE atbilstīgo ziņojumu sintaksi nosaka tajā ietilpstošie lauki (ko definē to atslēgvārdi):

— to primāro lauku vārds un atļautais saturs,

— to apakšlauku vārds un atļautais saturs.

5.2.3. Vienkāršie lauki

- 5.2.3.1. Vienkāršo lauku sintakse ir šāda:

basic_field::= '-' keyword contained_values

- 5.2.3.2. "Contained_values" (iekļautās vērtības) nosaka tekstu, kas nodrošina lauka vērtību, un to nedrīkst izmantot apakšlauku ievadīšanai.

Noteikuma piemērs. arctyp::= '-' "ARCTYP" (icaoaircrafttype | "ZZZZ")

PIEZĪME

- 1) Tai skaidri līdzvērtīgs noteikums ir:

arctyp::= '!'{SEP}!"ARCTYP"!1{SEP}!(icaoaircrafttype | "ZZZZ").

- 2) Ziņojuma daļas paraugs: "-ARCTYP ZZZZ".

- 5.2.3.3. **Ieteikums.** Ja vienkāršais lauks satur vairāk nekā divas iekļautās vērtības, un turklāt ir jānorāda uz vērtību “izvēles iespēju” jeb “opciju”, būtu ieteicams pārvērst lauku strukturētā laukā un ietvert iekļautās vērtības apakšlaukus.

5.2.4. Sarakstlauki

- 5.2.4.1. Sarakstlaukiem ir šāda sintakse:

list_field ::= '-' "BEGIN" keyword { subfields } '-' "END" keyword

- 5.2.4.2. “Apakšlaukus” var veidot jebkura apakšlauku kombinācija, to sastopamība sarakstlauka iekšienē var būt vienāda ar nulli vai lielāka.

- 5.2.4.3. Konkrētā sarakstlaukā ietilpstošo apakšlauku saraksts veido sakārtotu kopu (apakšlauku secībai ir būtiska nozīme).

Noteikuma piemērs. addr ::= '-' "BEGIN" "ADDR" { fac } '-' "END" "ADDR"

PIEZĪME

- 1) No šā parauga izriet, ka lauks “addr” ir sarakstlauks, kurā apakšlauka “fac” (ATS iekārta), sastopamība ir vienāda ar 0 vai lielāka.

- 2) Ziņojuma daļas paraugs, kurā ADDR ir sarakstlauks, kas satur apakšlaukus FAC:

-BEGIN ADDR -FAC LLEVZPZX -FAC LFFFZQZX -END ADDR.

- 3) Ziņojuma daļas paraugs, kas sastāv no apakšlauku kombinācijas:

xxx ::= '-' "BEGIN" "XXX" { yyy | zzz } '-' "END" "XXX".

5.2.5. Strukturēti lauki

- 5.2.5.1. Strukturētiem laukiem ir šāda sintakse:

structured_field ::= '-' keyword field_1 field_2...field_n

- 5.2.5.2. Atļautie iekļautie apakšlauki konkrētā strukturētā laukā ir atkarīgi tikai no paša strukturētā lauka.

- 5.2.5.3. Apakšlauku secībai strukturētā laukā nav būtiskas nozīmes, tas ļauj tos turpmāk viegli paplašināt (pievienojot jaunus iekļautos apakšlaukus).

Noteikuma piemērs. pt ::= '-' "PT" ptid [fl] [eto]

PIEZĪMES

- 1) Lauks “pt” šeit ir definēts kā strukturēts lauks, kas satur punktu (apakšlauks “ptid”), aiz kura var fakultatīvi atrasties aprēķinātais lidojuma līmenis (apakšlauks “fl”), aiz kura var fakultatīvi atrasties nozīmīga punkta pārlidošanas aprēķinātais laiks (apakšlauks “eto”).

- 2) Minētā lauka sastopamība, piemēram, var būt:

"-PT -PTID RMS -FL F250 -ETO 921225120000".

- 5.2.5.4. **Ieteikums.** Ja nojauš, ka lauka saturs var mainīties nākotnē, būtu vēlams to pārvērst strukturētā laukā. Tad būs iespējams pakāpeniski paplašināt tā apakšlaukus. Tajā pašā laikā vienkāršo lauku var vieglāk un ērtāk izmantot, bet tas paredz nemainīgu sastāvdaļu (vērtību) secību ar visai ierobežotām paplašināšanas iespējām.

- 5.2.6. Lauks COMMENT

- 5.2.6.1. Lauks COMMENT (piezīmes) ievada brīvi izvēlēta teksta zonu, kurā var izmantot visas pieejamās rakstzīmes, izņemot lauka sākumzīmi ("~"), un kas sniedzas līdz nākamajam laukam.

comment::= '~' "COMMENT" { LIM_CHAR }

Piemērs

COMMENT THIS IS THE BEGINNING OF A FREE ROUTE TEXT AREA

(komentīr: Toto je začátek oblasti volného textového popisu tratě)

- 5.2.7. Lauks TITLE (virsraksts)

- 5.2.7.1. ADEXP ziņojums vienmēr sākas ar lauku TITLE. Tam ir šāda sintakse:

title::= '~' "TITLE" 1{ ALPHA }10

- 5.2.7.2. Lauka TITLE iespējamās vērtības aptver ADEXP ziņojumu virsrakstu kopu, kas uzskaiti šā standarta B pielikumā.

Piemērs -TITLE IFPL

6. ADEXP ZIŅOJUMU NORMALIZĒTS APRAKSTS

6.1. Ievads

- 6.1.1. Turpmākajos punktos aplūkots, kā normalizētā veidā jāapraksta dažādu ziņojumu kategoriju ADEXP formāts saistībā ar šo standartu.

- 6.1.2. Normalizētajā aprakstā ietilpst:

- palīgtermu noteikšana,
- katra atsevišķa primārā lauka sintakses un semantikas noteikšana,
- katra atsevišķa apakšlauka sintakses un semantikas noteikšana,
- katras ziņojumu grupas noteikšana, ņemot vērā reglamentējošos dokumentus.

- 6.1.3. Šajā standartā nav tuvāk aplūkota katra ziņojuma virsraksta lauku struktūra un datu iestrādes noteikumi.

- 6.1.4. Būtu jānorāda reglamentējošie dokumenti (saskarnes specifikācija), kas skar attiecīgo ziņojumu grupu (skatīt 6.5.7. iedaļu).

6.1.5. Reglamentējošiem dokumentiem normalizētā veidā jānodrošina šāda informācija par katra ziņojuma virsrakstu:

- obligāto primāro lauku uzskaitījums,
- fakultatīvo primāro lauku uzskaitījums,
- datu iestrādes noteikumi katram laukam un jo īpaši to apakšlauku izmantošanas noteikumi, kas šajā standartā definēti kā fakultatīvi apakšlauki,
- atkopšanas noteikumi pēc neatpazīta lauka konstatēšanas.

6.1.6. *Eurocontrol* dalībvalstīs pašlaik noteiktie un saskaņotie lauki, kas paredzēti izmantošanai dažādās ADEXP ziņojumu kategorijās, ir apkopoti šā dokumenta A pielikumā.

6.1.7. Jebkuru lauku drīkst izmantot tikai tā semantiskajā aprakstā norādītajam nolūkam.

6.1.8. Centrālais rezervēto lauku indekss ir iekļauts D pielikumā. Nav panākta vienošanās par “rezervēto lauku” izmantošanu pašlaik noteiktajos ADEXP ziņojumos. Tie ir galvenokārt lauki, kas paredzēti varbūtējai izmantošanai nākotnē vai kurus izmanto tikai atsevišķu valstu sistēmās. To iekļaušana šajā standartā palīdzētu nodrošināt lauku virsrakstu unikalitāti un izvairīties no nevajadzīgas redundances.

6.2. **Palīgtermi**

6.2.1. Lai lauku definīcija būtu nolasāma, bieži vien gramatikas aprakstā der ieviest palīgtermus.

6.2.2. Palīgtermi neievada lauku vai apakšlauku, tātad tie nav saistīti ar kādu konkrētu atslēgvārdu. Tomēr tie var būt sastopami vairāk nekā viena lauka, apakšlauka vai palīgterma definīcijā. Piemēram, tādu palīgtermu kā “date” (datums) var izmantot, definējot daudzus laukus.

6.2.3. Visi vajadzīgie palīgtermi jāiekļauj alfabēta kārtībā, un tie definēti šā standarta A pielikumā (A2).

6.2.4. To aprakstu var apkopot šādā tabulā, ievērojot alfabēta kārtību:

Palīgterms	Syntaxe	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgdaļā
adexpmsg	{ CHARACTER }	Brīvi izvēlēts teksts, kurā ievēro ADEXP ziņojuma sintaksi.		ifpdlong rfpdlong preproctxt postproctxt	
aidequipment	(('N' 'S') ! [equipmentcode]) equipmentcode	Radiosakaru, navigācijas un pieejas vadības iekārtas.	ceqpt		
aircraftid	1{ ALPHANUM }7	Gaisa kuģa identifikācijas indekss.	arcid arcidk arcidold prevarcid		

6.3. Primāro lauku definīcija

6.3.1. Visos primārajos laukos, ko izmanto ADEXP ziņojumos, jāievēro sintakse un semantika saskaņā ar šā standarta A pielikumu (A3).

6.3.2. Vispirms tiks aplūkota katra lauka sintakse, tad semantika, izmantojot skaidrus un nepārprotamus terminus.

6.3.3. Lauku sintakses atveidošanai tiks izmantota BNF notācija, kas aplūkota šā standarta 3. iedaļā.

6.3.4. Šo aprakstu var apkopot šādā tabulā, ievērojot alfabēta kartību, kurā:

— pirmajā slejā attēlota BNF noteikuma kreisā daļa (proti, noteikuma daļa, kas atrodas pa kreisi no simbola "::<="), un trešajā slejā attēlota tā labā daļa,

— otrajā slejā (Veids) norādīts, vai tas ir vienkāršais ("b") vai saliktais ("c") lauks.

Primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
eobt	b	'-' "EOBT" timehhmm	Aprēķinātais bremžu paliktņu noņemšanas laiks

6.4. Apakšlauku noteikšana

6.4.1. Visos apakšlaukos, ko izmanto ADEXP ziņojumos, jāievēro sintakse un semantika saskaņā ar šā standarta A pielikumu (A4).

6.4.2. Turklāt, lai atvieglotu mijnorādes, minēti primārie lauki, kuros atrodams konkrēts apakšlauks.

6.4.3. Tā kā apakšlauks var būt arī apakšlauks citos apakšlaukos, nodrošināta mijnorāde arī šiem apakšlaukiem.

6.4.4. Šo aprakstu var apkopot šādā tabulā, ievērojot alfabēta kartību:

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
brng	b	'-' "BRNG" refbearing	Punkta peilējums no aeronavigācijas līdzekļa (grādos attiecībā pret magnētisko meridiānu)	ref	

6.5. Ziņojumu grupa

6.5.1. Operacionālās ziņojumu kategorijas (grupas), kas noteiktas izmantošanai ADEXP formātā, ir aplūkotas šā standarta E pielikumā.

6.5.2. Šīs grupas noteiktas pēc apmaināmo ziņojumu operacionālā satura, un tās bieži raksturojamas saistībā ar izmantoto sistēmu.

- 6.5.3. Katrai ziņojumu grupai jānorāda reglamentējošie dokumenti.
 - 6.5.4. Vērtību TITLE, kas jau izmantota kādā ziņojumu grupā, nedrīkst no jauna izmantot ar citu nozīmi citā grupā.
 - 6.5.5. Centrālais ziņojumu virsrakstu indekss iekļauts šā standarta B pielikumā.
 - 6.5.6. Katram ziņojumu virsrakstam, kas uzskaitīts centrālajā ziņojumu virsrakstu indeksā, nodrošināta norāde uz saistīto grupu. Tādēļ norādi uz reglamentējošajiem dokumentiem katram ziņojuma virsrakstam nodrošina ar šīs ziņojumu grupas starpniecību.
 - 6.5.7. C pielikumā ietverts arī centrālais rezervēto lauku indekss. Nav panākta vienošanās par “rezervēto” ziņojumu virsrakstu izmantošanu pašlaik noteiktajās ADEXP ziņojumu grupās. Tie ir galvenokārt ziņojumi, kas paredzēti varbūtējai izmantošanai nākotnē kādā no noteiktajām grupām vai kurus izmanto tikai atsevišķu valstu sistēmās. To iekļaušana šajā standartā palīdzētu nodrošināt ziņojumu virsrakstu unikalitāti un izvairīties no nevajadzīgas redundances.
-

A PIELIKUMS (normatīvs)

ADEXP LAUKU DEFINĪCIJAS

A.1. Ievads

Šajā pielikumā uzskaitīti visi lauki — palīgtermi, primārie lauki un apakšlauki —, kas noteikti izmantošanai ADEXP formātā.

A.2. ADEXP palīgtermi

Palīgterms	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgtermā
adexpmsg	{ CHARACTER }	Brīvi izvēlēts teksts, kurā ievēro ADEXP ziņojuma sintaksi.		ifpdlong rfpdlong preproctxt postproctxt	
aidequipment	(('N' 'S') ! [equipment-code]) equipmentcode	Radiosakaru, navigācijas un pieejas vadības iekārtas.	ceqpt		
aircraftid	2{ ALPHANUM }7	Gaisa kuģa identifikācijas indekss.	arcid arcidk arcidold prevarcid		
aircraftidwldcrd	1{ ALPHANUM '+' '?' }7	Vaicājumziņojumos izmantojamā aircraftid aizstājējzīme: "?" aizstāj vienu rakstzīmi, "+" aizstāj jebkuru skaitu rakstzīmju.	arcidk		
atsroute	2 {ALPHANUM} 7	ATS maršruta apzīmējums.	atsrt	refatsrte	
century	2{DIGIT}2	Gadsimta pirmie divi cipari.			fulldate
coorstatusident	3 {ALPHA} 3	Lidojuma koordinācijas statusa rādītājs.		statid	
coorstatusreason	3 {ALPHA} 7	Pamatojums paziņojumam par koordinācijas statusa maiņu.		statreason	
country	2{ALPHA}2	ICAO valsts divburtu apzīmējums.		refatsrte	
datalink	1 {'S' 'H' 'V' 'M' } 4	ICAO apzīmējums datu pārraides posma funkcionālajām spējām. Tajā var ietilpt jebkura no šīm vērtībām – S, H, V vai M – jebkāda secībā, tikai bez atkārtošanās.	dat		

Palīgterms	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgtermā
date	year ! month ! day	Datuma norāde GGMMDD, piemēram, 930424 = 1993. gada 24. aprīlis.	ada add aobd cobd ctod eobd eobdk eobdold etod fstday iobd lstday neweobd valfrom valfromk valfromold validitydate valuntil valuntilk valuntilold	eto	datetime
datetime	date ! timehhmm	Terms “date”, kas minēts iepriekš un aiz kura uzreiz norāda laiku HHMM, piemēram, 9304240930 = 1-1993. gada 24. aprīlis, plkst. 0930Z.	origindt		
datewldcrd	1{ DIGIT '+' '?' }6	Terms “date”, ko var aizstāt ar citu zīmi.	valfromk valuntilk		
day	('0' '1' '2' '3') ! DIGIT	Divciparu skaitlis, kas var ietvert skaitļus no 00 līdz 31.	endtime filitim starttime	endreg from startreg until	date fulldate
emergradio	1 { 'U' 'V' 'E' } 3	Gaisa kuģa avārijas radioiekārtu tipa apzīmējums. Var ietvert vienu vai vairāk kā vienu no noteiktajām rakstzīmēm jebkurā secībā, tikai bez atkārtotāšanās.	splr		
equipmentcode	1 { ('A' 'B' 'C' 'D' 'E' 'F' 'G' 'H' 'I' 'J' 'K' 'L' 'M' 'O' 'P' 'Q' 'R' 'T' 'U' 'V' 'W' 'X' 'Y' 'Z') } 24	Spēkā esošā ICAO koda burts esošo iekārtu apzīmēšanai. Var ietvert vienu vai vairāk kā vienu no noteiktajām rakstzīmēm jebkurā secībā, tikai bez atkārtotāšanās.			aidequipment
errorcode	1{DIGIT}4	Kļūdas ziņojuma kods.	error		

Palīgterms	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgtermā
fieldid	1{ ALPHANUM }	Derīgs ADEXP lauka vārds (tas ir, atslēgvārds).	errfield ifpsmod		
firindicator	4{ ALPHA }4	ICAO FIR apzīmējums.	eetfir		
flightlevel	('F' 'A') ! 3{ DIGIT }3 ('S' 'M') ! 4{ DIGIT } 4	Lidojuma līmenis, kas apzīmēts ar "F" vai "A" un trim cipariem, kā arī ar "S" vai "M" un četriem cipariem.	rfl	crfl1 crfl2 efl fl tfl sfl ptrfl	
flightplanstatus	'EMER' 'HUM' 'HOSP' 'SAR' 'HEAD' 'STATE'	Pamatojums īpašajam režīmam, kas norādīts 18. lauka sastāvdaļā "STS/". EMER = ārkārtēja situācija HUM = humānās palīdzības reiss HOSP = medicīniskās palīdzības reiss SAR = meklēšana un glābšana HEAD = valsts vadītājs STATE = valsts reiss	sts		
flightrule	'T' 'V' 'Y' 'Z'	Gaisa kuģa lidojuma noteikumu apzīmējums.	fltrul		
flighttype	'S' 'N' 'G' 'M' 'X'	Lidojuma tips saskaņā ar izmantoto ICAO apzīmējumu.	flttyp		
flighttypechg	'OAT' 'GAT'	Lidojuma maršrutā nodotais norādījums lidojuma tipa maiņai uz "OAT" vai "GAT".	chgrul	ptrulchg	
fulldate	century ! year ! month ! day	Datuma apzīmējums CCYYMMDD formātā, piemēram, 19970801 = 1997. gada 1. augusts			fulldatetime
fulldatetime	fulldate ! timehhmm	Datums saskaņā ar "fulldate", aiz kura uzreiz norādīts laiks HHMM formātā, piemēram, 199708010930 = 1997. gada 1. augustā plkst. 0930.	mesvalperiod		
geoname	"GEO" ! 2{DIGIT}2	Ģeogrāfiskā stāvokļa indekss platuma un garuma grādos.		geoid	
heading	3{DIGIT}3	Trīsciparu skaitlis 001 līdz 360 diapazonā.	ahead		

Palīgterms	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgtermā
icao_aerodrome	4{ ALPHA }4	Lidlauka ICAO četrburtu apzīmējums.	adarr adep adepk adepold ades adesk adesold altrnt1 altrnt2	adid	
icao_aerodrome_wldcrd	1{ ALPHA '+' '?' }4	ICAO aerodrome aizstājējzīme, kas izmantojama vaicājumiņojumos: "?" aizstāj vienu rakstzīmi, "+" aizstāj jebkuru skaitu rakstzīmju.	adepk adesk		
icao_aircraft_type	ALPHA ! 1{ ALPHANUM }3	Gaisa kuģa tipa ICAO apzīmējums.	arctyp		
icao_msg	{ CHARACTER }	ICAO ziņojums (kas ir saskaņā ar norādē {4} aplūkoto sintaksi).	msgtxt		
ifpuid	1{ ALPHANUM }	IFPS struktūrvienības indekss.	ifpuresp		
latitude_long	6{ DIGIT }6	Platuma sešciparu apzīmējums.		lattd	
latitude_side	'N' 'S'	"Ziemeļu" vai "dienvidu" platības apzīmējums.		lattd	
life_jackets	1 { 'L' 'F' 'U' 'V' } 4	Pieejamo glābšanas vestu tipa ICAO apzīmējums. Var ietvert vienu vai vairāk kā vienu no noteiktajām rakstzīmēm jebkurā secībā, tikai bez atkārtotāšanās.	splj		
longitude_long	7{ DIGIT }7	Ģeogrāfiskā garuma septiņciparu apzīmējums.		longtd	
longitude_side	'E' 'W'	"Austrumu" vai "rietumu" garuma apzīmējums.		longtd	
mach_number	'M' ! 3{ DIGIT }3	Maha skaitlis.	mach aspeed	crmach ptmach	
modifind	1{ALPHANUM}	Izdarīto lauka labojumu tipa apzīmējums.	ifpsmod		

Palīgterms	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgtermā
month	('0' '1') ! DIGIT	Divciparu skaitlis mēneša apzīmēšanai.			date fulldate
numdays	('0' '1') ! ('0' '2') ! ('0' '3') ! ('0' '4') ! ('0' '5') ! ('0' '6') ! ('0' '7')	Nedēļas dienas, kurās ir spēkā RPL.	days daysk daysold		
numdayswldcrd	1{ DIGIT '+' '?' }7	Nedēļas dienas, kurās ir spēkā RPL. Drīkst izmantot arī aizstājējzīmes rakstzīmes.	daysk		
originatorid	1{ ALPHANUM }10	Ziņojuma sūtītāja indekss.	orgnid qrorgn		
point	2{ ALPHANUM }5	Nozīmīga punkta apzīmējums. Tas var būt publiskots punkts, ģeogrāfiskais punkts, atskaites punkts vai citādi izvēlēts punkts, piemēram, "pārdēvēts" punkts (RENxx).	atsrt chgrul cop dct eetpt mach rfl speed sid star	ptid refatsrte	
refbearing	3{ DIGIT }3	Peilējuma atsaucis vērtība.		brng	
refname	"REF" ! 2{DIGIT}2	Indekss, kas piešķirts punktam, kuram noteikts peilējums un attālums no publiskota punkta.		refid	
regulid	1{ ALPHANUM }20	Norāde uz ATFM noteikumu, kas attiecas uz lidojumu..	regul	regid	
renameid	"REN" ! 2{DIGIT}2	Pārdēvēta punkta indekss.		renid	
rrteid	1{ ALPHANUM } 20	Maršruta maiņas indekss.	rrteref		
rtf	6{DIGIT}6	Radiofrekvence (MHz) līdz trešajai zīmei aiz komata.	freq		
rulechg	VFR' 'IFR'	Apzīmējumi, ko izmanto lidojuma maršrutā, norādot uz izmaiņām lidojumu noteikumos.	chgrul	ptrulchg	
seconds	('0' '1' '2' '3' '4' '5') ! DIGIT	Sekundes. Divciparu skaitlis no "00" līdz "59".		eto sto	
spd	('K' 'N') ! 4{ DIGIT }4	Ātrums. To apzīmē ar burtu "K" vai "N", aiz kura stāv četri cipari.	aspeed speed	crspeed pspeed	

Palīgterms	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgtermā
ssreqipment	1 { ALPHA } 2	Esošo SSR iekārtu ICAO apzīmējums un, fakultatīvi, datu pārraides posma funkcionālo spēju apzīmējums.	seqpt		
stayidentifier	STAY' ! ('1' '2' '3' '4' '5' '6' '7' '8' '9')	“Uzkavēšanās” perioda, “īpašās aktivitātes” perioda apzīmējums lidojuma maršrutā.		ptstay stayident	
survialeqpt	1 { 'P' 'D' 'M' 'J' } 4	Esošā izdzīvošanas aprīkojuma ICAO apzīmējums. Var ietvert vienu vai vairāk kā vienu no noteiktajām rakstzīmēm jebkurā secībā, tikai bez atkārtotības.	spis		
text20	1 { LIM_CHAR } 20	Teksts, kas sastāv no 1 līdz 20 rakstzīmēm, neskaitot savienojuma zīmi.	altnz com depz destz nav per sts typz		
timehhmm	('0' '1' '2') ! DIGIT ! ('0' '1' '2' '3' '4' '5') ! DIGIT	Laiks stundās (divi cipari 00-23) un minūtēs (divi cipari 00-59). Var apzīmēt laiku vai ilgumu.	aobt ata atd atot cobt ctot delay endtime eobt eobtk eobtkd etot filitim iobt minlineup newcot neweobt newptot ptot rejtctot respby starttime taxitime	cto endreg eto from ptstay startreg sto time to until	datetime fulldatetime
timehhmm_ elapsed	DIGIT ! DIGIT ! ('0' '1' '2' '3' '4' '5') ! DIGIT	Neierobežots skaits stundu un minūšu ilguma apzīmēšanai.	ttleat eetfir eetpt sple		
timewldcrd	1 { DIGIT '+' '?' } 4	“timehhmm” aizstājējzīme.	eobtk		
titleid	1 { ALPHA } 10	Derīgs ADEXP ziņojuma virsraksts. (skatīt B pielikumu)	msgtyp orgmsg title		

Palīgterms	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palīgtermā
waketurbcat	'H' 'M' 'L'	Pēcstrūklas turbulences kategorijas ICAO apzīmējums.	wktrc		
year	2{ DIGIT }2	Gada divi pēdējie cipari.			date fulldate

A.3. ADEXP primārie lauki

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
ad	c	'-' "AD" adid [(fl flblock)] [eto] [to] [cto] [sto] [ptstay] [ptrfl] [ptrulchg] [ptspeed ptmach]	Lidlauka apzīmējums. Ja lidlauks ietilpst maršruta aprakstā, var sniegt papildu informāciju attiecībā uz maršruta izvēli.
ada	b	'-' "ADA" date	Faktiskais ielidošanas datums.
adarr	b	'-' "ADARR" (icao aerodrome 'ZZZZ')	Faktiskais ielidošanas lidlauks.
adarrz	b	'-' "ADARRZ" text20	Faktiskā ielidošanas lidlauka nosaukums, ja atrašanās vietai nav piešķirts ICAO indekss.
add	b	'-' "ADD" date	Faktiskais izlidošanas datums.
addr	c	'-' "BEGIN" "ADDR" 1 { fac } '-' "END" "ADDR"	Adresātu saraksts.
adep	b	'-' "ADEP" (icao aerodrome 'AFIL' 'ZZZZ')	Izlidošanas lidlauka atrašanās vietas ICAO indekss vai apzīmējums 'AFIL', kas ir no gaisa kuģa raidīts lidojuma plāns, vai 'ZZZZ', ja izlidošanas lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss.
adepk	b	'-' "ADEPK" (icao aerodrome 'AFIL' 'ZZZZ' icao aerodromewldcrd)	Izlidošanas lidlauks, ko izmanto kā datu bāzes atslēgu vaicājumā, var izmantot aizstājējzīmi. Tas var ietvert atrašanās vietas ICAO indeksu vai apzīmējumu 'AFIL', kas ir no gaisa kuģa raidīts lidojuma plāns, vai 'ZZZZ', ja izlidošanas lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss, vai alfabēta un aizstājējzīmes rakstzīmju kombināciju.
adepold	b	'-' "ADEPOLD" (icao aerodrome 'AFIL' 'ZZZZ')	"Iepriekšējais" izlidošanas lidlauks. Tas var ietvert atrašanās vietas ICAO indeksu vai apzīmējumu 'AFIL', kas ir no gaisa kuģa raidīts lidojuma plāns, vai 'ZZZZ', ja izlidošanas lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss.
ades	b	'-' "ADES" (icao aerodrome 'ZZZZ')	Galamērķa lidlauka atrašanās vietas ICAO indekss vai 'ZZZZ', ja galamērķa lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss.
adesk	b	'-' "ADESK" (icao aerodrome 'ZZZZ' icao aerodromewldcrd)	Galamērķa lidlauks, ko izmanto kā datu bāzes atslēgu vaicājumā, var izmantot aizstājējzīmi. Tas var ietvert atrašanās vietas ICAO indeksu vai 'ZZZZ', ja galamērķa lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss, vai alfabēta un aizstājējzīmes rakstzīmju kombināciju.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
adesold	b	'-' "ADESOLD" (icaoerodrome 'ZZZZ')	"Iepriekšējais" galamērķa lidlauks. Tas var ietvert atrašanās vietas ICAO indeksu vai 'ZZZZ', ja galamērķa lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss.
adexptxt	c	'-' "ADEXPTXT" (preproctxt postproctxt)	Satur ADEXP ziņojumu.
afildata	c	'-' "AFILDATA" ptid fl eto	Provizorisks aprēķini gaisa kuģa pārraidītajam lidojuma plānam. Punkta kods, lidojuma pievienošanās līmenis un paredzamais punkta sasniegšanas datums un laiks. PIEZĪME: norādītais lidojuma līmenis ir līmenis, kurā gaisa kuģim atļauts iekļūt kontrolējamajā gaisa telpā virs norādītā punkta. Tas ne vienmēr sakrīt ar RFL.
ahead	b	'-' "AHEAD" (heading "ZZZ")	Gaisa kuģim noteiktais kurss grādos. Tam jābūt trīsciparu skaitlim vai "ZZZ", kas norāda, ka kurss nav piešķirts.
altnz	b	'-' "ALTNZ" text20	Rezerves lidlauka nosaukums, ja nav noteikts atrašanās vietas ICAO indekss.
altrnt1	b	'-' "ALTRNT1" (icaoerodrome 'ZZZZ')	Pirmā rezerves galamērķa lidlauka atrašanās vietas ICAO indekss vai apzīmējums 'ZZZZ', ja lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss.
altrnt2	b	'-' "ALTRNT2" (icaoerodrome 'ZZZZ')	Otrā rezerves galamērķa lidlauka atrašanās vietas ICAO indekss vai apzīmējums 'ZZZZ', ja lidlaukam nav piešķirts atrašanās vietas ICAO indekss.
aobd	b	'-' "AOBD" date	Faktiskais stāvvietas atstāšanas datums.
aobt	b	'-' "AOBT" timehhmm	Faktiskais stāvvietas atstāšanas laiks.
arcid	b	'-' "ARCID" aircraftid	Gaisa kuģa identifikācijas indekss. Tā var būt gaisa kuģa reģistrācijas zīme vai gaisa kuģa ekspluatanta ICAO apzīmējums, aiz kura norādīts reisa kods.
arcidk	b	'-' "ARCIDK" (aircraftid aircraftidwldcrd)	Gaisa kuģa identifikācijas indekss, ko izmanto vaicājumā kā datu bāzes atslēgu, var izmantot aizstājējzīmi. Tam jābūt alfabēta un aizstājējzīmes rakstzīmju kombinācijai, kurā kopumā ir ne vairāk kā 7 rakstzīmes.
arcidold	b	'-' ARCIDOLD aircraftid	Gaisa kuģa "iepriekšējais" identifikācijas kods. Ja jānomaina gaisa kuģa identifikācijas kods, jauno kodu norāda laukā "ARCID".
arctyp	b	'-' "ARCTYP" (icaoaircrafttype "ZZZZ")	Gaisa kuģa tips (ICAO tipa kods) vai ZZZZ.
aspeed	b	'-' "ASPEED" (spd machnumber "ZZZ")	Pašlaik noteiktais lidojuma ātrums kilometros stundā, mezglos vai Maha skaitlis. Tas jāapzīmē ar burtu "M", aiz kura stāv trīs cipari, vai ar "N", aiz kura stāv četri cipari, vai ar "ZZZ", kas norāda, ka ātruma ierobežojums nav noteikts.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
ata	b	'-' "ATA" timehhmm	Faktiskais ielidošanas laiks.
atd	b	'-' "ATD" timehhmm	Faktiskais izlidošanas laiks.
atot	b	'-' "ATOT" timehhmm	Faktiskais pacelšanās laiks.
atsrt	b	'-' "ATSRT" atsrout point point	ATS maršruta apzīmējums un pirmā un pēdējā punkta kods.
cassaddr	c	'-' "BEGIN" "CASSADDR" { fac } '-' "END" "CASSADDR"	Adreses, uz kurām nosūtāmi ATFM ziņojumi.
ceqpt	b	'-' "CEQPT" aidequipment	Radiosakaru, navigācijas un pieejas vadības iekārtas (ICAO 10. lauks).
cfl	c	'-' "CFL" fl [ptid]	Atļautais lidojuma līmenis. Lidojuma līmenis, ko pilotam pašlaik noteicis ATC (lidojuma līmeņa numurs).
chgrul	b	'-' "CHGRUL" (rulechg flighttypechg rulechg flighttypechg) point	Norāde uz "lidojumu noteikumu" (VFR/IFR) un/vai "lidojuma tipa" (OAT/GAT) izmaiņām, minot punktu, kurā šīs izmaiņas notiek.
cobd	b	'-' "COBD" date	Aprēķinātais bremžu paliktņu noņemšanas datums.
cobt	b	'-' "COBT" timehhmm	Aprēķinātais bremžu paliktņu noņemšanas laiks.
com	b	'-' "COM" text20	Sakaru iekārtas (ICAO 18. lauks COM/).
comment	b	'-' "COMMENT" 1 { LIM_CHAR }	Vispārīga piezīme brīvi izvēlētā formā bez savienojuma zīmes.
condid	b	'-' "CONDID" 1 {LIM_CHAR} 30	Norāde uz "ārkārtējiem apstākļiem" saistībā ar ATFM.
coordata	c	'-' "COORDATA" ptid (to sto) tfl [sfl]	Lidojuma nodošanas nosacījumi. Punkta kods, lidojuma līmenis un minētā punkta paredzamais sasniegšanas laiks, kā arī fakultatīva informācija par lidojuma papildus līmeni.
cop	b	'-' "COP" point	Koordinācijas punkta kods, kodēts punkta apzīmējums vai brīvi izvēlēts nosaukums (GEOxx, RENxx vai REFxx).
crsclimb	c	'-' "CRSCLIMB" ptid (crspeed crmach) crfl1 crfl2	Norāde uz augstuma uzņemšanu kreisēšanas režīmā. Minot crf11 crf12 punktu, kurā jāsāk uzņemt ātrumu, ātrumu vai Maha skaitli, kā arī abus līmeņus, ieskaitot lidojuma līmeņa diapazonu, kurā jāiekļaujas, uzņemot augstumu. Otrais līmenis var būt "PLUS", ja augšējais līmenis nav zināms.
cstat	c	'-' "CSTAT" statid [statreason]	Norāde, kas apstiprina lidojuma jauno koordinācijas statusu, un fakultatīvs izmaiņu pamatojums.
ctod	b	'-' "CTOD" date	Aprēķinātais pacelšanās datums.
ctot	b	'-' "CTOT" timehhmm	Aprēķinātais pacelšanās laiks (CTOT): ATFM laika nišas atskaites laiks.
dat	b	'-' "DAT" datalink	Gaisa kuģa datu pārraides posma funkcionālo spēju raksturojums.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
days	b	'-' "DAYS" numdays	Daudzkārtēja lidojumu plāna ekspluatācijas dienas (1234567, kur 1 atbilst pirmdienai, 2 – otrdienai,..., 0 slejās nozīmē, ka ekspluatācija nenotiek).
daysk	b	'-' "DAYSK" (numdays numdayswldcrd)	Daudzkārtēja lidojumu plāna ekspluatācijas dienas, ko izmanto vaicājumiņojumos kā datu bāzes atslēgu, var lietot aizstājējzīmi.
daysold	b	'-' "DAYSOLD" numdays	"Iepriekšējās" ekspluatācijas dienas. Izmanto kā datu bāzes atslēgu. Ja ir jāmaina RPL ekspluatācijas dienas, jaunos datus norāda laukā "DAYS".
dct	b	'-' "DCT" point point	Norāda tiešo maršrutu starp diviem punktiem. Šiem punktiem var būt spēkā esošs ICAO punkta apzīmējums vai tos norāda laukā GEO, REN vai REF, kas atveidoti kā GEOxx, RENxx vai REFxx.
delay	b	'-' "DELAY" timehmm	Laikposms, kas apzīmē aizkavēšanos. Aizkavēšanās raksturs, proti, reisa aizkavēšanās, apstrādes aizkavēšanās utt., ir atkarīgs no konteksta.
depz	b	'-' "DEPZ" text20	Izlidošanas lidlauka nosaukums, ja nav noteikts atrašanās vietas ICAO indekss.
desc	b	'-' "DESC" 1 {LIM_CHAR}	Tāda nosacījuma vai objekta apraksts, kas var skart ziņojuma saturu.
destz	b	'-' "DESTZ" text20	Galamērķa lidlauka nosaukums, ja nav noteikts atrašanās vietas ICAO indekss.
eetfir	b	'-' "EETFIR" firindicator timehmm_elapsed	FIR apzīmējums un lidojuma ilgums (stundās un minūtēs) līdz FIR robežai.
eetlat	c	'-' "EETLAT" lattd time	Lidojuma ilgums līdz vietai, kurai ir norādīts tikai platums.
eetlong	c	'-' "EETLONG" longtd time	Lidojuma ilgums līdz vietai, kurai ir norādīts tikai garums.
eetpt	b	'-' "EETPT" point timehmm_elapsed	Punkta kods un lidojuma ilgums līdz šim punktam.
endtime	b	'-' "ENDTIME" day ! timehmm	Brīdis, kurā beidzas kāds laikposms.
entrydata	c	'-' "ENTRYDATA" (ptid airspdes (ptid airspdes)) [fl] [ptrfl] [(ptspeed ptmach)] [ptfltrul] [ptmilrul]	Lidojuma plāna dati, kas attiecas uz lidojumu norādītā punkta tuvumā vai pirms iekļūšanas attiecīgajā gaisa telpā. Jābūt abiem vai vienam 'ptid', 'airspdes' laukam.
eobd	b	'-' "EOBD" date	Aprēķinātais bremžu paliktņu noņemšanas datums.
eobdk	b	'-' "EOBDK" date	Aprēķinātais bremžu paliktņu noņemšanas datums, ko izmanto kā datu bāzes atslēgu vaicājumā, var būt aizstājējzīme. Tam jābūt ciparu un aizstājējzīmes rakstzīmju kombinācijai, kurā kopumā ietilpst ne vairāk kā 6 rakstzīmes.
eobdold	b	'-' "EOBDOLD" date	"Iepriekšējais" paredzamais stāvvietas atstāšanas datums. Izmanto kā datu bāzes atslēgu. Mainot paredzamo stāvvietas atstāšanas datumu, jaunais datums jānorāda laukā "EOBD".
eobt	b	'-' "EOBT" timehmm	aprēķinātais bremžu paliktņu noņemšanas laiks (EOBT).

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
eobtk	b	'-' "EOBTK" (timehhmm timewldcrd)	Aprēķinātais bremžu paliktņu noņemšanas laiks, ko izmanto kā datu bāzes atslēgu vaičājumā, var būt aizstājējzīme.
eobtold	b	'-' "EOBTOLD" timehhmm	"Iepriekšējais" paredzamais stāvvietas atstāšanas laiks. Izmanto kā datu bāzes atslēgu. Mainot paredzamo stāvvietas atstāšanas datumu, jaunais datums jānorāda laukā "EOBT".
errfield	b	'-' "ERRFIELD" fieldid	Kļūdaina lauka(-u) ADEXP vārds.
error	b	'-' "ERROR" [errorcode] 1{ LIM_CHAR }	Kļūdas ziņojuma teksts. Tajā var fakultatīvi ietvert kļūdas identifikācijas kodu.
estdata	c	'-' "ESTDATA" ptid eto fl [sfl]	Provizorisks aprēķini. Punkta identifikācijas kods, aprēķinātais lidojuma līmenis (lidojuma līmeņa numurs) un paredzamais šā punkta sasniegšanas datums un laiks, aiz kura var fakultatīvi norādīt lidojuma papildus līmeni (lidojuma līmeņa numurs, aiz kura ir burts A vai B).
etod	b	'-' "ETOD" date	Aprēķinātais pacelšanās datums.
etot	b	'-' "ETOT" timehhmm	Aprēķinātais pacelšanās laiks.
extaddr	c	'-' "EXTADDR" num { fac } (num {fac})	Adreses, ko nodrošina papildus automātiski noteiktajām adresēm, tas ir, "papildu adreses". Var norādīt tikai adrešu skaitu un/vai pašas adreses.
flrte	b	'-' "FILRTE" {LIM_CHAR}	Maršruts tieši tādā veidā, kā tas pārraidīts, tātad bez apstrādes.
fltim	b	'-' "FLTIM" day ! timehhmm	Grupa "diena un laiks", kurā norāda, kad ziņojums nodots pārraidīšanai.
flband	c	'-' "FLBAND" fl fl	Lidojuma līmeņa josla, kas nosaka gaisa telpas vertikālo dalījumu, ieskaitot norādītos lidojuma līmeņus.
fltrul	b	'-' "FLTRUL" flightrule	Lidojuma noteikums, ICAO 8. lauks.
flttyp	b	'-' "FLTTYP" flighttype	Lidojuma tips, ICAO 8. lauks.
fmp	b	'-' "FMP" 4{ ALPHA }4	"Satiksmes plūsmas pārvaldības punkta" indekss.
fmplist	c	'-' "BEGIN" "FMPLIST" fmp reglist '-' "END" "FMPLIST"	FMP saraksts un attiecīgie ATFM noteikumi.
freq	b	'-' "FREQ" rtf	Radio frekvence.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
fstday	b	'-' "FSTDAY" date	Daudzkārtēja lidojumu plāna pirmā ekspluatācijas diena. To izmanto, lai norādītu faktisko pirmo dienu, no kuras lidojuma plānus sastādīs ar RPL palīdzību (skatīt lauku "valfrom"), vai pirmo dienu, kurā stājas spēkā RPL grozījumi.
furthrte	b	'-' "FURTHRTE" {LIM_CHAR}	Turpmākā lidojuma maršruta izvēle. To izmanto ziņojumos, kas ietver provizoriskos aprēķinus, lai norādītu turpmāko lidojuma maršruta izvēli pēc paredzamā punkta. Tajā var iekļaut tikai nākamo punktu vai visu turpmāk izvēlēto maršrutu līdz galamērķim.
geo	c	'-' "GEO" geoid lattd longtd	Lidojuma plānā norādītais maršruta punkts, kam noteikts platums un garums GEOxx veidā (kur xx ir kārtas numurs).
ifp	b	'-' "IFP" 1{ALPHA}	Norāde uz zināmām FPL kļūdām.
ifpdlist	c	'-' "BEGIN" "IFPDLIST" 1 { ifpdlong } '-' "END" "IFPDLIST"	Pilns IFPD saraksts, kas atbilst vaicājumziņojumā norādītajai datu bāzes atslēgai. Tas ietver pilnu informācijas sarakstu par katru atsevišķu lidojumu, kas atbilst norādītajai vaicājuma atslēgai.
ifpdslist	c	'-' "BEGIN" "IFPDSLIST" 1 { ifpdsum } '-' "END" "IFPDSLIST"	To "ifpdsum" saraksts, kuri atbilst vaicājumziņojumā norādītajai datu bāzes atslēgai. Tas ietver apkopotas informācijas sarakstu par katru atsevišķu lidojumu, kas atbilst norādītajai vaicājuma atslēgai.
ifplid	b	'-' "IFPLID" ALPHA ALPHA { DIGIT }8	Konkrēts lidojuma plāna identifikators, ko piešķirusi IFPS.
ifpsmod	b	'-' "IFPSMOD" fieldid modifind	IFPS norādīti pārveidoti lauki un izmaiņu raksturs.
ifpuresp	b	'-' "IFPURESP" ifpuid	Identifikators, kas piešķirts IFPU, kura atbild par vaicājumu. Tai jāapstrādā vaicājums un jāatbild uz to.
ignore	c	'-' "BEGIN" "IGNORE" { (condition condition ptid ptid) }-' "END" "IGNORE"	Norāde uz nosacījumiem, kas tieši vai netīši netika ievēroti, apstrādājot attiecīgo ziņojumu. "Neievērotais" nosacījums var attiekties tikai uz konkrētu maršruta posmu, ko norobežo norādītie maršruta punkti. Piemēram, šis nosacījums var būt laika ierobežojums (maršruta pieejamības nosacījums), lidojuma līmeņa ierobežojums vai TOS pārkāpums.
iobd	b	'-' "IOBD" date	"Sākotnējais" bremžu paliktņu noņemšanas datums – "stāvvietas atstāšanas datums", kas norādīts FPL un precizēts ar lidojuma plānu saistītajiem ziņojumiem (DLA, CHG u.c.). Tas ir atskaites datums, ko izmanto, nodrošinot piekļuvi lidojuma plāna datiem datu bāzē, un ir vienīgais attiecīgajām ATS struktūrvienībām zināmais "stāvvietas atstāšanas datums". Piezīme. Izmaiņas, kas pieprasītas vai paziņotas, apmainoties ar ATFM ziņojumiem, neietekmē IOBD.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
iobt	b	'-' "IOBT" timehhmm	"Sākotnējais" bremžu paliktņu noņemšanas laiks– "stāvvietas atstāšanas laiks", kas norādīts <i>FPL</i> un precizēts ar lidojuma plānu saistītajiem ziņojumiem (<i>DLA</i> , <i>CHG</i> u.c.). Tas ir atskaites laiks, ko izmanto, nodrošinot piekļuvi lidojuma plāna datiem datu bāzē, un ir vienīgais attiecīgajām <i>ATS</i> struktūrvienībām zināmais "bremžu paliktņu noņemšanas laiks". Piezīme. Izmaiņas, kas pieprasītas vai paziņotas, apmainoties ar <i>ATFM</i> ziņojumiem, neietekmē <i>IOBT</i> .
lacrdr	c	'-' "BEGIN" "LACDR" { airroute } '-' "END" "LACDR"	Aktivizēto nosacīto maršrutu saraksts.
latsa	c	'-' "BEGIN" "LATSA" { airspace } '-' "END" "LATSA"	Aktivizēto uz laiku nodalīto zonu saraksts.
lcatsrte	c	'-' "BEGIN" "LCATSRTE" { airroute } '-' "END" "LCATSRTE"	Gaisa satiksmei slēgto <i>ATS</i> maršrutu saraksts.
lfir	c	'-' "BEGIN" "LFIR" 1{ fir (lacrdr (lacrdr lcatsrte latsa lrar lrca)) } '-' "END" "LFIR"	<i>FIR</i> saraksts, kurā ietverts rajona nosaukums, kam pievienots pieejamo nosacīto maršrutu saraksts vai pieejamo nosacīto maršrutu, gaisa satiksmei slēgto <i>ATS</i> maršrutu, aktivizēto uz laiku nošķirto zonu, samazināto gaisa telpas ierobežojumu un ierobežotās koordinācijas zonu saraksti.
lrar	c	'-' "BEGIN" "LRAR" { airspace } '-' "END" "LRAR"	Samazināto gaisa telpas ierobežojumu saraksts.
lrca	c	'-' "BEGIN" "LRCA" { airspace } '-' "END" "LRCA"	Ierobežotās koordinācijas zonu saraksts.
lstday	b	'-' "LSTDAY" date	Daudzkārtēja lidojumu plāna pēdējā ekspluatācijas diena. To izmanto, lai norādītu faktisko pēdējo dienu, no kuras lidojuma plānus sastādīs ar <i>RPL</i> palīdzību (skatīt lauku "valuntil"), vai pēdējo dienu, kurā stājas spēkā <i>RPL</i> grozījumi. => Tai jābūt dienai starp <i>VALFROM</i> un <i>VALUNTIL</i> .
mach	b	'-' "MACH" machnumber [point]	Maha skaitlis mērvienības simtdaļās un, fakultatīvi, punkts, no kura pieprasītas izmaiņas.
mesvalperiod	b	'-' "MESVALPERIOD" fulldatetime fulldatetime	Ziņojuma derīguma laiks, ieskaitot noteiktos termiņus.
minlineup	b	'-' "MINLINEUP" timehhmm	Minimālais laiks, kas nepieciešams gaisa kuģim, kurš paziņojis par savu gatavību startam, lai paceltos gaisā no pašreizējās gaidīšanas pozīcijas.
modifnb	b	'-' "MODIFNB" 1{ DIGIT }3	Cik labojumu bija jāizdara, korigējot sākotnējo ziņojumu.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
msgref	c	'-' "MSGREF" sender recvr seqnum	Iepriekš pārraidīto saistīto ziņojumu atsaucē datī.
msgsum	c	'-' "BEGIN" "MSGSUM" { [arcid] [adept] [ades] [eobt] [eobd] [orgn] [days] [val- from] [valuntil] } '-' "END" "MSGSUM"	Ietver ziņojuma kopsavilkumu. Piezīme. Tajā jāietver viens vai vairāki* arcid, adept, ades, eobt un orgn lauki, tikai bez atkārt- tošanās. * saņemtajā ziņojumā, iespējams, trūcis viena vai vairāku lauku vai tie bijuši sagrozīti
msgtxt	b	'-' "MSGTXT" icaomsg	Ietver pilnu ICAO ziņojumu.
msgtyp	b	'-' "MSGTYP" titleid	Ietver pieminētā vai kopētā ziņojuma virs- rakstu. Tas var būt jebkurš derīgs ADEXP ziņo- juma virsraksts (skatīt B pielikumu).
nav	b	'-' "NAV" text20	Būtiskas aeronavigācijas iekārtas, ICAO 18. lauks NAV/.
nbarc	b	'-' "NBARC" 1{ DIGIT }2	Gaisa kuģu skaits, ja tie ir vairāki.
nbrfpd	b	'-' "NBRFPD" 1{ DIGIT }3	Ar vaicājumu saistīto lidojuma plāna datu skaits. No 0 līdz 999.
newctot	b	'-' "NEWCTOT" timehhmm	Jauns aprēķinātais pacelšanās laiks, kas pre- cizēts ar TACT.
newendtime	b	'-' "NEWENDTIME" day ! timehhmm	Jauns laika punkts, kurā beidzas kāds laik- posms.
neweobd	b	'-' "NEWEOBD" date	Jauns aprēķinātais bremžu paliktņu noņemša- nas datums.
neweobt	b	'-' "NEWEOBT" timehhmm	Jauns aprēķinātais bremžu paliktņu noņemša- nas laiks.
newptot	b	'-' "NEWPTOT" timehhmm	Jauns pagaidu pacelšanās laiks.
newrte	b	'-' "NEW RTE" { LIM_CHAR }	Jauns maršruts starp izlidošanas un ielidošanas lidlaukiem, kuri minēti sākotnējā ziņojumā.
newstarttime	b	'-' "NEWSTARTTIME" day ! timehhmm	Jauns laika punkts, kurā sākas kāds laikposms.
oldmsg	b	'-' "OLDMSG" { CHARACTER }	Pilns sākotnējs ziņojums, tāds (un tajā pašā formātā), kāds tas tika saņemts.
opr	b	'-' "OPR" 1 { LIM_CHAR }	Tās uzņēmējiesabiedrības vai organizācijas nosaukums, kas ekspluatē gaisa kuģi, ICAO 18. lauka sastāvdaļa OPR/.
orgmsg	b	'-' "ORGMSG" titleid	TACT saņemtā kļūdainā ziņojuma ADEXP virs- raksts.
orgn	b	'-' "ORGN" 1{LIM_CHAR}30	Ziņojuma nosūtītāja adrese.
orgnid	b	'-' "ORGNID" originatorid	Ziņojuma nosūtītāja adresāta apzīmējums.
orgrte	b	'-' "ORGRTE" { LIM_CHAR }	Sākotnējais maršruts starp izlidošanas un ieli- došanas lidlauku.
origin	c	'-' "ORIGIN" networktype fac (networktype fac)	Informācija par ziņojuma nosūtītāju. Var ietvert izmantotā tīkla tipu un/vai attiecīgo adresi.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
origindt	b	'-' "ORIGINDT" datetime	Datums un laiks, kad <i>IFPS</i> saņēmusi sākotnējo ziņojumu. Piezīme. Tas nav ziņojuma reģistrācijas laiks. Formāts – YYMMDDHHMM.
part	c	'-' "PART" num lastnum	Pēc virsraksta, reģistrācijas laika un derīguma termiņa atpazītā ziņojuma daļas atpazīšana.
per	b	'-' "PER" text20	Gaisa kuģa tehniskā snieguma dati, <i>ICAO</i> 18. lauks PER/.
position	c	'-' "POSITION" (adid ptid)[(to sto) [fl] [cto]	Gaisa kuģa atrašanās vieta, kas norādīta kā punkts vai lidlauks, arī fakultatīva informācija par astronomisko laiku un lidojuma līmeni.
prevarcid	b	'-' "PREVARCID" aircraftid	Iepriekš izmantotā pazīšanas zīme.
prevssrcode	b	'-' "PREVSSRCODE" ALPHA ! 4{ '0' '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7' }4	Darba režīms un kods, kas izmantoti lidojumā tieši pirms laukā "-SSRCODE" norādītā SSR darba režīma un koda..
propfl	c	'-' "PROPFL" tfl [sfl]	Pārņēmējas struktūrvienības ierosinātais lidojuma līmenis lidojuma vadības nodošanai.
ptot	b	'-' "PTOT" timehhmm	Pagaidu pacelšanās laiks. <i>ATFM</i> laika nišas pagaidu atskaides laiks.
qrorgn	b	'-' "QRORGN" originatorid	Vaicājuma nosūtītāja identifikators.
ralt	b	'-' "RALT" 1 {LIM_CHAR} 40	Rezerves lidlauka(-u) nosaukums maršrutā.
rate	b	'-' "RATE" (((("C" "D")! 2{DIGIT}2) "ZZZ")	Manevra ātrums: gaisa kuģim noteiktais augstuma uzņemšanas vai samazināšanas ātrums (pēdas minūtē). =>"C", kas apzīmē augstuma uzņemšanas ātrumu, vai "D", kas apzīmē augstuma samazināšanas ātrumu, aiz kura ir divzīmju skaitlis, kurš norāda noteikto ātrumu pēdas minūtē. Var arī izmantot apzīmējumu "ZZZ", lai norādītu, ka augstuma uzņemšanas vai samazināšanas ātrums nav noteikts.
ratepdlst	c	'-' "BEGIN" "RATEPDLST" 1 {rateperiod} '-' "END" "RATEPDLST"	Laikposmu un attiecīgo satiksmes plūsmas koeficientu saraksts noteiktā <i>ATFM</i> stāvoklī.
reason	b	'-' "REASON" 4{ALPHA}12	Ziņojuma atteikuma vai laika nišas atcelšanas pamatojums <i>TACT</i> sistēmā. Informācija, kas apstiprina ziņojumu un ir atkarīga no konteksta.
ref	c	'-' "REF" refid ptid brng distnc	Maršruta punkts, kam noteikts magnētiskais peilējums un attālums no cita punkta un ko apzīmē ar REFxx.
refdata	c	'-' "REFDATA" [sender] [recvr] seqnum	Pārraidāmā ziņojuma atsaucē dati.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
reg	b	'-' "REG" 1{ LIM_CHAR }7	Reģistrācijas zīmes, ICAO 18. lauks REG/.
regloc	b	'-' "REGLOC" 1 {LIM_CHAR} 15	Atsauces atrašanās vieta ATFM noteikumam.
regul	b	'-' "REGUL" regulid	Lidojuma noteikuma identifikators.
rejctot	b	'-' "REJCTOT" timehhmm	Aprēķinātā pacelšanās laika atteikums: noraidoša atbilde uz ierosinājumu ierādīt labāku laika nišu.
release	b	'-' "RELEASE" 1{ALPHA}1	Norāde, ka nododošais dispečers nodevis lidojuma vadību pārņēmējam dispečeram. C = nodota vadība augstuma uzņemšanai D = nodota vadība augstuma samazināšanai T = nodota vadība pagriezienu veikšanai F = nodota vadība jebkuru manevru veikšanai
rename	c	'-' "RENAME" renid ptid	Norāde, ka "nozīmīgam punktam", kas atkārtoti parādās maršruta aprakstā, piešķirts jauns pagaidu nosaukums, lai izvairītos no pārpratuma. Šo pagaidu nosaukumu lieto maršruta izklāstā tikai skaidrības labad, un tas nenozīmē punkta faktiskā koda maiņu.
respby	b	'-' "RESPBY" timehhmm	Atbilde līdz: laiks, līdz kuram jāsniedz atbilde uz ierosinājumu ierādīt labāku laika nišu.
rfl	b	'-' "RFL" flightlevel [point]	Pieprasītais lidojuma līmenis (lidojuma līmeņa numurs, metros vai pēdās) un, fakultatīvi, punkts, kurā nepieciešama RFL maiņa.
rfp	b	'-' "RFP" "Q" ('1' '2' '3' '4' '5' '6' '7' '8' '9')	Rezerves lidojuma plāna (RFP) norāde. Burts "Q", aiz kura ir viens cipars (no 1 līdz 9).
rfpdlist	c	'-' "BEGIN" "RFPDLIST" { rfpdlong } '-' "END" "RFPDLIST"	Pilns RFPD saraksts, kas atbilst vaicājumā norādītai datu bāzes atslēgai.
rfpdslist	c	'-' "BEGIN" "RFPDSLST" { rfpdsum } '-' "END" "RFPDSLST"	To "rfpdsum" saraksts (RFPD informācijas apkopojums), kuri atbilst vaicājumā norādītai datu bāzes atslēgai.
rif	b	'-' "RIF" 4{LIM_CHAR}	Pārskatītais maršruts, kam lidojuma laikā vajadzīga atļauja un kas beidzas ar pārskatīta galamērķa lidlauka ICAO apzīmējumu.
rmk	b	'-' "RMK" 1{ LIM_CHAR }	Skaidri formulētas piebildes, ICAO 18. lauks RMK/.
route	b	'-' "ROUTE" {LIM_CHAR}	Visa ICAO 15. lauka informācija, ieskaitot ātrumu, RFL un maršrutu (saskaņā ar sintaksi 4. norādē).

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
rrtefrom	c	'-' "RRTEFROM" tavid refloc flowlst flblock	Satiksmes plūsmas apraksts, kam jāizvēlas maršruts.
rrteref	b	'-' "RRTEREF" rrtid	Atsauce uz maršruta maiņu.
rrteto	c	'-' "RRTETO" tavid refloc flowlst flblock	Satiksmes plūsmas apraksts, kas izvēlēta kā jauns maršruts.
rtepts	c	'-' "BEGIN" "RTEPTS" { pt [ad] } '-' "END" "RTEPTS"	Maršruta punktu saraksts. Var ietvert arī lidlauka kodu.
rvr	b	'-' "RVR" 1{ DIGIT }3	Redzamība uz skrejceļa (RVR). Operacionālais minimums, ja pastāv īpaši meteoroloģiskie apstākļi. Norādīts metros.
rvrcond	c	'-' "BEGIN" "RVRCOND" 1 {rvrperiod} "END" "RVRCOND"	Laikposmu un attiecīgo RVR ierobežojumu saraksts.
rvrperiod	c	'-' "RVRPERIOD" from until rvrlimit	Laikposms, uz kuru attiecas noteiktais RVR ierobežojums.
sector	b	'-' "SECTOR" 1{ ALPHANUM }8	ATC sektora kods.
sel	b	'-' "SEL" 4{ ALPHA }5	SELCAL kods kā ICAO 18. lauka sastāvdaļa "SEL/".
sendto	c	'-' "BEGIN""SENDTO" {unit} '-' "END""SENDTO"	To aeronavigācijas struktūrvienību saraksts, kam jānosūta ziņojums.
seqpt	b	'-' "SEQPT" ssrequipment	Novērošanas iekārtas, ICAO 10. lauks.
sid	b	'-' "SID" point ! 1{DIGIT}1 ! 0{ALPHA}1	Instrumentālās standartizlidošanas procedūras identifikators.
speed	b	'-' "SPEED" spd [point]	Patiesais gaisa ātrums (kilometros stundā vai mezglos) un, fakultatīvi, punkts, kurā nepieciešams mainīt gaisa ātrumu.
spla	b	'-' "SPLA" 1{ LIM_CHAR }50	Gaisa kuģa marķējuma krāsa, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "A/".
spladdr	c	'-' "BEGIN" "SPLADDR" { fac } '-' "END" "SPLADDR"	Ziņas par to, kur var saņemt papildu informāciju par lidojuma plānu.
splc	b	'-' "SPLC" 1{ LIM_CHAR }50	Gaisa kuģa kapteiņa vārds, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "C/".
spldcap	b	'-' "SPLDCAP" 1{ DIGIT }3	Glābšanas plostu kopējā ietilpība, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "D/".
spldcol	b	'-' "SPLDCOL" 1{ LIM_CHAR }50	Glābšanas plostu krāsa, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "D/".
spldcov	b	'-' "SPLDCOV" (T F)	Glābšanas plosti: ziņas par to, vai tiem ir pārsegums, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "D/". T = Jā (=>"C" ICAO formātā). F = Nē, bez pārvalka.
spldnb	b	'-' "SPLDNB" 1{ DIGIT }2	Glābšanas plostu skaits, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "D/".

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
sple	b	'-' "SPL" timehhmm_elapsed	Lidojuma ilgums atkarībā no degvielas rezerves, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "E/".
splj	b	'-' "SPL" lifejackets	Glābšanas vestes, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "J/".
spln	b	'-' "SPLN" 1{ LIM_CHAR }	Jebkāds cits izdzīvošanas aprīkojums un noderīgas piebides, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "N/".
splp	b	'-' "SPLP" 1{DIGIT}3	Cilvēki, kas atrodas gaisa kuģī, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "P/".
splr	b	'-' "SPLR" emergradio	Avārijas radioiekārtas, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "R/".
spls	b	'-' "SPLS" survivaleqpt	Izdzīvošanas aprīkojums, ICAO 19. lauka sastāvdaļa "S/".
src	b	'-' "SRC" ("RPL" "FPL" "AFIL" "MFS" "FNM" "AFP" "RQP" "RQS" NIL)	Norāde uz datu avotu. Saturs ir atkarīgs no lauka TITLE.
ssrcode	b	'-' "SSRCODE" ('A' ! 4{ '0' '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7' }4 "REQ")	SSR - darba režīms un kods, ICAO 7. lauka sastāvdaļas b un c vai - burti "REQ", kas nozīmē, ka tiek pieprasīts kods.
star	b	'-' "STAR" point ! 1{DIGIT}1 ! 0{ALPHA}1	Norāde uz standartlidošanas procedūru.
starttime	b	'-' "STARTTIME" day ! timehhmm	Laika punkts, kurā sākas kāds laikposms.
stay	c	'-' "STAY" stayident time ((adid adid) (ptid ptid) (adid ptid) (ptid adid)) [ptspeed] [ptrfl]	Norāde lidojuma maršrutā uz "īpašās darbības" periodu, kad gaisa kuģis norādīto laiku "atradīsies" noteikto punktu zonā un/vai noteiktos lidlaukos, t.i., uz treniņlidojumu, degvielas uzpildi gaisā, aerofotografēšanu u.c. PIEZĪME. Svarīga nozīme ir secībai, kādā norādīti šie punkti un/vai lidlauki.
stayinfo	c	'-' "STAYINFO" stayident remark	Informācija par to, kāda veida darbība (treniņlidojums, aerofotografēšana u.c.) jāveic "uzkavēšanās" periodā lidojuma maršrutā.
sts	b	'-' "STS" ("PROTECTED" flightplan-status 1{LIM_CHAR})	Īpašas apkalpošanas pamatojums, ICAO 18. lauks STS/. Uz to var norādīt brīdinājums "PROTECTED", kas apzīmē saudzīgu apkalpošanu, vai kāds cits atzīts apzīmējums (EMER, HOSP u.c.) vai brīvi izvēlēts teksts.
taxitime	b	'-' "TAXITIME" timehhmm	Laika starpība starp "stāvvietas atstāšanas laiku" un "pacelšanās laiku". Atkarībā no konteksta minētie parametri var būt faktiskie vai paredzamie.
tfcvol	b	'-' "TFCVOL" 1 {ALPHANUM} 15	"Satiksmes intensitātes" indekss.
tfv	c	'-' "TFCVOL" tfvid refloc flowlst flblock	Satiksmes intensitātes apraksts.

ADEXP primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
title	b	'-' "TITLE" titleid	Ziņojuma virsraksts.
tleet	b	'-' "TTLEET" timehmm_elapsed	Kopējais paredzamais lidojuma ilgums stundās un minūtēs.
typz	b	'-' "TYPZ" text20	Gaisa kuģa tips, ja nav noteikts ICAO kods.
unit	c	'-' "UNIT" unitid [addrinfo]	Informācija par "aeronavigācijas struktūrvienību", t.i., ATC struktūrvienību, gaisa kuģa ekspluatantu vai lidojuma plāna sagatavotāju. Ietver struktūrvienības apzīmējumu un, fakultatīvi, adresi.
valfrom	b	'-' "VALFROM" date	Pirmā diena, no kuras pēc grafika paredzēts reiss (gads, mēnesis un diena).
valfromk	b	'-' "VALFROMK" (date datewldcrd)	Pirmā diena, no kuras pēc grafika paredzēts reiss, izmanto vaicājumā kā datu bāzes atslēgu, var būt aizstājējzīme. Jābūt derīgam datumam vai derīga datuma un aizstājējzīmes rakstzīmju kombinācijai.
valfromold	b	'-' "VALFROMOLD" date	"Iepriekšējais" "valfrom" datums. Izmanto kā datu bāzes atslēgu. Mainot derīguma sākumdatumu, jaunais datums jānorāda laukā "VALFROM".
validitydate	b	'-' "VALIDITYDATE" date	Derīguma datums.
valuntil	b	'-' "VALUNTIL" date	Pēdējā diena, no kuras pēc grafika paredzēts reiss (gads, mēnesis un diena).
valuntilk	b	'-' "VALUNTILK" (date datewldcrd)	Pēdējā diena, no kuras pēc grafika paredzēts reiss, izmanto vaicājumā kā datu bāzes atslēgu, var būt aizstājējzīme. Jābūt derīgam datumam vai derīga datuma un aizstājējzīmes rakstzīmju kombinācijai.
valuntilold	b	'-' "VALUNTILOLD" date	"Iepriekšējais" "valuntil" datums. Izmanto kā datu bāzes atslēgu. Mainot derīguma datuma beigas, jaunais datums jānorāda laukā "VALUNTIL".
wktrc	b	'-' "WKTRC" waketurbc	Pēcstrūklas turbulences kategorija.

A.4. ADEXP apakšlauki

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
addrinfo	c	'-' "ADDRINFO" network-type fac	Adreses.	unit	
adid	b	'-' "ADID" icao aerodrome 'ZZZZ'	Lidlauka apzīmējums. Var ietvert atrašanās vietas ICAO indeksu vai rakstzīmes "ZZZZ", ja nav piešķirts atrašanās vietas indekss.	ad position stay	

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
airroute	c	' ' "AIRROUTE" [num] refatsrte flblock valperiod [remark]	Visa ATS maršruta vai tā daļas apraksts noteiktā laikposmā.	lacdr lcatsrte	
airspace	c	' ' "AIRSPACE" [num] airspdes flblock valperiod respunit [remark]	Visas gaisa telpas vai tās daļas apraksts noteiktā laikposmā.	latsa lrar lrca	
aispdes	b	' ' "AIRSPDES" 3 { ALPHA- NUM }12	Apzīmē gaisa telpu, kas nav ATS maršrutā.	entrydata	airspace
brng	b	' ' "BRNG" refbearing	Punkta peilējums no aeronavigācijas līdzekļa magnētiskā meridiāna grādos.	ref	
condition	b	' ' "CONDITION" 2 {ALPHA} 20	Nosacījuma vai ierobežojuma veids, piemēram, TOS, FL ierobežojums.	ignore	
crfl1	b	' ' "CRFL1" flightlevel	Lidojuma līmeņa joslas apakšējā robeža, līdz kurai pieprasīta augstuma uzņemšana kreisēšanas režīmā.	crsclimb	ptcrsclimb
crfl2	b	' ' "CRFL2" (flightlevel "PLUS")	Lidojuma līmeņa joslas augšējā robeža, līdz kurai pieprasīta augstuma uzņemšana kreisēšanas režīmā. "PLUS", ja apakšējā robeža nav zināma.	crsclimb	ptcrsclimb
crmach	b	' ' "CRMACH" machnum- ber	Maha skaitlis, kas jāievēro, uzņemot augstumu kreisēšanas režīmā.	crsclimb	ptcrsclimb
crspeed	b	' ' "CRSPEED" spd	Ātrums, kas jāievēro, uzņemot augstumu kreisēšanas režīmā.	crsclimb	ptcrsclimb
cto	b	' ' "CTO" timehhmm	Aprēķinātais punkta pārlidošanas laiks.	ad position	pt
distnc	b	' ' "DISTNC" 1{ DIGIT }3	Punkta attālums no aeronavigācijas līdzekļa jūras jūdzēs. Jānorāda ar 1 līdz 3 cipariem, kuriem priekšā var būt nulles.	ref	
efl	b	' ' "EFL" flightlevel	Aprēķinātais lidojuma līmenis.	Rezervēts turpmākai izmantošanai.	
endreg	b	' ' "ENDREG" day! timehhmm	Laiks, kurā beidzas ATFM noteikuma darbība.		exccond regulation
eto	b	' ' "ETO" date ! timehhmm ! seconds	Paredzamais otra punkta pārlidošanas laiks (gads, mēnesis, diena, stundas, minūtes un sekundes).	ad afildata estdata position	pt

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
exccond	c	'-' "EXCCOND" regnum refloc regreason startreg endreg [flblock] [rvrlimit] [remark]	"Ārkārtējie apstākļi" saistībā ar ATFM, piemēram, migla lidlaukā.		reglist
fac	b	'-' "FAC" 1{ LIM_CHAR }30	Adreses.	addr cassaddr extaddr origin spladdr	addrinfo recvr sender
fir	b	'-' "FIR" 7{ ALPHA }7	Apzīmē FIR vai UIR.	lfir	
fl	b	'-' "FL" flightlevel	Vispārējs lidojuma līmeņa lauks. Atkarībā no konteksta tas var būt "SFL", "EFL", "CFL", "RFL", u.c.	ad afldata cfl entrydata estdata flband position	flblock pt
flblock	c	'-' "FLBLOCK" fl fl	Lidojuma līmeņa kopums, kas nosaka gaisa telpas vertikālo dalījumu, ieskaitot norādītos lidojuma līmeņus. Zem vai virs lidojuma līmeņa noteiktais bloks attiecīgi jānorāda no lidojuma līmeņa 000 līdz noteiktajam līmenim vai no noteiktā līmeņa līdz lidojuma līmenim 999.	ad rrteto rrtefrom tfv	airspace airroute pt regulation exccond
flow	c	'-' "FLOW" frompos [via1] [via2] topos [via3] [via4] flowrole	"Satiksmes plūsmas" apraksts, norādot sākumzonu, fakultatīvi, maršrutus vai pārlidojamās punktus virzienā no sākumzonas, galamērķa zonu un, fakultatīvi, maršrutus vai pārlidojamās punktus galamērķa zonas virzienā.		flowlst
flowlst	c	'-' "BEGIN" "FLOWLIST" 1 {flow} '-' "END" "FLOWLIST"	Satiksmes plūsmu saraksts.	rrteto rrtefrom tfv	
flowrate	b	'-' "FLOWRATE" 3{LIM_CHAR}7	"Intensitāte", ko nosaka ATFM noteikums.		rateperiod
flowrole	b	'-' "FLOWROLE" 'EX' 'IE' 'EM' 'IN'	Norāde uz satiksmes plūsmas "nozīmi". EX = nav ietverta IE = ietverta, nepiemēro EM = nepiemēro IN = ietverta		flow
from	b	'-' "FROM" day!timehhmm	Laika punkts, kurā sākas kāds laikposms.	rvrperiod	rateperiod

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
frompos	b	' ' "FROMPOS" 1 {ALPHANUM} 15	Atrašanās vieta, no kuras sākas maršruts, maršruta posms, "trajektorija" vai satiksmes plūsma. Var būt rajons, lidlauks vai nozīmīgs punkts.		flow
geoid	b	' ' "GEOID" geoname	Ģeogrāfiskā punkta identifikators, ko veido "GEO" ar kārtas numuru (piemēram, "GEO12").	geo	
ifpdlong	c	' ' "BEGIN" "IFPDLONG" adexpmsg ' ' "END" "IFPDLONG"	Pilna informācija par atsevišķu lidojuma plānu.	ifpdlist	
ifpdsun	c	' ' "IFPDSUM" arcid adexpmsg adexpmsg eobt orgn	Informācijas kopsavilkums par atsevišķu lidojuma plānu. Tas ietver laukus arcid, adexp, adexp, eobt un orgn.	ifpdslist	
lastnum	b	' ' "LASTNUM" 3{DIGIT}3	Trīscīfrīgu skaitlis, kas norāda uz secības beigām.		
lattd	b	' ' "LATTD" latitudelong ! latitudeside	Platums grādos, minūtēs un sekundēs un virziens (ziemeļu vai dienvidu).	eatlat geo	
longtd	b	' ' "LONGTD" longitudelong ! longitude-side	Garums grādos, minūtēs un sekundēs un virziens (austrumu vai rietumu).	eatlong geo	
networktype	b	' ' "NETWORKTYPE" 2{ALPHANUM}10	Norāde uz tīkla tipu, kas izmantots ziņojuma apmaiņai.	origin	addrinfo
num	b	' ' "NUM" 3{DIGIT}3	Trīscīfrīgu skaitlis.	extaddr part	airspace airroute
penrate	b	' ' "PENRATE" 3{LIM_CHAR}7	"Izskatāmā intensitāte", ko izmanto ATFM mērķiem.		rateperiod
postproctxt	b	' ' "POSTPROCTXT" adexpmsg	Ietilpst pilnu ADEXP ziņojumu pēc apstrādes.	adexpmsg	
preproctxt	b	' ' "PREPROCTXT" adexpmsg	Ietilpst pilnu ADEXP ziņojumu pirms apstrādes.	adexpmsg	

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
pt	c	'.' "PT" ptid [(fl flblock)] [sfl] [eto] [to] [cto] [sto] [ptrte] [ptstay] [ptrfl] [ptrulchg] [(ptspeed ptmach)] [ptcrsclimb]	Maršruta punkts. => letver punkta norādi un, fakultatīvi: - lidojuma līmeni vai lidojuma līmeņa kopumu, - lidojuma papildus līmeni, - laika orientieri(-us), - augstuma uzņemšanu kreisēšanas režīmā, - maršruta norādi, - norādi uz "īpašās darbības" periodu, t.i., ka gaisa kuģis kādu laikposmu "uzturēsies" šajā zonā, - RFL, lidojumu noteikumu, ātruma/ Maha skaitļa izmaiņas.	rtepts	
ptcrsclimb	c	'.' "PTCRSCLIMB" (crspeed crmach) crfl1 crfl2	Norāde uz augstuma uzņemšanu kreisēšanas režīmā lidojuma maršrutā. Minot ātrumu vai Maha skaitli, kā arī divus līmeņus, kas norāda uz lidojuma līmeņu joslu, kurā jāuzņem augstums. Otro līmeni var apzīmēt ar "PLUS", ja augšējais līmenis nav zināms.		pt
ptfltrul	b	'.' "PTFLTRUL" 'VFR' 'IFR'	Lidojumu noteikumi, kas ir spēkā attiecīgajā punktā.	entrydata	
ptid	b	'.' "PTID" point	Punkta norāde, tā indekss vai brīvi izvēlēts apzīmējums (GEOxx, REFxx vai RENxx).	afldata cfl coordata crsclimb entrydata estdata ignore position ref rename stay	pt
ptmach	b	'.' "PTMACH" machnumber	Maha skaitlis mērvienības simtdaļās saistībā ar maršruta punktu.	ad entrydata	pt
ptmilrul	b	'.' "PTMILRUL" 'OAT' 'GAT'	Norāde uz "militāro" lidojumu noteikumiem, kas ir spēkā attiecīgajā punktā.	entrydata	
ptrfl	b	'.' "PTRFL" flightlevel	Pieprasītais lidojuma līmenis saistībā ar maršruta punktu.	ad entrydata	pt
ptrte	b	'.' "PTRTE" 2{LIM_CHAR}	Lidojuma maršruts pēc norādītā punkta. Var būt viss maršruts līdz galamērķa lidlaukam vai tikai maršruta posms līdz nākamajam punktam.		pt

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
ptrulchg	b	' ' "PTRULCHG" rulechg flighttypechg rulechg flighttypechg	Norāde uz "lidojumu noteikumu" (VFR/IFR) un/vai "lidojuma tipa" (OAT/GAT) izmaiņām saistībā ar maršruta punktu.	ad	pt
ptspeed	b	' ' "PTSPEED" spd	Patiesais gaisa ātrums (kilometros).	ad entrydata	pt
ptstay	b	' ' "PTSTAY" stayidentifier timehhmm	Norāde reģistrētajā lidojuma maršrutā uz "īpašās darbības" periodu, kad gaisa kuģis norādītajā laikā "uzturēsies" noteiktajā zonā, t.i., uz treniņlidojumu, degvielas uzpildi gaisā u.c.	ad	pt
rateperiod	c	' ' "RATEPERIOD" from until flowrate penrate	Laikposms, kurā norādītā satiksmes plūsmas koeficienti ir piemērojami saskaņā ar ATFM noteikumu.	ratepdlst	regcond
recvr	b	' ' "RECVR" fac	Atsauces ziņojuma saņēmējs.	msgref refdata	
refatsrte	b	' ' "REFATSRTE" atsroute point [country] point [country]	ATS maršruta apzīmējums un pirmā un pēdējā punkta identifikatori. Uzskaitītie punkti var būt ICAO identifikatori vai brīvi izvēlēti apzīmējumi GEOxx, RENxx vai REFxx. Var fakultatīvi norādīt tās valsts identifikatoru, kurā šie punkti atrodas. Beigu punktiem jābūt saskaņā ar maršruta informāciju.		airroute
refid	b	' ' "REFID" refname	Atskaites punkta identifikators "REF", kam pievienots kārtas numurs (piemēram, "REF02").	ref	
refloc	b	' ' "REFLOC" 1{LIM_CHAR}15	ATFM noteikuma atrašanās vietas norāde.	rrteto rrtfrom tfv	excond regulation
regcond	c	' ' "BEGIN" "REGCOND" {rateperiod} ' ' "END" "REGCOND"	Laikposmu un attiecīgo satiksmes plūsmas koeficientu saraksts noteiktam noteikumam.		regulation
regdesc	b	' ' "REGDESC" 1{LIM_CHAR}	ATFM noteikuma apraksts.		regulation
regid	b	' ' "REGID" regulid	Norāde uz satiksmes plūsmas pārvaldības "noteikumu".		regulation

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
reglist	c	'.' "BEGIN" "REGLIST" regulation [excond] '.' "END" "REGLIST"	"Noteikumu" saraksts satiksmes plūsmas pārvaldības mērķiem.	fmplist	
regnum	b	'.' "REGNUM" 3{DIGIT}3 ! "/" ! 2{DIGIT}2	ATFM "noteikuma" atsauces numurs. Ietver konkrētu norādi un derīguma apzīmējumu.		excond regulation
regreason	b	'.' "REGREASON" 4 {ALPHA} 12	ATFM noteikuma pamatojums.		excond regulation
regulation	c	'.' "REGULATION" regnum regid regdesc refloc startreg endreg [flblock] [remark] [tfvid] [regreason] [regcond]	Satiksmes plūsmas pārvaldības mērķiem ieviests "noteikums".		reglist
remark	b	'.' "REMARK" 1{LIM_CHAR}	Piebilde sakarā ar pozīciju, kuras aprakstā ietilpst šis lauks.	stayinfo	airspace airroute excond regulation
renid	b	'.' "RENID" renameid	Identifikators, kas piešķirts punktam, kurš atkārtojas maršruta aprakstā.	rename	
respunit	b	'.' "RESPUNIT" 12{ALPHA}12	Atbildīgā ATC struktūrvienība.		airspace
rfdplong	c	'.' "BEGIN" "RFPDLONG" {adexpmsg} '.' "END" "RFPDLONG"	Pilna informācija par daudzkārtēju lidojumu plānu.	rfdplist	
rfdpsum	c	'.' "RFPDSUM" arcid adep ades eobt orgn days valfrom valuntil	Informācijas kopsavilkums par daudzkārtēju lidojumu plānu. Tas ietver laukus arcid, adep, ades, eobt, orgn, days, valfrom un valuntil.	rfdpslist	
rvrlimit	b	'.' "RVRLIMIT" 3{DIGIT}3	Redzamība uz skrejceļa: operacionālais minimums, ja pastāv īpaši meteoroloģi- skie apstākļi. Norādīta metros.	rvrperiod	excond
sender	b	'.' "SENDER" fac	Atsauces ziņojuma sūtītājs.	msgref refdata	
seqnum	b	'.' "SEQNUM" 3{DIGIT}3	Nosūtāmā ziņojuma kārtas numurs (trīsciparu skaitlis sūtītāja/saņēmēja apzīmēšanai).	msgref refdata	

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
sfl	b	' ' SFL flightlevel ! ('A' 'B')	Lidojuma papildus līmenis. Lidojuma līmenis, kurā un virs kura vai kurā un zem kura lidojums tika vai tiks koordinēts, šķērsojot kādu punktu. Ietver lidojuma līmeņa numuru un šķērsošanas nosacījumu ("A", ja gaisa kuģis šķērsos punktu šajā līmenī vai virs tā, un "B", ja gaisa kuģis šķērsos punktu šajā līmenī vai zem tā).	coordata estdata propfl	pt
startreg	b	' ' "STARTREG" day!timehhmm	Laiks, kurā sāk piemērot ATFM noteikumu.		excond regulation
statid	b	' ' "STATID" coorstatusident	Lidojuma koordinācijas statusa apzīmējums.	cstat	
statreason	b	' ' "STATREASON" coorstatusreason	Lidojuma koordinācijas statusa maiņas pamatojums.	cstat	
stayident	b	' ' "STAYIDENT" stayidentifier	Norāde uz "īpašās aktivitātes" vai "uzturēšanās" periodu lidojuma maršrutā.	stay stayinfo	
sto	b	' ' "STO" timehhmm ! seconds	Vispārējs laika lauks, kas var ietvert laiku attiecībā uz kādu punktu vai lidlauku. Atkarībā no konteksta tas var būt paredzama, aprēķinātais vai faktiskais laiks.	ad coordata position	pt
tfl	b	' ' "TFL" flightlevel	Lidojuma vadības nodošanas līmenis. Lidojuma līmenis, kurā lidojums tika vai tiks koordinēts, šķērsojot kādu punktu (lidojuma līmeņa numurs), ja tas ir horizontālais lidojums, vai atļautais līmenis, kuram tas tuvojas, ja robežas punktā notiek augstuma uzņemšana vai samazināšana.	coordata propfl	
tfvid	b	' ' "TFVID" 1{ALPHANUM}15	"Satiksmes intensitātes" indekss.	rrteto rrtfrom tfv	regulation
time	b	' ' "TIME" timehhmm	Laika norāde. Atkarībā no konteksta tas var būt faktskais laiks vai laikposms.	stay	

Apakšlauks	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
to	b	' ' "TO" timehhmm	"Punkta pārlidošanas laiks". Vispārējs laika lauks, kas var ietvert laiku attiecībā uz kādu punktu vai lidlauku. Atkarībā no konteksta tas var būt paredzama, aprēķinātais vai faktiskais laiks.	position coodata	pt
topos	b	' ' "TOPOS" 1 {ALPHANUM} 15	Atrašanās vieta, līdz kurai sniedzas maršruts, maršruta posms, "trajektorija" vai satiksmes plūsma. Tas var būt rajons, lidlauks vai nozīmīgs punkts.		flow
unitid	b	' ' "UNITID" 2{ALPHANUM}10	Aeronavigācijas struktūrvienības, t.i., ATC struktūrvienības, gaisa kuģa ekspluatanta vai lidojuma plāna sagatavotāja apzīmējums.	unit	
until	b	' ' "UNTIL" day!timehhmm	Laika punkts, kurā beidzas kāds laikposms.	rvrperiod	rateperiod
valperiod	b	' ' "VALPERIOD" fulldatetime fulldatetime	Derīguma periods, ieskaitot laika norādes.		airroute airspace
via1	b	' ' "VIA1" 1 {ALPHANUM} 15	Punkts, ATS maršruts vai gaisa telpa, kas atrodas vai ir jāiekļauj lidojuma maršrutā. Ja ir jābūt vairākām norādēm, šajā laukā ietver pirmo norādi no šīs secības.		flow
via2	b	' ' "VIA2" 1 {ALPHANUM} 15	Punkts, ATS maršruts vai gaisa telpa, kas atrodas vai ir jāiekļauj lidojuma maršrutā. Ja ir jābūt vairākām norādēm, šajā laukā ietver otro norādi no šīs secības.		flow
via3	b	' ' "VIA3" 1 {ALPHANUM} 15	Punkts, ATS maršruts vai gaisa telpa, kas atrodas vai ir jāiekļauj lidojuma maršrutā. Ja ir jābūt vairākām norādēm, šajā laukā ietver trešo norādi no šīs secības.		flow
via4	b	' ' "VIA4" 1 {ALPHANUM} 15	Punkts, ATS maršruts vai gaisa telpa, kas atrodas vai ir jāiekļauj lidojuma maršrutā. Ja ir jābūt vairākām norādēm, šajā laukā ietver ceturto norādi no šīs secības.		flow

B PIELIKUMS (normatīvs)

CENTRĀLAIS ADEXP ZIŅOJUMU VIRSRAKSTU INDEKSS

Virsraksts	Pilns nosaukums	Iedaļa, kurā tas aplūkots
ABI	Iepriekšējs informatīvais ziņojums par robežas šķērsošanu	E.3
ACK	Saņemšanas apstiprināšanas ziņojums	E.1
ACP	Apstiprinājuma ziņojums	E.5
ACT	Aktivizēšanas ziņojums	E.3
AUP	Ziņojums par gaisa telpas izmantošanas plānu	E.4
BFD	Lidojuma pamatdatu ziņojums	E.5
CDN	Koordinācijas ziņojums	E.3
CFD	Ziņojums par lidojuma datu izmaiņām	E.5
CNLCOND	ATFM ārkārtējo apstākļu atcelšanas ziņojums	E.2.3
CNLREG	ATFM noteikuma atcelšanas ziņojums	E.2.3
COD	SSR koda piešķiršanas ziņojums	E.3
COF	Frekvences maiņas ziņojums	E.3
CRAM	Nosacītā maršruta pieejamības ziņojums	E.4
DES	Apturēšanas atsaukuma ziņojums	E.2.2
ERR	Kļūdu ziņojums	E.2.2
EXCOND	ATFM ārkārtējo apstākļu izziņošanas ziņojums	E.2.3
FCM	Lidojuma apstiprināšanas ziņojums	E.2.2
FLS	Lidojuma apturēšanas ziņojums	E.2.2
FSA	Pirmais sistēmas aktivizēšanas ziņojums	E.2.3
HOP	Pārņemšanas ierosinājuma ziņojums	E.3
IACH	Atsevišķs ATC labojumu ziņojums	E.1
IAFP	Atsevišķs ATC lidojuma plāna ierosinājuma ziņojums	E.1
IAPL	Atsevišķs ATC lidojuma plāna ziņojums	E.1
IARR	Atsevišķs ielidošanas ziņojums	E.1
ICHG	Atsevišķs labojumu ziņojums	E.1
ICNL	Atsevišķs atcelšanas ziņojums	E.1

Virsraksts	Pilns nosaukums	Iedaļa, kurā tas aplūkots
<i>IDEP</i>	Atsevišķs izlidošanas ziņojums	E.1
<i>IDLA</i>	Atsevišķs aizkavēšanās ziņojums	E.1
<i>IFPL</i>	Atsevišķs lidojuma plāna ziņojums	E.1
<i>INF</i>	Informatīvais ziņojums	E.3
<i>IRPL</i>	Atsevišķs daudzkārtējs lidojumu plāns	E.1
<i>IRQS</i>	Atsevišķs papildu lidojuma plāns pēc pieprasījuma	E.1
<i>ISPL</i>	Atsevišķs papildu lidojuma plāns	E.1
<i>LAM</i>	Loģiskā apstiprinājuma ziņojums	E.3, E.5
<i>LRM</i>	Loģiskā atteikuma ziņojums	E.3
<i>MAC</i>	Koordinācijas atcelšanas ziņojums	E.3
<i>MAN</i>	Gaidāmās manuālās apstrādes ziņojums	E.1
<i>MAS</i>	Ziņojums par sakaru uzsākšanu manuālajā režīmā	E.3
<i>MODCOND</i>	ATFM ārkārtējo apstākļu izmaiņu ziņojums	E.2.3
<i>MODREG</i>	ATFM noteikuma izmaiņu ziņojums	E.2.3
<i>MRA</i>	Obligātā maršruta aktivizēšanas ziņojums	E.2.3
<i>MRCNL</i>	Obligātā maršruta atcelšanas ziņojums	E.2.3
<i>MRMOD</i>	Obligātā maršruta izmaiņu ziņojums	E.2.3
<i>NEWREG</i>	Paziņojums par jaunu ATFM noteikumu	E.2.3
<i>NTA</i>	Satiksmes aizlieguma ziņojums	E.2.3
<i>NTACNL</i>	Satiksmes aizlieguma atcelšanas ziņojums	E.2.3
<i>NTAMOD</i>	Satiksmes aizlieguma labojumu ziņojums	E.2.3
<i>OLRA</i>	Izkraušanas maršruta aktivizēšanas ziņojums	E.2.3
<i>OLRCNL</i>	Izkraušanas maršruta atcelšanas ziņojums	E.2.3
<i>OLRMOD</i>	Izkraušanas maršruta labojumu ziņojums	E.2.3
<i>PAC</i>	Iepriekšējas aktivizēšanas ziņojums	E.3
<i>RAP</i>	Ierosinātās aktivizēšanas apstiprinājuma ziņojums	E.3
<i>RCHG</i>	Daudzkārtējā lidojumu plāna datu labojumu ziņojums	E.1

Virsraksts	Pilns nosaukums	Iedaļa, kurā tas aplūkots
RCNL	Daudzkārtējā lidojumu plāna datu atcelšanas ziņojums	E.1
RDY	Gatavības ziņojums	E.2.2
REJ	Atteikuma ziņojums	E.1
REV	Labojumu ziņojums	E.3
RJC	Koordinācijas atteikuma ziņojums	E.5
RJT	Maršruta maiņas atteikuma ziņojums	E.2.2
ROF	Frekvences maiņas pieprasījuma ziņojums	E.3
RRP	Ierosinātās maršruta maiņas ziņojums	E.2.2
RRV	Ierosināto labojumu saskaņošanas ziņojums	E.3
SAM	Laika nišu sadales ziņojums	E.2.2
SBY	Rezervstāves ziņojums	E.3
SDM	Papilddatu ziņojums	E.3
SIP	Ierosinātās laika nišu sadales uzlabošanas ziņojums	E.2.2
SLC	Pieprasīto laika nišu atcelšanas ziņojums	E.2.2
SMM	Ziņojums par laika nišas kavējumu	E.2.2
SPA	Ierosināto laika nišu apstiprināšanas ziņojums	E.2.2
SRJ	Ierosināto laika nišu atteikuma ziņojums	E.2.2
SRM	Laika nišu pārskatīšanas ziņojums	E.2.2
SRR	Laika nišu pārskatīšanas pieprasījuma ziņojums	E.2.2
TIM	Nodošanas ierosināšanas ziņojums	E.3
UUP	Precizēta gaisa telpas izmantošanas plāna ziņojums	E.4
XAP	Alternatīvs ziņojums par ierosināto robežas šķērsošanu	E.5
XCM	Atceltās robežas šķērsošanas ziņojums	E.5
XIN	Paziņojums par nodomu šķērsot robežu	E.5
XRQ	Robežas šķērsošanas pieprasījuma ziņojums	E.5

C PIELIKUMS (normatīvs)

CENTRĀLAIS REZERVĒTO ZIŅOJUMU VIRSRAKSTU INDEKSS

C.1. Ievads

Šajā pielikumā iekļauts tādu rezervēto ziņojumu virsrakstu centrālais indekss, kuru izmantošana ADEXP vēl nav noteikta. To ietveršana šajā indeksā liecina par to, ka tos paredzēts izmantot nākotnē vai tos jau tagad ierobežotā veidā izmanto vietējās sistēmās.

C.2. Mērķis

Apkopojot sarakstā virsrakstus, kas vēl nav oficiāli apstiprināti izmantošanai šajā ADEXP standartā, tas tiek darīts, lai iespēju robežās izvairītos no redundances, kura rodas ikreiz, kad kādam konkrētam mērķim jārada jauns virsraksts vai kad tiek radīts virsraksts, ko jau izmanto vietējā sistēmā.

C.3. Rezervētu ziņojumu virsraksti

Rezervēts virsraksts	Ziņojuma tips	Rezervēts
ACTARR	Aktivizēšanas ziņojums attiecībā uz ielidošanu	FRANCIJĀ
ACTDEP	Aktivizēšanas ziņojums attiecībā uz izlidošanu	FRANCIJĀ
ADMFPL	ADMAR2000 lidojuma plāna ziņojums	VĀCIJĀ
ADMFFT	ADMAR2000 lidojuma plāna beigu ziņojums	VĀCIJĀ
ADMFPU	ADMAR2000 lidojuma plāna atjaunināšanas ziņojums	VĀCIJĀ
ANM	ATFM paziņojums	CFMU
ANSWERCT	Atbildes ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
ANSWM	Atbildes ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
ANSXFPLCT	Response Message	FRANCIJĀ
ATT	Nosēšanās ziņojums	FRANCIJĀ
BEGINPROC	Apstrādes uzsākšanas ziņojums	FRANCIJĀ
BEGPROC	Dispečera punkta inicializēšanas procedūras ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
BEGPROCCT	Dispečera punkta inicializēšanas ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
CDA	Izlidošanas atļaujas ziņojums (ARINC 623)	FRANCIJĀ
CDAFTX	Izlidošanas atļauja (ARINC 620)	FRANCIJĀ
CHGDEP	Labojumu ziņojums attiecībā uz izlidojošo reisu	FRANCIJĀ
CLD	Izlidošanas atļauja (ARINC 623)	FRANCIJĀ
CLDFTX	Izlidošanas atļauja (ARINC 620)	FRANCIJĀ
CNLARR	Ielidošanas atcelšana	FRANCIJĀ
CNLCOND	Ārkārtējā nosacījuma atcelšana	CFMU
CNLDEP	Izlidošanas atcelšana	FRANCIJĀ
CNLREG	ATFM noteikuma atcelšana	CFMU

Rezervēts virsraksts	Ziņojuma tips	Rezervēts
CONFEND	Operacionālās konfigurācijas maiņas beigu ziņojums	FRANCIJĀ
CONFIDM	Operacionālās konfigurācijas ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
CONFIDMCT	Operacionālās konfigurācijas ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
DEC	pacelšanās ziņojums	FRANCIJĀ
DOUBM	Lidojuma plāna dublēšanas ziņojums	FRANCIJĀ
DRT	Galamērķa maiņas ziņojums	FRANCIJĀ
EATARR	Paredzamā ielidošanas laika precizēšanas ziņojums	FRANCIJĀ
ENDPROC	Dispečera punkta inicializēšanas procedūras pēdējais ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
ENDPROCCT	Dispečera punkta inicializēšanas procedūras pēdējais ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
EVLARR	Pirmsaktivizēšanas ziņojums attiecībā uz ielidošanu	FRANCIJĀ
EVLDEP	Pirmsaktivizēšanas ziņojums attiecībā uz izlidošanu	FRANCIJĀ
EXCOND	Ārkārtējā nosacījuma aktivizēšana	CFMU
FICM	Lidojuma datu sagatavošanas ziņojums	FRANCIJĀ
FLXVIVO	“Elastīgā kursa” apraksta vizualizēšanas ziņojums	FRANCIJĀ
FPCLOSE	Lidojuma plāna datu slēgšanas ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPCLOSECT	Lidojuma plāna datu slēgšanas ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
FPCLOSED	Lidojuma plāna datu slēgšanas dublējuma ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPCRD	Lidojuma plāna aktivizēšanas ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPCRDCT	Lidojuma plāna aktivizēšanas ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
FPCRDD	Lidojuma plāna datu aktivizēšanas dublējuma ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPCRE	Lidojuma plāna sagatavošanas ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPCRECT	Lidojuma plāna sagatavošanas ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
FPINI	Lidojuma plāna pirmsaktivizēšanas ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPINICT	Lidojuma plāna pirmsaktivizēšanas ziņojums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
FPINID	Lidojuma plāna pirmsaktivizēšanas dublējuma ziņojums	FRANCIJĀ
FPNTF	Lidojuma plāna pirmsaktivizēšanas ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPNTFD	Lidojuma plāna pirmsaktivizēšanas dublējuma ziņojums (ODS)	FRANCIJĀ
FPRDU	Informatīvais lidojuma datu ziņojums neiesaistītam sektoram (ODS)	FRANCIJĀ
FPRDUCT	Informatīvais lidojuma datu ziņojums neiesaistītam sektoram (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ

Rezervēts virsraksts	Ziņojuma tips	Rezervēts
FSM	Izlidošanas atļaujas sistēmziņojums (ARINC 623)	FRANCIJĀ
FSMFTX	Izlidošanas atļaujas sistēmziņojums (ARINC 620)	FRANCIJĀ
FSR	Pieprasītās lidojuma apturēšanas ziņojums	CFMU
IACHD	Atsevišķs ATC labojumu ziņojums	VĀCIJĀ
ICHGD	Atsevišķs labojumu ziņojums	VĀCIJĀ
IDEPD	Atsevišķs izlidošanas ziņojums	VĀCIJĀ
IDLAD	Atsevišķs aizkavēšanās ziņojums	VĀCIJĀ
IFPDQ	Atsevišķa lidojuma plāna datu vaicājumziņojums	CFMU
IFPDQR	Atbildes ziņojums uz atsevišķa lidojuma plāna datu vaicājumu	CFMU
IFPDSQ	Atsevišķa lidojuma plāna datu kopsavilkuma vaicājumziņojums	CFMU
IFPDSQR	Atbildes ziņojums uz atsevišķa lidojuma plāna datu kopsavilkuma vaicājumu	CFMU
IFPLD	Atsevišķs lidojuma plāns	VĀCIJĀ
INFOM	Informatīvais ziņojums	FRANCIJĀ
IRQS	Atsevišķi pieprasītās papildinformācijas ziņojums	CFMU
ISPL	Atsevišķs lidojuma papildplāna ziņojums	CFMU
LGR	Lidojuma plāna ziņojumu saraksts	FRANCIJĀ
LISTFP	Lidojuma plāna ziņojumu saraksts (ODS)	FRANCIJĀ
LISTFPCT	Lidojuma plāna ziņojumu saraksts (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
LOGON	Lidojuma plāna identificēšanas ziņojums	FRANCIJĀ
MAJVIVO	Ikdienas pārvietošanās ziņojums	FRANCIJĀ
MCOM	Koordinācijas ziņojums	FRANCIJĀ
MODCOND	Ārkārtējā nosacījuma grozīšana	CFMU
MODREG	ATFM noteikuma grozīšana	CFMU
MRA	Obligātā maršruta aktivizēšana	CFMU
MRCNL	Obligātā maršruta atcelšana	CFMU
MRMOD	Obligātā maršruta grozīšana	CFMU
MRR	Obligātās maršruta maiņas ziņojums	CFMU
MVTVIVO	Informatīvais pārvietošanās ziņojums	FRANCIJĀ
NEWREG	ATFM noteikuma aktivizēšana	CFMU
NTA	“Neatļautās” satiksmes plūsmas aktivizēšana	CFMU
NTACNL	“Neatļautās” satiksmes plūsmas atcelšana	CFMU

Rezervēts virsraksts	Ziņojuma tips	Rezervēts
NTAMOD	"Neatļautās" satiksmes plūsmas grozīšana	CFMU
OCLM	Atļauja šķērsot gaisa telpu virs okeāna vai jūras	FRANCIJĀ
OCLMD	Atļaujas šķērsot gaisa telpu virs okeāna vai jūras dublēšana	FRANCIJĀ
OLRA	Izkraušanas maršruta aktivizēšana	CFMU
OLRCNL	Izkraušanas maršruta atcelšana	CFMU
OLRMOD	Izkraušanas maršruta grozīšana	CFMU
PAMAER	>Skrejceļa izmantošanas ziņojums	FRANCIJĀ
PAMARB	"Stāvvietas ieņemšanas" apstiprinājuma ziņojums	FRANCIJĀ
PAMARRANN	Piešķirtās stāvvietas atcelšana ielidojošajam gaisa kuģim	FRANCIJĀ
PAMARRCRE	Stāvvietas ierādīšana ielidojošajam gaisa kuģim	FRANCIJĀ
PAMARRPST	Piešķirtās stāvvietas maiņa ielidojošajam gaisa kuģim	FRANCIJĀ
PAMDAPARB	Ziņojums par ielidojošā gaisa kuģa stāvvietu	FRANCIJĀ
PAMDAPCRE	Stāvvietas ierādīšana	FRANCIJĀ
PAMDEPANN	Piešķirtās stāvvietas atcelšana izlidojošajam gaisa kuģim	FRANCIJĀ
PAMDEPCRE	Stāvvietas piešķiršana izlidojošajam gaisa kuģim	FRANCIJĀ
PAMDEPPST	Piešķirtās stāvvietas maiņa izlidojošajam gaisa kuģim	FRANCIJĀ
PAMDRB	"Stāvvietas atstāšanas" apstiprinājuma ziņojums	FRANCIJĀ
QTAARR	Ielidojošā gaisa kuģa atgriešanās sākotnēji "noteiktajā" statusā	FRANCIJĀ
QTADEP	Izlidojošā gaisa kuģa atgriešanās sākotnēji "noteiktajā" statusā	FRANCIJĀ
RCD	Izlidošanas atļaujas pieprasījums (AIRINC 623)	FRANCIJĀ
RCDFTX	Izlidošanas atļaujas pieprasījums (AIRINC 620)	FRANCIJĀ
REVARR	Labojumu ziņojums attiecībā uz ielidošanu	FRANCIJĀ
RFPDQ	Daudzkārtēja lidojumu plāna datu vaicājumziņojums	CFMU
RFPDQR	Atbildes ziņojums uz daudzkārtēja lidojumu plāna datu vaicājumu	CFMU
RFPDSQ	Daudzkārtēja lidojumu plāna datu kopsavilkuma vaicājumziņojums	CFMU
RFPDSQR	Atbildes ziņojums uz daudzkārtēja lidojumu plāna datu kopsavilkuma vaicājumu	CFMU
RIEM	Informatīvais lidojuma datu ziņojums	FRANCIJĀ
RMG	Otrā riņķa uzsākšanas ziņojums	FRANCIJĀ
RRA	Maršruta maiņas apstiprinājuma ziņojums	CFMU
RREC	Daudzkārtēja lidojumu plāna atgūšanas ziņojums	CFMU
RRN	Maršruta maiņas paziņojums	CFMU

Rezervēts virsraksts	Ziņojuma tips	Rezervēts
RSUS	Daudzkārtēja lidojumu plāna apturēšanas ziņojums	CFMU
RWYCHGCT	Ziņojums par skrejceļa konfigurāciju	FRANCIJĀ
TRACT	Lidojuma plāna aktivizēšanas pieprasījums (ODS)	FRANCIJĀ
TRACTCT	Lidojuma plāna aktivizēšanas pieprasījums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRCNL	Lidojuma plāna atcelšanas pieprasījums (ODS)	FRANCIJĀ
TRCNLCT	Lidojuma plāna atcelšanas pieprasījums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRCOR	Manuālās saskaņošanas pieprasījums	FRANCIJĀ
TRDECOR	Manuālās dekorelācijas pieprasījums	FRANCIJĀ
TRFIC	Lidojuma plāna datu sagatavošanas pieprasījums (ODS)	FRANCIJĀ
TRFICCT	Lidojuma plāna datu sagatavošanas pieprasījums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRFLRQT	Ziņojums "Pieprasiet lidojuma līmeni"	FRANCIJĀ
TRMOD	Lidojuma plāna grozījumu pieprasījums (ODS)	FRANCIJĀ
TRMODCT	Lidojuma plāna grozījumu pieprasījums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRMODH	Laika maiņas pieprasījums	FRANCIJĀ
TRMODHD	Laika maiņas pieprasījums aizkavētam reisam	FRANCIJĀ
TRMVT	Koordinācijas pieprasījums izejošajam reisam (ODS)	FRANCIJĀ
TRMVTCT	Koordinācijas pieprasījums izejošajam reisam (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRPOINT	Īpašu lidojuma datu pieprasījuma ziņojums	FRANCIJĀ
TRRET	Lidojuma datu pārskatīšanas pieprasījums saskaņā ar "noteikto" statusu (ODS)	FRANCIJĀ
TRRERCT	Lidojuma datu pārskatīšanas pieprasījums saskaņā ar "noteikto" statusu (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRRIP	Lidojuma plāna datu vizualizēšanas pieprasījums (ODS)	FRANCIJĀ
TRRIPCT	Lidojuma plāna datu vizualizēšanas pieprasījums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRRQT	Lidojuma plāna pieprasījums (ODS)	FRANCIJĀ
TRRQTCT	Lidojuma plāna pieprasījums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRSHRQT	SHOOT pieprasījums	FRANCIJĀ
TRSTAR	Dispečera punkta inicializēšanas pieprasījums (ODS)	FRANCIJĀ
TRSTARCT	Dispečera punkta inicializēšanas pieprasījums (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ
TRTRP	Ziņojums par vadības nodošanas pozīciju	FRANCIJĀ
UNKFP	Lidojuma plāna ziņojuma atcelšana (ODS)	FRANCIJĀ
UNKFPCT	Lidojuma plāna ziņojuma atcelšana (lidlauka vadības sistēma)	FRANCIJĀ

D PIELIKUMS (normatīvs)

CENTRĀLAIS REZERVĒTO LAUKU INDEKSS

D.1. Ievads

Šajā pielikumā ietverts to rezervēto lauku – primāro lauku, apakšlauku un palīgtermu – centrālais indekss, kuri vēl nav noteikti izmantošanai ADEXP. To ietveršana šajā indeksā liecina par to, ka tos paredzēts izmantot nākotnē vai tos jau tagad ierobežotā veidā izmanto vietējās sistēmās.

D.2. Mērķis

Apkopojot sarakstā laukus, kas vēl nav oficiāli apstiprināti izmantošanai šajā ADEXP standartā, tas tiek darīts, lai iespēju robežās izvairītos no redundances, kura rodas ikreiz, kad kādam konkrētam mērķim jārada jauns lauks vai kad tiek radīts atslēgvārds, ko jau izmanto vietējā sistēmā.

D.3. Rezervēti palīgtermi

Rezervēti palīgtermi	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palītermā
centreidentification	1{ALPHA}4	Centra apzīmējums.	ctsrc riprsrc ctripe	ctdest	
contextfdpsid	'opepal' 'opesos' 'evalpal' 'tstopepal' 'tstopesos'	FDPS lietojumprogrammas darba režīms. (Ekspluatācijas režīms, izmēģinājuma režīms utt.)	ctxtfdps		
contextphidiasid	'ope' 'eval1' 'EVAL2' ('TST'!1{DIGIT}1)	Raksturīgs tikai franču sistēmai.	ctxtpos		
coordpoints	('E'!(S'!(X'!(O' NIL) NIL) NIL) 'S'!(X'!(O' NIL) NIL) 'X'!(O' NIL) NIL) 'O'	Vadības pozīcijas ieejas punkts ("E"), Vadības pozīcijas izejas punkts ("S"), XFL punkts (X), OCL punkts (O)		coorpt	
eoidentification	1{ALPHANUM}6	"Ekspluatācijas objekta" apzīmējums.	eosrc	eoid	
fl3	'F' ! 3{DIGIT}3	Norādītais lidojuma līmenis.	autfl1 autfl2 curfl		
flighttendency	'U' 'D' 'S'	Prognozētā lidojuma profila tendence. U ir UP (AUGŠUP) D ir Down (lejup) S ir Stable (nemainīgs)	etrfl trfl		

Rezervēti palīgtermi	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā	Izmanto palītermā
fpcentrestate	'CREE' 'EVEIL' 'EVLCRT' 'ACTIVE' 'TERM'	Lidojuma plāna ACC statuss.	fpctst		
latitude	4{ DIGIT }4	Platuma četrsciparu apzīmējums.	Rezervēts izmantoša- nai nākotnē.		
latitudeshort	2{ DIGIT }2	Platuma divsciparu apzīmējums.	Rezervēts izmantoša- nai nākotnē.		
longitude	5{ DIGIT }5	Garuma piecsciparu apzīmējums.	Rezervēts izmantoša- nai nākotnē.		
longitudeshort	3{ DIGIT }3	Garuma trīsciparu apzīmējums.	Rezervēts izmantoša- nai nākotnē.		
pointcautra	1{ALPHANUM}5	<i>Raksturīgs tikai franču sistēmai.</i>	firstpid	pointid ptcid ptid	
positionidentifica- tion	1{ALPHANUM}6	Dispečera punkts, faktiskais vai loģiskais.		posid	
qfuid	('0' '1' '2' '3')1{ DIGIT } 1!('L' 'C' 'R' NIL)	QFU ir skrejceļš. L = kreisais C = vidējais R = labais	qfu	qful	
secidentification	1{ALPHANUM}2	Sektora apzīmējums.	secdest seccsrc	secid	
sendingreason	'INT' 'NTF' 'ACT' 'MOD' 'MVT' 'MVTSEC' 'COORAUTO' 'MODHD' 'CNL' 'RADAR' 'INIT' 'RQT' 'TRF' 'RIP' 'CONF' 'END' 'QTA' 'ESLSA' 'OCM' 'DMER' 'TRFSEC' 'COLLAT' 'SHRQT' 'POINT' 'FLRQT' 'PKG'	Pamatojums lidojuma plāna datu nosūtīšanai.	event		
starreason	'TOTAL'	Pozīcijas inicializēša- nas veids, izmantojot lidojuma plāna datus.	streason		
temperature	('N' "P") ! 2{DIGIT}2	Temperatūra grādos pēc Celsija skalas (00- 99), norādot zīmi (mīnuss vai pluss).	temp		
updatereason	('T' ('R' NIL))('R')	Lidojuma datu pēdējās atjaunināšanas veids. — ar operatora palīdzību ("T"). Izman- tojot radiolokācijas datus ("R").		udpt	

D.4. Rezervēti primārie lauki

Rezervētais primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
aabd	b	'-' "AABD" date	Faktiskās ielidošanas datums.
aabt	b	'-' "AABT" timehhmm	Faktiskās ielidošanas laiks.
acnf	c	'-' "ACNF" ad rcnf [qfulist]	Skrejceļa konfigurācija.
aobd	b	'-' "AOBD" date	Faktiskais bremžu paliktņu noņemšanas datums.
aobt	b	'-' "AOBT" timehhmm	Faktiskais bremžu paliktņu noņemšanas laiks.
apptyp	b	'-' "APPTYP" 1{ALPHANUM}1	Pieces tips (1 cipars, vērtības: 1, 2, 3).
arcidao	b	'-' "ARCIDAO" 1{ALPHANUM}11	Gaisa kuģa identifikācijas indekss, ko lieto gaisa kuģa ekspluatanti.
arcidatc	b	'-' "ARCIDATC" 8{DIGIT}8	Konkrēts vietējais gaisa kuģa identifikācijas numurs, ko lieto ATC.
atis	b	'-' "ATIS" 1{ALPHA}1	Lidostas automātiskā izziņu dienesta apzīmējums.
autfl1	b	'-' "AUTFL1" fl3	1. atļautais lidojuma līmenis.
autfl2	b	'-' "AUTFL2" fl3	2. atļautais lidojuma līmenis.
automsg	c	'-' "AUTOMSG" (sendt ptcid flb pflt)'NO'	Norāda datus, kas nosūtāmi koordinācijas ziņojumā: nosūtīšanas laiks, izejas punkts, lidojuma līmenis virs izejas punkta, plānotais lidojuma līmenis un ziņas par to, vai šis līmenis ir saskaņā ar vienošanos.
avail	b	'-' "AVAIL" 'YES' 'NO'	Norāde uz to, vai sektoram atļauts grozīt lidojuma plāna datus.
bkrow	b	'-' "BKROW" 1{DIGIT}2	Atskaites punkta pozīcija maršruta punktu sarakstā.
bkt	b	'-' "BKT" datetime	Laiks virs atskaites punkta, veicot kādu operāciju.
codetr	b	'-' "CODETR" 'YES' 'NO'	Norāde uz to, vai kontroles punktam būtu jāpārraida "ssrcode" pilotam.
confid	b	'-' "CONFID" 1{DIGIT}5	Operacionālās konfigurācijas apzīmējums (sektori/pozīcijas).
confl	c	'-' "BEGIN" "CONFL" 1{eopos} '-' "END" "CONFL"	Sektoru/pozīciju kombināciju saraksts kontroles centram maršrutā.
crspd	b	'-' "CRSPD" 1{DIGIT}4	Kreisēšanas ātrums mezglos.
ctripe	b	'-' "CTRIPE" centreidentification	Saņēmēja centra nosaukums, veicot operāciju.
ctrow	b	'-' "CTROW" 1{DIGIT}1	Centra vieta centru sarakstā.

Rezervētais primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
ctsrc	b	'-' "CTSRC" centreidentification	Nosūtītāja centra apzīmējums.
ctxtct	b	'-' "CTXTCT" 'OPE' 'TST'	Lidlauka vadības sistēmas darba režīms.
ctxtfdps	b	'-' "CTXTFDPS" contextfdpsid	FDPS darba režīms.
ctxtpos	b	'-' "CTXTPOS" contextphidiasid	ODS darba režīms.
curfl	b	'-' "CURFL" fl3	Pašreizējais lidojuma līmenis.
curpos	c	'-' "CURPOS" ptid (lattd longtd)	Pašreizējā atrašanās vieta.
curpost	b	'-' "CURPOST" datetime	Datums un laiks pašreizējā atrašanās vietā.
curptt	b	'-' "CURPTT" datetime	Kārtējā punkta pārlidošanas datums un laiks.
curptx	b	'-' "CURPTX" 1{DIGIT}2	Kārtējā punkta numurētā pozīcija maršruta punktu sarakstā.
dcatcid	b	'-' "DCATCID" icao aerodrome	Lidlauks, kas atbild par izlidošanas atļauju, ja gaisa kuģis to saņem no FDPS caur datu pārraides posmu.
dcbtxt	b	'-' "DCBTXT" 'PDC REQUEST RECEIVED' 'PDC REQUEST UNKNOWN' 'PDC REQUEST IGNORED' 'ACK'	Pamatteksts izlidošanas atļaujas ziņojumiem ARINC 623. "ACK" ir saņemšanas apstiprinājuma ziņojums.
dcbtxtftx	b	'-' "DCBTXTFTX" 'PDC REQUEST RECEIVED' 'PDC REQUEST UNKNOWN' 'PDC REQUEST IGNORED' 'ACK'	Pamatteksts izlidošanas atļaujas ziņojumiem ARINC 620. "ACK" ir saņemšanas apstiprinājuma ziņojums.
dccar	b	'-' "DCCAR" 'DMER' 'COLLAT' 'NO'	Reisa izlidošanas atļaujas statuss.
dcid	b	'-' "DCID" 1{DIGIT}3	Sistēmas numurs izlidošanas atļaujā.
dcmtyp	b	'-' "DCMTYP" 1{ALPHA}3	Izlidošanas atļaujas ziņojuma tips.
dcref	b	'-' "DCREF" 1{ALPHANUM}5	Konteksta norāde izlidošanas atļaujā.
dcrmk	b	'-' "DCRMK" 1{LIM_CHAR}80	Piebilde attiecībā uz izlidošanas atļauju.
dcs1txt	b	'-' "DCS1TXT" 'REQUEST BEING PROCESSED' 'REQUEST ALREADY RECEIVED' 'FLIGHT PLAN NOT HELD' 'ERROR IN MESSAGE'	Papildu teksts izlidošanas atļaujas sistēmziņojumam (ARINC 623).
dcs2txt	b	'-' "DCS2TXT" 'STANDBY' 'REVERT TO VOICE PROCEDURE'	Otrais papildu teksts izlidošanas atļaujas sistēmziņojumam (ARINC 623).
dcdt	b	'-' "DCDT" datetime ! seconds	Izlidošanas atļaujas diena, stundas, minūtes, sekundes.
delcode	b	'-' "DELCODE" 1{ALPHANUM}20	Aizkavēšanās pamatojums.
dfdpsid	b	'-' "DFDPSID" datetime ! seconds	Lidojuma datu apstrādes sistēmas identifikācijas dati.
doubid	b	'-' "DOUBID" 1{ALPHANUM}2	"Dublikāta" apzīmējums.
ecurptt	b	'-' "ECURPTT" datetime	Paredzamais kārtējā punkta pārlidošanas laiks.

Rezervētais primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
eda	b	' ' "EDA" date	Paredzamais ielidošanas datums.
elastptt	b	' ' "ELASTPTT" datetime	Paredzamais maršruta pēdējā punkta pārlidošanas laiks.
endhldt	b	' ' "ENDHLDT" datetime	Gaidīšanas shēmas beigu laiks.
entrnb	b	' ' "ENTRNB" '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7' '8' '9' '10' '11' '12' '13' '14' '15'	Lidojuma plāna atrašanās biežums kontroles centrā.
entryt	b	' ' "ENTRYT" datetime	Ieejas laiks attiecībā uz pozīciju.
enxtptt	b	' ' "ENXTPTT" datetime	Paredzamais nākamā punkta pārlidošanas laiks (to nenorāda, ja kārtējais punkts ir pēdējais).
eobdt	b	' ' "EOBDT" datetime	Bremžu paliktņu noņemšanas datums un aprēķinātais laiks.
eosrc	b	' ' "EOSRC" eoidentification	Ekspluatācijas "objekta" apzīmējums.
espfl	b	' ' "ESPFL" flightlevel	Lidojuma nodošanas papildus līmenis iepriekšējā vadības pozīcijā.
eta	b	' ' "ETA" timehhmm	Paredzamais ielidošanas laiks.
etrfl	b	' ' "ETRFL" flightlevel flighttendency	Lidojuma ieejas līmenis vai lidojuma profila tendence.
event	b	' ' "EVENT" sendingreason	FDPS izmantošanas iemesls.
firstpid	b	' ' "FIRSTPID" pointcautra	<i>Raksturīgs tikai franču sistēmai.</i>
flbk	b	' ' "FLBK" flightlevel	Aktivizēta lidojuma līmenis pēdējās transakcijas atskaites punktā vai modificēts līmenis transakcijas atskaites punktā.
fpbaseid	b	' ' "FPBASEID" datetime!seconds	Lidojuma plāna datu bāzes apzīmējums.
fpctst	b	' ' "FPCTST" fpcentrestate	Lidojuma plāna statuss kontroles centrā.
fpkwl	c	' ' "BEGIN" "FPKWL" 1{fpident}300 ' ' "END" "FPKWL"	Zināmo, bet vēl nepārsūtīto lidojumu plānu saraksts vadības pozīcijā.
fpocat	b	' ' "FPLCAT" "T" "E" "S" "I"	Lidojuma kategorija: T = pārlidojums E = ienākošais S = izejošais I = iekšējais.
fplist	c	' ' "BEGIN" "FPLIST" 1{fpsum}50 ' ' "END" "FPLIST"	Lidojuma plāna datu saraksts izsaukumam.
fpplist	c	' ' BEGIN "FPLIST" fpplgr ' ' "END"	Lidojuma plāna lauku saraksts.
fplnb	b	' ' "FPLNB" 1{DIGIT}1	Lidojuma plānu skaits no 0 līdz 5.
fpstat	b	' ' "FPLSTAT" "T" "C"	Lidojuma statuss: T = pabeigts C = aktivizēts.

Rezervētais primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
fprmk	b	' ' "FPRMK" 1{LIM_CHAR}8	Sākotnējā lidojuma plāna piebildes.
fpsrc	b	' ' "FPSRC" ("FICTOT" "FICEVL" "FIC-MOD" "FICABI" "FICACT" "FIC-PAC" "FPL" "RPL" "NKW")	Lidojuma plāna izcelsme.
fpunkl	c	' ' "BEGIN" "FPUNKL" 1{fpident}300 ' ' "END" "FPUNKL"	"Nezināmu" lidojuma plānu saraksts.
freetxt	c	' ' "BEGIN" "FREEXT" 1{txt}3 ' ' "FREEXT"	Brīvā teksta ziņojums.
ftxid	b	' ' "FLXID" 1{ALPHANUM}14	Elastīga kursa raksturojums.
ftxname	b	' ' "FLXNAME" 1{ALPHANUM}4	Elastīga kursa nosaukums.
ftxnum	b	' ' "FLXNUM" 1{DIGIT}2	Elastīga kursa izstrādes numurs.
grspd	b	' ' "GRSPD" 1{DIGIT}4	Ātrums mezglos attiecībā pret zemi.
hldbkrw	b	' ' "HDLBKRW" 1{DIGIT}2	Atskaites punkta numura pozīcija gaidīšanas shēmai maršruta punktu sarakstā.
icing	b	' ' "ICING" 1{ALPHA}8	Apledošana. "NENOZĪMĪGA", "VIEGLA", "MĒRENA" VAI "IEVĒROJAMA".
indstip	b	' ' "INDSTIP" 'STIP'	<i>Raksturīgs tikai franču sistēmai.</i>
initid	b	' ' "INITID" 1{DIGIT}1	Inicializēšanas numurs.
interid	b	' ' "INTERID" 'V'12{DIGIT}2'R'12{DIGIT}2	FDPS/ODS vai FDPS/lidlauka sistēmas saskarnes identifikators.
lalglist	c	' ' BEGIN "LALGLIST" lalg ' ' END "LALGLIST"	Maršruta punktu platumu un garumu saraksts.
lang	b	' ' "LANG" '?'	Dialogvalodas apzīmētājs. "?" = uzņēmējsabiedrībā šo valodu nelieto.
lastradt	b	' ' "LASTRADT" datetime	Pēdējās atjaunināšanas laiks, izmantojot radiolokācijas datus.
lights	b	' ' "LIGHTS" 1{ALPHANUM}1	Gaismu kods.
maint	b	' ' "MAINT" 'YES' 'NO'	Norāde uz to, vai tiek regulāri sagatavoti dati kontrolpunkta vajadzībām.
modea	b	' ' "MODEA" 'A'14{'0' '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7'}4	SSR A darba režīma dati.
modec	b	' ' "MODEC" flightlevel	SSR C darba režīma dati.
msgbody	b	' ' "MSGBODY" 1{CHARACTER}	Ietver rakstzīmju virkni, kura ir identiska līdzvērtīgā esošā ziņojuma struktūrai, kas nav ADEXP formātā.
msgct	b	' ' "MSGCT" datetime ! seconds	Ziņojuma laika spiedogs, norādot dienu, stundas, minūtes un sekundes.
nat	b	' ' "NAT" 1{ALPHA}1	Ziemeļatlantijas trases apzīmējums.

Rezervētais primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
nfc	b	'.' "NFC" 3{DIGIT}3 ! '.' ! 3{DIGIT}3	Nākamā sakaru frekvence.
nxtfir	b	'.' "NXTFIR" icao aerodrome	Nākamais FIR.
nxtpos	c	'.' "NXTPOS" ptid (latd longd)	Nākamā atrašanās vieta.
nxtpost	b	'.' "NXTPOST" datetime	Nākamās atrašanās vietas pārlidošanas laiks.
oclfl	b	'.' "OCLFL" flightlevel	Lidojuma līmenis pie atļautās okeāna šķērsošanas robežas (OCL).
oprfl	b	'.' "OPRFL" flightlevel	Lidojuma līmeņa pieprasījums ar operatora labojumiem.
oprmk	c	'.' "BEGIN" "OPRMK" 1{rmktxt}2 '.' "END" "OPRMK"	Seznam pozīmiek provozovatele.
oprmkct	b	'.' "OPRMKCT" 1{LIM_CHAR}20	Operatora piebildes.
oriented	b	'.' "ORIENTED" 'YES' 'NO'	Orientēts vai neorientēts lidojums.
pfl	b	'.' "PFL" flightlevel	Plānotais lidojuma līmenis (PFL).
pistcoord	c	'.' "PISTCOORD" xpist ypist vxpist vypist	Radiolokatora ekrānā novērojamās ceļa līnijas koordinātes un ātruma vektora koordinātes.
pistid	b	'.' "PISTID" 1{DIGIT}4	Radiolokatora ekrānā novērojamās ceļa līnijas identificēšana.
pkarr	c	'.' "PKARR" [pka] [pkc] pkatt	Ielidojošā gaisa kuģa stāvvieta.
pkdep	b	'.' "PKDEP" 1{ALPHANUM}3	Izlidojošā gaisa kuģa stāvvieta.
plnid	b	'.' "PLNID" 4{DIGIT}4	Plāna identificēšana.
plnold	b	'.' "PLNOLD" 4{DIGIT}4	Vēlā lidojuma plāna identificēšana.
posst	b	'.' "POSST" 'MAE' 'MPS' 'MAS' 'MPSA' 'MPSLATE' 'NO'	Pozīcijas stāvoklis attiecībā uz koordinācijas kustību: apstiprinātā kustība ieejai (MAE) vai izejai (MAS) vai ierosinātā kustība izejai (MPS) vai ierosinātās kustības izejas trauksme (MPSA) vai pozīcija, kurai vēl nav veikta kustības koordinācija (NO).
ptnb	b	'.' "PTNB" 1{DIGIT}2	Maršruta punktu skaits.
qfu	b	'.' "QFU" qfuid	Izmantojamā skrejceļa (QFU) identificēšana.
quebec	b	'.' "QUEBEC" 'YES' 'NO'	Lidojums uz Kvebeku, jā vai nē.
radioid	b	'.' "RADIOID" 1{ALPHANUM}20	Radioidentificēšana.
reqid	b	'.' "REQID" 1{DIGIT}5	Pieprasījuma numurs.
reqtyp	b	'.' "REQTYP" ('STPV' 'STIP')	Lidojuma plāna pieprasījuma tips.
ripel	c	'.' "BEGIN" "RIPEL" 1{destid}12 '.' "END" "RIPEL"	To objektu saraksts, kam jāsaņem lidojuma plāna dati.

Rezervētais primārais lauks	Veids	Sintakse	Semantika
ripsrc	b	' ' "RIPSRC" centreidentification	Norāde uz vadības centru, kas atbild par lidojuma plāna datu pārraidis ierosināšanu.
rstid	b	' ' "RSTID" '1' '2' '3' '4' '5'	IFPS transakcijas numurs lidojuma plāna pieprasījumā.
rte	c	' ' "BEGIN" "RTE" 1{ptc}22 ' ' "END" "RTE"	Nekoordinēta maršruta CAUTRA punktu saraksts.
rtetr	c	' ' "BEGIN" "RTETR" 1{ptpro}22 ' ' "END" "RTETR"	Maršruta punktu saraksts dažām transakcijām.
scnf	c	' ' "BEGIN" "SCNF" 1{acnf}3 ' ' "END" "SCNF"	Lidlauku konfigurāciju saraksts.
secdet	b	' ' "SECDST" secidentification	Saņēmēja sektora identifikators.
seclist	c	' ' "BEGIN" "SECLIST" 1{sec}30 ' ' "END" "SECLIST"	Starptautiskais sektoru saraksts.
seclistct	c	' ' "BEGIN" "SECLISTCT" 1{secct}30 ' ' "END" "SECLISTCT"	Starptautiskais sektoru saraksts.
secsrc	b	' ' "SECSRC" secidentification	Sākotnējā sektora identifikators.
spfl	b	' ' "SPFL" flightlevel	Lidojuma papildlīmenis.
ssrcodes	c	' ' "SSRCODES" (code1 code2) code codep)	Pārraidītais SSR kods.
stamp	b	' ' "STAMP" 3{DIGIT}3 ! timehhmm	Spiedoga identificēšana.
streason	b	' ' "STREASON" starreason	Dispečerpunkta sagatavots inicializācijas pieprasījuma pamatojums.
strid	b	' ' "STRID" 1{DIGIT}	RDPS identifikators.
temp	b	' ' "TEMP" temperature	Temperatūra.
terminal	b	' ' "TERMINAL" 1{ALPHANUM}2	Lidlauka nosaukums.
translist	c	' ' "BEGIN" "TRANSLIST" 1 {transid} ' ' "END" "TRANSLIST"	Iespējamo transakciju saraksts kontrolpunktam un norādītajam lidojuma plānam.
trfl	b	' ' "TRFL" flightlevel flighttendency	Lidojuma vadības nodošanas līmenis vai informācija par lidojuma profila tendencēm.
turb	b	' ' "TURB" 1{ALPHA}8	Turbulence = VIEGLA, MĒRENA vai STIPRA.
validend	b	' ' "VALIDEND" datetime	Vizualizēšanas beigu laiks.
validst	b	' ' "VALIDST" datetime	Vizualizēšanas sākuma laiks.
visi	b	' ' "VISI" 1{ALPHANUM}20	Redzamība.
wddir	b	' ' "WDDIR" 1{DIGIT}3	Vēja virziens grādos (no 0 līdz 359).
wdspd	b	' ' "WDSPD" 1{DIGIT}3	Vēja ātrums mezglos.
xfl	b	' ' "XFL" flightlevel	Lidojuma izejlīmenis (XFL).
xfpltxt	b	' ' "XFPLTXT" 1{CHARACTER ASCII_SUP} 768	Atbildes ziņojums uz lidojuma plāna pieprasījumu.

D.5. Rezervēti apakšlauki

Rezervēti apakšlauki	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
act	C	' ' "BEGIN" "ACT" 1{fieldid}20 ' ' "END" "ACT"	Lidojuma plāna lauki, kas modificējami lidojuma aktivizēšanas brīdī.		transid
bkchg	C	' ' "BKCHG" flimp flmin flmax	Netiešais <i>FL</i> , minimālais <i>FL</i> un maksimālais <i>FL</i> transakcijas atskaites punktā. <i>FL</i> ir vispārējs apzīmējums, tas var būt <i>RFL</i> , <i>PFL</i> u.c.		fieldid
bktchg	c	' ' "BKTCHG" delta1 delta2	Vērtība (+/-), par kādu atļauts mainīt laiku attiecībā uz punktu.		fieldid
cflchg	c	' ' "CFLCHG" flimp flmin flmax	Netieši norādītais atļautais lidojuma līmenis (<i>CFL</i>), minimālais <i>CFL</i> un maksimālais <i>CFL</i> transakcijas atskaites punktā.		fieldid
code	b	' ' "CODE" ('A' 'C' 'X')! 4{0 '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7'}4	SSR darba režīms un piešķirtais kods.	ssrcodes	
codep	b	' ' "CODEP" ('A' 'C' 'X')! 4{0 '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7'}4	Izmantošanai pieejamais SSR darba režīms un kods.	ssrcodes	
code1	b	' ' "CODE1" ('A' 'C' 'X')! 4{0 '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7'}4	Iepriekš piešķirtais SSR darba režīms un kods.	ssrcodes	
code2	b	' ' "CODE2" ('A' 'C' 'X')! 4{0 '1' '2' '3' '4' '5' '6' '7'}4	SSR darba režīms un kods, kas rezervēts izmantošanai un tādēļ nav pieejams.	ssrcodes	
coorpt	b	' ' "COORPT" coordpoints	Koordinācijas punkta raksturojums: sākotnējais, izejas, <i>OCL</i> , <i>XFL</i> .		ptc
ctdest	b	' ' "CTDEST" centreidentification	Saņēmējs centrs (<i>ACC</i>).		destid
delta1	b	' ' "DELTA1" (0 '1' '2' '3' '4' '5')!DIGIT	Laika intervāls minimālā laika aprēķināšanai.		bktchg
delta2	b	' ' "DELTA2" (0 '1' '2' '3' '4' '5')!DIGIT	Laika intervāls maksimālā laika aprēķināšanai.		bktchg
deltsp1	b	' ' "DELTSP1" 1{DIGIT}4	Ātruma intervāls minimālā ātruma aprēķināšanai.		spdchg
deltsp2	b	' ' "DELTSP2" 1{DIGIT}4	Ātruma intervāls maksimālā ātruma aprēķināšanai.		spdchg
destid	c	' ' "DESTID" ctdest secrip	ATC centrs un to sektoru saraksts, kam jānosūta lidojuma plāna dati.	ripel	

Rezervēti apakšlauki	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
edto	b	'.' "EDTO" datetime "WT"	Paredzamais punkta pārlidošanas laiks (gads, mēnesis, diena, stundas, minūtes) vai norāde "punkts, kam nav noteikts laiks" = ("WT").		ptc ptpro
eoid	b	'.' "EOID" eoidentification	Ekspluatācijas "objekta" nosaukums.		eolist
eolist	c	'.' "BEGIN" "EOLIST" 1{eoid} '.' "END" "EOLIST"	Ar kontrolpunktu saistīto ekspluatācijas objektu saraksts.		eopos
eopos	c	'.' "EOPOS" posid [eolist]	Kontrolpunkta nosaukums un ar šo punktu saistīto ekspluatācijas objektu saraksts.	confl	
fieldid	c	'.' "FIELDID" 'TYP' 'ADES' 'RTE' 'ADEP' 'CODE' 'LANG' 'BK' spdchg rfchg cflchg pflchg tflchg sflchg xfchg bkchg bktchg 'QFU' 'PKDEP' 'SID' 'NFC' 'ATIS' 'DCRMK' 'OPRMK'	Modificējamo lauku identificēšana transakcijai.		act mod mvt ret modh
flb	b	'.' "FLB" flightlevel	Aprēķinātais lidojuma līmenis koordinācijas izejpunktā, ko var pārraidīt nākamajam centram automātiskās koordinācijas ziņojumā.	automsg	
flimp	b	'.' "FLIMP" flightlevel	Netieši norādītais lidojuma līmenis.		bkchg rfchg pflchg cflchg tflchg sflchg
flmax	b	'.' "FLMAX" flightlevel	Maksimālais lidojuma līmenis.		bkchg rfchg pflchg cflchg tflchg sflchg xfchg
flmin	b	'.' "FLMIN" flightlevel	Minimālais lidojuma līmenis.		bkchg rfchg pflchg cflchg tflchg sflchg xfchg
fpident	c	'.' "FPIDENT" plnid stamp ctrow entrb	Lidojuma plāna apzīmējums ziņojumā.	fpunkl fpkwl	
fpllgr	c	'.' "FPLLGR" arcidatc arcid adep ades eobd eobt	Lidojuma plāna datu "kopsavilkums".	fpulist	

Rezervēti apakšlauki	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
fpsum	c	'.' "FPSUM" plnid eobdt adep ades ctrow firstpid	Lidojuma plāna apzīmē- jums.	fplist	
lalq	c	'.' "LALG" lattd longtd	Katra maršruta punkta platums un garums.	laglist	
mod	c	'.' "BEGIN" "MOD" 1{fieldid}20 '.' "END" "MOD"	Pēc aktivizēšanas modi- ficējamo lauku saraksts.		transid
modh	c	'.' "BEGIN" "MODH" 1{fieldid}2 '.' "END" "MODH"	Laika precizēšanas gaitā pēc aktivizēšanas modi- ficējamo lauku saraksts.		transid
mvt	c	'.' "BEGIN" "MVT" 1{fieldid}2 '.' "END" "MVT"	To lauku saraksts, kas ir modificējami, veicot manuāli ierosināto koor- dināciju starp sektoriem.		transid
pflchg	c	'.' "PFLCHG" flimp flmin flmax	Netieši norādītais, minimālais un maksimā- laisPFL izmaiņu līmenis.		fieldid
pflt	b	'.' "PFLT" flightlevel!(NA NIL)	Plānotais lidojuma līme- nis, ko pārraidīs nākama- jam centram automātiskās koordinācijas ziņojumā. Kā arī norāde, vai šis līmenis ir saskaņā ar attiecīgo vienošanos par ekspluatāciju. NA = nav saskaņā ar vie- nošanos.	automsg	
pka	b	'.' "PKA" 1{ALPHANUM}3	Vēl nepiešķirta rezerves stāvvietā.	pkarr	
pkatt	b	'.' "PKATT" 'YES' 'NO'	Norāde, ka gaisa kuģis gaida stāvvietu.	pkarr	
pkc	b	'.' "PKC" 1{ALPHANUM}3	Ierādītā stāvvietā.	pkarr	
pointid	b	'.' "POINTID" pointcautra	<i>Raksturīgs tikai franču sis- tēmai.</i>		ptpro
posid	b	'.' "POSID" positionidentification	Kontrollpunkta nosau- kums.		eopos
ptc	c	'.' "PTC" ptcid edto [fl] [view] [udpt] [traj] [coorpt] [ref]	Maršruta punkta parame- tri.	rte	
ptcid	b	'.' "PTICD" pointcautra geoname	<i>Raksturīgs tikai franču sis- tēmai.</i>	automsg	ptc
ptpro	c	'.' "PTPRO" pointid [edto] [fl] [traj]	Ierosināto maršruta punktu apraksts.	rtetr	
qful	c	'.' "QFUL" qfuid	Lidlauka skrejceļa spēkā esošais QFU.		qfulist

Rezervēti apakšlauki	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
qfulist	c	' ' "BEGIN" "QFULIST" 1{qful}8 ' ' "END" "QFULIST"	Lidlauka spēkā esošo QFU saraksts.	acnf	
rcnf	b	' ' "RCNF" 1{ALPHA}5	Galvenais pacelšanās un nosēšanās virziens lidlaukā. (Austrumu, rietumu utt.)	acnf	
ref	c	' ' "REF" (refid ref1id)	Atskaites punkta parametri transakcijai.		ptc
refid	b	' ' "REFID" 'REF'!2{DIGIT}2	Iespējamā atskaites punkta identificēšana transakcijai.		ref
reflid	b	' ' "REF1ID" 'REF'!2{DIGIT}2	Visiespējamākā atskaites punkta identificēšana transakcijai.		ref
regulid1	b	' ' "REGULID1" 1{ALPHANUM}5	Franču sistēmām raksturīgā normatīvā informācija.	regul	
regulid2	b	' ' "REGULID2" 1{ALPHANUM}5	Franču sistēmām raksturīgā normatīvā informācija.	regul	
regult	b	' ' "REGULT" datetime	Franču sistēmām raksturīgā normatīvā informācija.	regul	
ret	c	' ' "BEGIN" "RET" 1{fieldid}1 ' ' "END" "RET"	To lauku saraksts, kas modificējami transakcijā, kurā lidojuma plāna datiem piešķir sākotnējo statusu.		transid
rflchg	c	' ' "RFLCHG" flimp flmin flmax	Netieši norādītais, minimālais un maksimālais līmenis RFL labojumu.		fieldid
rmktxt	b	' ' "RMKTXT" 1{LIM_CHAR}20	Dispečera piebildes teksts.	oprnk	
sec	c	' ' "SEC" secid [seccar]	To ACC sektoru identificēšana un raksturojums, kam jānosūta lidojuma plāna dati.	seclist	secrip
seccar	b	' ' "SECCAR" (F!(L!(M!(D' NIL) NIL) NIL) NIL) /(L!(M!(D' NIL) NIL) NIL) /(M!(D' NIL) NIL) /D'	ACC sektora raksturojums: - pirmais sektors ("F") - pēdējais sektors ("L") - ieeja apstiprināta ("M") - "dublēšanas" pirmsektors ("D")		sec
seccarct	b	' ' "SECCARCT" (F!(L!(M!(V' NIL) NIL) NIL) NIL) /(L!(M!(V' NIL) NIL) NIL) /(M!(V' NIL) NIL) /V'	Lidlauka rajona sektora raksturojums: - pirmais sektors ("F") - pēdējais sektors ("L") - ieeja apstiprināta ("M")		secct
secct	c	' ' "SECCT" secid [seccarct]	Lidlauka rajona sektoru identificēšana un raksturojums.	seclistct	

Rezervēti apakšlauki	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
secid	b	'-' "SECID" secidentification	Sektora identificēšana.		secct sec
secrip	c	'-' "BEGIN" "SECRIP" 1{sec}40 '-' "END" "SECRIP"	To saprēmēju objektu (sektori vai izlidošanas/ielidošanas vadības objekti) saraksts, kam jānosūta lidojuma plāna dati.		destid
sendt	b	'-' "SENDT" datetime	Laiks koordinācijas ziņojuma nosūtīšanai.	automsg	
sflchg	c	'-' "SFLCHG" flimp flmin flmax	Netieši norādītais, minimālais un maksimālais lidojuma papildlīmeņa (SFL) labojumu līmenis.		fieldid
spdchg	c	'-' "SPDCHG" deltsp1 deltsp2	Lidojuma plāna ātruma labojumu apakšējais un augšējais ātruma intervāls transakcijas laikā.		fieldid
tflchg	c	'-' "TFLCHG" flimp flmin flmax	Lidojuma vadības nodošanas līmeņa (TFL) labojumu netieši norādītais, minimālais un maksimālais līmenis.		fieldid
traj	b	'-' "TRAJ" (S!M) S M T (S!M!A) (S!A) (M!A) A'	Punkta parametri attiecībā uz lidojuma trajektoriju. S = šķēluma punkts M = saplūsmes punkts T = traversa punkts A = STAR punkts		ptc ptpro
transid	b	'-' "TRANSID" (act mod mvt ret modh 'CNL' 'RIP' 'NO'	Norāde uz iespējamo transakciju kontrolpunktā saistībā ar šo lidojuma plānu vai apzīmējums "NO", ka transakcija nav iespējama.	translist	
txt	b	'-' "TXT" 1{LIM_CHAR}80	Brīvi izvēlēts teksts.	freetxt	
udpt	b	'-' "UDPT" updatereason	Pēdējais datu precizējums, ko veicis operators un/vai kas balstīt uz radiolokācijas datiem.		ptc
view	b	'-' "VIEW" (V VNX)	Norāde uz punkta "aplūkojamību". V = aplūkojams VNX = nav aplūkojams (mākslīgs punkts).		ptc
vxpist	b	'-' "VXPIST" ALPHA 1{DIGIT}5 ALPHA:= P N P:= Positif N:= Negative	Ātruma vektora X koordināte radiolokācijas punktā.	pistcoord	
vypist	b	'-' "VYPIST" ALPHA 1{DIGIT}5 ALPHA:= P N P:= Positif N:= Negative	Ātruma vektora Y koordināte radiolokācijas punktā.	pistcoord	

Rezervēti apakšlauki	Veids	Sintakse	Semantika	Izmanto primārajā laukā	Izmanto apakšlaukā
xflchg	c	'.' "XFLCHG" flmin flmax	Lidojuma izejlīmeņa (XFL) labojumu minimālais un maksimālais līmenis.		fieldid
xpist	b	'.' "XPIST" 'P' 'N' 1{DIGIT}6 P:= Positif N:= Negative	X koordināte radiolokācijas punktā.	pistcoord	
ypist	b	'.' "YPIST" 'P' 'N' 1{DIGIT}6 ALPHA:= P/N P:= Positif N:= Negative	Y koordināte radiolokācijas punktā.	pistcoord	

E PIELIKUMS (informatīvs)

ZIŅOJUMU GRUPU APRAKSTS

IEVADS

Šajā pielikumā aplūkotas dažādas ziņojumu grupas jeb kategorijas, kuru apmaiņai var izmantot ADEXP. Visu ADEXP ziņojumu virsrakstu pilns uzskaitījums ietverts B pielikumā.

PIEZĪME Precīzi formulēti nosacījumi, izmantošanas noteikumi un lauku lietojums, jo īpaši fakultatīvo lauku lietošana, ir atrodamā minēto sistēmu attiecīgajos dokumentos (piemēram, saskarnes specifikācijas dokumentā).

E.1. Lidojuma plāna ziņojumi

E.1.1. Ievads

Šīs kategorijas ziņojumu apmaiņa noris galvenokārt starp AO, IFPS un attiecīgajām ATS struktūrvienībām.

E.1.2. Ziņojumu virsrakstu noteikšana

Šajā kategorijā ietilpst šādi ziņojumu virsraksti:

ACK, IACH, IAFP, IAPL, IARR, ICHG, ICNL, IDEP, IDLA, IFPL, IRPL, IRQP, MAN, RCHG, RCNL, REJ.

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 3. norādē.

E.1.3. Primāro lauku struktūra

Sīks ziņojumu satura izklāsts, datu iestrādes noteikumi un obligāto un fakultatīvo lauku lietojums ir atrodami dokumenta 3. norādē.

Piemērs

Lidojuma plāna ziņojums

-TITLE IFPL

-BEGIN ADDR -FAC CFMUTACT -FAC EGZYTTF0 -FAC EGZYTTFE -FAC EGTTZGZP

-FAC EGKKZPZI -FAC LFFBTEST -FAC LESCYPX -FAC LPPCIFPS -FAC LPPTYWYA

-FAC LPAMYWYA -FAC LPAMCYX -FAC LPPTIFPS

-END ADDR

-ADEP EGKK -ADES LPPT -ARCID AZX752 -ARCTYP BA11 -CEQPT S

-EOBD 980305 -EOBT 1130 -FILTIM 041530 -IFPLID AA00463686 -ORGNID AZXPLO

-SEQPT C -SRC RPL -WKTRC M -TTLEET 0230 -RFL F330 -SPEED N0400 -FLTRUL I

-FLTYP S

-ROUTE N0400F330 SAM UR41 ORTAC UR1 QPR UR107 AVS UG41 FTM

-BEGIN RTEPTS

-PT -PTID EGKK -FL F000 -ETO 980305113000
-PT -PTID SAM -FL F196 -ETO 980305114012
-PT -PTID ASPEN -FL F288 -ETO 980305114658
-PT -PTID ORTAC -FL F311 -ETO 980305114959
-PT -PTID GUR -FL F330 -ETO 980305115617
-PT -PTID AKEMI -FL F330 -ETO 980305120118
-PT -PTID LARSI -FL F330 -ETO 980305120626
-PT -PTID QPR -FL F330 -ETO 980305121236
-PT -PTID ERWAN -FL F330 -ETO 980305123152
-PT -PTID LOTEE -FL F330 -ETO 980305124401
-PT -PTID AVS -FL F330 -ETO 980305125357
-PT -PTID KORET -FL F330 -ETO 980305130137
-PT -PTID BARKO -FL F330 -ETO 980305130734
-PT -PTID CANAR -FL F330 -ETO 980305131544
-PT -PTID VIS -FL F330 -ETO 980305132220
-PT -PTID FTM -FL F234 -ETO 980305133230
-PT -PTID LPPT -FL F000 -ETO 980305134529
-END RTEPTS
-ATSRT UR41 SAM ORTAC -ATSRT UR1 ORTAC QPR -ATSRT UR107 QPR AVS
-ATSRT UG41 AVS FTM

E.2. Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības ziņojumi

E.2.1. Ievads

Šīs kategorijas ziņojumu apmaiņa noris galvenokārt starp Eurocontrol CFMU TACT sistēmu, gaisa kuģu ekspluatantiem un ATS struktūrvienībām.

E.2.2. Datorizētās laika nišu sadales ziņojumi (CASA)

Šajā kategorijā ietilpst šādi ziņojumi:

DES, ERR, FCM, FLS, RDY, RJT, RRP, SAM, SIP, SLC, SMM, SPA, SRJ, SRM, SRR.

E.2.2.1. Ziņojumu virsrakstu noteikšana

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 5. norādē.

E.2.2.2. Primāro lauku struktūra

Sīks ziņojumu satura izklāsts, datu iestrādes noteikumi un obligāto un fakultatīvo lauku lietojums ir atrodami dokumenta 5. norādē.

Piemērs

-TITLE SAM -ARCID AMC101 -ADEP EGLL -ADES LMML -EOBD 980324 -EOBT 0945
-CTOT 010 -REGUL UZZU11 -TAXITIME 0020

E.2.3. Informatīvie ziņojumi

Šajā kategorijā ietilpst šādi ziņojumu virsraksti:

FSA

E.2.3.1. Ziņojumu virsrakstu noteikšana

Šo ziņojumu satura apraksts būs pieejams dokumenta 5. norādē.

E.2.3.2. Primāro lauku struktūra

Ziņojuma satura izklāsts, datu iestrādes noteikumi un obligāto un fakultatīvo lauku lietojums būs atrodami dokumenta 5. norādē.

Piemērs

Pirmās sistēmas aktivizēšanas ziņojums

-TITLE FSA -ARCID EIN636 -ADEP EIDW -ADES EBBR -POSITION -PTID LIFFY -TO 1646

E.3. ATC koordinācijas ziņojumi

E.3.1. Ievads

Koordinācijas ziņojumus izmanto, lai automatizētu operacionālo koordināciju un informācijas apmaiņu starp ATC struktūrvienībām. Šie ziņojumi nodrošina ar koordināciju saistītās operacionālās informācijas savlaicīgu pārsūtīšanu, izmantojot datu izguves un pārraides standartfunkcijas.

E.3.2. Ziņojumu virsrakstu noteikšana

Šajā kategorijā ietilpst šādi ziņojumu virsraksti:

ABI, ACT, CDN, COD, COF, HOP, INF, LAM, LRM, MAC, MAS, PAC, RAP, REV, ROF, RRV, SBY, SDM, TIM.

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 6. norādē.

E.3.3. Primāro lauku struktūra

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 6. norādē.

Piemēri

Ierosinātās vadības nodošanas ziņojums

-TITLE HOP -REFDATA -SENDER -FAC L -RECVR -FAC E -SEQNUM 030 -ARCID AMM253

-CFL F190 -ASPEED N0420 -RATE D25 -DCT BEN STN

Aktivizēšanas ziņojums

-TITLE ACT -REFDATA -SENDER -FAC E -RECVR -FAC L -SEQNUM 005 -ARCID AMM253

-SSRCODE A7041 -ADEP LMML -COORDATA -PTID BNE -TO 1226 -TFL F350

-ADES EGBB -ARCTYP B757 -ROUTE N0480F390 UB4 BNE UB4 BPK UB3 HON

E.4. Gaisa telpas pārvaldības ziņojumi**E.4.1. Ievads**

Ziņojumi, ko izmanto gaisa telpas pārvaldības koordinēšanā. Šie ziņojumi skar apkārtējo vidi, kurā noris gaisa satiksme: pastāvīgos un nosacītos maršrutus, uz laiku nošķirtās zonas, bīstamās un aizliegtās zonas.

E.4.2. Ziņojumu virsrakstu noteikšana

Šajā kategorijā ietilpst šādi ziņojumu virsraksti:

AUP, CRAM, UUP.

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 7. norādē.

E.4.3. Primāro lauku struktūra

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 7. norādē.

Piemērs:Nosacītā maršruta pieejamības ziņojums

-TITLE CRAM -PART -NUM 001 -LASTNUM 010
-FLTIME 281353 -MESVALPERIOD 199803290600 1998703300600
-BEGIN LACDR
-AIRROUTE -NUM 001 -REFATSRTE UA23 ELVAR LP BEJ LP
-FLBLOCK -FL F245 -FL F255 -VALPERIOD 199803290600 199803300600
-AIRROUTE -NUM 002 -REFATSRTE UA44 ESP LP BEJ LP
-FLBLOCK -FL F245 -FL F255 -VALPERIOD 199803290600 199803290730
-AIRROUTE -NUM 003 -REFATSRTE UA44 ESP LP BEJ LP
-FLBLOCK -FL F245 -FL F255 -VALPERIOD 199803291830 199803300600
-AIRROUTE -NUM 004 -REFATSRTE A44 ESP LP BEJ LP
-FLBLOCK -FL F105 -FL F245 -VALPERIOD 199803290600 199803290730
-AIRROUTE -NUM 005 -REFATSRTE A44 ESP LP BEJ LP
-FLBLOCK -FL F105 -FL F245 -VALPERIOD 199803291830 199803300600
-AIRROUTE -NUM 006 -REFATSRTE A44 BEJ LP ROSAL LP
-FLBLOCK -FL F105 -FL F245 -VALPERIOD 199803292030 199803300530
-AIRROUTE -NUM 007 -REFATSRTE UA57 FFM ED DIK EL
-FLBLOCK -FL F250 -FL F450 -VALPERIOD 199803290700 199803291330
-END LACDR

E.5. Civilās/militārās koordinācijas ziņojumi**E.5.1. Ievads**

Ziņojumi, ko izmanto lidojumu datu un gaisa telpas šķērsošanas pieprasījumu koordinēšanā starp civilajām un militārajām ATS struktūrvienībām.

E.5.2. Ziņojumu virsrakstu noteikšana

Šajā kategorijā ietilpst šādi ziņojumu virsraksti:

ACP, BFD, CFD, LAM, RJC, XAP, XCM, XIN, XRQ

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 7. norādē.

E.5.3. Primāro lauku struktūra

Visi šo ziņojumu satura apraksti ietverti dokumenta 7. norādē.

Piemērs:Šķērsošanas atļaujas pieprasījuma ziņojums

-TITLE XRQ -REFDATA -SENDER -FAC EBSZZXZQ -RECVR -FAC EBBUZXZQ

-SEQNUM 012 -ARCID DEUCE22 -SSRCODE A1240 -ARCTYP F111 -SECTOR SOUTH

-BEGIN RTEPTS

-PT -PTID GEO01 -TO 1630 -FL F250

-PT -PTID GEO02 -TO 1631 -FL250

-END RTEPTS

-GEO -GEOID GEO01 -LATTD 500000N -LONGTD 0051000E

-GEO -GEOID GEO02 -LATTD 500000N -LONGTD 0051500E

Apstiprinājuma ziņojums

-TITLE ACP -REFDATA -SENDER -FAC EBBUZXZQ -RECVR -FAC EBSZZXZQ

-SEQNUM 014 -MSGREF -SENDER -FAC EBSZZXZQ -RECVR -FAC EBBUZXZQ

-SEQNUM 012

F PIELIKUMS (informatīvs)

ADEXP ZIŅOJUMU FORMĀTA PIEMĒRI

Tālāk aplūkoti piemēri kalpo tikai kā ADEXP formāta paraugi, nevis kā ziņojumu satura piemēri. Šo ziņojumu izmanto IFPL, un lai arī publicēšanas brīdī tas atbilda patiesībai, tā lauku struktūras pareizība utt. netiek garantēta.

Tālāk aplūkots 1. PARAGS atveidots tā, lai tas būtu viegli lasāms. Tas panākts, izmantojot rakstatgriezi, rindpadevi, ievilkumus utt. Taču šāds izkārtojums neietilpst ADEXP formāta noteikumos.

Ziņojuma atveidošana tād ir saņēmējas sistēmas ziņā. Abi piemēri, kas norādīti kā 2. PIEMĒRS un 3. PIEMĒRS, ir tā paša 1. PIEMĒRĀ iekļautā ziņojuma līdzvērtīgs atveidojums.

1. PIEMĒRS

-TITLE IFPL

-BEGIN ADDR

-FAC CFMUTACT

-FAC LFFFSTIP

-FAC EDDFFZRZL

-FAC EDZZZQZA

-FAC EDUUZQZA

-FAC LOVVZQZX

-FAC LHBPZEXX

-FAC LYBAZQZX

-FAC LWSSZQZX

-FAC LGTSZAZX

-END ADDR

-ADEP EDDF

-ADES LGTS

-ARCID DLH3728

-ARCTYP B73A

-CEQPT SDMRY

-EOBD 980517

-EOBT 0715

-FILTIM 170421

-IFPLID AA05966101

-ORGNID DLHAOCC

-ORIGIN -NETWORKTYPE SITA -FAC FRAOXLH

-REG DABHM

-SEL KMGJ

-SRC FPL

-FLTTP S

-WKTRC M

-TTLEET 0210

-RFL F330
-SPEED N0417
-FLTRUL I
-SEQPT C
-ROUTE N0417F330 NDG3D NDG UW70 MUN UB103 UNKEN UT23 BABIT UR26
SAVIN UG18 BUI UB1 TALAS
-ALTRNT1 LBSF
-EETFIR EDUU 0014
-EETFIR LOVV 0035
-EETFIR LJLA 0054
-EETFIR LHCC 0057
-EETFIR LYBA 0113
-EETFIR LWSS 0148
-EETFIR LGGG 0159
-BEGIN RTEPTS
-PT -PTID EDDF -FL F000 -ETO 980317071500
-PT -PTID NDG -FL F311 -ETO 9803173414
-PT -PTID RIDER -FL F327 -ETO 980317073726
-PT -PTID MAH -FL F330 -ETO 980317074130
-PT -PTID MUN -FL F330 -ETO 980317074449
-PT -PTID CHIEM -FL F330 -ETO 980317074754
-PT -PTID UNKEN -FL F330 -ETO 980317075109
-PT -PTID GRZ -FL F330 -ETO 9803170080830
-PT -PTID DIMLO -FL F330 -ETO 980317081443
-PT -PTID BABIT -FL F330 -ETO 980317083107
-PT -PTID SAVIN -FL F330 -ETO 980317083613
-PT -PTID UPIVO -FL F330 -ETO 980317084054
-PT -PTID KLENA -FL F330 -ETO 980317084204
-PT -PTID VAL -FL F330 -ETO 980317084629
-PT -PTID KAVOR -FL F330 -ETO 980317085329
-PT -PTID BUI -FL F330 -ETO 980317090135
-PT -PTID SARAX -FL F330 -ETO 980317090650
-PT -PTID PEP -FL F312 -ETO 980317091414
-PT -PTID TALAS -FL F241 -ETO 980317091746
-PT -PTID LGTS -FL F000 -ETO 980317093138
-END RTEPTS
-SID NDG3D
-ATSRT UW70 NDG MUN
-ATSRT UB103 MUN UNKEN
-ATSRT UT23 UNKEN BABIT
-ATSRT UR26 BABIT SAVIN
-ATSRT UG18 SAVIN BUI
-ATSRT UB1 BUI TALAS

2. PIEMĒRS

-TITLE IFPL -BEGIN ADDR -FAC CFMUTACT -FAC LFFSTIP -FAC EDFFZRZL -FAC EDZZZQZA -FAC EDUUZQZA -FAC LOVVZQZX -FAC LHBPZEZX -FAC LYBAZQZX -FAC LWSSZQZX -FAC LGTSZAZX -END ADDR -ADEP EDDF -ADES LGTS -ARCID DLH3728 -ARCTYP B73A -CEQPT SDMR -EOBD 980517 -EOBT 0715 -FILTIM 170421 -IFPLID AA05966101 -ORGNID DLHAOCC -ORIGIN -NETWORKTYPE SITA -FAC FRAOXLH -REG DABHM -SEL KMGJ -SRC FPL -FLTYP S -WKTRC M -TTLEET 0210 -RFL F330 -SPEED N0417 -FLTRUL I -SEQPT C -ROUTE N0417F330 NDG3D NDG UW70 MUN UB103 UNKEN UT23 BABIT UR26 SAVIN UG18 BUI UB1 TALAS -ALTRNT1 LBSF -EETFIR EDUU 0014 -EETFIR LOVV 0035 -EETFIR LJLA 0054 -EETFIR LHCC 0057 -EETFIR LYBA 0113 -EETFIR LWSS 0148 -EETFIR LGGG 0159 -BEGIN RTEPTS -PT -PTID EDDF -FL F000 -ETO 980317071500 -PT -PTID NDG -FL F311 -ETO 9803173414 -PT -PTID RIDER -FL F327 -ETO 980317073726 -PT -PTID MAH -FL F330 -ETO 980317074130 -PT -PTID MUN -FL F330 -ETO 980317074449 -PT -PTID CHIEM -FL F330 -ETO 980317074754 -PT -PTID UNKEN -FL F330 -ETO 980317075109 -PT -PTID GRZ -FL F330 -ETO 9803170080830 -PT -PTID DIMLO -FL F330 -ETO 980317081443 -PT -PTID BABIT -FL F330 -ETO 980317083107 -PT -PTID SAVIN -FL F330 -ETO 980317083613 -PT -PTID UPIVO -FL F330 -ETO 980317084054 -PT -PTID KLENA -FL F330 -ETO 980317084204 -PT -PTID VAL -FL F330 -ETO 980317084629 -PT -PTID KAVOR -FL F330 -ETO 980317085329 -PT -PTID BUI -FL F330 -ETO 980317090135 -PT -PTID SARAX -FL F330 -ETO 980317090650 -PT -PTID PEP -FL F312 -ETO 980317091414 -PT -PTID TALAS -FL F241 -ETO 980317091746 -PT -PTID LGTS -FL F000 -ETO 980317093138 -END RTEPTS -SID NDG3D -ATSRT UW70 NDG MUN -ATSRT UB103 MUN UNKEN -ATSRT UT23 UNKEN BABIT -ATSRT UR26 BABIT SAVIN -ATSRT UG18 SAVIN BUI -ATSRT UB1 BUI TALAS

3. PIEMĒRS

-TITLE IFPL-BEGIN ADDR-FAC CFMUTACT-FAC LFFSTIPEAC EDFFZRZL-FAC EDZZZQZA-FAC EDUUZQZA-FAC LOVVZQZX-FAC LHBPZEZX-FAC LYBAZQZX-FAC LWSSZQZX-FAC LGTSZAZX-END ADDR-ADEP EDDF-ADES LGTS-ARCID DLH3728-ARCTYP B73A-CEQPT SDMR-EOBD 980517-EOBT 0715-FILTIM 170421-IFPLID AA05966101-ORGNID DLHAOCC-ORIGIN-NETWORKTYPE SITA-FAC FRAOXLH-REG DABHM-SEL KMGJ-SRC FPL-FLTYP S-WKTRC M-TTLEET 0210-RFL F330-SPEED N0417-FLTRUL I-SEQPT C-ROUTE N0417F330 NDG3D NDG UW70 MUN UB103 UNKEN UT23 BABIT UR26 SAVIN UG18 BUI UB1 TALAS-ALTRNT1 LBSF-EETFIR EDUU 0014-EETFIR LOVV 0035-EETFIR LJLA 0054-EETFIR LHCC 0057-EETFIR LYBA 0113-EETFIR LWSS 0148-EETFIR LGGG 0159-BEGIN RTEPTS-PT-PTID EDDF-FL F000-ETO 980317071500-PT-PTID NDG-FL F311-ETO 9803173414-PT-PTID RIDER-FL F327-ETO 980317073726-PT-PTID MAH-FL F330-ETO 980317074130-PT PTID MUN-FL F330-ETO 980317074449-PT-PTID CHIEM-FL F330-ETO 980317074754-PT-PTID UNKENFL F330-ETO 980317075109-PT-PTID GRZ-FL F330-ETO 9803170080830-PT-PTID DIMLO-FL F330-ETO 980317081443-PT-PTID BABIT-FL F330-ETO 980317083107-PT-PTID SAVIN-FL F330-ETO 98031708361-PT-PTID UPIVO-FL F330-ETO 980317084054-PT-PTID KLENA-FL F330-ETO 980317084204-PT-PTID VAL-FL F330-ETO 980317084629-PT-PTID KAVOR-FL F330-ETO 980317085329-PT-PTID BUI-FL F330-ETO 980317090135-PT-PTID SARAX-FL F330-ETO 980317090650-PT-PTID PEP-FL F312-ETO 980317091414-PT-PTID TALAS-FL F241-ETO 980317091746-PT-PTID LGTS-FL F000-ETO 980317093138-END RTEPTS-SID NDG3D-ATSRT UW70 NDG MUN-ATSRT UB103 MUN UNKEN-ATSRT UT23 UNKEN BABIT-ATSRT UR26 BABIT SAVIN-ATSRT UG18 SAVIN BUI-ATSRT UB1 BUI TALAS

G PIELIKUMS (informatīvs)

TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

G.1. Ievads

Šā pielikuma uzdevums ir sniegt ieskatu iecerētajā ADEXP attīstībā nākotnē un definēt šīs attīstības pamatojumu un mērķus.

G.2. Mērķi

Viens no galvenajiem ADEXP pilnveidošanas mērķiem bija radīt formātu, kas ļauj saņēmējai sistēmai "ignorēt" jeb "pārlēkt" nezināmu vai neatpazītu lauku, tajā pašā laikā "neizbrāķējot" apstrādājamo ziņojumu. Šādā veidā ir iespējams pievienot ziņojumam jaunu lauku, iepriekš neveicot visu saņēmēju sistēmu pārveidošanu, kam seko ļoti rūpīgi koordinēts "pārslēgšanās process". Ārkārtīgi liela pielāgojamība, ko var šādi panākt, ir viena no ADEXP formāta priekšrocībām.

Pašreizējā standartā šis mērķis ir panākts, izmantojot iepriekš definētus primāros laukus un apakšlaukus, ko ievada konkrēti atslēgvārdi. Lai ignorētu visu sarakstlaukā neietilpstošo tekstu līdz nākamajam primārajam laukam, ir vajadzīgs leksiskais vai sintaktiskais analizators, kas "neatpazīst" atslēgvārdu. Tātad informācijas atgūšana notiek primāro lauku līmenī.

Pašreizējās un turpmākās izmaiņas, kas skar jaunu ziņojumu noteikšanu, norāda uz to, ka dažās jomās ir nepieciešams augstāks sarežģītības līmenis, kas paredz lauku ligzdošanu trešajā un pat ceturtajā līmenī. (Kā šādu piemēru pašlaik var minēt nosacīto maršrutu ierādīšanas ziņojumu (CRAM)). Patlaban ADEXP nodrošina iespēju sastādīt ziņojumu ar jebkuru ligzdošanas pakāpi. Tomēr nepastāv iespēja atgūt informāciju no neatpazīta apakšlauka, kam ir, teiksim, trešais vai ceturtais ligzdošanas līmenis, neriskējot nepareizi interpretēt datus vai obligāti atzīt šo ziņojumu par nederīgu. Ierosinātajiem ADEXP formāta pārveidojumiem jānodrošina, lai leksiskais vai sintaktiskais analizators spētu jebkurā brīdī noteikt, kur tas atrodas ziņojuma vai atsevišķa lauka struktūras iekšienē, un tādējādi nodrošināt informācijas atgūšanu jebkurā ligzdošanas līmenī, neriskējot nepareizi interpretēt datus.

G.3. Ierosinājums

Lai nodrošinātu ziņojuma informācijas atgūšanu jebkurā līmenī, leksiskajam vai sintaksiskajam analizatoram jāspēj atpazīt tiklab lauka beigas, kā arī tā sākumu. Pašreizējais formāts tikai ļauj atpazīt lauka sākumu, izmantojot rakstzīmi "-".

Turpmākā ADEXP versijā piedāvās izmantot iekavas, lai attiecīgi norādītu lauka sākumu un beigas. Pašreizējā rakstzīmes "-" izmantošana, ievadot lauka sākumu, būtu tādējādi jāaizstāj ar rakstzīmi (. Lauka beigas, kas pašlaik netiek skaidri norādītas, turpmāk būs jānorāda ar rakstzīmi). Šo principu ilustrē šeit aplūkotie piemēri.

Piemēri

	<u>Pašreizējais formāts</u>	<u>Piedāvātais formāts</u>
Vienkāršā lauka piemērs:	-RFL F330	(RFL F330)
Saliktā lauka piemērs:	-CRSCLIMB	(CRSCLIMB
	-PTID DUB	(PTID DUB)
	-CRSPEED M084	(CRSPEED M084)
	-CRFL1 F370	(CRFL1 F370)
	-CRFL2 F430	(CRFL2 F430))

III PIELIKUMS

SASKARNES KONTROLDOKUMENTS LIDOJUMU DATU APMAIŅAI (FDE-ICD), REDAKCIJA 1.0

(Eurocontrol dokumentu šifrs COM.ET1.ST12-STD)

SATURS

AUTORTIESĪBU ATRUNA	277
PRIEKŠVārds	278
1. Ievads	280
2. Darbības joma	280
3. Norādes	281
3.1. Ievads	281
3.2. Norādes	281
4. Definīcijas, simboli un saīsinājumi	283
4.1. Definīcijas	283
4.2. Simboli un saīsinājumi	283
4.3. Notācijas	284
5. Tehniskais apskats	285
5.1. Protokolu steks	285
5.2. Profila struktūra	285
5.3. Saistība ar iepriekšējām specifikācijas versijām	286
6. Profila parametri	286
6.1. Standartatbilstības parametri	286
6.2. Augšējo slāņu parametri	286
6.3. Apakšējo slāņu parametri	286
6.3.1. Transporta slāņa parametri	286
6.3.2. Tīkla slāņa parametri	286
6.3.3. Datu posma slāņa parametri	287
6.3.4. Fizikālā slāņa parametri	287
7. Pārbaudes metodes	287
A Pielikums (Normatīvs) Ziņojuma Pārsūtīšanas Protokols	288
A.1. Ievads	288
A.2. Sniegtais pakalpojums	288
A.3. Pārņemtais pakalpojums	288

A.4.	Protokola specifikācija	288
A.4.1.	Ievads	288
A.4.2.	Datu tipi	288
A.4.3.	Asociācijas izveidošana	289
A.4.4.	Datu pārsūtīšana	289
A.4.5.	Sakārtotā asociācijas izjaukšana	290
A.4.6.	Asociācijas atjaunošana	290
A.4.7.	Asociācijas integritāte	290
A.4.8.	Nesakārtotā asociācijas izjaukšana	291
A.4.9.	Pēckļūmes atkopšana	291
A.4.10.	Ziņojumu formāti	291
A.5.	Protokola stāvokļu tabulas	292
A.5.1.	Ievads	292
A.5.2.	Stāvokļa definīcijas	292
A.5.3.	Iespējamie notikumi	293
A.5.4.	Taimeri	293
A.5.5.	Stāvokļu tabula	294
A.5.6.	Stāvokļu diagramma	295
B PIELIKUMS (NORMATĪVS) ZIŅOJUMA GALVENES PROTOKOLS		297
B.1.	Ievads	297
B.2.	Sniegtais pakalpojums	297
B.3.	Požadované služby	297
B.4.	Protokola specifikācija	297
B.4.1.	Savienojuma izveidošana	297
B.4.2.	Nodrošināšanās pret liekiem tīkla savienojumiem	297
B.4.3.	Savienojuma izjaukšana	298
B.4.4.	Datu pārsūtīšana	298
C PIELIKUMS (NORMATĪVS) TĪKLA PROTOKOLS		300
C.1.	Ievads	300
C.2.	Sniegtais pakalpojums	300

C.3.	Pārņemtais pakalpojums	300
C.4.	NSAP adresēšana	300
C.4.1.	Ievads	300
C.4.2.	NSAP adrešu struktūra	301
C.4.3.	ATC struktūrvienību identifikatoru un selektoru piešķiršana	301
C.5.	Protokola specifikācija	301
C.5.1.	Īss apskats	301
C.5.2.	Adrešu šifrēšana	302
C.5.3.	Lietotāja datu lauka šifrēšana	302
C.5.4.	Adrešu apstrāde INCOMING CALL paketēs	302
C.5.5.	Datu pārsūtīšana	303
	D PIELIKUMS (NORMATĪVS) PROFILRAKSTURĪGĀS PICS PROFORMAS	304
D.1.	Ievads	304
D.2.	PICS proformu aizpildīšanas norādījumi	304
D.2.1.	Vispārējā PICS proformu struktūra	304
D.2.2.	Papildinformācija	305
D.2.3.	Izņēmumi	305
D.2.4.	Nosacītie vienumi	305
D.3.	Ziņojuma pārsūtīšanas protokola PICS proforma	306
D.3.1.	Saīsinājumi un īpaši simboli	306
D.3.2.	Apraksts	306
D.3.3.	Protokola implementēšana	307
D.4.	Ziņojuma galvenes protokola PICS proforma	307
D.4.1.	Saīsinājumi un īpaši simboli	307
D.4.2.	Apraksts	308
D.4.3.	Protokola implementēšana	309
D.5.	Tikla protokola PICS proforma	309
D.5.1.	Saīsinājumi un īpaši simboli	309
D.5.2.	Apraksts	310
D.5.3.	Protokola implementēšana	310

E PIELIKUMS (NORMATĪVS) PROFILA PARAMETRU SARAKSTS	311
E.1. Ievads	311
E.2. PRL un PICS proformu nozīme	311
E.3. Notācija	312
E.4. PICS proformu aizpildīšanas norādījumi	313
E.5. Norādes	313
E.6. Standartatbilstības formulējums	314
E.6.1. Īss standartatbilstības apskats	314
E.6.2. Dinamiskās standartatbilstības prasības	315
E.7. Augšējo slāņu parametri	315
E.8. Apakšējo slāņu parametri	315
E.8.1. Transporta slāņa parametri	315
E.8.2. Tīkla slāņa parametri	316
E.8.3. Datu posma slāņa parametri	329
E.8.4. Fizikālā slāņa parametri	330
F PIELIKUMS (INFORMATĪVS) STANDARTATBILSTĪBAS TESTĒŠANAS METODIKA	331
F.1. Ievads	331
F.2. Mērķis un darbības joma	331
F.3. Bibliogrāfija	331
F.4. Pilnveidošanas paņēmieni un prakse	331
F.5. Pārbaudes	331
F.5.1. Ievads	331
F.5.2. Apakšējo slāņu (1. līdz 3. slānis) pārbaude	332
F.5.3. Lietojumprogrammas slāņa pārbaude	332
F.5.4. Sertificēšana	332
F.5.5. Izziņošana	332
G PIELIKUMS (INFORMATĪVS) IDENTIFIKATORU PIEŠ-IRŠANA ATC STRUKTŪRVIENTĪBĀM	333
H PIELIKUMS (INFORMATĪVS) UZTICAMĪBAS, PIEEJAMĪBAS UN DROŠĪBAS IETEIKUMI	335
H.1. Ievads	335
H.2. Mērķis un darbības joma	335
H.3. Bibliogrāfija	335

H.4.	Implementācijas, kurās izmanto nomātas līnijas	335
H.4.1.	Uzticamība	335
H.4.2.	Pieejamība	335
H.4.3.	Drošība	335
H.4.4.	Konfigurācijas piemērs	336
H.5.	Tīkla implementēšana	336
H.5.1.	Uzticamība	336
H.5.2.	Pieejamība	336
H.5.3.	Drošība	336
H.6.	Vispārēji ieteikumi nomātas līnijas un tīkla implementēšanai	336
H.6.1.	Uzticamība	336
H.6.2.	Pieejamība	337
H.6.3.	Sistēmu pārvaldība	337
H.6.4.	Konfigurācijas piemērs	337

AUTORTIESĪBU ATRUNA

Šis dokuments sagatavots Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (*Eurocontrol*) aģentūrā.

Autortiesības pieder *Eurocontrol* aģentūrai.

Tādējādi dokumenta vai jebkuras tā daļas saturs ir brīvi pieejams dalībvalstu pārstāvjiem, bet tā pavairošanai vai izpaušanai jebkurai citai personai ir vajadzīga *Eurocontrol* aģentūras rakstiska piekrišana.

PRIEKŠVārds**1. Atbildīgā iestāde**

Šo standartu sagatavojsi un tā atjaunināšanu veic Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (*Eurocontrol*) Lidojuma plāna datu apmaiņas (*FPDE*) darba grupa.

2. EATCHIP darba programmas dokuments

Šis standarts ir saistīts ar *EATCHIP* darba programmas dokumenta (*EWPD*) sakaru jomā vadības nodrošināšanas uzdevuma 01 speciālo uzdevumu Nr. 12.

3. Standarta apstiprināšana

3.1. Šis standarts pieņemts saskaņā ar kārtību, kas izklāstīta *Eurocontrol* standartizācijas direktīvās, reģ. Nr. 000-2-93.

3.2. Šis standarts stājas spēkā pēc apstiprināšanas *Eurocontrol* pastāvīgajā komisijā un aizstāj *Eurocontrol* standarta datu apmaiņas tiešsaistē (*OLDI*), redakcija 1, 3. daļu: TEHNISKĀS PRASĪBAS (Saskarnes īstermiņa kontroldokuments), reģ. Nr. 001-3-92.

4. Tehniskie labojumi un grozījumi

Šo standartu pastāvīgi pārskata, veicot nepieciešamos grozījumus vai tehniskos labojumus. Šā standarta precizēšanas kārtība izklāstīta H pielikumā, kas pievienots *Eurocontrol* standartizācijas dokumentu vienotās sagatavošanas un noformēšanas direktīvām, reģ. Nr. 000-1-92.

5. Redakcionālās norunas

5.1. Šā standarta formāts ir saskaņā ar *Eurocontrol* standartizācijas dokumentu vienotās sagatavošanas un noformēšanas direktīvām.

5.2. Norādot uz katra izteikuma statusu, izmantota šāda notācija:

- normatīvos formulējumos, kas iespiesti parastiem burtiem bez izcēluma, parasti izmanto vajadzības izteiksmi (angļu tekstā lieto “*shall*”),
- formulējumos, kam ir ieteikuma raksturs un kas iespiesti slīprakstā bez izcēluma, izmanto vēlējuma izteiksmi (angļu tekstā lieto “*should*”), priekšā ar vārdu “Ieteikums” norādot to statusu.

5.3. Jebkuru citu informāciju, kam var būt būtiska nozīme, lai gūtu pareizu izpratni par konkrēta ievilkuma tekstu, iekļauj PIEZĪMES veidā. Uzskata, ka piezīmei ir tikai informatīvs raksturs, tāpēc tajā neietver nekādas specifikācijas, to novieto uzreiz aiz attiecīgā ievilkuma.

5.4. Izņēmuma kārtā, lai būtu iespējams pienācīgi atveidot E pielikumā profila parametru sarakstus (*PRL*), dažas tabulas ir bez ievilkuma, un to garums nepārsniedz vienu lappusi.

6. Saistība ar citiem standartizācijas dokumentiem

6.1. Šis *Eurocontrol* standarts aizstāj *OLDI* īstermiņa saskarnes kontroldokumenta (*ST-ICD*) 3. daļu, *Eurocontrol* standarta *OLDI* 1. redakciju [13. norāde].

6.2. Šis *Eurocontrol* standarts veido paredzamās *Eurocontrol* standartu kopas pirmo daļu, kas attiecas uz saskarnes kontroldokumenti (ICD) lidojumu datu apmaiņai.

7. **Šā standarta pielikumu statuss**

Šā standarta pielikumiem ir šāds statuss:

- A pielikums — normatīvs
- B pielikums — normatīvs
- C pielikums — normatīvs
- D pielikums — normatīvs
- E pielikums — normatīvs
- F pielikums — informatīvs
- G pielikums — informatīvs
- H pielikums — informatīvs

8. **Valoda**

Šā standarta sākotnējais teksts sagatavots angļu valodā.

1. IEVADS

Šis *Eurocontrol* standarts balstās uz īstermiņa saskarnes kontroldokumentu, ko izstrādājusi kādreizējā *OLDI* tehniskā apakšgrupa, kurai tika uzdots noteikt jaunus saskarnes standartus *OLDI* ekspluatācijai nākotnē starp lidojumu rajonu GSV centriem.

Agrāk *OLDI* saites balstījās uz tādiem patentētiem protokoliem kā *INTERCAUTRA* vai *Datenübertragungs- und Verteilungssystem (DÜV)*, kas darbojas īpašās divpunktu shēmās vai ierobežotos tīklos un kam vajadzīga piemērota datortehnika un programmatūra.

Plānojot lielāku skaitu jaunu saišu, uzskatīja, ka būtu lietderīgi pāriet uz tīklveida arhitektūru un pārņemt starptautiskos sakaru standartus, kas ļauj rentablāk izmantot saites, samazinot savienojumu skaitu katrā centrā dodot iespēju izmantot "gatavo" datortehniku un programmatūru.

Šis *Eurocontrol* standarts formalizē un paplašina īstermiņa *ICD*. Jaunajai *ST-ICD* versijai ir pamatīgāk izstrādāta specifikācija, kas uzlabos tās sadarbību, un turklāt to varēs izmantot nākotnē kā *ICD* pamatu, kas ļautu piemēroties mainīgajām lidojumu datu apmaiņas (*FDE*) prasībām, kā arī plašāk izmantot koplietošanas tīklus un ieviest jaunus zemāko slāņu standartus. Šis *Eurocontrol* standarts piedāvā nepieciešamās funkcionālās iespējas, kuras, izdarot minimālus labojumus, var nodrošināt esošās *OLDI* implementācijas, izmantojot divpunktu saites vai pakešu komutācijas tīklus saskaņā ar *Comité Consultatif des Téléphones et Télégraphes (CCITT)* Rekomendāciju X.25 (1980. vai vēlāko gadu redakcija). Saistībā ar valsts piegādēm var minēt vēl citas iespējas. Šis *ICD* neizslēdz iespēju panākt arī citas abpusējas vienošanās.

Iestādes, kas vēlas izmantot citus lietojumprotokolus papildus šajā dokumentā aplūkotajam protokolam vai tā vietā, var iesniegt esošā protokola grozījumus vai sadalīt savu protokolu, izmantojot dažādas virtuālās ķēdes.

2. DARBĪBAS JOMA

2.1. Šis *Eurocontrol* standarts nosaka specifikāciju datu komunikācijas saskarnei, kas kalpo lidojuma datu ziņojumu apmaiņai starp lidojumu rajonu GSV centriem (*ACC*). To atveido kā atvērto sistēmu sadarbības (*OSI*) profilu saskaņā ar Starptautiskās standartizācijas organizācijas/Starptautiskās elektrotehnikas komisijas (*ISO/IEC*) Tehnisko ziņojumu (*TR*) 10000-2 [3. norāde]. Šis profils skar gan apakšējos (*T*-profilus), gan augšējos (*A*-profilus) slāņus.

2.2. Šis *Eurocontrol* standartizācijas dokuments ir piemērojams šādiem mērķiem:

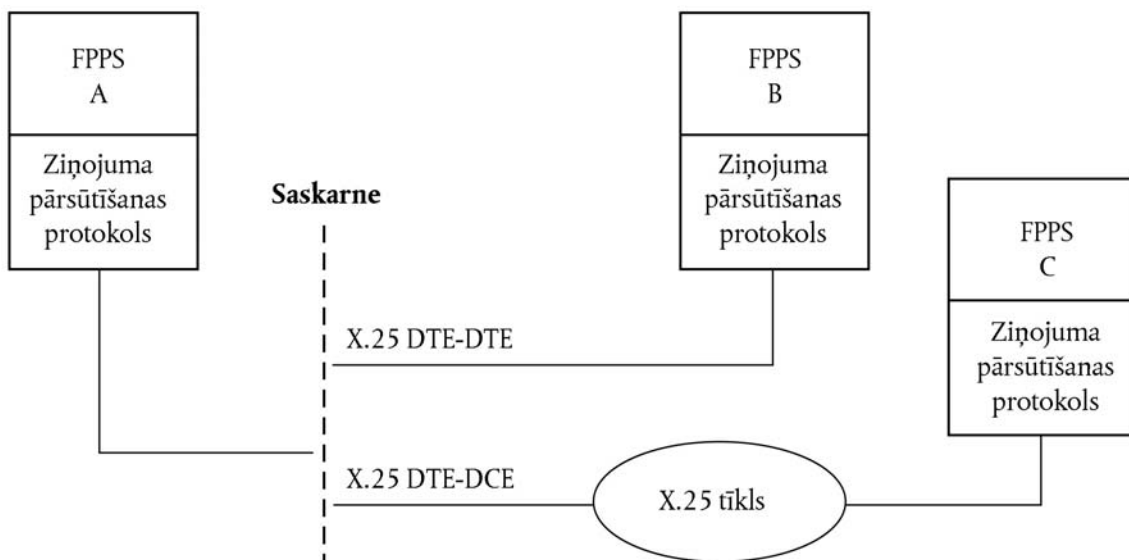
- *OLDI* nodrošināšana saskaņā ar *Eurocontrol* standartu Nr. 001-92, 1. redakcija,
- *OLDI* lietojumziņojumu pārraides nodrošināšana no *ACC* uz Centrālās gaisa satiksmes plūsmu pārvaldības institūcijas (*CFMU*) sistēmām.

2.3. Šis standarts ir piemērojams savienojumiem, kas izmanto:

- nomātas līnijas divpunktu shēmas, vai
- publiskā komutējamā telefonu tīkla (*PSTN*) divpunktu shēmas, vai
- pakešu komutācijas datu tīklus vai savstarpēji savienotus pakešu komutācijas datu tīklus, kas nodrošina saskarni saskaņā ar *CCITT* Rekomendāciju X.25 (1980. vai vēlāko gadu redakcija).

PIEZĪMES

1. Lidojuma plāna apstrādes sistēmu (*FPPS*) savienojuma shēma aplūkota 1. attēlā.
2. Iespējamie dublējumsavienojumi, piemēram, izmantojot *PSTN*, kas minēti *H* pielikumā, nav minēti 1. attēlā.

1. attēls

Saskarnes shēma

- 2.4. Aplūkotās datu komunikācijas saskarnes drošības jautājumu detalizēts izklāsts nav paredzēts šajā standartā. Tomēr pamatnoteikumi ir atrunāti C pielikuma 5.4. punktā, un papildu uzziņas atrodamas šā *Eurocontrol* standarta H pielikumā.

3. ATSAUCES

3.1. Ievads

Šeit minētie dokumenti un standarti ietver noteikumus, uz kuriem atsaucas šajā tekstā un kas ir iekļauti šā *Eurocontrol* standarta noteikumos.

Šā *Eurocontrol* standarta publicēšanas brīdī atsaucē dokumenti un standarti bija spēkā tajās norādītajā redakcijā.

Jebkura atsaucē minētā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumenta pārskatīšana tūlīt nozīmē šā *Eurocontrol* standarta pārskatīšanu.

Pārējo atsaucē dokumentu labojumus neiekļauj šā *Eurocontrol* standarta noteikumos, kamēr tie nav oficiāli izskatīti un iestrādāti šajā *Eurocontrol* standartā.

Rodoties pretrunām starp šā *Eurocontrol* standarta prasībām un pārējo atsaucē dokumentu saturu, prioritāte ir šim *Eurocontrol* standartam.

3.2. Norādes

- ITU-T rekomendācija X.25 (1993. gads) (1. pārstrādātais izd.), Datu galiekārtu (DTE) un datu ķēdes galiekārtu (DCE) saskarne pakešrežīma termināļos, kas savienoti ar publiskajiem datu tīkliem, izmantojot īpašo shēmu.
- ISO/IEC TR 10000-1:1992, Informācijas tehnoloģija – Starptautisko standartizēto profilu satvars un taksonomija. – 1. daļa, Satvars (2. izdevums).

3. ISO/IEC TR 10000-2:1994, Informācijas tehnoloģija – Starptautisko standartizēto profilu satvars un taksonomija. – 2. daļa, OSI profilu principi un taksonomija (3. izdevums).
4. ITU-T rekomendācija X.21 (1992. gads) (1. pārstrādātais izd.), Datu galiekārtu (DTE) un datu ķēdes galiekārtu (DCE) saskarne publiskajos datu tīklos, kas strādā sinhronajā režīmā.
5. CCITT rekomendācija X.21bis (1988. gads), Datu galiekārtu (DTE) izmantošana publiskajos datu tīklos, lai nodrošinātu pieslēgumu sinhronajiem V-sērijas modemiem.
6. ISO/IEC 7776:1994, Informācijas tehnoloģija – Telekomunikācija un informācijas apmaiņa starp sistēmām – Datu posmu augsta līmeņa vadības procedūras – X.25 LAPB saderīgo DTE datu posmu procedūru apraksts (2. izdevums).
7. ISO/IEC 8208:1993, Informācijas tehnoloģija – Datu komunikācija – Datu galiekārtu X.25 pakešu slāņa protokols (3. izdevums).
8. ISO/IEC ISP 10609-9:1992, Informācijas tehnoloģija – Starptautiskie standartizētie profili TB, TC, TD un TE – Transporta pakalpojumi savienojuma režīmā, izmantojot savienojuma režīma tīklu – 9. daļa, No apakštīkla atkarīgās prasības tīkla slānim, datu posma slānim un fiziskajam slānim attiecībā uz piekļuvi pakešu komutācijas tīklam, izmantojot virtuālos izsaukumus.
9. ISO/IEC 7498-1:1994, Informācijas tehnoloģija – Atvērto sistēmu sadarbība – Bāzes pamatmodelis, Pamatmodelis (2. izdevums).
10. ISO/IEC 8348:1993, Informācijas tehnoloģija – Atvērto sistēmu sadarbība – Tīkla pakalpojumu definīcija (1. izdevums).
11. ISO/IEC 8072:1994, Informācijas tehnoloģija – Atvērto sistēmu sadarbība – Transporta pakalpojumu definīcija (2. izdevums).
12. ISO/IEC 8878:1992, Informācijas tehnoloģija – Telekomunikācija un informācijas apmaiņa starp sistēmām – X.25 izmantošana savienojumrežīma OSI tīkla pakalpojumu nodrošināšanai (2. izdevums).
13. Eurocontrol standarts datu apmaiņai tiešsaistē (OLDI), Nr. 001-92, 1. izdevums, 1992. gads.
14. ISO/IEC 9646-1:1994, Informācijas tehnoloģija – Atvērto sistēmu sadarbība – Standartatbilstības testēšanas metodika un satvars – 1. daļa, Vispārīgie jēdzieni (2. izdevums).
15. Eurocontrol (Maastricht Upper Area Control (UAC) Systems Division) FDE ICD 1. daļa Saskaņošanas pārbaužu plāna versija 1.0, kas datēta ar 1996. gada 10. maiju.
16. Eurocontrol FDE ICD 1. daļa — Uzticamība, pieejamība un drošība – Tehniskā ziņojuma versija 1.0, kas datēta ar 1997. gada 20. aprīli.
17. ITU-T rekomendācija X.32 (1993. gads) (1. pārstrādātais izdevums), DTE un DCE saskarne pakešrežīma termināļos ar piekļuvi publiskajiem pakešu komutācijas datiem, izmantojot publisko komutējamo telefonu tīklu, integrēto pakalpojumu cipartīklu vai ķēžu komutācijas publisko datu tīklu.
18. ITU-T rekomendācija E.164 (1991. gads) (1. pārstrādātais izdevums), Numuru piešķiršanas plāns ISDN laikmetam.
19. ITU-T rekomendācija X.75 (1993. gads) (1. pārstrādātais izdevums), Pakešu komutācijas signalizācijas sistēma starp publiskajiem tīkliem, kas nodrošina datu pārraides pakalpojumus.
20. ITU-T rekomendācija X.121 (1993. gads), Starptautiskais numuru piešķiršanas plāns publiskajiem datu tīkliem.

4. DEFINĪCIJAS, SIMBOLI UN SAĪSINĀJUMI

4.1. Definīcijas

- 4.1.1. Šajā *Eurocontrol* standartā lieto šādas definīcijas:
- 4.1.2. *Profils* – vienas vai vairāku pamatnormu kopa un vajadzības gadījumā šo izraudzīto pamatnormu klašu, apakškopu, opciju un parametru raksturojums, kas nepieciešams konkrētas funkcijas veikšanai [2. norāde].
- 4.1.3. *Profila parametru saraksts (PRL)* – profila parametri atveidoti kā standartatbilstības prasības un sakārtoti tabul-saraksta formātā [2. norāde].
- 4.1.4. *T-profils* – transporta profils, kas nodrošina transporta pakalpojumus savienojuma režīmā [3. norāde].
- 4.1.5. *A-profils* lidojumprofils, kas nodrošina transporta pakalpojumus savienojuma režīmā [3. norāde].
- 4.1.6. *Protokola implementācijas standartatbilstības formulējums (PICS)* – OSI sistēmas piegādātāja paziņojums, kurā norādīts, kādas potenciālas iespējas implementētas konkrētā OSI protokolā [14. norāde].

4.2. Simboli un saīsinājumi

Šajā *Eurocontrol* standartā lieto šādus simbolus un saīsinājumus:

ACC	Lidojumu rajona GSV centrs
AFI	Iestādes un formāta identifikators
ASCI	Amerikas informācijas apmaiņas standartkods
ATC	gaisa satiksmes vadība
ATCC	gaisa satiksmes vadības centrs
CAUTRA	Coordinateur Automatique du Trafic Aérien
CCITT	(tagad <i>ITU-T</i>)
CFMU	Centrālā gaisa satiksmes plūsmu pārvaldības institūcija
CUG	ierobežota lietotāju grupa
DCE	datu ķēdes galiekārta
DCTS	ciparsakaru terminālsistēma
DSP	domēnam raksturīgā daļa
DTE	datu galiekārta
DÜV	Datenübertragungs- und Verteilungssystem
FDE	lidojumu datu apmaiņa
FEP	priekšgala procesors
FPDE	lidojuma plāna datu apmaiņa
FPPS	lidojuma plānu apstrādes sistēma
ICAO	Starptautiskā civilās aviācijas organizācija
ICD	saskarnes kontroldokuments
IDI	sākotnējā domēna identifikators
IDP	sākotnējā domēna daļa
IEC	Starptautiskā elektrotehnikas komisija
INTER-CAUTRA	<i>Inter-CAUTRA</i> protokols
ISO	Starptautiskā standartizācijas organizācija
ITU-T	Starptautiskā elektrosakaru savienība – Elektrosakaru standartizācijas sektors
ISDN	integrēto pakalpojumu ciparsignālu tīkls

LAPB	balansēts datu posma piekļuves protokols
LSB	visnenozīmīgākais bits
M, m	obligāts
MSB	visnozīmīgākais bits
MT	ziņojuma pārsūtīšana
NA	nepiemēro
NS	tīkla pakalpojumi
NSAP	tīkla servisa piekļuves punkts
NSDU	tīkla servisa datu bloks
O, O.<n>	pēc izvēles, kur <n> ir bāzes skaitlis
o, o.<n>	pēc izvēles, kur <n> ir bāzes skaitlis
OLDI	Datu apmaiņa tiešsaistē
OSI	atvērto sistēmu sadarbība
PICS	protokola implementācijas standartatbilstības formulējums
PLP	pakešu slāņa protokols
PRL	profila parametru saraksts
PSTN	publiskais komutējamais telefonu tīkls
ST-ICD	īstermiņa saskarnes kontroldokuments
SUT	pārbaudāmā sistēma
T<x>	taimeris (kur <x> ir viens vai divi bāzes burti)
TA	termināļa adapteris
TSDU	transporta servisa datu bloks
TPDU	transporta protokola datu bloks
TR	ISO tehniskais ziņojums
X	aizliegts
X	noraidīts
<item>:	nosacītais viensums (atkarīgs no vienuma vērtības)

4.3. Notācības

- 4.3.1. Šajā *Eurocontrol* standartā bināro vērtību vai bitu secības atveidošanai heksadecimālajā sistēmā izmanto notāciju 'd'H, kur burts d apzīmē kādu atsevišķu ciparu vai heksadecimālo ciparu secību.
- 4.3.2. Šajā *Eurocontrol* standartā bitu secības heksadecimālo atveidi veic, paņemot vienā reizē 4 bitus, sākot no visnozīmīgākā bita (MSB) un beidzot ar visnenozīmīgāko bitu (LSB).

PIEZĪME. Ja atsaucēs minētajos starptautiskajos standartos nav noteikts citādi, bitu secību pārceļ no MSB uz LSB.

- 4.3.3. Šajā *Eurocontrol* standartā pamatnormas vai šā *Eurocontrol* standarta īpašību nodrošinājuma statusu norāda lielajiem burtiem (piem., M, O, O.< n >, X). Katra statusa apzīmējuma precīzā nozīme aplūkota šā *Eurocontrol* standarta pielikumos pirms to lietojuma.

- 4.3.4. Definējot profila FDE ICD 1. daļu šajā Eurocontrol standartā, pamatnormas vai šā Eurocontrol standarta īpašību nodrošinājuma statusu norāda mazajiem burtiem (piemēram, m, o, o.< n >, x).

PIEZĪME. Tā rezultātā panāk pamatnormu nosacīto, fakultatīvo vai vērtībatkarīgo īpašību vēl tālāku precizēšanu (skat. E.3.1).

5. TEHNISKAIS APSKATS

5.1. Protokolu steks

PIEZĪME. Šā Eurocontrol standarta profila protokolu steks ir aplūkots 2. attēlā. Šajā attēlā protokolus saskaņā ar OSI bāzes pamatmodeļi [9. norāde] sakārto kopā ar attiecīgo OSI slāni. Tomēr protokolu steks ir tādu sistēmu specifikācija, kas pastāvējušas pirms OSI sistēmām, un tas nenodrošina daudzas funkcijas, kuras atļautas attiecīgo OSI slāņu OSI protokolos.

OSI slāņi	Protokolu steks	Norādes
7	Ziņojumi (operacionālie, operatoru ziņojumi un statusi)	
6		
5	Ziņojuma pārsūtīšanas protokols ⁽¹⁾	A pielikums
4	Ziņojuma galvenes protokols ⁽²⁾	B pielikums
3	Tīkla protokols, kurā izmanto pakešu līmeņa protokolu X.25	C pielikums ISO/IEC 8208
2	Viensaites LAPB protokols	ISO/IEC 7776
1	X.21 X.21bis	ITU-T Rekomendācijas X.21 un X.21bis

PIEZĪMES

1. Ziņojuma pārsūtīšanas protokolā izmanto sistēmziņojumus, kas pēc savas formas neatšķiras no pārējiem lietojumziņojumiem.
2. Ziņojuma galvenes protokols kalpo kā minimālais transporta slānis.

2. attēls

Profila protokolu steks

5.2. Profila struktūra

PIEZĪMES

1. Kā redzams 2. attēlā, profila stekā ir apvienoti vairāki apakšējo slāņu protokoli, no kuriem tikai pakešu slāņa protokols (PLP) X.25 [1. norāde] un nodrošinājuma protokoli X.21 [4. norāde] un X.21bis [5. norāde] ir definēti pašreizējos ISO/IEC un Starptautiskās elektrosakaru savienības Standartizācijas sektora (ITU-T) standartos. Pārējie augstāko slāņu protokoli definēti šā Eurocontrol standarta pielikumos (A, B un C pielikums).
2. Profila standartatbilstības prasības, kas izklāstītas 6. iedaļā, var būt vienlīdz saistīti ar minētajām specifikācijām, kā arī ar ārējiem standartiem. Sīki izstrādātās prasības ir izklāstītas PRL tabulformātā (E pielikums) un kā PICS proformas (pielikumos noteikto protokolu proformas ir iekļautas D pielikumā). Šo PRL un PICS proformu izmantošana attīstībai un/vai sagādei ir paskaidrota E pielikumā.

5.3. Saistība ar iepriekšējām specifikācijas redakcijām

PIEZĪMES

1. Šis profils balstās uz ST-ICD, ko izstrādājusi OLDI tehniskā apakšgrupa. Šajā Eurocontrol standartā noteiktie protokoli un paketes formāti ir ST-ICD saderīgo protokolu un formātu apakškopa, vienīgā atšķirība ir tā, ka Eurocontrol standartā ir sīkāk izstrādāti PLP X.25 lietošanas nosacījumi, tajā ietilpst obligātais M-bita nodrošinājums un novērsta nekonsekvences iestādes un formāta identifikatora (AFI) vērtības specifikācijā tīkla servisa piekļuves punkta (NSAP) adresē.
2. Galvenās stila atšķirības šajā Eurocontrol standartā skar ICD specifikācijas uzbūvi. Ziņojuma pārsūtīšanas protokols A pielikumā ir nodalīts no nodrošināšanas T-profila. Tas atvieglos citu T-profilu izmantošanu, jo rodas vajadzība nodrošināt mainīgās FDE prasības.
3. ST-ICD specifikācijas daļas, kas attiecas uz X.25 virtuālo ķēžu vadību un ierobežo lietojumziņojumus, tagad atrodas ziņojumu galvenes protokolā (B pielikums), kas veido FDE minimālo transporta slāni.

6. PROFILA PARAMETRI

6.1. Standartatbilstības prasības

- 6.1.1. Ja implementācija pretendē uz standartatbilstību šai specifikācijai, ir jāievēro 6.2. un 6.3. iedaļā izklāstītās prasības.
- 6.1.2. Standartatbilstība jānodrošina ar profila implementācijas standartatbilstības formulējumu, kas aplūkots D un E pielikumā.

6.2. Augšējo slāņu parametri

- 6.2.1. Atbilstīga implementēšana paredz A pielikumā norādīto pamatnormas prasību ievērošanu.
- 6.2.2. Atbilstīga implementēšana paredz profila parametru sarakstā (pielikums E.7) minēto ierobežojumu ievērošanu.

6.3. Apakšējo slāņu parametri

- 6.3.1. *Transporta slāņa parametri*
 - 6.3.1.1. Atbilstīga implementēšana paredz B pielikumā norādīto pamatnormas prasību ievērošanu.
 - 6.3.1.2. Atbilstīga implementēšana paredz profila parametru sarakstā (pielikums E.8.1) minēto ierobežojumu ievērošanu.
 - 6.3.1.3. Atbilstīga implementēšana paredz nodrošināt transporta servisa datu bloka (TSDU) izmērus līdz 4 097 okteti, šo izmēru ieskaitot.

PIEZĪME. Pirmais TSDU oktets atbilst ziņojuma galvenes laukam (skat. A.4.10 un B.4.4), atvēlot lietotāja datiem ne vairāk kā 4 096 oktetus.

6.3.2. Tīkla slāņa parametri

- 6.3.2.1. Atbilstīga implementēšana paredz ISO/IEC 8208 [7. norāde] prasību ievērošanu saskaņā ar C pielikumā norādīto protokola shēmu.
- 6.3.2.2. Atbilstīga implementēšana paredz profila parametru sarakstā (pielikums E.8.2) minēto ierobežojumu ievērošanu.

- 6.3.2.3. Ja datu galiekārtas (DTE)-DTE darbība ir nodrošināta, atbilstīga implementēšana paredz, izmantojot sistēmas vadības mehānismus, konfigurēt DTE vai datu ķēdes galiekārtas (DCE) līdzdalības pakāpi DTE-DTE darbībā.
- 6.3.2.4. Neatkarīgi no 6.3.2.3. punktā noteiktās līdzdalības, atbilstīga implementēšana paredz iespēju ierosināt savienojumu saskaņā ar C pielikuma specifikāciju, tātad protokols ir pilnīgi simetrisks.

PIEZĪME. Dažas esošās implementācijas, kas balstās uz ST-ICD, neparedz tīkla savienojumu ierosināšanu saskaņā ar protokolu C pielikumā.

- 6.3.2.5. Atbilstīga implementēšana paredz abos virzienos kādu noteiktu laiku nestandarta izmēru pakešu funkcijai pēc noklusējuma, kuras vērtība ir 256.
- 6.3.2.6. Atbilstīga implementēšana paredz C pielikumā noteikto NSAP adresi izmantošanu.
- 6.3.2.7. Saskaņā ar atbilstīgu implementēšanu D-bits CALL REQUEST, CALL ACCEPTED un DATA paketēs ir vienāds ar 0.

PIEZĪME. Nosakot, ka CALL REQUEST and CALL ACCEPTED paketēs D=0, tas nozīmē, ka neizmanto pārsūtīšanas apstiprinājumu.

6.3.3. *Datu posma slāņa parametri*

- 6.3.3.1. Atbilstīga implementēšana paredz ISO/IEC 7776 standartatbilstības prasību ievērošanu [6. norāde] attiecībā uz balansētu datu posma piekļuves protokolu (LAPB) viensaites protokolu.

- 6.3.3.2. Atbilstīga implementēšana paredz profila parametru sarakstā (pielikums E.8.3) minēto ierobežojumu ievērošanu.

6.3.4. *Fizikālā slāņa parametri*

Atbilstīga implementēšana paredz ISO/IEC ISP 10609-9 7. panta [8. norāde] standartatbilstības prasību ievērošanu.

7. **PĀRBAUDES METODES**

PIEZĪMES

1. Šīs specifikācijas implementāciju standartatbilstības pārbauci apraksts iekļauts F pielikumā.
2. Šajā specifikācijā standartatbilstības dokumentēšanai paredzēto PRL un PICS proformu izmantošana aplūkota E pielikumā.

A PIELIKUMS (normatīvs)

ZIŅOJUMA PĀRSŪTĪŠANAS PROTOKOLS

A.1. Ievads

Šajā specifikācijā nosaka protokolu, pēc kura veic vienkārša ziņojuma pārsūtīšanu gadījumos, kad nepieciešama lidojuma datu apmaiņa.

A.2. Sniegtais pakalpojums

Ziņojumu pārsūtīšanas (MT) protokols implementē šādus neapstiprinātus pakalpojumus:

MT-asociēšanu – izveido lietojumziņojuma pārsūtīšanas asociāciju;

MT-datus – pārsūta lietojumziņojumu, kas sastāv no Amerikas informācijas apmaiņas standartkoda (ASCII) rakstzīmēm;

MT-pārtraukšanu – izjauc lietojumziņojuma pārsūtīšanas asociāciju.

A.3. Pārņemtais pakalpojums

Šis ziņojuma pārsūtīšanas protokols pārņem ISO/IEC 8072 [11. norāde] noteikto transporta pakalpojumu savienojuma režīmā apakškopu, kādu piedāvā šā *Eurocontrol* standarta B pielikumā noteiktais protokols.

A.4. Protokola specifikācija

A.4.1. Ievads

Tālāk tekstā aplūkots tikai viens lietojumprogrammas ierosinātās ziņojuma pārsūtīšanas asociācijas gadījums. Citas asociācijas tajā pašā tīkla saskarnē var tikt nodrošinātas, atkārtot šo norisi attiecībā uz katru zemāka slāņa transporta savienojumu.

A.4.2. Datu tipi

Šajā pielikumā atšķir četrus lietojumziņojumu tipus, kas ir līdzvērtīgi *Eurocontrol* standartā Nr. 001-3-92 (1. redakcija) noteiktajiem tiptiem.

Sistēmziņojumi – šos ziņojumus izmanto posmu pārraudzībai (ziņojums *HEARTBEAT*) un lietojumprogrammas vadībai (ziņojumi *STARTUP* un *SHUTDOWN*).

Operacionālie ziņojumi – šie ziņojumi ir saistīti ar konkrētiem darbības mērķiem un ir noteikti *Eurocontrol* standartos un dokumentos, kuros izmanto šo standartu datu apmaiņai. *Eurocontrol* standartā datu apmaiņai tiešsaistē noteikti tādi operacionālie ziņojumi kā aktivizēšanas (ACT) ziņojums, iepriekšējs ziņojums par robežas šķērsošanu (ABI) un loģiskā apstiprinājuma (LAM) ziņojums.

Operatora ziņojumi – šie ziņojumi satur tikai brīvi izvēlētu tekstu. Par to izmantošanu abpusēji jāvienojas. Piemēram, tos var izmantot, lai apmainītos ar pārbaudes rezultātiem vai paziņotu otrai pusei par operatora darbībām.

Statusa ziņojumi – par šo ziņojumu izmantošanu un saturu abpusēji jāvienojas. Piemēram, tos var izmantot, lai apmainītos ar sistēmas vadības informāciju.

PIEZĪMES

1. *Sistēmziņojumu izmantošana ir daļa no šā protokola, un to formāts ir noteikts šā pielikuma A.4.10.3. punktā.*

2. Par statusa ziņojumu izmantošanu un formātu abpusēji jāvienojas, tie nav sīkāk atrunāti šajā Eurocontrol standartā.
3. Tas, kāda tipa ziņojumus var pārraidīt, ir atkarīgs no protokola stāvokļa, kā tas paskaidrots nākamajos punktos.

A.4.3. Asociācijas izveidošana

A.4.3.1. Sākotnēji protokols ir dīkā (IDLE) stāvoklī.

A.4.3.2. Izmanto MT-asociēšanas pieprasījuma primitīvu, lai izveidotu lietojumprogrammas asociāciju un panāktu protokola pāriešanu DATA_READY stāvoklī. Primitīvs jāaktivizē gan vietējā, gan attāļajā lietojumprogrammā.

A.4.3.3. Vispirms pēc T-savienošanas primitīva procedūrām, kas aplūkotas B pielikuma B.4.1. punktā, jāizveido zemāka slāņa transporta savienojums, un tad protokols pāriet READY stāvoklī. Šajā stadijā var pārraidīt tikai sistēmziņojumus (un, iespējams, abpusēji vienojoties, operatora ziņojumus). Lai pārraidītu sistēmziņojumu vai operatora ziņojumu, sūtītājs izmanto T-datu primitīvu (skat. B.4.4.), kur ziņojums ir parametrs.

A.4.3.4. Tad jāpārraida STARTUP ziņojums (sistēmziņojums), jāiedarbina taimeris Tr (skat. A.4.7.), un protokols pāriet ASSOCIATION_PENDING stāvoklī. Ja taimera Tr laiks beidzas, protokolam vēl esot šajā stāvoklī, atkārtoti jāpārraida STARTUP ziņojums un no jauna jāiedarbina taimeris.

PIEZĪME. Protokols paliek ASSOCIATION_PENDING stāvoklī, kamēr nav saņemts STARTUP ziņojums. Par ilgstošu Tr taimera taimautu var paziņot vietējā tīklā.

A.4.3.5. STARTUP ziņojuma saņemšana ierosina šādas darbības:

- ASSOCIATION_PENDING stāvoklī tiek pārraidīts STARTUP ziņojums, protokols pāriet DATA_READY stāvoklī, un tiek izziņots MT-asociēšanas indikācijas primitīvs,
- jebkurā citā stāvoklī šo ziņojumu ignorē.

A.4.3.6. STARTUP ziņojuma saņemšana ASSOCIATION_PENDING stāvoklī nozīmē, ka:

- attāļā lietojumprogramma ir sagatavojusi MT-asociēšanas pieprasījuma primitīvu, un tās ziņojuma pārsūtīšanas protokols ir pārgājis ASSOCIATION_PENDING stāvoklī, vai
- attālais ziņojumu pārsūtīšanas protokols sniedz atbildi uz iepriekš saņemto STARTUP ziņojumu un ir pārgājis DATA_READY stāvoklī.

PIEZĪME. Šāda nenoteiktība rodas tādēļ, ka vienu un to pašu ziņojumu izmanto kā STARTUP un kā atbildi uz STARTUP. Tālab ziņojumu pārsūtīšanas protokols, kas pirmais pāriet DATA_READY stāvoklī, saņems nākamo STARTUP ziņojumu. Kā norādīts A.4.3.5. punktā, šo STARTUP ziņojumu ignorē.

A.4.3.7. Kolīdz notikusi apmaiņa ar STARTUP ziņojumiem, asociācija ir izveidota, un var pārraidīt visus atpazītos ziņojumu tipus (DATA_READY stāvoklis).

A.4.4. Datu pārsūtīšana

Pārējos ziņojumu tipus pārraida tādā pašā veidā kā sistēmziņojumus, izmantojot T-datu pakalpojumus, ziņojumam esot parametram. Tas atbilst MT-datu pieprasījuma un MT-datu indikācijas pakalpojuma primitīvam.

PIEZĪME. Katru ziņojumu nosūta kā vienotu TSDU – šajā līmenī nenotiek ziņojumu savirknēšana vai segmentēšana.

A.4.5. *Sakārtotā asociācijas izjaukšana*

A.4.5.1. Ziņojuma pārsūtīšanas asociāciju starp divām lietojumprogrammām var izjaukt ar jebkuru no tām. Tas atbilst MT-pārtraukšanas pieprasījuma pakalpojuma primitīvam.

A.4.5.2. Jāveic šādas darbības:

- *DATA_READY* stāvoklī ir jāpārraida *SHUTDOWN* ziņojums (sistēmziņojums), jāapstādina taimeris *Tr* un *Ts*, un transporta savienojums tiek izjaukts,
- *ASSOCIATION_PENDING* stāvoklī ir jāpārraida *SHUTDOWN* ziņojums (sistēmziņojums), jāapstādina taimeris *Tr*, un transporta savienojums tiek izjaukts,
- *READY* stāvoklī transporta savienojums tiek izjaukts,
- nekādas citas darbības netiek veiktas.

PIEZĪME. *SHUTDOWN* ziņojums nav nekāds iepriekšējs brīdinājums – asociācija tiek izjaukta nekavējoties. Otrai pusei šis ziņojums nav jāapstiprina.

A.4.5.3. *SHUTDOWN* ziņojuma saņemšana izraisa šādas darbības:

- *DATA_READY* stāvoklī jāapstādina taimeris *Ts* (skat. A.4.7. punktu), jāizzīņo MT-pārtraukšanas indikācija, un saskarne pāriet *ASSOCIATION_PENDING* stāvoklī, *STARTUP* ziņojums netiek nosūtīts,
- jebkurā citā stāvoklī neveic nekādu darbību.

A.4.6. *Asociācijas atjaunošana*

Lietojumprogramma, kas ierosinājusi asociācijas izjaukšanu, atbild par lietojumprogrammas asociācijas atjaunošanu, kad tā tam gatava, vajadzības gadījumā arī jebkurā zemākā līmenī.

PIEZĪME. Ja asociācijas izjaukšanas dēļ ir izjaukts tīkla savienojums, jāveic asociācijas izveidošanas procedūra, kas noteikta A.4.3. punktā.

A.4.7. *Asociācijas integritāte*

A.4.7.1. Asociācijas integritāti starp divām lietojumprogrammām nodrošina funkcija *idle heartbeat*.

A.4.7.2. Iestājoties *DATA_READY* stāvoklim un pārraidot jebkuru ziņojuma tipu caur transporta savienojumu, (no jauna) jāiedarbina konfigurējamais taimeris *Ts*. Ja *DATA_READY* stāvoklī beidzas taimera *Ts* laiks, jāpārraida *HEARTBEAT* ziņojums (sistēmziņojums) (un no jauna jāiedarbina taimeris).

A.4.7.3. Tāpat, iestājoties *DATA_READY* stāvoklim un saņemot caur savienojumu jebkuru ziņojumu, izņemot *STARTUP* ziņojumu, (no jauna) iedarbina konfigurējamais taimeris *Tr*. Ja *DATA_READY* stāvoklī beidzas taimera *Tr* laiks, izzīņo MT-pārtraukšanas indikāciju, pārtrauc visu ziņojumu pārraidi, taimeris *Ts* apstādina un taimeris *Tr* iedarbina no jauna. Saskaņā ir *ASSOCIATION_PENDING* stāvoklī.

PIEZĪME. Lietojumprogrammu atjaunošanu un sinhronizēšanu panāk, apmainoties ar *STARTUP* ziņojumiem (skat. A.4.3. punktu).

A.4.8. Nesakārtotā asociācijas izjaukšana

A.4.8.1. Var notikt kļūmīga asociācijas izjaukšana, ja:

- pārtrūkst transporta savienojums (piemēram, līnijas bojājuma vai protokola kļūdas dēļ),
- nedarbojas viena no lietojumprogrammām vai sistēmām (tam pamatā var būt datortehnikas vai programmatūras kļūme; dažreiz pats transporta savienojums var turpināt strādāt).

PIEZĪME. Saskaņā ar transporta protokola definīciju B pielikumā nepastāv tiešie transporta savienojumi. Tālab transporta savienojuma kļūme rodas kā tiešas sekas tīkla savienojuma kļūmes dēļ.

A.4.8.2. Lietojumprogrammas vai sistēmas kļūmi var konstatēt, ja ir pārsniegts no šīs lietojumprogrammas sagaidāmā HEARTBEAT ziņojuma (skat. A.4.7. punktu) saņemšanas taimauts.

A.4.9. Pēckļūmes atkopšana

A.4.9.1. Jārēķinās ar divām iespējām:

- pēc transporta savienojuma atteices,
- pēc lietojumprogrammas atteices.

A.4.9.2. Abos gadījumos atjaunošana paredz parasto asociācijas izveides gaitu (skat. A.4.3. punktu), arī STARTUP ziņojumu apmaiņu.

PIEZĪME. Ja kļūme rodas lietojumprogrammas līmenī, neizjaucot pašu savienojumu, bojātā sistēma var pārraidīt SHUTDOWN ziņojumu (piemēram, L_shutdown, kas ierosināts manuāli vai izriet no lietojumprogrammas loģikas), pirms mēģināt atjaunot datu pārraides posmu. Tas samazinās Tr taimautu attālajā lietojumprogrammā un var nozīmēt ātrāku pēckļūmes atkopšanu un mazāku datu zaudējuma risku.

A.4.10. Ziņojumu formāti

A.4.10.1. Vispārējā ziņojumu uzbūve

Visi ziņojumi ietver veselo skaitļu lauku ("TYP"), kuru diapazons sniedzas no 1 līdz 63, aiz kura sākas ziņojuma pamatdaļa. Lauks "TYP" ir iekodēts vienā oktētā kā ASCII rakstzīme, pievienojot '40'H lauka binārajam atveidojumam (piemēram, vērtība 3 ir iekodēta kā '43'H, rakstzīme 'C'). Ziņojuma pamatdaļa satur ASCII rakstzīmes, kas iekodēti viens uz vienu oktetu. Tādējādi iegūst šādu formātu:

TYP	Ziņojuma pamatdaļa
1. oktets	2. oktets... n. oktets

A.4.10.2. Ziņojuma pamatdaļas garums

Jānodrošina ziņojumu apstrāde, kuru pamatdaļas maksimālais garums ir 4 096 okteti.

A.4.10.3. Sistēmziņojumu formāts

Sistēmziņojumus kodē ar TYP = 4, kas iekodēts kā '44'H. Ziņojuma pamatdaļa sastāv no diviem šādi kodētiem oktetiem:

- ziņojums STARTUP '3031'H (ASCII cipari "01");
- ziņojums SHUTDOWN '3030'H (ASCII cipari "00");
- ziņojums HEARTBEAT '3033'H (ASCII cipari "03").

A.5.3. Iespējamie notikumi

2. tabula

Iespējamie notikumi

Notikuma apzīmējums	Papildu informācija
<i>L_data</i>	Norādījums, ka vietējam lietotājam jānosūta dati (operacionālais, operatora vai statusa ziņojums) attālam lietotājam (MT-datu pieprasījuma primitīvs)
<i>L_shutdown</i>	Dota komanda apturēt vietējo lietotāju (MT-pārtraukšanas pieprasījums)
<i>L_startup</i>	Dota komanda aktivizēt vietējo lietotāju (MT-asociēšanas pieprasījums)
<i>R_data</i>	Norāda, ka saņemti dati no attālā lietotāja (T-datu indikācija, TYP = 'Sistēma')
<i>R_heartbeat</i>	Saņemts <i>HEARTBEAT</i> ziņojums no attālā lietotāja (T-datu indikācija, TYP = 'Sistēma', ziņojuma kods = <i>HEARTBEAT</i>)
<i>R_shutdown</i>	Saņemts <i>SHUTDOWN</i> ziņojums no attālā lietotāja (T-datu indikācija, TYP = 'Sistēma', ziņojuma kods = <i>SHUTDOWN</i>)
<i>R_startup</i>	Saņemts <i>STARTUP</i> ziņojums no attālā lietotāja (T-datu indikācija, TYP = 'Sistēma', ziņojuma kods = <i>STARTUP</i>)
<i>Ts_timeout</i>	Izbeidzies taimera <i>Ts</i> laiks
<i>Tr_timeout</i>	Izbeidzies taimera <i>Tr</i> laiks
<i>TC_disconnect</i>	Saņemta transporta savienojuma izjaukšanas indikācija (T-atvienošanas indikācija)
<i>TC_setup</i>	Notikums (piemēram, skaidra komanda, lietojumprogrammas pieprasījums), kas izraisa T-savienošanas pieprasījuma primitīvu

A.5.4. Taimeri

3. tabula

Taimeri

Taimeris	Taimeru parametri
<i>Tr</i>	Taimauts, pēc kura sagaidāms <i>HEARTBEAT</i> vai datu ziņojums
<i>Ts</i>	Taimauts <i>HEARTBEAT</i> nosūtīšanai attālam lietotājam

Šo taimeru parametriem jābūt tādiem, lai $Tr = 2Ts$ + tranzīta laiks.

PIEZĪME. Parasti šie taimeru parametri ir šādi: $Ts = 30$ s, $Tr = 70$ s.

A.5.5. Stāvokļu tabula

4. tabula

Stāvokļu pārejas

Stāvoklis	Notikums	Veicamās darbības	Jauns stāvoklis
0. stāvoklis	TC_setup	Transporta slānis mēģina izveidot apakšējo slāņu (slāņa) savienojumu(-s) starp vietējo un attālo lietotāju; izveidojoties savienojumam, lietotājs saņem paziņojumu ⁽¹⁾	1. stāvoklis
	TC_disconnect	Sistēma veic vajadzīgās darbības, paliekot 0. stāvoklī	0. stāvoklis
	L_data L_shutdown L_startup Tr_timeout Ts_timeout	Neņem vērā	0. stāvoklis
	R_data R_heartbeat R_shutdown R_startup	Neņem vērā (notikumam nevajadzētu notikt)	0. stāvoklis
1. stāvoklis	L_startup	Vietējais lietotājs nosūta STARTUP ziņojumu attālam lietotājam, tiek iedarbināts taimeris Tr ⁽²⁾	2. stāvoklis
	R_startup	Vietējais lietotājs saņem STARTUP ziņojumu no attālā lietotāja, šo STARTUP ziņojumu neņem vērā, jo L-startup notikums nav noticis	1. stāvoklis
	L_data R_data R_heartbeat R_shutdown TC_setup	Neņem vērā	1. stāvoklis
	Tr_timeout Ts_timeout	Neņem vērā	1. stāvoklis
	L_shutdown	Transporta savienojums ir izjaukts	0. stāvoklis
	TC_disconnect	Vietējam lietotājam paziņo, ka transporta savienojums ir atvienots (piemēram, kļūmes vai attālās sistēmas slēgšanas dēļ)	0. stāvoklis
2. stāvoklis	R_startup	Vietējais lietotājs saņem STARTUP ziņojumu no attālā lietotāja; tiek iedarbināti taimeri Tr un Ts; vietējam lietotājam paziņo, ka var sūtīt asociācijas datus, par STARTUP ziņojuma saņemšanu skaidri paziņo, atbildot ar citu STARTUP ziņojumu ⁽³⁾	3. stāvoklis
	Tr_timeout	Vietējais lietotājs no jauna pārraida STARTUP ziņojumu, ja noteiktā laika intervālā Tr nav saņemts STARTUP ziņojums no attālā lietotāja, Tr tiek iedarbināts no jauna	2. stāvoklis

Stāvoklis	Notikums	Veicamās darbības	Jauns stāvoklis
	<i>L_startup</i> <i>L_data</i> <i>R_data</i> <i>R_heartbeat</i> <i>R_shutdown</i> <i>Ts_timeout</i> <i>TC_setup</i>	Neņem vērā	2. stāvoklis
	<i>L_shutdown</i>	Vietējam lietotājam liek slēgt asociāciju – pārraida <i>SHUTDOWN</i> ziņojumu, taimeris <i>Tr</i> apstādina un atvieno transporta savienojumu	0. stāvoklis
	<i>TC_disconnect</i>	Vietējam lietotājam paziņo, ka transporta savienojums ir atvienots (piemēram, kļūmes dēļ), apstādina taimeris <i>Tr</i> un pārtrauc asociāciju	0. stāvoklis
3. stāvoklis	<i>L_data</i>	No jauna iedarbina taimeris <i>Ts</i>	3. stāvoklis
	<i>R_data</i> <i>R_heartbeat</i>	No jauna iedarbina taimeris <i>Tr</i>	3. stāvoklis
	<i>R_startup</i>	Ja saņem <i>STARTUP</i> ziņojumu no attālā lietotāja, uzskata, ka tas ir iepriekš nosūtītā <i>STARTUP</i> ziņojuma saņemšanas apstiprinājums; taimeris <i>Tr</i> netiek iedarbināts no jauna	3. stāvoklis
	<i>Ts_timeout</i>	Nosūta <i>HEARTBEAT</i> ziņojumu un iedarbina no jauna taimeris <i>Ts</i>	3. stāvoklis
	<i>L_startup</i> <i>TC_setup</i>	Neņem vērā	3. stāvoklis ⁽⁴⁾
	<i>R_shutdown</i>	Apstādina taimeris <i>Ts</i> . Vietējam lietotājam signalizē MT-pārtraukšanas indikāciju	2. stāvoklis
	<i>Tr_timeout</i>	Apstādina taimeris <i>Ts</i> . Vietējam lietotājam signalizē MT-pārtraukšanas indikāciju; no jauna iedarbina taimeris <i>Tr</i>	2. stāvoklis
	<i>L_shutdown</i>	Pārraida <i>SHUTDOWN</i> ziņojumu; apstādina taimerus <i>Tr</i> un <i>Ts</i> un izjauc transporta savienojumu	0. stāvoklis
	<i>TC_disconnect</i>	Vietējam lietotājam paziņo, ka transporta savienojums ir atvienots (piemēram, kļūmes dēļ); apstādina taimerus <i>Tr</i> un <i>Ts</i> un pārtrauc asociāciju	0. stāvoklis

PIEZĪMES

⁽¹⁾ Iestājoties 0. stāvoklim, var apsvērt iespēju automātiski ģenerēt TC-iestatīšanas notikumu.

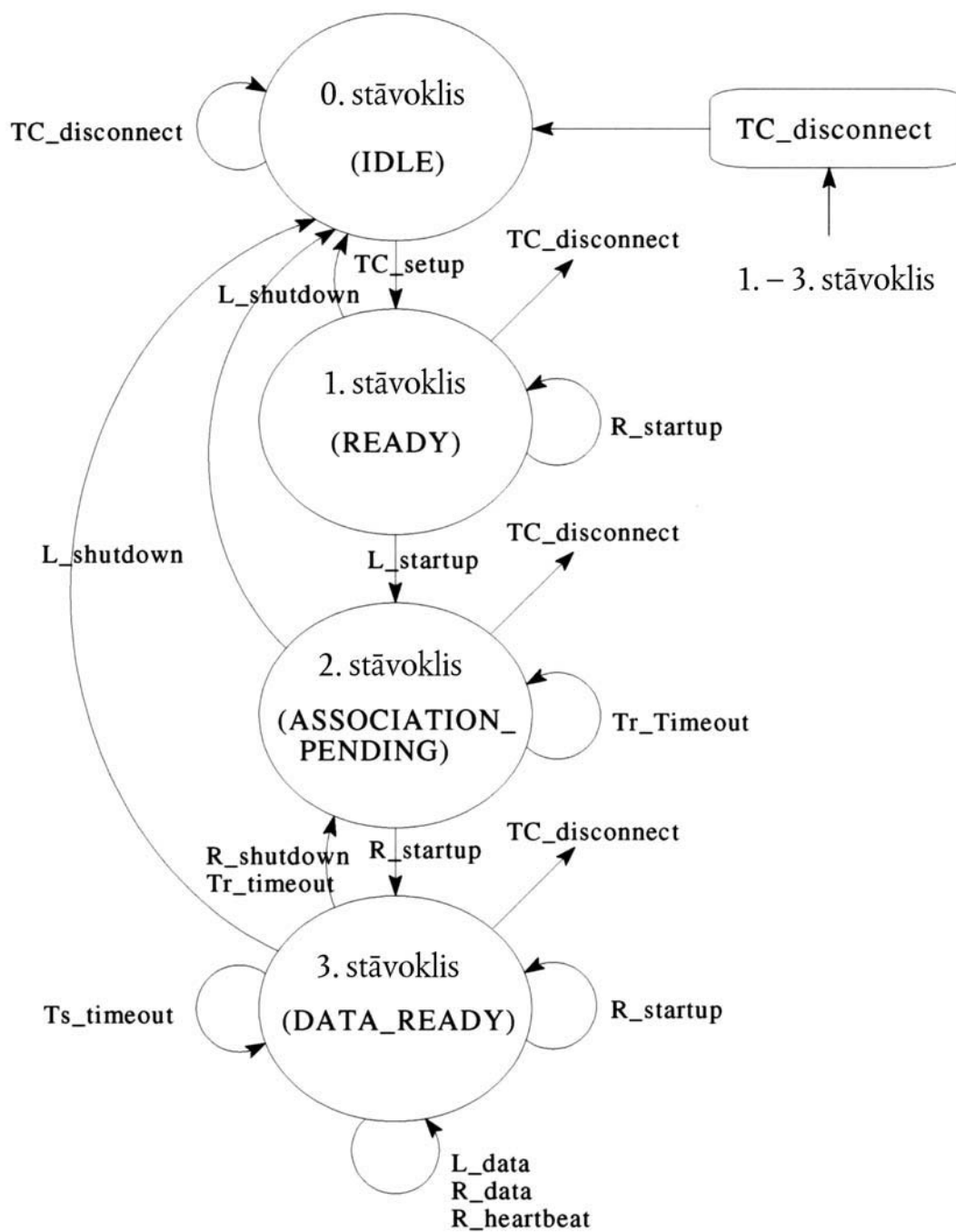
⁽²⁾ *L_startup* notikumu var automātiski ģenerēt tikai tad, kad 1. stāvoklis iestājas, automātiski ģenerējot TC-iestatīšanas notikumu, kā tas izklāstīts 0. stāvoklim.

⁽³⁾ Šis papēmiens garantē, ka *STARTUP* ziņojuma saņemšanu no attālā lietotāja vienmēr apstiprina ar *STARTUP* ziņojumu.

⁽⁴⁾ Dažās esošajās implementācijās, kas radušās pirms šā *Eurocontrol* standarta, šo notikumu var iztulkot kā TC-atvienošanu, t. i., kā atgriešanos 0. stāvoklī.

A.5.6. Stāvokļu diagramma

PIEZĪME. Šis protokols ir izklāstīts A.1. attēlā stāvokļu diagrammas veidā. Diagrammai ir tīri informatīvs raksturs – rodieties pretrunām starp šo diagrammu un iepriekš minētajām stāvokļu tabulām, prioritāte ir tabulām.

A.1. attēls

Ziņojuma pārsūtīšanas protokols — stāvokļu diagramma

B PIELIKUMS (normatīvs)

ZIŅOJUMA GALVENES PROTOKOLS

B.1. Ievads

Šajā pielikumā definē ziņojuma galvenes protokolu – minimālo transporta protokolu, kas izmantojams tādās lietojumprogrammās kā OLDI.

B.2. Sniedzamais pakalpojums

- B.2.1. Ziņojuma galvenes protokols atbilst savienojuma režīma transporta pakalpojumu apakškopai, kas definēta ISO/IEC 8072 [11. norāde], kurā ietilpst šādi servisa primitīvi:

T-savienošana – lietojumprogrammas transporta savienojuma izveidošana;

T-dati – ASCII datu pārsūtīšana;

T-atvienošana – lietojumprogrammas transporta savienojuma izjaukšana.

- B.2.2. Šis pakalpojums nenodrošina multipleksēšanu, pēckļūdu atkopšanu vai segmentēšanu un reasamblēšanu.

B.3. Pārņemtais pakalpojums

Šis protokols pārņem stabilu pamattīkla pakalpojumu, ko paredz pakešu slāņa protokols X.25.

PIEZĪME. Katrā tīkla savienojumā nodrošina tikai vienu transporta savienojumu.

B.4. Protokola specifikācija

B.4.1. Savienojuma izveidošana

T-savienojuma primitīvu implementē, izmantojot tīkla zemāka slāņa servisa N-savienošanas pakalpojumu. Starp abiem (pieprasījuma, indikācijas) primitīvu kopumiem pastāv cieša atbilstība. Tajā pašā laikā var izmantot esošo tīkla savienojumu (piemēram, tādu, kam pamatā ir sistēmas pārvaldības mehānismi).

Ieteikumi

1. *Pēdējā gadījumā tīkla savienojums pirms izmantošanas būtu jāatiestata. N-savienošanas primitīvu var automātiski atkārtot, ja noteiktā laikā nav saņemta atbilde.*
2. *Ja veic šādu automātisku atkārtotību, tā būtu jāturpina ik pēc 15 s.*

B.4.2. Nodrošināšanās pret liekiem tīkla savienojumiem

Ja N-savienošanas pieprasījuma primitīvs kavējas (t. i., nav izziņots attiecīgais N-savienošanas vai N-atvienošanas primitīvs), un ir izziņota N-savienošanas indikācija, ienākošais tīkla izveides mēģinājums jāatsaka vai jāizjauc, sniedzot atbildi ar N-atvienošanas pieprasījuma primitīvu, tikai tad, ja tiek ievēroti abi šādi nosacījumi:

- N-savienošanas indikācijas NSAP izsaukējadrese sakrīt ar nesaņemta N-savienošanas pieprasījuma NSAP izsaukamo adresi,
- nesaņemta N-savienošanas pieprasījuma NSAP izsaukējadrese ir garāka nekā nesaņemta N-savienošanas pieprasījuma NSAP izsaukamā adrese, salīdzinot to bitu virknes, ko iegūst pēc katras NSAP adreses vēlamās binārās šifrēšanas, kā tas noteikts ISO/IEC 8348 A pielikumā [10. norāde] (uzskata, ka virkne ir garāka nekā jebkura sākotnējā pašas apakšvirkne, piemēram, '8800'H >'88'H).

B.4.3. Savienojuma izjaukšana

- B.4.3.1. Savienojuma izjaukšanai izmanto tīkla zemāka slāņa servisa N-atvienošanas un N-atiestates pakalpojuma primitīvu.
- B.4.3.2. Lai izpildītu T-atvienošanas pieprasījumu, jāizziņo N-atvienošanas pieprasījums. Tajā pašā laikā, ja nav nodrošināta tīkla savienojumu izveide, izmantojot N-savienošanas primitīvus, tīkla savienojums netiek tieši izjaukts.

Ieteikums. *Pēdējā gadījumā tīkla savienojums būtu jāatiestata.*

- B.4.3.3. Saņemot kādu no šeit norādītajiem tīkla servisa primitīviem tīkla savienojumā, kas atbilst pilnīgi vai daļēji izveidotam transporta savienojumam, jāizziņo T-atvienošanas indikācija:

- N-atvienošanas indikācija,
- N-atiestates indikācija.

B.4.4. Datu pārsūtīšana

- B.4.4.1. T-datu primitīvu implementē, izmantojot tīkla zemāka slāņa servisa N-datu primitīvu. Starp abiem (pieprasījuma, indikācijas) primitīvu kopumiem pastāv cieša atbilstība. Šo atbilstību nosaka, izmantojot transporta protokola datu bloku (TPDU), ko pārsūtījis tīkla serviss.
- B.4.4.2. TPDU, kura formāts aplūkots tālāk, jāpārsūta, sākot no kreisās puses, turklāt A.4.10.1. punktā noteiktā ziņojuma struktūra ir jāiestrādā laukos data(1), data(2)...data(n).

STX	LENG	ADEST	DEST	AEMM	EMM	data(1)	ADR	data(2) ... data(n)	ETX
'02'H	'48'H	'40'H	'40'H	'40'H	'40'H		'40'H	'03'H	

PIEZĪMES

1. Šī galvene ir definēta tā, lai tā būtu identiska galvei, ko izmanto INTERCAUTRA procedūrā, kas noteikta ACT ziņojumu apmaiņai starp CAUTRA Parīzē, Londonas Gaisa satiksmes vadības centru un ciparsakaru terminālsistēmu (DCTS) Māstrihtā/Karluē, transportējot A pielikumā noteiktos ziņojumu formātus; šajā gadījumā lauks "data(1)" atbilst laukam TYP.
 2. Lauku ADEST, DEST, AEMM, EMM, un ADR izmantošana, ja to vērtībass atšķiras no '40'H, nav atrunāta šajā Eurocontrol standartā, bet par to var abpusēji vienoties.
- B.4.4.3. T-datu pakalpojumiem jāaprobežojas ar drukājamo ASCII rakstzīmju datu pārsūtīšanu. Proti, neviena datu okteta vērtība nedrīkst būt '03'H (rakstzīme ETX).
- B.4.4.4. Atbilstīgai implementēšanai jānodrošina tāda tīkla servisa datu bloka (NSDU) darbība, kuru izmēri var sasniegt 4 105 oktetus.

- B.4.4.5. Atbilstīga implementēšana neparedz vairāku *TSDU* konkatēnāciju vienā *NSDU*.
 - B.4.4.6. Atbilstīga implementēšana neparedz viena *TSDU* segmentēšanu vairākos *NSDU*.
-

C PIELIKUMS (normatīvs)

TĪKLA PROTOKOLS

C.1. Ievads

Šajā pielikumā precizē uz paketes slāņa protokolu X.25 balstītu tīkla pamatprotokolu, ko izmanto gan divpunktu, gan pakešu komutācijas tīkla vidē, nodrošinot lidojuma datu pārsūtīšanu. Protokola apakškopa ir saderīga ar apakškopu, kas definēta tā versijās [11. norāde], sākot no 1980. gada redakcijas.

C.2. Sniegtais pakalpojums

C.2.1. Ar šo protokolu implementē savienojuma režīma OSI tīkla pakalpojumus, kas definēti ISO/IEC 8348 [10. norāde], paredzot šādus izņēmumus:

- NSAP adreses var būt tikai tur noteiktajā formā,
- nepastāv iespēja panākt vienošanos starp tīkla servisa (NS) lietotājiem un NS nodrošinātāju attiecībā uz to pakalpojumu kvalitāti saistībā ar tīkla savienojumu,
- tīkla savienojuma izveides un izjaukšanas laikā NS lietotāju datu pārsūtīšana netiek nodrošināta, izņemot C.5.3. punktā aplūkoto procedūru.

C.2.2. Netiek piedāvātas šādas NS nodrošinātāja opcijas:

- saņemšanas apstiprinājums,
- steidzamā datu pārsūtīšana.

C.3. Pārņemtais pakalpojums

Šis protokols pārņem tādu OSI datu posma pakalpojumu nodrošināšanu, ko piedāvā ISO/IEC 7776 (LAPB) [6. norāde].

C.4. NSAP adresēšana

C.4.1. Ievads

C.4.1.1. NSAP adrešu struktūra atbilst ISO/IEC 8348 A pielikumā noteiktajai struktūrai [10. norāde], kā tas uzskatāmi parādīts tālāk.

C.4.1.2. NSAP adresei noteiktas šādas sastāvdaļas:

IDP domēna sākotnējā daļa, kas ietver laukus AFI un IDI

AFI iestādes un formāta identifikators un

IDI sākotnējā domēna identifikators

DSP domēnraksturīgā daļa

C.4.2. NSAP adreses struktūra

C.4.2.1. Šajā *Eurocontrol* standartā adreses sastāvdaļu formai ir šādi ierobežojumi.

C.4.2.2. Jāizmanto AFI vērtība 48, norādot lokālo formātu *IDI* ar decimālās abstraktās sintakses palīdzību.

C.4.2.3. *IDI* saskaņā ar lokālo formātu ir vienāds ar nulli.

C.4.2.4. *DSP* sastāv no diviem decimālskaitļu pāriem, piemēram:

- pirmais pāris ir gaisa satiksmes vadības (ATC) struktūrvienības identifikators, kas apzīmē ATC sistēmu un tātad netieši arī atrašanās vietu,
- otrais pāris ir ATC struktūrvienības selektors, ko var izmantot konkrēta terminālpunkta apzīmēšanai ATC struktūrvienībā.

C.4.2.5. Tādējādi iegūtā NSAP adrese izskatās šādi.

AFI	DSP	
48	ATC struktūrvienības identifikators	ATC struktūrvienības selektors

C.4.3. Identifikatoru un selektoru piešķiršana ATC struktūrvienībām

C.4.3.1. Konkrētu ATC struktūrvienības identifikatoru piešķiršana katrai ATC sistēmai ir *Eurocontrol* pienākums, turpretim selektorus ATC struktūrvienībām piešķir attiecīgā ATC administrācijas vai organizācijas iestāde.

C.4.3.2. ATC struktūrvienību identifikatoru sadale šā standarta izstrādāšanas laikā ir norādīta G pielikumā.

C.5. Protokola specifikācija

C.5.1. Īss apskats

Protokolā izmanto no apakštīkla atkarīgo konverģences protokolu rekomendācijai X.25 (1980. gads), kas definēts ISO/IEC 8878 [12. norāde], paredzot tajā šādas atšķirības:

- tajā neizmanto *Fast Select user* funkciju; kodēšanu, kas noteikta ISO/IEC 8878 A pielikumā [12. norāde] izmantošanai ar paplašinātā formāta lietotāja datu lauku, kurš pieejams kopā ar *Fast Select* funkciju, šeit tomēr izmanto ar pamatformāta lietotāja datu lauku *CALL REQUEST* un *INCOMING CALL* paketēs, jo atļauto tīkla servisa parametru ierobežojumi nodrošina kodētās informācijas ietilpšanu 16 oktetos,
- no tīkla servisa parametriem, kuru kodēšana noteikta ISO/IEC 8878 [12. norāde], *CALL REQUEST* paketē nosūta tikai izsaucamās NSAP adreses un NSAP izsaucējadreses (un tikai C.4.2. punktā noteiktajā formā),
- lietotāja datu lauku neizmanto *CALL ACCEPTED*, *CALL CONNECTED*, *CLEAR REQUEST* vai *CLEAR INDICATION* paketēs,
- tīkla savienojuma izveidei un izjaukšanai neizmanto citas procedūras,
- netiek nodrošināta saņemšanas apstiprināšana ar D-bita palīdzību.

PIEZĪME. Pirmie trīs ierobežojumi nodrošina, ka, pārraidot jebkuru informāciju starp diviem DTE, tiek ievēroti X.25 (1980. gads) PLP lietotāja datu lauka ierobežojumi.

C.5.2. *Adrešu šifrēšana*

NSAP izsaucejadreses un izsaucamās adreses šifrē, izmantojot vēlamo bināro šifrēšanu, kas noteikta ISO/IEC 8348 A pielikumā [10. norāde].

C.5.3. *Lietotāja datu lauka šifrēšana*

C.5.3.1. Ņemot vērā iepriekš izklāstītās prasības, lietotāja datu lauku CALL REQUEST un INCOMING CALL paketēs šifrē, kā tas norādīts tālāk. Pārraida visus 16 oktetus.

1. tabula

Lietotāja datu lauka šifrēšana

Lauka apraksts	Augstpakāpes semioktets	Zempakāpes semioktets
0. oktets – protokola identitāte	bin(1000)	bin(0100)
1. oktets – ziņojuma koda tips	bin(0010)	bin(0000)
2. oktets – ziņojuma koda vērtība (N CR)	bin(0000)	bin(0001)
3. oktets – parametra tips = izsaucamais NSAP	bin(1100)	bin(1001)
4. oktets – parametra garums	bin(0000)	bin(0110)
5. oktets – parametra vērtība (1. oktets) = AFI vērtība	bin(0100)	bin(1000)
6. oktets – parametra vērtība (2. oktets) = ATC struktūrvienības identifikators	augstpakāpes cipars	zempakāpes cipars
7. oktets – parametra vērtība (3. oktets) = ATC struktūrvienības selektors	augstpakāpes cipars	zempakāpes cipars
8. oktets – parametra tips = izsaucējs NSAP	bin(1100)	bin(1011)
9. oktets – parametra garums	bin(0000)	bin(0110)
10. oktets – parametra vērtība (1. oktets) = AFI vērtība	bin(0100)	bin(1000)
11. oktets – parametra vērtība (2. oktets) = ATC struktūrvienības identifikators	augstpakāpes cipars	zempakāpes cipars
12. oktets – parametra vērtība (3. oktets) = ATC struktūrvienības selektors	augstpakāpes cipars	zempakāpes cipars
13. oktets – rezervēts turpmākām vajadzībām	bin(0000)	bin(0000)
14. oktets – rezervēts turpmākām vajadzībām	bin(0000)	bin(0000)
15. oktets – rezervēts turpmākām vajadzībām	bin(0000)	bin(0000)

C.5.3.2. *Pārējos ISO/IEC 8878 [12. norāde] minētos parametrus nedrīkst izmantot.*

C.5.4. *Adrešu apstrāde INCOMING CALL paketēs*C.5.4.1. *DTE adreses*

DTE izsaucejadreses INCOMING CALL paketē jāverificē, salīdzinot tās ar attālās DTE derīgo adrešu lokālo sarakstu sistēmā. Atrodot nederīgu adresi, izsaukums ir jāatceļ.

PIEZĪMES

1. *Izsaucamo DTE adresi INCOMING CALL paketē, ja tāda ir, var arī verificēt, salīdzinot to ar derīgo lokālo DTE adresu sarakstu (kas parasti satur vienu pozīciju) sistēmā.*
2. *Atsevišķos gadījumos struktūrvienības DTE adrese var atšķirties pēc tās vērtības un/vai garuma, struktūrvienībai esot izsaucējai vai izsaucamai sistēmai. Tāpēc šim jautājumam jāpievērš īpaša uzmanība, nosakot vai implementējot DTE adreses verifikācijas funkciju.*

C.5.4.2. NSAP adreses

NSAP izsaucējadrese, kas šifrēta, kā tas aplūkots iepriekš, INCOMING CALL paketē, jāverificē, salīdzinot to ar attālās sistēmas NSAP derīgo adresu lokālo sarakstu. Atrodot nederīgu adresi, izsaukums ir jāatceļ.

PIEZĪME. *Izsaucamo NSAP adresi var arī verificēt, salīdzinot to ar sistēmas derīgo lokālo NSAP adresu sarakstu (kas parasti satur vienu pozīciju).*

C.5.5. Datu pārsūtīšana

- C.5.5.1. Kā tas minēts ISO/IEC 8878 pielikumā A.5.3 [12. norāde], NSDU pārsūta DATA paketes lietotāja datu laukā.

PIEZĪME. *Tā dēļ aizliegts pārraidīt vairāk nekā vienu lietotāja ziņojumu, piemēram, OLDI ziņojumu, uz vienu X.25 paketi vai M-bitu secību.*

- C.5.5.2. NSDU, kas ir garāki par virtuālajā ķēdē maksimāli atļautajiem lietotāja datiem, jāsegmentē un jāpārraida DATA pakešu secīgs lietotāja datu laukos, kurām, izņemot pēdējo paketi, ir gan maksimālais garums, gan M-bitu kopa (t.i., More-bitu secīgs).

- C.5.5.3. More-bitu secīgs lietotāja datu lauki pēc saņemšanas jāreasamblē, lai iegūtu saņemto NSDU.

D PIELIKUMS (normatīvs)

PROFILRAKSTURĪGĀS PICS PROFORMAS

D.1. Ievads

D.1.1. Protokola implementācijas piegādātājam, kas apgalvo, ka tā atbilst specifikācijai A līdz C pielikumā, jāaizpilda šādas PICS proformas.

PIEZĪME. PICS proformu pavairošana – šā Eurocontrol standarta lietotāji drīkst bez atbildības pavairot šajā pielikumā iekļautās PICS proformas, ar mērķi tās izmantot paredzētajām vajadzībām, un drīkst vēlāk publiskot aizpildītās PICS proformas.

D.1.2. Aizpildīta PICS proforma ir attiecīgās implementācijas PICS. PICS ir realizēto protokola funkcionālo iespēju un opciju formulējums.

D.1.3. PICS var izmantot dažādi, piemēram, to var izmantot:

- protokola realizētājs, kā kontrolsarakstu, lai samazinātu risku, ka tas var aiz pārskatīšanās neatbilst standartam,
- implementācijas piegādātājs un iegādātājs vai potenciāls iegādātājs, kā implementācijas funkcionālo iespēju detalizētu aprakstu, kas formulēts, pamatojoties uz PICS standartproformās iestrādāto kopīgo sapratni,
- implementācijas lietotājs vai potenciāls lietotājs, kā pamatu, lai iepriekš pārbaudītu mijiedarbības iespējamību ar citu implementāciju (jāņem vērā, ka, lai arī nekad nevar pilnīgi garantēt mijiedarbību, mijiedarbības neiespējamību bieži vien var paredzēt, ja PICS ir nesaderīgi),
- protokola pārbaudītājs, kā pamatu, lai izvēlētos piemērotas pārbaudes, ar kurām var izvērtēt implementācijas standartatbilstību.

D.2. PICS proformu aizpildīšanas norādījumi

D.2.1. Vispārējā PICS proformu struktūra

D.2.1.1. Implementācijas apraksts un protokola kopsavilkums veido katras PICS proformas pirmo daļu, un tā jāaizpilda atbilstoši norādījumiem, sniedzot ziņas, kas vajadzīgas piegādātāja un implementācijas pilnīgam raksturojumam.

D.2.1.2. PICS proformas pamatdaļu veido noteikta formāta aptaujas lapa. Atbildes uz jautājumiem jāieraksta labajā malējā slejā, vienkārši atšķesējot pareizo atbildi (parasti izvēloties "Jā" vai "Nē") vai ierakstot skaitli vai skaitļu kopu, vai vērtību diapazonu.

PIEZĪMES

1. Pirmajā slejā katram šķirklī norādīts konkrēts šķirklja apzīmējums; otrajā slejā ietverts jautājums, uz ko jāsniedz atbilde; trešajā slejā ietverta atsaucē vai atsaucē uz šā standarta specifikāciju, kas attiecas uz šo šķirkli. Pārējās slejās ir norādīts šķirklja statuss (vai tās nodrošinājums ir obligāts, fakultatīvs, aizliegts vai nosacīts) un atvēlētā vieta atbildēm (skat. arī D.2.4. punktu).
2. Piegādātājs var sniegt arī citas ziņas, kas klasificējamās kā papildinformācija vai izņēmumi, vai viņam tas ir jā dara obligāti. Visas šāda veida ziņas, ja tādas ir, jāiekļauj šķirklja apakšpunktā un attiecīgi jāiezmē ar $A < i > \text{vai } X < i > \text{mijņnorāžu vajadzībām, kur } < i > \text{ ir jebkāds nepārprotams šķirklja apzīmējums (piemēram, vienkāršs skaitlis) – nepastāv nekādi citi ierobežojumi attiecībā uz šo ziņu formātu un izkārtojumu.}$

D.2.1.3. Aizpildīta PICS proforma kopā ar papildu ziņām un izņēmumiem ir uzskatāma par protokola implementācijas standartatbilstības formulējumu konkrētai implementācijai.

PIEZĪME. Ja implementācijai var būt vairākas konfigurācijas, visu šo konfigurāciju aprakstu var ietvert vienā PICS. Piegādātājs tomēr var izvēlēties aizpildīt vairākus PICS, no kuriem katrs attiecas uz kādu implementācijas konfigurācijas funkcionālo iespēju apakškopu, ja tas ļauj vieglāk un saprotamāk atveidot šos datus.

D.2.2. Papildu ziņas

Papildu ziņu pozīcijas ļauj piegādātājam sniegt sīkāku informāciju ar mērķi atvieglot PICS interpretāciju.

PIEZĪMES

1. Nav paredzams vai sagaidāms, ka būtu jānodrošina liels daudzums šādu datu, un PICS ir pilnīgi derīgs arī bez šīs informācijas. Var, piemēram, sniegt īsu aprakstu, kādā veidā (konkrēta) implementācija iestatāma darbā dažādās vidēs un konfigurācijās, vai īsu pamatojumu (kas, iespējams, balstās uz konkrētām lietošanas vajadzībām) tam, kāpēc nav iekļautas tādas īpašības, kuras, lai arī fakultatīvas, tomēr ir parasti sastopamas šā protokola implementācijās.
2. Atsauces uz papildu ziņu šķirklēm var iekļaut aptaujas lapā blakus atbildēm vai arī iekļaut tās izņēmumos.

D.2.3. Izņēmumi

- D.2.3.1. Dažreiz var gadīties, ka piegādātājs vēlas sniegt atbildi uz obligātā vai aizliegtā statusa šķirkli (pēc kādu nosacījumu piemērošanas), neievērojot norādīto prasību. Tā kā šajā gadījumā nav paredzēta jau gatava atbilde nodrošinājuma slejā, piegādātājam jāieraksta trūkstošā atbilde nodrošinājuma slejā kopā ar apzīmējumu $X < i >$, kas norāda uz izņēmumu šķirkli.
- D.2.3.2. Attiecīgais pamatojums piegādātājam jāsniedz pašā izņēmumu šķirklī.
- D.2.3.3. Implementācija, kurai ir nepieciešams šāda veida izņēmumu šķirklis, neatbilst šai specifikācijai.

PIEZĪME. Iepriekš aplūkotā situācija, iespējams, ir izskaidrojama ar to, ka šajā standartā atklāts defekts, kura novēršana varētu izmainīt prasību, kas nav ievērota šajā implementācijā.

D.2.4. Nosacītie šķirklī

- D.2.4.1. Atsevišķi nosacītie šķirklī ir norādīti statusa slejā ar nosacījuma simbolu " $< \text{šķirklis} >$:" kur " $< \text{šķirklis} >$ " ir atsauce uz šķirkli, kas atrodams tabulas pirmajā slejā saistībā ar dažiem citiem šķirklī, un " $< s >$ " ir statusa simbols, M, O, $O < n >$ vai X.

PIEZĪME. PICS proforma var ietvert vairākus nosacītos šķirklus. Šie ir šķirklī, kuru piemērojamība un to statuss piemērojamības gadījumā (obligātais, fakultatīvais vai aizliegtais) ir atkarīgi no dažu citu šķirklī nodrošinājuma.

- D.2.4.2. Ja šķirklī ar nosacījuma simbolu apzīmē kā nodrošinātu, šo nosacīto šķirkli piemēro, un tā statusu norāda ar " $< s >$ "; ierakstu nodrošinājuma slejā izdara parastā veidā. Pretējā gadījumā nosacīto šķirklī neņem vērā un atķeksē atbildes variantu "nepiemēro" (NA).
- D.2.4.3. Visi šķirklī, uz kuriem attiecas nosacījuma simbols, ir atzīmēti ar zvaigznīti šķirklī slejā.

D.3. Ziņojuma pārsūtīšanas protokola PICS proforma

D.3.1. Saīsinājumi un īpaši simboli

D.3.1.1. Statusa simboli

M – obligātie

O – fakultatīvie

D.3.1.2. Atsauces uz šķirklēm

PICS proformas šķirklus norāda, izmantojot mnemoniskus šķirklju apzīmējumus. PICS šķirklus, kam ir saistītas funkcijas, norāda, izmantojot šķirklju apzīmējumus ar kopīgu sākumburtu vai burtu pāri (lielie burti). Tālāk pievieno minēto sākumburtu sarakstu, kurā tie izvietoti atbilstoši šķirklju grupu parādīšanās secībai PICS proformā.

— MTsy, MTop, MTst, Mtor	ziņojumu tipi
— MAE, MAR, MCI, MDT, MAV	procedūras
— MEsu, MEsd, MEhb, Mety	šifrējumi
— MNmsg message	ziņojuma izmērs
— Ts, Tr	taimeris

D.3.2. Identifikācija

1. tabula

Ziņojumu pārsūtīšanas implementācijas apraksts

Piegādātājs	
Uzziņas par PICS	
Implementācijas nosaukums/versija	
Aparatūras nosaukums/versija	
Operētājsistēmas nosaukums/versija	
Cita pieteiktā datortehnika un operētājsistēmas	
Sistēmas nosaukums (ja ir)	

D.3.3. Protokola implementēšana

2. tabula

Ziņojuma pārsūtīšanas protokola implementēšana

Šķirklis	Īpašība	Norādes	Statuss	Nodrošinājums
	Vai ir nodrošināti šādi ziņojumu tipi:	A.4.2		
MTsy	— sistēmziņojumi?		M	Jā ☐
MTop	— operacionālie ziņojumi?		M	Jā ☐
MTst	— statusa ziņojumi?		O	Nē ☐ Jā ☐
MTor	— operatora ziņojumi?		O	Nē ☐ Jā ☐
MAE	Asociācijas izveides procedūras	A.4.3	M	Jā ☐
MAR	Asociācijas izjaukšanas procedūra	A.4.5	M	Jā ☐
MCI	Asociācijas integritātes procedūra	A.4.7	M	Jā ☐
MDT	Datu pārsūtīšanas procedūra	A.4.4	M	Jā ☐
MAV	Asociācijas atgūšanas procedūra	A.4.9	M	Jā ☐
	Sistēmziņojumu šifrēšana	A.4.10.1, A.4.10.3		
MEsu	— <i>STARTUP</i> ?	A.4.10.3	M	Jā ☐
MEsd	— <i>SHUTDOWN</i> ?	A.4.10.3	M	Jā ☐
MEhb	— <i>HEARTBEAT</i> ?	A.4.10.3	M	Jā ☐
MEty	Lauka <i>TYP</i> šifrēšana citiem ziņojumu tipiem	A.4.10.1, A.4.10.4	M	Jā ☐
MNmsg	Maksimāli nodrošinātais ziņojuma pamatdaļas izmērs	A.4.10.2	vismaz 4 096 okteti	Izmērs:
	Nodrošinātie taimera parametri:	A.4.7		
Ts	— Asociācijas integritātes <i>heartbeat</i>		M	Jā ☐ Vērtība:
Tr	— Asociācijas integritātes taimauts		Tr > 2Ts	Jā ☐ Vērtība:

D.4. Ziņojuma galvenes protokola PICS proforma

D.4.1. Saīsinājumi un īpaši simboli

D.4.1.1. Statusa simboli

M	obligātie
O	fakultatīvie
O.<n>	pēc izvēles; vismaz vienas ar to pašu skaitli <n>apzīmētās opciju grupas nodrošinājums
X	aizliegtie
<šķirklis>	nosacītā šķirklja simbols, kas ir atkarīgs no <šķirklja>nodrošinājuma (skat. D.2.4. punktu)

D.4.1.2. Saīsinājumi

NA nepiemēro

D.4.1.3. Šķirķļu apzīmējumi

PICS proformas šķirķļus norāda, izmantojot mnemoniskus šķirķļu apzīmējumus. PICS šķirķļus, kam ir saistītas funkcijas, norāda, izmantojot šķirķļu apzīmējumus ar kopīgu sākumburtu vai burtu pāri (lielie burti). Tālāk pievieno minēto sākumburtu sarakstu, kurā tie izvietoti atbilstīgi šķirķļu grupu parādīšanās secībai PICS proformā.

— IHC1, IHC2, IHC3, IHC4, IHCC savienojuma izveide

— IHR1, IHR2 savienojuma izjaukšana

— IHT1, IHTx datu pārsūtīšana

— Tcr taimeris

D.4.2. Apraksts

3. tabula

Ziņojuma galvenes implementācijas apraksts

Piegādātājs	
Uzziņas par PICS	
Implementācijas nosaukums/versija	
Aparatūras nosaukums/versija	
Operētājsistēmas nosaukums/versija	
Cita pieteiktā datortehnika un operētājsistēmas	
Sistēmas nosaukums (ja ir)	

D.4.3. Protokola implementēšana

4. tabula

Ziņojuma galvenes protokola implementēšana

Šķirklis	Īpašība	Norādes	Statuss	Nodrošinājums
IHC1 (*)	Vai savienojuma izveides procedūrā: — izmanto N-savienošānu?	B.4.1	O.1	Jā ☐ Nē ☐
IHC2 (*)	— izmanto iepriekš izveidotu tīkla savienojumu?		O.1	Nē ☐ Jā ☐
IHC3	— atiestata iepriekš izveidoto savienojumu?		IHC2: O	NA ☐ Jā ☐ Nē ☐
IHC4 (*)	— automātiski atkārtoti N-savienošānu?		IHC1: O	NA ☐ Nē ☐ Jā ☐
IHCC	Savienojuma sadursmes izšķirtspējas procedūra	B.4.2	M	Jā ☐
IHR1	Vai savienojuma izjaukšanas procedūrā: — izmanto N-atvienošānu?	B.4.3	IHC1: M	NA ☐ Jā ☐ IHC2: X Nē ☐
IHR2	— saglabā tīkla savienojumu?		IHC2: M	NA ☐ Nē ☐ IHC1: X Jā ☐
IHT1	Datu pārsūtīšanas PDU šifrēšana	B.4.4	M	Jā ☐
IHTx	Tādu ADEST, DEST, AEMM, EMM un ADR lauku izmantošana, kuru vērtība nav "40"H	B.4.4	O	Nē ☐ Jā ☐
Tcr	Nodrošinātie taimera parametri: Savienojuma izveides atkārtotāšanas taimeris	B.4.1	IHC4: M	NA ☐ Nē ☐ Jā ☐ Parametri:

PIEZĪMES:

1. IHC1 izmanto šķirklis IHC4, IHR1 un IHR2.
2. IHC2 izmanto šķirklis IHC3, IHR1 un IHR2.
3. IHC4 izmanto šķirklī Tcr.

D.5. Tīkla protokola PICS proforma

D.5.1. Saīsinājumi un īpaši simboli

D.5.1.1. Statusa simboli

M ☐ obligātieO ☐ fakultatīvie

D.5.1.2. Šķirklju apzīmējumi

PICS proformas šķirklus norāda, izmantojot mnemoniskus šķirklju apzīmējumus. PICS šķirklus, kam ir saistītas funkcijas, norāda, izmantojot šķirklju apzīmējumus ar kopīgu sākumburtu vai burtu pāri (lielie burti). Tālāk pievieno minēto sākumburtu sarakstu, kurā tie izvietoti atbilstoši šķirklju grupu parādīšanās secībai PICS proformā.

— SNDCP1	protokola lauks ID
— NCRdae, NCRgae, NCCx, NDRx	protokola ziņojumu parametri
— NCD1, NCD2, NCN1, NCN2	adrešu verifikācija
— NDT	datu pārsūtīšana

D.5.2. Apraksts

5. tabula

Tīkla implementācijas apraksts

Piegādātājs	
Uzziņas par PICS	
Implementācijas nosaukums/versija	
Aparatūras nosaukums/versija	
Operētājsistēmas nosaukums/versija	
Cita pieteiktā datortehnika un operētājsistēmas	
Sistēmas nosaukums (ja ir)	

D.5.3. Protokola implementēšana

6. tabula

Tīkla protokola implementēšana

Šķirklis	Īpašība	Norādes	Statuss	Nodrošinājums
SNDCP1	Protokola ID lauks izsaukuma lietotāja laukā <i>CALL REQUEST</i>	C.5.1	M	Jā ☐
	N-CR ziņojuma parametri:	C.5.1		
NCRdae	— izsaucamās adreses paplašinājums		M	Jā ☐
NCRgae	— izsaucējadreses paplašinājums		M	Jā ☐
NCCx	N-CC ziņojuma parametri: nav	C.5.1	M	Jā ☐
NDRx	N-DR ziņojuma parametri: nav	C.5.1	M	Jā ☐
	Adrešu verifikācija:	C.5.4		
NCD1	— DTE izsaucējadrese		M	Jā ☐
NCD2	— izsaucamā DTE adrese		O	Nē ☐ Jā ☐
NCN1	— NSAP izsaucējadrese		M	Jā ☐
NCN2	— izsaucamā NSAP adrese		O	Nē ☐ Jā ☐
NDT	Datu pārsūtīšanas procedūras	C.5.5	M	Jā ☐

PIEZĪME — “adreses paplašinājumi” ir paplašinājumi, kas šifrēti izsaukuma lietotāja datu laukā saskaņā ar ISO/IEC 8878 pielikumu A.5 [12. norāde], nevis X.25 adreses paplašinājumi, kuru izmantošana šajā protokolā ir aizliegta.

E PIELIKUMS (normatīvs)

PROFILA PARAMETRU SARAKSTS

E.1. Ievads

- E.1.1. Šajā pielikumā iekļauts profila parametru saraksts (PRL) šajā Eurocontrol standartā noteiktajam FDE ICD. Implementācijas standartatbilstības formulējums attiecībā uz implementāciju, kas pretendē uz atbilstību šim profilam, jāsapatavo saskaņā ar šeit izklāstītajiem norādījumiem.

PIEZĪME. Proformas šajā pielikumā balstās uz proformām, kas pievienotas atsauces pamatstandartiem.

- E.1.2. Atbilstīga implementācija paredz šā profila atsauces minēto pamatstandartu obligāto standartatbilstības prasību ievērošanu.

E.2. PRL un PICS proformu nozīme

Šai iedaļai (E.2) ir informatīvs statuss, tā neietilpst šā Eurocontrol standarta šīs daļas noteikumos.

- Standartatbilstības prasības ir apkopotas PRL un PICS proformu tabulas veidā, lai tā kalpotu kā tādu īpašību kontrolsaraksts, kuri ir obligāti vai fakultatīvi jāimplementē. Attiecīgie pamatjēdzieni ir definēti un izklāstīti ISO/IEC 9646-1 [14. norāde] (tam atbilst ITU-T Rekomendācija X.290) un ISO/IEC TR 10000-1 [2. norāde].
- Profilā ir apvienotas un atlasītas vairāku pamatstandartu opcijas, ar mērķi nodrošināt konkrētu informācijas apstrādes funkciju. Katram pamatstandartam ir sava PICS proforma, kurā uzskaitītas standarta specifikācijas. PRL ietver pamatstandarta PICS proformas šķirķļu apakškopu, attiecībā uz kuriem profilā paredzēti ierobežojumi, kā arī konkrētas profila specifikācijas; tajā formulētas pamatstandartu PICS proformu atbildes, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu atbilstību profilam. Turklāt PRL ietver profilraksturīgus PICS šķirķļus (tajā vismaz jābūt šķirķlim, kas paredz pārbaudīt, vai visas nepieciešamās PICS proformas ir pareizi aizpildītas); šīs pozīcijas jāaizpilda kopā ar pamatstandartu PICS proformām. Visas aizpildītās proformas kopā veido profila implementācijas standartatbilstības formulējumu (ICS).
- Saskaņā ar ISO/IEC TR 10000-1 metodiku [2. norāde] deklarētā standartatbilstība profilam jāapliecina ar PICS proformām, kas ir aizpildītas saskaņā ar PRL. Šo dokumentu izmantošana būs atkarīga no iepirkšanas procedūras saistībā ar FDE ICD implementēšanu.
- Ir iespējamas vairākas procedūras saistībā FDE implementēšanu:
 - Iekšējā implementēšana, ko nodrošina valsts pārvaldes iestāde vai organizācija: PRL būtu jāizmanto kā pamats implementēšanas nosacījumu specifikācijai un pieņemšanas pārbaudes specifikācijai; apstiprināšanas procedūras gaitā būtu jāsapatavo aizpildīta ICS.
 - Darbuzņēmēja veikta profila implementēšana: šos dokumentus izmanto un sagatavo tāpat, kā veicot iekšējo implementēšanu, bet darbuzņēmējam būtu jānodrošina ICS, un šī prasība ir jāatrunā līgumā.
 - Profila implementēšana, ko veic darbuzņēmējs darbuzņēmuma vai sistēmas integrācijas līguma ietvaros: šos dokumentus izmanto un sagatavo tāpat, kā veicot iekšējo implementēšanu, bet darbuzņēmēja pienākums ir veikt to iekšējā kārtībā un jāpiegādā aizpildīta ICS. Standartatbilstība profilam, piemēram, nodrošina, ka piegādātājs, kas strādā divu pārvaldes iestāžu uzdevumā, nevar ieviest savus patentētus protokolus, lai panāktu FDE prasību ievērošanu, un tādējādi tas palīdz līgumslēdzējam pārvaldes iestādēm saglabāt kontroli.

- Gatavo ražojumu iekļaušana profila implementācijā kādā no iepriekš minētajiem gadījumiem: ražojuma piegādātāja pienākums būtu nodrošināt attiecīgā ražojuma PICS proformu aizpildīšanu saskaņā ar šeit norādīto PRL un garantēt ražojuma atbilstību spēkā esošajiem profila specifikācijām; vēlāk šo PICS var nosūtīt kā profila ICS sastāvdaļu.
- Pēc implementēšanas ICS būtu jā saglabā kā implementācijas dokumentācijas sastāvdaļu; to var izmantot, lai iepriekš noteiktu sadarbību ar citām pārvaldes iestādēm un lai noskaidrotu, kādas izmaiņas būs vajadzīgas, pārejot uz citu protokolu.

E.3. Notācija

E.3.1. PRL izmanto šādas ISO/IEC TR 10000-1 [2. norāde] notācijas, lai norādītu īpašību statusu:

- m: obligāta
- o: fakultatīva
- : nepiemēro (t.i., loģiski neiespējams šajā profilā)
- x: noraidīta

PIEZĪMES

1. Var izmantot divu rakstzīmju kombināciju, šajā gadījumā pirmā rakstzīme norāda uz statisko (implementēšanas) statusu, bet otrā uz dinamisko (izmantošanu); piemēram, "mo" nozīmē "obligātu implementēšanu un fakultatīvu izmantošanu".
2. Notāciju "o.<n>" lieto, lai norādītu atlasāmo opciju kopu (t.i., vismaz vienai opcijai jābūt implementētai), kam ir vienāds identifikators n.
3. Īpašība ar burtu "x" tomēr var būt implementācijas sastāvdaļa, ja vien to neizmanto tad, kad implementēšana noris atbilstīgi profilam.
4. Par īpašību ar burtu "x" izmantošanu būtu abpusēji jāvienojas. Šajā gadījumā jāpārskata īpašību statuss, jo tās var būt izmantojamas arī citās implementācijās.

E.3.2. Lieto šādu predikāta notāciju:

- < predikāts>: ievada tādu šķirklju grupu, kurā visi šķirklji ir atkarīgi no <predikāta> (par grupas apmēriem var spriest pēc tās izkārtojuma);
- < predikāts>: ievada vienu šķirkli, kas ir atkarīgs no <predikāta>.

PIEZĪME. Abos gadījumos predikāts var būt profila īpašības identifikators vai predikātu Būla kombinācija ("~" ir loģiskā nolieguma simbols).

E.3.3. Pamatstandartu specifikācijas atveido tādās pašās notācijās, izmantojot lielos burtus (t.i., M, O, O.<n>, X).

E.4. PICS proformu aizpildīšanas norādījumi

- E.4.1. Lai sagatavotu profila ICS, jāaizpilda atsaucis pamatstandartu PICS proformas, kā arī dažas papildu PICS pozīcijas saistībā ar profilu, kuras norādītas šajā pielikumā.
- E.4.2. Ja profils precizē pamatstandartu īpašības, jāpiemēro šajā PRL izklāstītās prasības (kas norādītas PRL šķirklju slejā "Profila īpašības"), lai ierobežotu pieļaujamās atbildes pamatstandartu PICS proformās.
- E.4.3. Ja šajā profilā iekļautas papildu prasības, jāaizpilda šo šķirklju atbilžu sleja. Šajā slejā jāizvēlas piemērots atbildes variants vai jānorāda pieprasītā parametra vērtība(-s) vai vērtību diapazons.
- E.4.4. Ja nav ievērota obligāta prasība, jāatrunā izņēmumi, ierakstot norādi X<i>, kur <i> ir konkrēts identifikators, blakus pievienotajam neatbilstības pamatojumam.

PIEZĪME. Kā pamatojums šādam izņēmumam var būt tas, ka ir iesniegts ziņojums par defektiem, kas skar profila nosacījumu; ja šis ziņojums par defektiem ir apstiprināts, implementāciju uzskata par atbilstīgu.

E.5. Atsauces

- E.5.1. Šajā profilā ir atsaucis uz šādām protokolu specifikācijām:

- ziņojuma pārsūtīšanas protokols (šā *Eurocontrol* standarta A pielikums),
- ziņojuma galvenes protokols (šā *Eurocontrol* standarta B pielikums),
- savienojuma režīma tīkla protokols, kurā izmanto ISO/IEC 8208 (šā *Eurocontrol* standarta C pielikums),
- ISO/IEC 7776 [6. norāde],
- fizikālā slāņa standarti, kas minēti ITU-T Rekomendācijas X.25 (1993. gads) 1. pantā [1. norāde].

- E.5.2. Tā kā nepastāv skaidras PICS proformas, kas būtu īpaši paredzētas attiecīgajiem fizikālā slāņa standartiem, ir jāizmanto fizikālā slāņa pagaidu PICS proformas, kas iekļautas ISO/IEC ISP 10609-9. pantā A.4 [8. norāde].

E.6. **Standartatbilstības formulējums**E.6.1. *Īss standartatbilstības apskats*

1. tabula

Īss standartatbilstības apskats

Piegādātājs	
Uzziņas par PICS	
Implementācijas nosaukums/versija	
Aparatūras nosaukums/versija	
Operētājsistēmas nosaukums/versija	
Cita pieteiktā tehniskais nodrošinājums un operētājsistēmas	
Sistēmas nosaukums (ja ir)	
Paziņošanas datums	
Vai pamatstandartu īpašības implementētas saskaņā ar šā PRL prasībām?	
— ar šā profila A pielikumu?	Jā ☐
— ar šā profila B pielikumu?	Jā ☐
— ar šā profila C pielikumu?	Jā ☐
— ar ISO/IEC 8208?	Jā ☐
— ar ISO/IEC 7776?	Jā ☐
— ar ITU-TX.25 (1993. gads) 1. pantu?	Jā ☐
Vai ir pievienotas aizpildītas pamatstandartu PICS proformas?	Jā ☐

PIEZĪME — Ja nevar sniegt "Jā" atbildi uz visiem šiem jautājumiem, tas nozīmē, ka nav nodrošināta standartatbilstība šim profilam.

E.6.2. *Dinamiskās standartatbilstības prasības*

2. tabula

Dinamiskās standartatbilstības prasības

Vai ir nodrošināti <i>TSDU</i> , kas aptver vismaz 4 097 oktetus?	Jā ☐
Vai ir nodrošināti <i>NSDU</i> , kas aptver vismaz 4 105 oktetus?	Jā ☐
Vai ir aizliegta <i>TSDU</i> konkatēnācija un segmentācija?	Jā ☐
Vai nestandarta noklusējuma paketes izmēram 256 ir nodrošinājums abos pārraides virzienos?	Jā ☐
Vai <i>NSAP</i> adreses tiek sūtītas tikai C pielikumā noteiktajā formātā?	Jā ☐
Vai <i>CALL REQUEST</i> , <i>CALL ACCEPTED</i> un <i>DATA</i> paketēs D-bits ir vienāds ar 0?	Jā ☐

E.7. **Augšējo slāņu parametri**

3. tabula

Ziņojuma pārsūtīšanas protokols

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Ziņojuma pārsūtīšanas protokols	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
MTst	— statusa ziņojumi	A.4.2	O		ox
MTor	— operatora ziņojumi	A.4.2	O		ox

E.8. **Apakšējo slāņu parametri**E.8.1. *Transporta slāņa parametri*

4. tabula

Ziņojuma galvenes protokols

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Ziņojuma pārsūtīšanas protokols	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
IHTx	Tādu <i>ADEST</i> , <i>DEST</i> , <i>AEMM</i> , <i>EMM</i> un <i>ADR</i> lauku izmantošana, kuru vērtība nav "40"H	B.4.4	O		ox

E.8.2. Tīkla slāņa parametri

Šajā iedaļā iekļautie PRL balstās uz ISO/IEC 8208 (1993. gads) [7. norāde] PICS proformu. Ieraksti "Pamatstandartu īpašību" slejā "Norādes" tālāk pievienotajās tabulās ir atsauces uz pantiem minētajā standartā.

E.8.2.1. Vispārējs DTE raksturojums

5. tabula

Vispārējs DTE raksturojums

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Vispārējs DTE raksturojums	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
	Nodrošinātie pakalpojumi:				
Vs	— virtuālais izsaukums		O.1		m
Vp	— pastāvīgā virtuālā ķēde		O.1		x
	Nodrošinātā vide:	3, 3.2			
Ec/3	— DTE/DCE(1993)		O.2	6.3.2	o.2
Ec/8	— DTE/DCE(1988)		O.2	6.3.2	o.2
Ec/4	— DTE/DCE(1984)		O.2	6.3.2	o.2
Ec/0	— DTE/DCE(1980)		O.2	6.3.2	o.2
Et/t	— DTE/DTE fiksētā režīmā kā DTE		O.2	6.3.2	o.2
Et/c	— DTE/DTE fiksētā režīmā kā DCE		Vs: O.2	6.3.2	o.2
Et/d	— DTE/DTE ar dinamiskā režīma atlasī	4.5	Vs: O.2		x
	Nodrošinātā pakešu secības numerācija				
M8	— Modulo 8	13.2, 12.1.1, 3. tabula	O.3		m
M128	— Modulo 128	13.2, 12.1.1, 3. tabula	O.3		x
	Salīdzināmo skaitļu fakultatīvais lietotājnodrošinājums loģisko kanālidentifikatoru piešķiršanai	13.29, 13.29.1, 13.29.2, 13.29.3, 13.29.4, 31. att.			
RNa	— bez atgriešanās pie loģisko kanālu diapazonu izmantošanas	13.29.2.1	Et: O ¬Et: X		x
RNb	— kas paredz loģisko kanālu diapazonu izmantošanas iespēju	13.29.2.1	Et: O ¬Et: X		x

E.8.2.2. Procedūras, pakešu tipi un pakešu formāti

6. tabula

Pakešu slāņa funkcijas, kas ir neatkarīgas no loģiskajiem kanāliem

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Pakešu slāņa funkcijas, kas ir neatkarīgas no loģiskajiem kanāliem	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
	Vai ir nodrošinātas šādas pakešu slāņa funkcijas:				
Z2s	Diagnostikas paketes nosūtīšana	12.7, 24. tabula	Et: O ¬Et: X		x
Z4i	Tiešsaistes iekārtas reģistrācijas ierosināšana	13.1, 13.1.1.1, 13.1.1.3, 13.1.1.4	O		ox
	— REGISTRATION REQUEST nosūtīšana	12.9.1			
	— REGISTRATION CONFIRMATION saņemšana	12.9.2, 10. tabula			
Z4r	Atbilde uz tiešsaistes iekārtas reģistrāciju	13.1, 13.1.1.1, 13.1.1.4	Et: O		-
	— REGISTRATION REQUEST saņemšana	12.9.1			
	— REGISTRATION CONFIRMATION nosūtīšana	12.9.2, 10. tabula			

7. tabula

Izsaukuma iestatīšana

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Izsaukuma iestatīšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
	Vai tiek nodrošināti izejošie virtuālie izsaukumi:	5.2.1, 5.2.5, 33. tabula			
S1a	— ātrā atlase bez atbildes ierobežojumiem?	5.2.4, 13.16	O		x
S1b	— ātrā atlase ar ierobežotu atbildi?	13.16	O		x
S1c	— lēnā atlase?	5.2.4	O		m
SP1b	CALL REQUEST pamatformātā	12.2.3.1	S1c: M S1ab: O.4		m
SP1e	CALL REQUEST nosūtīšana paplašinātajā formātā	12.2.3.1, 12.2.3.2	S1ab: O.4		x
SP2b	CALL CONNECTED saņemšana pamatformātā	12.2.4.1	S1ac: M		m
SP2e	CALL CONNECTED saņemšana paplašinātajā formātā	12.2.4.1, 12.2.4.2	S1a: M		-

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Izsaukuma iestatīšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
	Vai tiek nodrošināta alternatīva adresēšana izejošiem virtuālajiem izsaukumiem:	13.28			
	— izmantojot A = 1 un paplašināto adrešu bloka formātu?	13.28.2.1, 12.2.1.2	Ec/3: O ¬Ec/3: X		x
	— izmantojot izsaucamās adreses paplašinājumu?	13.28.2.2.	Ec/3: O ¬Ec/3: X		x
	Vai tiek nodrošināti ienākošie virtuālie izsaukumi:	5.20.2, 5.2.5, 33. tabula			
S2a	— vai iespējama ātrā atlase ar apstiprināšanu?	5.2.3, 13.17	O		-
S2b	— vai ātrā atlase tiek vienmēr dzēsta?	13.17	O		m
S2c	— vai iespējama lēnā atlase ar apstiprinājumu?	5.2.3	O		m
S2d	— vai lēnā atlase tiek vienmēr dzēsta?	5.2.3	O		x
SP3b	INCOMING CALL saņemšana pamatformātā	12.2.3.1	S2: M		m
SP3e	INCOMING CALL saņemšana paplašinātā formātā	12.2.3.1, 12.2.3.2	S2ab: M S2axc: O.5		-
SP4b	CALL ACCEPTED nosūtīšana pamatformātā	12.2.4.1	S2c: M S2axc: O.5		m
SP4e	CALL ACCEPTED nosūtīšana paplašinātā formātā	12.2.4.1, 12.2.4.2	S2axc: O.5 S2anc: O		-
	Vai ir nodrošināta vienošanās par D-bitu:				
DN1	— attiecībā uz izejošiem virtuālajiem izsaukumiem	6.3	S1ac: O		m
DN2	— attiecībā uz ienākošiem virtuālajiem izsaukumiem	6.3	S1ac: O		m
PIEZĪME. Vienmēr vienojas, ka D-bits ir 0.					

8. tabula

Izsaukuma dzēšana

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Izsaukuma dzēšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
	Vai ir nodrošināta izsaukuma dzēšana:	5.5.4, 33. tabula			
C1	— atbildot uz dzēšanas indikāciju?	5.5.2	O		m

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Izsaukuma dzēšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
C2a	— pārtraucot izejošā virtuālā izsaukuma mēģinājumu?	5.4, 5.5.1, 5.5.3	S1: O		o
C2b	— atsakot ienākošam virtuālajam izsaukumam?	5.3, 5.5.1, 5.5.3	S2bd: M S2acxbd: O		m
C2c	— gatavojot notikušā virtuālā izsaukuma dzēšanu?	5.5.1, 5.5.3	O		o
CP1b	<i>CLEAR INDICATION</i> saņemšana pamatformātā	12.2.5.1	Cany: M		m
CP1e	<i>CLEAR INDICATION</i> saņemšana paplašinātā formātā	12.2.5.1, 12.2.5.2	Cany: M		-
CP2b	<i>CLEAR CONFIRMATION</i> nosūtīšana pamatformātā	12.2.6.1	C1: M		m
CP2e	<i>CLEAR CONFIRMATION</i> nosūtīšana paplašinātā formātā	12.2.6.1, 12.2.6.2	C1rn: M		x
CP3b	<i>CLEAR REQUEST</i> nosūtīšana pamatformātā	12.2.5.1	C2a: M C2bcxa: O.6		m
CP3e	<i>CLEAR REQUEST</i> nosūtīšana paplašinātajā formātā	12.2.5.1, 12.2.5.2	C2bcxa: O.6 C2axbc: X		x
CP4b	<i>CLEAR CONFIRMATION</i> saņemšana pamatformātā	12.2.6.1	C2: M		m
CP4e	<i>CLEAR CONFIRMATION</i> saņemšana paplašinātā formātā	12.2.6.1, 12.2.6.2	C2rnci: M		-

9. tabula

Loģisko kanālu atiestatīšana

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Loģisko kanālu atiestatīšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
RSi	Vai ir nodrošināta atiestatīšana:	8, 8.4, 34. tabula			
	— ierosināšanai?	8.1, 8.3	O		mm
	<i>RESET REQUEST</i> nosūtīšana	12.5.1			
RSr	<i>RESET CONFIRMATION/INDICATION</i> saņemšana	12.5.2, 12.5.1			
	— atbildes sagatavošanai?	8.2	O		mm
	<i>RESET INDICATION</i> saņemšana	12.5.1			
	<i>RESET CONFIRMATION</i> nosūtīšana	12.5.2			

10. tabula

Procedūras kļūdas gadījumā

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Procedūras kļūdas gadījumā (Virtuālo izsaukumu pakalpojumi)	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
W1a	Vai <i>ERROR-C</i> procedūra ir: — virtuālā izsaukuma dzēšana?	5.2.1, 5.4, 8.1, 33. tabula	O.7		m
W1b	— pakešu slāņa restartēšana?		O.7		x
W2sc	Vai virtuālo izsaukumu <i>ERROR-R</i> procedūra ir: — pakešu slāņa restartēšana?	6.3, 6.4, 6.6, 6.8.1, 6.8.2, 7.1.3, 7.1.4, 8.2, 11.2.1, 13.4.1, 34. līdz 36. tabula	O.8		x

11. tabula

Pārtraukšanas pārsūtīšana

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Pārtraukšanas pārsūtīšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
Is	Vai ir nodrošināta pārtraukšanas nosūtīšana? — <i>INTERRUPT REQUEST</i> nosūtīšana <i>INTERRUPT CONFIRMATION</i> saņemšana	6.8, 6.8.1, 6.8.3, 35. tabula 12.3.2 12.3.3	O	ox	
Ir	Vai ir nodrošināta pārtraukšanas saņemšana? — <i>INTERRUPT INDICATION</i> saņemšana — <i>INTERRUPT CONFIRMATION</i> nosūtīšana	6.8, 6.8.2, 6.8.3, 35. tabula 12.3.2 12.3.3	O		—

12. tabula

Datu nosūtīšana

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Datu nosūtīšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
DS1	Vai ir nodrošināta <i>DATA</i> pakešu nosūtīšana?	6, 6.1, 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 12.3.1	O		mm
DS2	Vai ir nodrošināta: — <i>send-window</i> rotācija, saņemot precizētas P(R) vērtības?	7.1, 7.1.2, 7.1.3	O		mm

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Datu nosūtīšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
DS4a	— M = 0 nosūtīšana DATA paketēs?	6.4, 6.5, 6.7	M		mo.9
DS4b	— M = 1 nosūtīšana DATA paketēs?	6.4, 6.5, 6.7	O		mo.9
DS5a	— Q = 0 nosūtīšana DATA paketēs?	6.6	O.10		mm
DS5b	— Q = 1 nosūtīšana DATA paketēs?	6.6	O.10		ox
DS6	— atbildes sniegšana uz paketes atkārtotas pārraides pieprasījumiem (saņemtajiem REJECT paketēm)? — logu rotācijas taimera procedūra:	13.4.2 12.8	Et: O		-
DS7a	— ERROR-R darbība pēc termiņa izbeigšanās	11.2.1(a)	O		ox
DS7b	— paketes atkārtota pārraide pēc termiņa izbeigšanās	11.2.1(b)	Et: O ¬Et: X		ox
DS8	— pārlietu garu plūsmas vadības pakešu atmešana (ERROR-R vietā)?	2. piezīme 36. tabulā	O		ox

13. tabula

Datu saņemšana

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Datu saņemšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
DR1	Vai ir nodrošināta DATA pakešu saņemšana?	6, 6.1, 6.2, 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 12.3.1	O		mm
	Vai ir nodrošināta:				
DR2	— saņēmēju logu rotācija, nosūtīt precizētas P(R) vērtības?	7.1.2, 7.1.3	O		mm
DR3	— plūsmas vadība, nosūtīt RECEIVE NOT READY un RECEIVE READY?	7.1.5, 7.1.6, 12.4.1, 12.4.2	O		mm
DR4b	— M = 1 saņemšana DATA paketēs?	6.4, 6.5, 6.7	O		mm
DR5a	— Q = 0 saņemšana DATA paketēs?	6.6	O.11		mm
DR5b	— Q = 1 saņemšana DATA paketēs?	6.6	O.11		-
DR6	— paketes atkārtotas pārraides pieprasīšana, nosūtīt REJECT paketes? — atkopšana pēc DATA pakešu saņemšanas ar nederīgu P(S), izmantojot:	13.4.1, 12.8	O		ox

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Datu saņemšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
DR7a	— <i>ERROR-R</i> darbību?	11.3(a)	O.12		mm
DR7b	— paketes atkārtotas pārraides pieprasīšana?	11.3(b)	O.12		ox
DR7c	— ignorējot paketi un gaidot atkārtoti pārraidītu pareizo paketi?	11.3(c)	O.12		ox
	— atkopšana pēc <i>DATA</i> pakešu saņemšanas ar nederīgu lietotāja datu lauku, izmantojot:				
DR8a	— <i>ERROR-R</i> darbību?	11.3(a)	O.13		mm
DR8b	— paketes atkārtotas pārraides pieprasīšana?	11.3(b)	O.13		ox
DR8c	— ignorējot paketi un gaidot atkārtoti pārraidītu pareizo paketi?	11.3(c)	O.13		ox
DR9	— logu statusa pārraides taimera procedūru?	11.2.2	O		ox

14. tabula

Piegādes apstiprināšana

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Piegādes apstiprināšana	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
DC	Vai ir nodrošināta piegādes apstiprināšana?	6.3, 6.5, 6.7, 7.1.4	O		x

E.8.2.3. Dažādas īpašības un opcijas

15. tabula

Cēloņkodu un diagnostisko kodu vērtības

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Cēloņkodu un diagnostisko kodu vērtības	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
Y1d	Nosūtītajās <i>RESTART REQUEST</i> paketēs: — cēlonis = 128, diagnostiskie privātkodi	12.6.1.1, 12.6.1.2, 24. un 25. tabula	O.14		ox
Y2b	Saņemtajās <i>RESTART INDICATION</i> paketēs: — cēlonis nav 0 vai 128, jebkura diagnostiskā koda vērtība	12.6.1.1, 9. tabula, 12.6.1.2	EC: M ¬EC: O		m

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Cēlonkodu un diagnostisko kodu vērtības	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
Y3d	Nosūtītājās <i>CLEAR REQUEST</i> paketēs:	12.2.3.1.1, 12.2.3.1.2, 24. un 25. tabula	O.15		ox
	— cēlonis = 128, diagnostiskie privātkodi				
Y4b	Saņemtājās <i>CLEAR INDICATION</i> paketēs:	12.2.3.1.1, 7. tabula, 12.2.3.1.2	EC: M ¬EC: O		m
	— cēlonis nav 0 vai 128, jebkura diagnostiskā koda vērtība				
Y5d	Nosūtītājās <i>RESET REQUEST</i> paketēs:	12.5.1.1, 12.5.1.2, 24. un 25. tabula	O.16		ox
	— cēlonis = 128, diagnostiskie privātkodi				
Y6b	Saņemtājās <i>RESET INDICATION</i> paketēs:	12.5.1.1, 8. tabula, 12.5.1.2	EC: M ¬EC: O		m
	— cēlonis nav 0 vai 128, jebkura diagnostiskā koda vērtība				

E.8.2.4. Papildfunkcijas

16. tabula

CALL REQUEST paketēs nosūtītās papildfunkcijas

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CALL REQUEST paketēs nosūtītās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FS1pi	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, paketes izmēri	13.12, 15.2.2.1.1	O		x
FS1wi	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, loga izmēri	13.12, 15.2.2.1.2	O		x
FS2ib	Pamatvienošānās par caurlaidspējas klasēm	13.13, 15.2.2.2.1, 20.a tabula	O		x
FS2ie	Paplašinātā vienošanās par caurlaidspējas klasēm	13.13, 15.2.2.2.2, 20.b tabula	O		x
FS3b	Ierobežotās lietotāju grupas atlase, pamatformāts	13.14.6, 15.2.2.3.1	O		o
FS3e	Ierobežotās lietotāju grupas atlase, paplašinātais formāts	13.14.6, 15.2.2.3.2	O		x
FS4b	Ierobežotās lietotāju grupas atlase izejas piekļuvei, pamatformāts	13.14.7, 15.2.2.4.1	O		x

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CALL REQUEST paketēs nosūtītās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FS4e	Ierobežotās lietotāju grupas atlase izejas piekļuvei, paplašinātais formāts	13.14.7, 15.2.2.4.2	O		x
FS5	Abpusēja ierobežotās lietotāju grupas atlase	13.15, 15.2.2.5	O		x
FS6a	Ātrā atlase	13.16, 15.2.2.6	O		x
FS6b	Reversā datu ielāde	13.18, 15.2.2.6	O		x
FS6c	ICRD statusa atlase	13.25.4.2, 15.2.2.6	O		x
FS7i	Tīkla lietotāju identificēšana	13.21, 13.21.3, 15.2.2.7	O		x
FS8i	Ielādes informācija, pieprasījuma pakalpojumi	13.22, 15.2.2.8.1	O		x
FS9b	RPOA atlase, pamatformāts	13.23, 13.23.2, 15.2.2.9.1	O		x
FS9e	RPOA atlase, paplašinātais formāts	13.23, 13.23.2, 15.2.2.9.2	O		x
FS12	Tranzīta aizkaves atlase un indikācija	13.27, 15.2.2.13	O		x
FS99i	Papildfunkcijas marķierim pakārtotas lokālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x
FS98i	Papildfunkcijas marķierim pakārtotas lokālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x
FS20i	Funkcijas marķieris, CCITT noteiktās DTE funkcijas	15.1	O		x
FS21i	Izsaucējadreses paplašinājums	14.1, 15.3.2.1			x
FS22i	Izsaucamās adreses paplašinājums	14.2, 15.3.2.2			x
FS23ib	Minimālā vienošanās par caurlaidspējas klasēm, pamatformāts	14.3, 15.3.3.2.1, 20.a tabula	O		x
FS23ie	Minimālā vienošanās par caurlaidspējas klasēm, paplašinātais formāts	14.3, 15.3.2.3.2, 20.b tabula	O		
FS24i	Vienošānās par tiešā tranzīta aizkavi	14.4, 15.3.2.4	O		x
FS25i	Steidzamā vienošanās par datiem	14.7, 15.3.2.7	O		x
FS26i	Prioritāte	14.5, 15.3.2.5	O		x
FS27i	Aizsardzība	14.6, 15.3.2.6	O		x

17. tabula

CALL ACCEPT paketēs nosūtītās papildfunkcijas

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CALL ACCEPT paketēs nosūtītās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FS1pr	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, paketes izmēri	13.12, 15.2.2.1.1, 13. tabula	O		x
FS1wr	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, logu izmēri	13.12, 15.2.2.1.2, 13. tabula	O		x
FS2rb	Pamatvienošānās par caurlaidspējas klasēm	13.13, 15.2.2.2.1, 20.a tabula	O		x
FS2re	Paplašinātā vienošanās par caurlaidspējas klasēm	13.13, 15.2.2.2.2, 20.b tabula	O		x
FS7r	Tīkla lietotāju identificēšana	13.21, 13.21.3 15.2.2.7	O		x
FS8r	Ielādes informācijas, pieprasījuma pakalpojumi	13.22, 15.2.2.8.1	O		x
FS10r	Izsaucamās līnijas adresu modificētā notifikācija	13.26, 15.2.2.12	O		x
FS99r	Funkcijas marķiera lokālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x
FS98r	Papildfunkcijas marķierim pakārtotās attālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x
FS20r	Funkcijas marķieris, CCITT noteiktās DTE funkcijas	15.1	O		x
FS22r	Izsaucamās adreses paplašinājums	14.2, 15.3.2.2	O		x
FS24r	Vienošānās par tiešā tranzīta aizkavi	14.4, 15.3.2.4	O		x
FS25r	Steidzamā vienošanās par datiem	14.7, 15.3.2.7	O		x
FS26r	Prioritāte	14.5, 15.3.2.5	O		x
FS27r	Aizsardzība	14.6, 15.3.2.6	O		x

18. tabula

CLEAR REQUEST paketēs nosūtītās papildfunkcijas

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CLEAR REQUEST paketēs nosūtītās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FS10d	Izsaucamās līnijas adresu modificētā notifikācija	13.26, 15.2.2.12	O		x
FS13	Izsaukuma novirzes atlase	13.25.2.2, 15.2.2.10	O		x
FS99d	Papildfunkcijas marķiera lokālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CLEAR REQUEST paketēs nosūtītās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FS98d	Papildfunkcijas marķiera attālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x
FS20d	Papildfunkcijas marķieris, CCITT noteiktās DTE papildfunkcijas	15.1	O		x
FS22d	Izsaucamās adreses paplašinājums	14.2, 15.3.2.2	O		x

19. tabula

INCOMING CALL paketēs saņemtās papildfunkcijas

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	INCOMING CALL paketēs saņemtās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FR1pi	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, paketes izmēri	13.12, 15.2.2.1.1	O		x
FR1wi	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, logu izmēri	13.12, 15.2.2.1.2	O		x
FR2ib	Pamatvienošānās par caurlaidspējas klasēm	13.13, 15.2.2.2.1, 20.a tabula	O		x
FR2ie	Vienošānās par paplašinātās caurlaidspējas klasēm	13.13, 15.2.2.2.2, 20.b tabula	O		x
FR3b	Ierobežotās lietotāju grupas atlase, pamatformāts	13.14.6, 15.2.2.3.1	O		o
FR3e	Ierobežotās lietotāju grupas atlase, paplašinātais formāts	13.14.6, 15.2.2.3.2	O		x
FR4b	Ierobežotās lietotāju grupas atlase izejas piekļuvei, pamatformāts	13.4.7, 15.2.2.4.1	O		x
FR4e	Ierobežotās lietotāju grupas atlase izejas piekļuvei, paplašinātais formāts	13.4.7, 15.2.2.4.2	O		x
FR5	Abpusēja ierobežotās lietotāju grupas atlase	13.15, 15.2.2.5	O		x
FR6a	Ātrā atlase	13.16, 13.17, 15.2.2.6	O		x
FR6b	Reversā ielāde	13.18, 13.19, 15.2.2.6	O		x
FR11	Izsaukuma virzienmaiņas vai izsaukuma novirzes notifikācija	13.25.3, 15.2.2.11	O		x
FR12i	Tranzīta aizkaves atlase un indikācija	13.27, 15.2.2.13	O		x
FR99i	Papildfunkcijas marķierim pakārtotās lokālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, Table 18	O		x

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	INCOMING CALL paketēs saņemtās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FR20i	Papildfunkcijas marķieris, CCITT noteiktās DTE papildfunkcijas	15.1	O		x
FR21	Izsaucējadreses paplašinājums	14.1, 15.3.2.1			x
FR22i	Izsaucamās adreses paplašinājums	14.2, 15.3.2.2			x
FR23b	Vienošānās par minimālās caurlaidspējas klasēm, pamatformāts	14.3, 15.3.2.3.1, 20.a tabula	O		x
FR23e	Vienošānās par minimālās caurlaidspējas klasēm, paplašinātais formāts	14.3, 15.3.2.3.2, 20.b tabula	O		x
FR24i	Vienošānās par tiešā tranzīta aizkavi	14.4, 15.3.2.4	O		x
FR25i	Steidzamā vienošanās par datiem	14.7, 15.3.2.7	O		x
FR26i	Prioritāte	14.5, 15.3.2.5	O		x
FR27i	Aizsardzība	14.6, 15.3.2.6	O		x

20. tabula

CALL CONNECTED paketēs saņemtās papildfunkcijas

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CALL CONNECTED paketēs saņemtās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FR1pr	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, paketes izmēri	13.12, 15.2.2.1.1, 14. tabula	O		x
FR1wr	Vienošānās par plūsmas vadības parametriem, logu izmēri	13.12, 15.2.2.1.2, 14. tabula	O		x
FR2rb	Vienošānās par caurlaidspējas pamatklasēm	13.13, 15.2.2.2.1, 20.a tabula	O		x
FR2re	Vienošānās par paplašinātās caurlaidspējas klasēm	13.13, 15.2.2.2.2, 20.b tabula	O		x
FR10r	Izsaucamās līnijas adrešu modificētā notifikācija	13.26, 15.2.2.12	O		x
FR12r	Tranzīta aizkaves atlase un indikācija	13.27, 15.2.2.13	O		x
FR99r	Papildfunkcijas marķierim pakārtotās lokālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x
FR20r	Papildfunkcijas marķieris, CCITT noteiktās DTE papildfunkcijas	15.1	O		x
FR22r	Izsaucamās adreses paplašinājums	14.2, 15.3.2.2	O		x
FR24r	Vienošānās par tiešā tranzīta aizkavi	14.4, 15.3.2.4	O		x
FR25r	Steidzamā vienošanās par datiem	14.7, 15.3.2.7	O		x
FR26r	Prioritāte	14.5, 15.3.2.5	O		x
FR27r	Aizsardzība	14.6, 15.3.2.6	O		x

21. tabula

CLEAR INDICATION paketēs saņemtās papildfunkcijas

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CLEAR INDICATION paketēs saņemtās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FR8ad	Ielādes informācija, naudas vienība	13.22, 15.2.2.8.2	O		x
FR8bd	Ielādes informācija, segmentu skaits	13.22, 15.2.2.8.3	O		x
FR8cd	Ielādes informācija, izsaukuma ilgums	13.22, 15.2.2.8.4	O		x
FR10d	Izsaucamās līnijas adrešu modificētā notifikācija	13.26, 15.2.2.12	O		x
FR99d	Papildfunkcijas marķierim pakārtotās lokālās papildfunkcijas, kas nav X.25	15.1, 18. tabula	O		x
FR20d	Papildfunkcijas marķieris, ITU-T noteiktās DTE papildfunkcijas	15.1	O		x
FR22d	Izsaucamās adreses paplašinājums	14.2, 15.3.2.2	O		x

22. tabula

CLEAR CONFIRMATION paketēs saņemtās papildfunkcijas

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	CLEAR CONFIRMATION paketēs saņemtās papildfunkcijas	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
FR8af	Ielādes informācija, naudas vienība	13.22, 15.2.2.8.2	O		x
FR8bf	Ielādes informācija, segmentu skaits	13.22, 15.2.2.8.3	O		x
FR8cf	Ielādes informācija, izsaukuma ilgums	13.22, 15.2.2.8.4	O		x

E.8.2.5. Parametru vērtības un diapazoni

23. tabula

Parametru vērtības un diapazoni

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Parametru vērtības un diapazoni	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
V1s	Kādas vērtības ir nodrošinātas: — paketes noklusējuma izmēri (nosūtīt)?	16.2.2.5	16, 32, 64, 128, 256, 512, 1024, 2048 4096 okteti	6.3.2	vis-maz 128 un 256
V1r	— paketes noklusējuma izmēri (saņemt)?	16.2.2.5	16, 32, 64, 128, 256, 512, 1024, 2048 4096 okteti	6.3.2	vis-maz 128 un 256
V2s	— logu noklusējuma izmēri, nosūtīt?	16.2.2.6	(M8: diapazonā 1 līdz 7)		2
V2r	— logu noklusējuma izmēri, saņemt?	16.2.2.6	(M8: diapazonā 1 līdz 7)		2

E.8.3. Datu posma slāņa parametri

Šajā iedaļā iekļautie PRL balstās uz ISO/IEC 7776 (1994. gads) [6. norāde] PICS proformu. Ieraksti "Pamatstandartu īpašību" slejā "Norādes" tālāk pievienotajās tabulās ir atsaucies uz pantiem minētajā standartā.

24. tabula

Datu posma protokols

Pamatstandarta īpašības				Profila īpašības	
Šķirklis	Datu posma protokols	Norādes	Statuss	Norādes	Statuss
Lm	Vairākposmu procedūra	6	O		ox
Lc	DTE/DCE operācija	1, 5.1	M		mo.1
Lt	DTE/DTE operācija	1, 5.1	O		mo.1
M8	Pamaterācija (Modulo 8)	1, 3, 4.1.1	O.1		mm
M128	Paplašinātā operācija (Modulo 128)	1, 3, 4.1.1	O.1		ox
T4	Taimera T4 procedūra	5.3.2, 5.6.1	O		mm
SPN1	Maksimālais bitu skaits (N1) I-kadrā	5.7.3	N1 ≥ 1080		N1 ≥ 2104
SPk	Maksimālais kadru skaits (k)	5.7.4	1 ≤ k ≤ 7		k = 7

- E.8.4. *Fizikālā slāņa parametri*
Skatīt ISO/IEC TR 10609-9 pantu A.4 [8. norāde].
-

F PIELIKUMS (informatīvs)

STANDARTATBILSTĪBAS TESTĒŠANAS METODIKA

F.1. **Ievads**

F.1.1. Veicot šā ICD implementēšanu, ir svarīgi panākt, lai gaisa satiksmes vadības centri (ATCC), kas mijiedarbojas ar saskarnes starpniecību, spētu garantēt augstu kopdarbības drošuma līmeni.

F.1.2. Var izteikt pieņēmumu, ka dalībvalstis, kas veic saskarnes implementēšanu, parasti izmanto dažādus piegādātājus. Lai šādas implementācijas uzrādītu augstu kopdarbības drošuma līmeni, ir nepieciešams standartatbilstības testēšanas nosacījumu kopums, kas ļautu standartizēt pārbaūžu sagatavošanu, veikšanu un to rezultātu apkopošanu.

F.2. **Mērķis un darbības joma**

F.2.1. Šajā pielikumā, kas veido *Eurocontrol* standarta sastāvdaļu, ir noteikti šā standarta implementāciju standartatbilstības testēšanas nosacījumi.

F.2.2. Tajā norādīti mehānismi, ar kuru palīdzību var pārliecināties par pieteiktās saskarnes drošumu, veicot tās verifikācijas pārbaudi.

F.3. **Bibliogrāfija**

Nākamais dokuments ir saistīts ar šā *Eurocontrol* standarta implementāciju standartatbilstības testēšanu:

Eurocontrol (Maastricht Upper Area Control (UAC) Systems Division) FDE ICD Part 1 Integration Test Plan Version 1.0, kas datēts ar 1996. gada 10. maiju [15. norāde].

F.4. **Pilnveidošanas paņēmieni un prakse**

F.4.1. ICD implementācijas pieļauj paša ICD opciju un versiju izmantošanu. Lai noteiktu mijiedarbības iespējas, dalībvalstij, kas implementē saskarni, ir jānoskaidro, kuru ICD sastāvdaļu funkcionālās spējas, kā arī mainīgo parametru ierobežojumi, ja tādi ir, nodrošināti standartatbilstības formulējumā.

F.4.2. Visas implementācijas būtu jāpakļauj tālāk aplūkotajai standartatbilstības testēšanai.

F.5. **Pārbaudes**F.5.1. *Ievads*

F.5.1.1. Lai noteiktu ATCC FDE saskarnes drošumu un tehnisko nodrošinājumu FDE lietojumprogrammu mijiedarbības gaitā, būtu vēlams pārbaudīt tās atbilstību standartiem, kuru sastāvdaļa ir šis pielikums. Šādas pārbaudes skar pārbaudāmās sistēmas (SUT) "ārējās izpausmes" un ir paredzētas galasistēmas mijiedarbības, nevis tās funkcionēšanas pārbaudei.

F.5.1.2. Šo pārbaūžu rezultāti var kalpot kā pierādījums par labu standartatbilstības pieteikumiem, kas iesniegti saskaņā ar šā *Eurocontrol* standarta šīs daļas 5.1. iedaļu. PICS proformas un PRL, uz kuriem atsaucas šajā specifikācijā, var izmantot kā pamatu, veicot standartatbilstības pārbaudes; turklāt starptautiskos standartos (piemēram, ISO/IEC 8208 [7. norāde] jau tagad var būt iekļauti vispārīgi pārbaūžu apraksti, ko var izmantot standartatbilstības testēšanai.

- F.5.1.3. Šā dokumenta mērķis ir nodrošināt vienotu pārbažu programmu, pamatojoties uz vienotu pārbažu kopu, kas ļautu iegūt salīdzināmus pārbažu rezultātu, to plašu atzīšanu, kā arī minimizēt nepieciešamo standartatbilstības pārbažu skaitu. Vienoto pārbažu kopu daļēji izstrādājusi *Eurocontrol*.
- F.5.1.4. Kā izriet no 2. attēla, pilna galasistēmas testēšana paredz 3 zemāko slāņu pārbaudi. Veicot testēšanu, būtu ieteicams pārbaudīt *FDE* lietojumprogrammas, statusa, sistēmas un operatora ziņojumus.
- F.5.1.5. Katra tālāk aplūkotā pārbaude būtu jāveic noteiktā secībā. Pēdējā pārbaude būs veiksmīga tikai tad, ja pareizi funkcionē zemākie slāņi, kam apliecinājumu vajadzētu gūt agrāk veiktajās pārbaudēs.
- F.5.1.6. Neraugoties uz iepriekš teikto, šajā iedaļā aplūkotās pārbaudes veic brīvprātīgi.
- F.5.2. *Zemāko slāņu (1. līdz 3. slānis) testēšana*
- Ņemot vērā nepieciešamo mijiedarbību starp visiem ATCC, būtu ieteicams, veicot jebkuras pārbaudes, izmantot par pamatu pārbažu plānu, kas izklāstīts *Eurocontrol* (Māstrihtas UAC sistēmu nodaļa) *FDE* ICD saskaņošanas pārbažu plānā. Par pārbažu kārtību abpusēji jāvienojas sadarbībā iesaistītajiem ATCC.
- F.5.3. *Lietojumslāņa testēšana*
- Būtu abpusēji jāvienojas par pārbažu virkni, kas jāveic sadarbībā iesaistītajiem ATCC.
- F.5.4. *Sertificēšana*
- Pārbažu rezultāti ir jāreģistrē, un par tiem jāvienojas iesaistītajām pusēm.
- F.5.5. *Paziņošana*
- Visu pārbažu rezultāti dalībvalstīm jānodod *Eurocontrol* rīcībā.
-

G PIELIKUMS (informatīvs)

IDENTIFIKATORU PIEŠ-IRŠANA ATC STRUKTŪRVIENTĪBĀM

Nākamajā tabulā iekļauti ATC struktūrvienību identifikatori, kas piešķirti 1997. gada 22. aprīlī. Informāciju par kārtējo identifikatoru piešķiršanu var saņemt no Eurocontrol. Tabulā iekļauts arī identifikatoru binārais šifrējums heksadecimālajā formā, kas ietilpst C pielikumā noteiktajā NSAP adrešu šifrējumā.

1. tabula

ATC struktūrvienību identifikatori

ATC struktūrvienības identifikators	Šifrējums	Skaidrojums
00		rezervēts
01	'01'H	CATCAS, Kopenhāgena
02	'02'H	MADAP, Māstrihta
03	'03'H	ZKSD, Frankfurte pie Mainas
04	'04'H	CANAC, Brisele
05	'05'H	Generic CAUTRA, Francija
06	'06'H	Dublina
07	'07'H	Šanona
08	'08'H	LATCC, Londona
09	'09'H	Oslo ATCC
10	'10'H	Karlsrūe ATCC
11	'11'H	Langene (Vācijas sistēma nākotnē)
12	'12'H	FATMI sistēma, Tampere
13	'13'H	ROVA sistēm, Rovaniemi
14	'14'H	VAS, Vīne
15	'15'H	CFMU Haren
16	'16'H	CFMU Brétigny
17	'17'H	Ženēva ACC/FMP
18	'18'H	Cīrihe ACC/FMP
19	'19'H	Barselona
20	'20'H	Madride
21	'21'H	Palma
22	'22'H	Milāna
23	'23'H	Roma
24	'24'H	Džersi
25	'25'H	Šanvika
26	'26'H	Atī-Monsa
27	'27'H	Reimsa
28	'28'H	Bresta
29	'29'H	Bordo

ATC struktūrvienības identifikators	Šifrējums	Skaidrojums
30	'30'H	Eksanprovansa
31	'31'H	Bratislava
32	'32'H	Stokholma-Arlanda
33	'33'H	Malme-Sturupa
34	'34'H	Sundsvalla
35	'35'H	Lisabona
36	'36'H	Seviļa
37	'37'H	Grankanārija
38	'38'H	Prāga
39	'39'H	Amsterdama
40	'40'H	LIZ Ofenbaha
41	'41'H	Vācijas militārā sistēma
42	'42'H	Vācijas militārā sistēma
43	'43'H	Vācijas militārā sistēma
44	'44'H	Vācijas militārā sistēma
45	'45'H	Vācijas militārā sistēma
46	'46'H	Vācijas militārā sistēma
47	'47'H	Vācijas militārā sistēma
48	'48'H	Vācijas militārā sistēma
49	'49'H	Vācijas militārā sistēma
50	'50'H	Minhene (Vācijas sistēma nākotnē)
51	'51'H	Zagreba
52	'52'H	Hānas lidosta, Vācija
53	'53'H	Santamarijas FIR
54	'54'H	Ļubļana
55	'55'H	Beļģijas militārā sistēma
56	'56'H	Budapešta
57	'57'H	Varšava

H PIELIKUMS (informatīvs)

UZTICAMĪBAS, PIEEJAMĪBAS UN DROŠĪBAS IETEIKUMI

H.1. **Ievads**

Paredz, ka šādas lietojumprogrammas kā *OLDI* izmanto savstarpēji savienotus X.25 tīklus un/vai publiskus vai privātus elektrosakaru pakalpojumus. Tādēļ uzskata, ka būtu nepieciešams sniegt ieteikumus attiecībā uz *FDE ICD 1*. daļā iekļautajām implementācijām.

H.2. **Mērķis un darbības joma**

H.2.1. Šajā pielikumā paredzēts sniegt ieteikumus, kas skar uzticamības, pieejamības un drošības jautājumus.

H.2.2. Šā pielikuma saturs paredz divas iespējas. Pirmā iespēja paredz divpunktu savienojumu, izmantojot nomātu līniju. Otrā iespēja balstās uz savstarpēji savienotu X.25 tīklu vidi.

PIEZĪME. *Pirmajā gadījumā netiek aplūkoti jautājumi, kas skar X.25 tīklu sadarbību.*

H.2.3. Tiek nodrošināta implementāciju fiziska aizsardzība pret pieslēgšanos, elektrības padeves traucējumiem un citiem ārējiem draudiem, kas var kaitēt normālam darbam.

H.3. **Bibliogrāfija**

Šis pielikums sniedz pārskatu par nākamajā dokumentā iekļauto detalizēto tehnisko analīzi:

Eurocontrol *FDE ICD 1*. daļa "Uzticamība, pieejamība un drošība – tehniskais ziņojums" [16. norāde].

H.4. **Implementācijas, kurās izmanto nomātas līnijas**H.4.1. *Uzticamība*

Lai panāktu lielāku uzticamību, nomātās līnijas, *PSTN*, integrēto pakalpojumu cipartīkla (*ISDN*) kabeļiem jābūt fiziski atšķirīgiem un savienotiem ar dažādiem tālsakaru operatoru komutatoriem (par to jāpaziņo tālsakaru operatoram).

H.4.2. *Pieejamība*

H.4.2.1. Ņemot vērā lielo *PSTN* iestatīšanas laiku, kas ir nesaderīgs ar lietojumprogrammām, kurām ir laika ierobežojumi, kā dublējumvidi būtu jāizmanto *ISDN*.

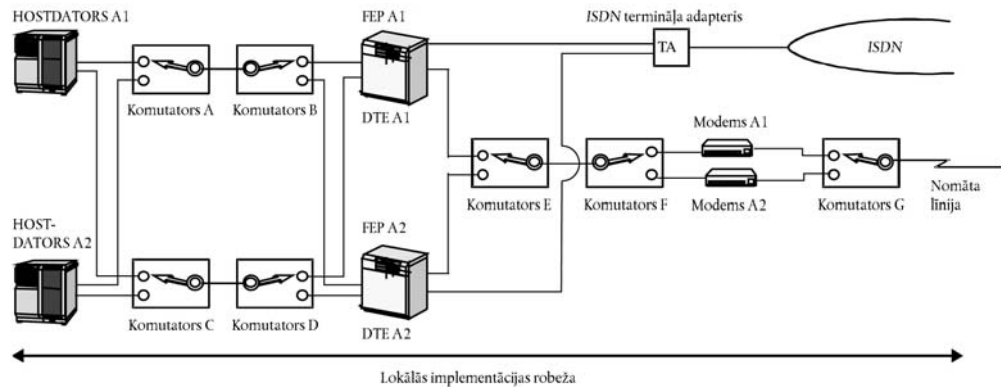
H.4.2.2. *DTE* pārslēgšanās gadījumā nodrošes *DTE* būtu jāģenerē kadrā *DISC*, lai paātrinātu atkārtota savienojuma izveidi.

H.4.3. *Drošība*

H.4.3.1. Izmantojot *ISDN* kā dublējumvidi, izsaucamā *ISDN* termināļa adapterim (*TA*) būtu jāverificē izsaucēja *E.164* adrese [18. norāde].

H.4.3.2. Izsaucējai *DTE* būtu jāievēro *ITU-T* Rekomendācija X.32 [17. norāde] attiecībā uz izsaucēja identifikāciju un autentifikācijas informāciju.

H.4.4. Konfigurācijas piemērs

H.1. attēls

Nomātas līnijas konfigurācijas piemērs

H.5. Tīkla implementēšana

H.5.1. Uzticamība

Lai panāktu lielāku pakalpojumu uzticamību, hostdators konkrētā vietnē būtu jāsavieno ar divām DCE, kas pieder dažādiem tīkla komutatoriem (par šo prasību būtu jāpaziņo tīkla operatoram).

H.5.2. Pieejamība

H.5.2.1. Būtu jāizmanto meklētājgrupas funkcija, lai būtu iespējams piešķirt vienotu X.121 adresi [20. norāde] DCE, kas atrodas noteiktā vietnē, tādējādi optimizējot maršrutēšanu un samazinot neizdevušos izsaukumu skaitu.

H.5.2.2. Ja izmanto citus izsaukuma mehānismus, kas noved pie citas izsaukamās DTE adreses vērtības CALL REQUEST un CALL ACCEPT paketēs, būtu jākonfigurē izsaucēja DTE, lai tas neietekmētu izsaukuma iestāšanos.

H.5.2.3. Ja DCE savienojums izjūk tīkla kļūmes dēļ un ir pieejama vēl viena piekļuve tīklam, izsaukuma atjaunošana būtu jārealizē, izmantojot otro piekļuvi.

H.5.3. Drošība

Šā pielikuma ietvaros ierobežotās lietotāju grupas (CUG) funkcija ir vienīgā piemērojamā tīkla funkcija, kura būtu jāizmanto.

H.6. Vispārēji ieteikumi nomātas līnijas un tīkla implementēšanai

H.6.1. Uzticamība

H.6.1.1. Tā kā hostdatora pilnīga pārslēgšanās var prasīt daudz laika, būtu lietderīgi apsvērt priekšgala procesora (FEP) izmantošanu hostdatora atteices gadījumos.

H.6.1.2. Pakalpojumu uzticamību var uzlabot sistēmas arhitektūra, kas balstās uz FEP.

PIEZĪME. Saistībā ar FDE ICD 2. daļas standartu nākotnē var paredzēt transporta steka iestrādāšanu profila specifikācijā.

H.6.2. Pieejamība

Ja izsaukums neizdodas, izsaucēja vietai būtu jāveic vēl viens izsaukums, izmantojot otro X.121 adresi (ja tāda ir).

H.6.3. Sistēmu pārvaldība

H.6.3.1. Ja tas ir iespējams, būtu jāizmanto komutatori, kas automātiski pārslēdzas, analizējot saskarnes signālus.

H.6.3.2. Lokālo kļūmes indikāciju datu pārraides laikā var izmantot, lai ierosinātu hostdatora pārslēgšanos.

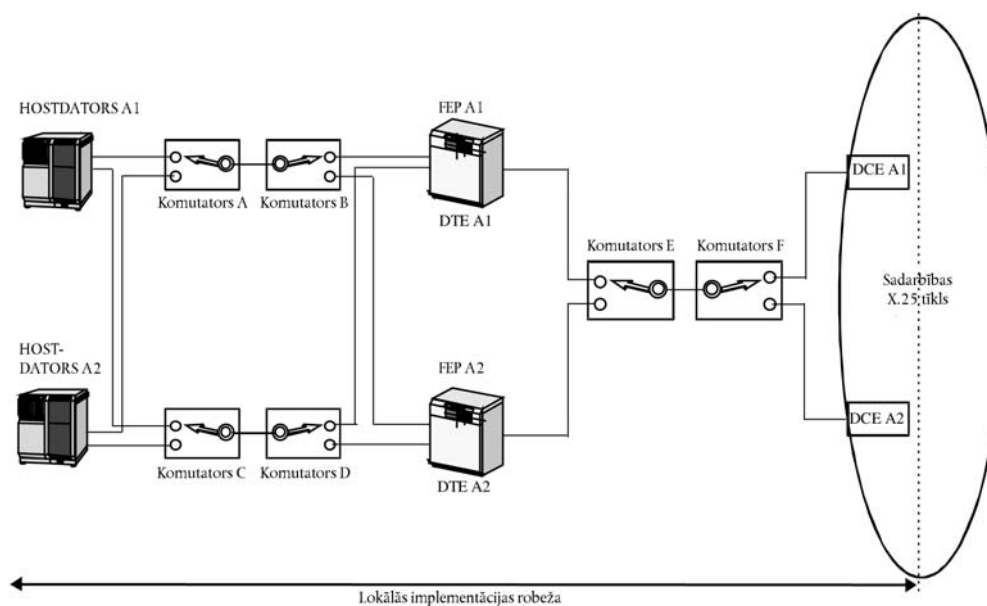
H.6.3.3. FEP pārslēgšanās gadījumā būtu jāģenerē TC-atvienošana, lai nodrošinātu, ka lokālais hostdators ir dīk stāvoklī.

H.6.3.4. Beidzoties taimautam X.25 tīkla vai datu posma slānī, augšējie slāņi būtu jāatbrīvo.

H.6.3.5. Pilnīgas FEP atteices gadījumā būtu jāģenerē TC-atvienošana.

H.6.3.6. Lai atšķirtu starp ziņojuma pārsūtīšanas protokola kļūmi un lietojumprogrammas kļūmi, pārvaldības sistēmai būtu jāaptaujā ziņojuma pārsūtīšanas protokola slānis (A pielikums) un jāpārbauda stāvokļu iekārta.

H.6.4. Konfigurācijas piemērs

H.2. attēls

Tīkla konfigurācijas paraugs